

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

أَفْهَمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَنْوُنْ

CAHİLİYENİN HÜKMÜNÜ MÜ İSTİYORLAR?

"DUATUN LA KUDA"
(İNANÇ SORUNLARI)
KİTABINA REDDİYE

Prof. Dr. Ziyaeddin El-Kudsi

Hak Yayınları

HAK YAYINLARI: 27

Yazan:

Prof. Dr. Ziyaeddin El-Kudsi

Tercüme:

Mustafa Müftüoğlu

Dizgi Mizanpaj ve Kapak

Hak Tasarım

Adres:

Demirtaş Mah. Kepenekçi
Sabunhane Sok.
No:27 / 103
Eminönü / İstanbul

Tel:

0 (212) 514 93 19

Web:

www.haqqayinlari.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ ، نَحْمَدُهُ ، وَنَسْتَعِينُهُ ، وَنَسْتَغْفِرُهُ ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ
أَنْفُسِنَا ، وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا ، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا
هَادِيَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا
وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَتَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا . يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا.

أما بعد :

فإن أصدق الحديث كتاب الله ، وخير الهدي هدي محمد ، وشر الأمور
محدثاتها ، وكل محدثة بدعة، وكل بدعة ضلالة ، وكل ضلالة في النار

الله أكبر

ÖNSÖZ

Allah’a hamd olsun! O’na şükreder, O’ndan yardım diler, O’nun bağışlamasını isteriz. Nefislerimizin şerrinden, kötü amellerimizden O’na sığınırız. Allah kime hidayet ederse onu saptıracak, kimi de saptırırsa ona hidayet edecek yoktur. Şehadet ederim ki Allah’tan başka ibadete layık ilah yoktur. O tektir, O’nun ortağı yoktur. Ve yine şehadet ederim ki Muhammed (s.a.s) O’nun kulu ve rasulüdür.

“Ey iman edenler! Allah’tan korkulması gerektiği gibi korkun ve sizler ancak Müslümanlar olarak ölün!”
(Ali İmran: 102)

“Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan, ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üretilen Rabbinizden sakının! Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah’tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten sakının! Şüphesiz Allah sizin üzerinize gözetleyicidir.”
(Nisa: 1)

“Ey iman edenler! Allah’tan sakının ve sözün en doğrusunu söyleyin ki Allah, amellerinizi ıslah etsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah’a ve rasulüne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur.”

(Ahzab: 70-71)

En doğru söz; Allah'ın kitabı ve en hayırlı yolu gösteren Rasulünün sünnetidir. En şerli şey; bid'at olan şeydir. Her bid'at, dalalettir. Her dalalet, ateştedir.

Zamanımızda tekfir, bid'at ve fesat çıkartma meselesi hakkında çok değişik yorumlar ve fikirler ortaya atılmaktadır. Öyle ki, bu fikirlerde bazen aşırıya gidilerek ifrat ve tefrite düşülmektedir. Günümüzde aşırı mürcie zihniyeti yaygınlaşmış, şeyhlerin ve ilim talebelerinin fikirlerini epeyce etkilemiştir. Küfre, sapıklığa, demokrasiye ve laikliğe çağırانlar bu fikrin arkasına sığındılar. Her yerde onların bayrakları yükseldi. Her evde onların zikri geçti. Küçükler bu fikirler üzerine yetişti ve büyükler bu fikirler üzerine yaşlandı. Gerçek İslam artık garipleşti. Fitnenin karanlığı çoğaldı. Öyle ki tevhide ihlâslı kişiler tekfir edildi. Sünnete bağlananlar “bid'atçı” olarak isimlendirildi. İhlâsla tevhide bağlanan, dalalet ve sapıklıkla itham edildi. Böyle kimselerin bid'atçı havariçten olduğu, İslam ümmetine fitne soktuğu, Müslümanları ve hâkimleri tekfir etmek için ortaya çıktığı anlayışı yayıldı. Böylece maruf münker, münker maruf oldu. Tağutlar mü'minlerin emirleri kılığına, zındıklar ise ıslahçı, âlim, zahit kılığına girdiler. Bid'at ehli, sünnet ehlinin elbisesine büründü. Fasık ve mücrimler, adalet ve takva elbisesini giydi. Saptıranlar ve menfaatçiler, âlimlerin kılığına girdi. Hatta tağutları müdafaa gayesiyle; İslam'a girmek için sadece iki şehadetin telafuzunun yeterli olduğuna, manasının bilinmesinin gerekli olmadığına, gerekleriyle amelin şart olmadığına, şirk ve şirk ehlinen uzaklaşıp beri olmanın gerekli olmadığına dair kitaplar yazarak insanları aldattılar ve böylece onları cahilleştirdiler.

Allah (c.c), sanki rasulleri “La ilahe illallah'ı” insanlara sadece telaffuz ettirmek için gönderdi. Müslüman kılıçları

sanki bunun için kınlarından çekildi. Boyunlar sanki bunun için kesildi. Kâfirlerle Müslümanlar arasında devam eden savaş sanki bunun için ortaya çıktı. Sanki bunların hepsi, şirkten uzaklaşmaksızın, tağutları tekfir etmeksizin, Allah’a itaate yönelmeksizin, O’nu birleyerek ortak koştuklarından uzaklaşmaksızın sadece “La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah” şهادetini telaffuz ettirmek için ortaya çıktı.

İşte dikkatlice hazırlanmış bu plan yüzünden yeryüzü şirk ve müşriklerle doldu. Cehalet yayıldı. Hatta öyle yayıldı ki; özellikle bütün ilimlerin temeli olan tevhid ilmi yok olmaya yaklaştı.

İhvan cemaatinin ikinci lideri Hasan el-Hudaybi’nin yazdığı “Duatun la Kuda” kitabını okudum. Ehlisünnet ve’l cemaat âlimlerine çokça iftira ve saptırmada bulunduğu gördüm. Bu beni şaşırttı. Tağutları ve yardımcılarını müdafaası da beni şaşırttı. Tevhid akidesi konusunda insanları saptırmasına, dinin aslında cehaletin özür olduğunu söylemesine, böylece insanları aldatmasına hayret ettim. Bu nedenle, yalnız Allah’tan yardım isteyerek o kitaptaki saptırma, iftira ve yanlışları ortaya çıkarmak için bu kitabı kaleme aldım. Bunları ortaya çıkarmak için özellikle apaçık deliller vermeye özen gösterdim. Verdiğim delillerle birlikte selefi salihin imamlarının ve âlimlerinin görüşlerini de naklettim. Açık ve kat’i Kur’an ayetlerini ve ittifakla sahih kabul edilen hadisleri delil gösterdim. Bu ayet ve hadislerin ışığında selef âlimlerinin anlayışını naklettim. Hakkında şüphe bulunan âlimlerin görüşlerini ise nakletmedim. Sapık fırkaların âlimlerinden de nakil yapmadım. Naklettiğim hadislerin çoğunun Buhari ve Müslim’de olmasına özen gösterdim ki deliller en kuvvetli deliller olsun. Allah (c.c), bu amelimi kabul etsin ve hasenelerimizi bundan dolayı artırsın.

Son olarak Muhammed ve âline, onun sahabelerine, onlara baēlı olanlara ve onların yoluna kıyamete kadar tabi olanlara salât ve selam olsun!

Son duamız:

“Âlemlerin rabbi olan Allah’a hamd olsun!”

GİRİŞ

Bu kitap **İhvan** cemaatının ikinci lideri **Hasan İsmail Hudeybi**'nin yazdığı "**Duatun La Kuda**" adındaki kitabın içindeki hataları, saptırmaları ortaya çıkarmak için yazılmıştır.

Bu kitabı okuyan, bunu okurken körü körüne taklidi bir kenara atsin ve aklını kullansın. Aklını durdurmayıp kullansın. Başkalarının onun adına düşünüyor olmaları durumuna düşmeden bizzat kendisi düşünsün ve aklını dondurmasın, köreltmesin!

Kitapta; Yazım hatası olarak gördüğümüz yerleri düzeltip, "Çocuklarına, Öldükten Sonra Cesedinin Yakılması Vasiyet Eden Adamın Hadisi" başlıklı yazıda da daha iyi anlaşılması için açıklamalarda bulunduk. Ayrıca doğru-lara isabet eden görüşlerine yerverdiğimiz Şankitiy, Mahmut Şakir, Ahmet Şakir, Dr. Muhammed Naim Yasin, Abdulmecid eş-Şazeli gibi yazarların tevhid ehli olduğunu kabul ettiğimiz anlamına gelmediğini, yapmış oldukları yanlışlardan kendileri sorumlu olduklarını, bizler gerçek Tevhid Akidesini insanlara doğruları yansıtarak anlatmaya çalıştığımızı belirtmek isteriz.

"Ey Cebrail'in, Mikail'in ve İsrail'in Rabbi! Gökle-ri ve yeri yaratan, gaybleri yegâne bilen Allah'ım! Sen, kullarının arasındaki ihtilaflarda hüküm verensin. Ey Allah'ım! Beni hakka ulaştır. Sen dilediğini doğru yola iletirsin."

(Müslim)

"Cahiliyyenin hükmünü mü istiyorlar? Yakinen inanan bir kavim için Allah'dan daha iyi hüküm veren kim vardır?"

(Maide: 50)

"Hayır, Rabbine andolsun ki aralarında çekıştikleri şeylerde seni hakem tayin etmedikçe ve haklarında verdiği hükümden dolayı kalplerinde bir sıkıntı duymadan kabul etmedikçe iman etmiş olmazlar."

(Nisa: 65)

"Sana ve senden öncekilere indirilenlere inandıklarını iddia edenleri görmüyor musun? Reddetmeleri emrolunmuşken, tağuta muhakeme olmak istiyorlar. Oysa şeytan onları derin sapıklığa saptırmak ister."

(Nisa: 60)

Rasuller Gönderilmeden Ve Hücceti İkame Etmeden Önce de Şirk Koşanlara Müşrik Sıfatı Verilmiştir

Hudaybi'nin kitabındaki şüphelere, hatalara ve tahriflere cevap vermeden önce, Allah'ın yardımıyla meselelerin daha iyi anlaşılması için bazı konuları açıklamak istiyorum:

Rasuller gönderilmeden ve hücceti ikame etmeden (hakkı ve delilleri açıklamadan) önce şirk koşanlara cahil olmalarına rağmen müşrik sıfatı verilebilir mi?

Evet! Rasuller gönderilmeden ve hücceti ikame etmeden (hakkı ve delilleri açıklamadan) önce şirk koşanlara cahil olmalarına rağmen müşrik sıfatı verilir. Kur'an-ı Kerim'de buna dair birçok delil vardır. İşte onlardan bazıları:

Birinci Delil:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Kitap ehlinde ve müşriklerden inkâr edenler, kendilerine apaçık bir delil gelinceye kadar küfürlerinden ayrılacak değillerdi. (İşte o delil) Allah'tan gönderilmiş bir elçidir ki tertemiz sayfeleri okumaktadır.” (Beyyine: 1-2)

İşte bu ayeti kerime, Rasulullah'ın gönderilip Kur'an'ı insanlara açıklamasından önce, insanların küfür ve şirkle vasıflandırıldığını açık bir şekilde ispat etmektedir.

Ayette geçen **“münfekkin”** kelimesini Kurtubi şöyle açıklamıştır:

“Yani küfürlerini bırakacak değillerdir.” (Kurtubi Tefsiri)

İbn Kesir şöyle dedi:

“Mücahid dedi ki: **“Munfekkiine”** yani hak kendilerine açıklanincaya kadar küfürlerini bırakacak değildirler.” Katade de böyle demiştir. Onlara **“beyyine”** yani Kur’an gelinceye kadar küfürlerini bırakacak değildirler.”

(İbn Kesir Tefsiri)

İbn Teymiyye dedi ki:

“Ebi’l Ferec el-Cevzi şöyle demiştir: **“Kitap ehlerinden inkâr edenler...”** Bunlar, Yahudi ve Hristiyanlardır.

“Müşrikler” ise putlara tapanlardır. **“Münfekkiin”** yani bırakanlar, ayrılanlar demektir. Ayetin manası ise şöyledir: “Onlara apaçık bir delil gelinceye kadar küfürlerini ve şirklerini bırakacak değildirler.”

Burada; **“Te’tiyehum”** lafzı müstakbel kalıbındadır. Fakat mana olarak geçmiş ifade eder. **“Beyyine”** ise rasuldur. O rasul ise Muhammed (s.a.s)’dir ve onlara sapıklıklarını ve cehaletlerini açıklamıştır.

İmam Begavi’nin tefsirinde de böyle geçmektedir.

İmam Begavi şöyle dedi:

“(Onlara apaçık bir delil gelinceye kadar) Küfürlerini ve şirklerini bırakacak değildirler.” sözü gelecek kalıbındadır, manası ise geçmiş ifade etmektedir. Yani ta ki onlara beyyine (apaçık deliller) gelinceye kadar... Beyyine yani **“apaçık deliller”**, Muhammed (s.a.s)’dir. Onlara Kur’an’la gelmiş ve içinde bulundukları sapıklığı ve cehaleti açıklayıp onları imana davet etmiştir. Böylece Allah (c.c), rasulü vasıtasıyla onları cehalet ve sapıklıktan kurtarmıştır.”

(Mecmuat’ul Fetavi c: 16, s: 483-486)

Şevkani şöyle demiştir:

“Vahidi dedi ki: “Ayetin manası; Muhammed (s.a.s) Kur’an’la gelerek, içinde bulundukları sapıklık ve cehaleti açıklayıp onları imana davet edinceye kadar kâfir ve müşriklerin küfürlerini ve şirklerini bırakmayacaklarını Allah (c.c)’nun haber vermesidir.

Bu; Allah (c.c)’nun, rasulü vasıtasıyla kâfir ve müşrikleri, içinde bulundukları cehalet ve sapıklıktan kurtarma nimetinin açıklanmasıdır.” **(Fethulkadir Tefsiri)**

İkinci Delil:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Eğer müşriklerden biri senden eman dilerse, Allah’ın kelamını işitip dinleyinceye kadar ona eman ver. Sonra onu güven içinde bulunacağı bir yere ulaştır. İşte bu, onların bilmeyen bir kavim olmalarından dolayıdır.” **(Tevbe: 6)**

Bu muhkem olan ayet; şeriatlerin unutulduğu, hakka giden yolların karanlıklar içinde kaldığı bir dönemde bile, şiddetli cehalete rağmen şirk koşanlara müşrik hükmü verildiğini ispat etmektedir. Bu ayete baktığımızda, söz konusu şahısta aynı anda iki sıfat bulunduğunu görüyoruz. Bunlar ise; şirk ve Rasulullah’ın risaletini bilmemektir. Görülüyor ki, Rasulullah’ın risaletini bilmemek, şirk işleyen kişiye “müşrik” sıfatının verilmesine engel olmamıştır.

İmam Taberi dedi ki:

“Allah (c.c) ayeti kerimede nebisine şöyle buyuruyor: “Ey Muhammed! Haram aylar geçtikten sonra sana öldürülmelerini emrettiğim müşriklerden biri Allah’ın kelamı olan, Allah’ın sana indirdiği Kur’an’ı dinlemek için senden eman isterse **“fe’ecirhu”** yani Allah’ın kelamını dinleyin-

ceye ve sen ona Kur'an'ı okuyuncaya kadar ona eman ver. Sonra onu, güvenlik içinde olacağı bir yere ulaştır.

“Bu onların bilmeyen bir kavim olmalarından dolaydır.” Yani onlara istedikleri emanı vermen, Kur'an'ı dinlemeleri içindir. Onlar İslam'ı kabul etmedikleri takdirde onları güvenlik içinde olacakları bir yere ulaştırman da; onların cahil bir topluluk olmalarından ve Allah katından gelen delillere iman ettiklerinde Allah katında ne mükâfatlar bulacaklarını, Allah'a imanı terk ettiklerinde ne kadar sorumluluk ve günah altında kalacaklarını bilmemelerinden dolayıdır.” **(Taberi Tefsiri)**

İmam Begavi dedi ki:

“Allah'ın kelamını dinleyinceye kadar...”

İslam'ı kabul ettiklerinde Allah katında nasıl mükâfatlar kazanacaklarını, İslam'ı kabul etmediklerinde de Allah katında onları nasıl bir azabın beklediğini öğreninceye kadar...

“Bu onların bilmeyen bir kavim olmalarından dolaydır.”

Yani onlar Allah'ın dinini ve tevhidini bilmezler. Bundan dolayı Allah'ın kelamını dinlemeye muhtaçtırlar.

Hasan dedi ki:

“Bu ayet kıyamet kopuncaya kadar muhkemdir.”

(Begavi Tefsiri)

Şevkani, tefsirinde şöyle dedi:

“Bu onların bilmeyen bir kavim olmalarından dolaydır.”

Yani gerek dünya hayatları ve gerekse ahiretleri için hayır ve şerri ayırt edebilecek faydalı ilimden mahrum olmaları sebebiyledir.” **(Fethulkadir Tefsiri)**

Üçüncü Delil:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Bizzat kendi yaptıklarından dolayı başlarına bir musibet geldiğinde: “Rabbimiz! Ne olurdu bize bir rasul gönderseydin de ayetlerine uysak ve mü'minlerden olsaydık!” diyecek olmasalardı (seni göndermezdik).” (Kasas: 47)

İmam Taberi dedi ki:

“Allah (c.c) ayeti kerimesinde şöyle buyuruyor: “Ey Muhammed! Eğer seni kendilerine rasul olarak gönderdiğim o kimselere, seni onlara rasul olarak göndermeden önce Rablerini inkâr etmeleri, aşırı günah kazanmaları ve isyanda ileri gitmeleri yüzünden ceza verseydik ya da azaba uğratsaydık:

“Rabbimiz! Bize gazap edip azabınla zelil etmeden önce bir rasul gönderseydin; şüphesiz biz de senin rasulüne indirdiğin delillerine yani kitabına uyar, senin uluhiyyetine iman edip emrettiğin ve yasakladığın şeylerde rasulünü tasdik edenlerden olurduk.” diyecek olmasalardı, seni onlara rasul olarak göndermeden önce işledikleri şirkler yüzünden onları azaba uğrattırdık. Fakat biz seni onlara rasul olarak gönderdik ki küfürlerine karşı onları uyarasın ve böylece rasullerden sonra insanların Allah’a karşı öne sürebilecekleri bir delili olmasın.” (Taberi Tefsiri)

İbn Kesir dedi ki:

“Biz seni onlara rasul olarak gönderdik ki onlara hücceti ikame edesin. Böylece işledikleri küfürler sebebiyle başlarına bir azap geldiğinde kendilerine bir rasul ve uyarıcı gelmediğini bahane edemesinler.”

(İbn Kesir Tefsiri)

İmam Begavi dedi ki:

“Eğer onlara isabet edecek olursa” yani bir ceza veya kötülük, **“bizzat kendi elleriyle kazandıkları yüzünden”** yani işledikleri küfür ve günahlar yüzünden **“derlerdi ki: Rabbimiz! Ne olurdu bize bir rasul gönderseydin de senin ayetlerine tabi olup mü’minlerden olsaydık.”**

Yani eğer onlar kendilerine rasul gönderilmemesini mazeret olarak öne sürecek olmasalardı, onlara azap etmede acele ederdik.

Denildi ki: “Ayetin manası şudur: “Eğer onlar kendilerine rasul gönderilmemesini mazeret olarak öne sürecek olmasalardı onlara seni rasul olarak göndermezdik. Fakat biz seni onlara rasul olarak gönderdik ki rasullerden sonra insanların Allah’a karşı öne sürebilecekleri mazeretleri kalmasın.”

(Begavi Tefsiri)

Diyorum ki: “Bu ayeti kerime açıkça gösteriyor ki Muhammed (s.a.s) rasul olarak gönderilmeden önce de Allah’a şirk koşanlar müşrik sıfatıyla vafedilmiştir. Fakat onların işledikleri şirk yüzünden azap görmeleri meselesine gelince; bunun için onlara rasul gönderilip Kur’an-ı Kerim vasıtasıyla hüccetin ikame edilmesine ihtiyaç vardır ki, ancak o zaman onların Allah’a karşı sunacak mazeretleri kalmaz. Bununla birlikte selef, kendilerine hüccet ikame edilmeden önce de onların müşrik ve kâfir olduklarında, Müslüman olmadıklarında ittifak etmiştir. Fakat kendilerine hüccet ikame edilinceye ve rasul gönderilinceye kadar işlemiş oldukları küfür ve şirk sebebiyle azaba uğratılıp uğratılmayacakları konusunda selef âlimleri ihtilaf etmiştir.

Dördüncü Delil:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Bu; Rabbinin, halkı habersizken zulümlerinden dolayı ülkeleri helak edici olmamasındandır.”

(En’am: 131)

İmam Kurtubi dedi ki:

“Yani bizim onlara böyle davranmamızın sebebi şudur: Ben ülkeleri, işledikleri zulümlere karşılık helak edici değilim. Yani kendilerine rasul ve uyarıcı gelmemesini bahane etmesinler diye, rasul gönderilmeden önce işlemiş oldukları şirkler sebebiyle azaba uğratılmazlar.”

Yine denildi ki: “Onlardan şirk koşanların işledikleri şirkler yüzünden ülkeleri helak edici değilim. Bu, şu ayete benzer:

“Kimse başkasının günahını yüklenmez.”

Eğer Allah (c.c), rasul göndermeden önce de şirk ve küfürleri sebebiyle onları helak etseydi yine bunda haklı olur ve onlara zulmetmiş olmazdı.”

(Kurtubi Tefsiri)

İmam Begavi dedi ki:

“Yani bizim sana kıssalarını anlattığımız rasuller ve onları yalanlayanların başına gelen azap, Rabbinin ülkelere haksız yere zulümlerinden dolayı azap edici olmamasındandır (yani onlar uyarıldılar ve azabı hakettiler). **“Zulümlerinden”** kasıt, işledikleri şirklerdir.

“Halkı habersizken” yani onlara rasul gönderilip uyarılncaya kadar uyarılmadılar.”

(Begavi Tefsiri)

İmam Taberi dedi ki:

“Allah (c.c)’nın **“zulümlerinden”** sözünün iki manası olabilir:

Bunlardan Birincisi: Bu, ülkelerin halkı habersizken, şirk ve benzeri şeyleri sebebiyle Rabbinin haksız yere onları helak edici olmaması sebebiyledir. Yani Allah (c.c) onlara, Allah'ın ayetlerini bildirip onları uyaran ve kıyamet gününde Allah'ın azabıyla korkutan bir rasul göndermeden önce azap etmede acele etmez. Onlar **“Bize müjdeleyici ve uyarıcı bir rasul gelmedi.”** demesinler diye, habersizken onlara azab etmez.

İkinci ise: **“Bu, zulümlerinden dolayı halkı habersizken Rabbinin, ülkeleri helak edici olmadığındandır.”** Yani onları rasulü vasıtasıyla uyarıp hatırlatmadan, ibretler ve ayetleri göstermeden önce helak edecek ve böylece onlara zulmedecek değildir. Allah (c.c) kullarına asla zulmetmez.”

(Sonra meselenin birinci yönünün daha kuvvetli olduğunu söyleyerek açıklamalarına devam etti.)

(Taberi Tefsiri)

Bu naslar ve selefin anlayışı da ispat ediyor ki rasul gönderilmeden önce de cehalete rağmen şirk işleyene müşrik sıfatı verilir. Fakat azap, ancak rasul gönderildikten sonra söz konusu olur.

Beşinci Delil:

Yeryüzünde ilk şirk, Nuh (a.s)'ın kavminde ortaya çıkmıştır. Çok iyi bilindiği üzere Âdem (a.s) zürriyetini halis tevhid üzere bırakmıştı. Daha sonra, ümmetin büyük âlimi İbn Abbas (r.a)'ın hadisinde bildirildiği gibi, şirk yavaş yavaş şeytani metotlarla Nuh (a.s)'ın kavmine girmeye başladı. Sonra da müşrik oldular. Bunun üzerine Allah (c.c), şefaât hadisinde geçtiği gibi, Nuh (a.s)'ı yeryüzü halkına ilk rasul olarak gönderdi.

Yine bilindiği üzere, Nuh (a.s) kavmiyle konuşup onları uyarırken onların müşrik olduklarını, Müslüman olmadıklarını söylüyordu.

Acaba Nuh (a.s)’dan önce onlara hücceti ikame edip şirkin vasfını ve hükümünü bildiren bir rasul gelmiş midir? Bakınız Allah (c.c) aşağıdaki ayeti kerimesinde ne buyuruyor:

“İnsanlar tek bir ümmetti. Sonra Allah insanların aralarında anlaşmazlığa düştükleri konularda hüküm vermeleri için müjdeleyici ve uyarıcı rasuller gönderdi. Onlarla birlikte hak yolu gösteren kitapları da indirdi.”
(Bakara: 213)

İbn Kesir şöyle dedi:

“İbn Cerir dedi ki: “İbn Abbas (r.a) şöyle dedi: “Nuh (a.s) ve Âdem (a.s) arasında on asır vardır. Bu süre içinde bütün insanlar hak olan bir şeriat üzere idi. Sonra ihtilafa düştüler. Allah (c.c) da müjdeleyici ve uyarıcı nebiler gönderdi.”

İbn Kesir dedi ki:

“İnsanlar, putlara tapmaya başlayıncaya kadar Âdem (a.s)’ın milleti üzere idiler. Sonra Allah (c.c) yeryüzü hal-kına ilk rasul olarak Nuh (a.s)’ı gönderdi.”

(İbn Kesir Tefsiri)

İbn Teymiyye dedi ki:

“İnsanlar, Âdem (a.s)’dan Nuh (a.s)’a kadar, tüm insanların babası olan, babaları Âdem (a.s) gibi tevhid ve ihlâs üzere idiler. Ta ki kendi kendilerine bid’atler uydu-rarak şirk koşmaya başlayıp putlara tapıncaya kadar... Hâl-buki onların bu konuda hiç bir delilleri yoktu. Allah (c.c) böyle yapmaları için ne bir kitap indirmiş ne de bir rasul göndermişti. Şeytan bozuk kıyaslar yaptırarak onlara şüpheleri süslü gösterdi.

Bazıları putlarda, tılsımlarda, gökyüzündeki yıldızlarda, felek derecelerinde, yüce ruhlarda(!) bir takım güçler olduğunu iddia ediyorlardı. Onlardan bazıları ise kendilerini Allah’a daha çok yaklaştıracığı inancıyla daha önceki nebi ve salih kimselerin resimlerini ilah edindi. Bazıları da cinlere ve şeytanlara taptı. Toplumun kalan kısmı ise değişik inançlara sahipti. Halkın çoğunluğu ise haktan yüz çevirerek liderlerine uymuştu. Nihayet Allah (c.c), nebisi Nuh (a.s)’ı insanları tek olan ve ortağı olmayan Allah’a ibadete davet etmesi ve O’ndan başkasına ibadet etmekten sakındırması için gönderdi. Çünkü onlar, Allah’tan başka şeyleri şefaathçi edinip onlara tapıyor ve bu yaptıklarının kendilerini daha çok Allah’a yaklaştıracığına inanıyorlardı.”
(Mecmuatu’t-Tevhid c:28 s: 603–604)

Sahihi Buhari’de İbn Abbas (r.a)’dan rivayet edildiğine göre; Nuh (a.s)’ın kavminin putlara tapma sebebi, salih kişiler hakkında aşırı gitmeleridir. Heykeller yapıp daha önce ölmüş salih kimselerin isimlerini onlara verdiler. Şeytan bu salih kimselerin heykellerini, onların daha önce oturdukları meclislere koyup onlara isimler vermelerini fısıldadı. Onlar da bunu yaptılar. İlk başlangıçta bu putları salih kişileri hatırlamak için yapmışlardı ve onlara tapmıyorlardı. Fakat zamanla ilim unutuldu ve onlara tapmaya başladılar.”
(Fethulbari c: 8 s: 535)

Allah sana ve bize merhamet etsin. İbn Abbas’ın sözüne dikkatle bak! Onlar başlangıçta hiç bir puta tapmıyorlardı. Tabii ki asıl önemli olan onlara tapmaktır. Fakat zamanla ilim zayıflamış ve cehalet yaygınlaşmıştır. Zaten müşrikler nerede olurlarsa olsunlar üzerinde bulundukları dinin kendilerini Allah’a yaklaştıracığına inanırlar.

Zaten kul, boş ve geçersiz olduğuna inandığı bir şeyle nasıl Allah’a yaklaşılmaya çalışabilir? Görülüyor ki, şirkin kaynağı ve meydana geliş sebebi inançtır. Günahın kaynağı ve meydana geliş sebebi ise şehvetlerin insana galip gelmesidir. Zina eden, hırsızlık yapan, içki içen kimseler bunun çirkinliğini ve haramlığını bilirler. Fakat şehvetleri galeya gelince, onları bu haramları işlemeye sevk eder. Bunun tersine, Allah’tan başkasına kurban kesen, adak adayan, dua eden, yardımına çağıran kimseleri buna iten şey ise şehvetleri değil, inançlarıdır. İşte bu yüzdendir ki şirkin çirkinliğini, haramlığını ve şirk işleyenin ebedi olarak cehennemde kalıp bütün amellerinin boşa çıkacağını bilen hiçbir kul, bu amelin kendisini Allah’a yaklaştıracığını umarak şirk olan bir ameli asla işlemez.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Andolsun ki biz Nuh’u kavmine gönderdik. (Onlara) Dedi ki: “Ben sizin için apaçık uyarıcıyım. Allah’tan başkasına kulluk etmeyin. Ben size (gelecek olan) acı bir günün azabından korkarım.”

(Hud: 25-26)

İbn Kesir dedi ki:

“Allah (c.c) bu ayeti kerimede Nuh (a.s)’ın kavminden haber veriyor. O, Allah (c.c)’nın yeryüzü halkına ve müşriklerle puta tapanlara göndermiş olduğu ilk rasulüdür. O kavmine şöyle dedi: **“Ben sizin için apaçık uyarıcıyım.”** Yani ben sizi Allah’ın azabına karşı uyarıcı bir uyarıcıyım.

Yine kavmine dedi ki: **“Ben size gelecek olan acı bir günün azabından korkarım.”** Yani eğer bulunduğunuz halde kalmaya devam ederseniz Allah (c.c) size ahiret gününde acıklı, can yakıcı ve yürek parçalayıcı bir şekilde azap eder.”

İbn Abbas'ın, Nuh (a.s)'ın kavminde şirkin ortaya çıkmasına sebep olarak ilmin ortadan kalkmasını göstermesi onun ne kadar büyük bir âlim olduğunu gösterir. İbn Abbas şöyle dedi:

“Başlangıçta onlar bu putlara tapmıyorlardı. Fakat putların gerçek yapılış sebebini bilen kimselerin ölmesi ve ilmin ortadan kalkması sonucu putlara tapılmaya başlandı. Bu insanlar başlangıçta tevhid üzere olan, muvahhid kimselerdi. Daha sonra cahillikleri sebebiyle, Allah katından hiçbir delilleri olmamasına rağmen kendilerini Allah'a daha çok yaklaştıracığını umarak, bir takım batıl te'viller sonucu şirke düşüp müşrik oldular. İşte o zaman Allah (c.c), karşı gelen kişiye dünya ve ahiret azabını gerekli kılan hücceti ikame etmesi için müjdeleyici ve uyarıcı olarak Nuh (a.s)'ı gönderdi.” **(İbn Kesir Tefsiri)**

Nuh (a.s)'ın kavmi hakkında söylenenler, iki rasul arasında geçen zaman diliminde yaşamış her kavim hakkında söylenilebilir. Çünkü rasuller, müşrik ve cahil olan toplumlara İslam ile gönderilmiştir. Toplumun çoğunluğu onları inkâr eder, Allah'ın hidayete muvaffak kıldığı kimseler ise onlara inanır. Sonra da Allah (c.c) onlarla inkârcı kavimlerinin arasını ayırır. Risaleti inkâr eden kâfirlerin helak olmasından sonra ise muvahhidler Allah'ın dilediği bir zaman tevhid üzere kalırlar. İlmün unutulup cehaletin yayılmasıyla da yavaş yavaş şirke düşerler ve cahillikleri sebebiyle Allah'a, zatına yakışmayan şeyler isnat ederler, Allah (c.c) hakkında delilsiz konuşurlar. İşte o zaman Allah (c.c) onları karanlıklardan aydınlığa, şirkten tevhide, cehaletten ilme çıkarması için rasuller gönderir. Rasuller de onlara, risalet kendilerine ulaştıktan sonra hala şirk ve küfürlerin-

de devam edecek olurlarsa dünya ve ahiret azabına uğrayacaklarını bildirirler.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Rasullerden sonra insanların Allah’a karşı hücceti olmaması için, müjdeleyici ve uyarıcı rasuller gönderdik. (Nisa: 165)

Anlatılanlardan anlaşılıyor ki; şirk işleyenlere, risalet ulaşmadan önce de müşrik sıfatı verilmiştir. Fakat müşriklerin dünya ve ahirette azaba uğratılmaları ise ancak onlara risaletin ulaşmasından sonra söz konusu olur.

İbn Teymiyye (r.a) şöyle dedi:

“Allah (c.c) Hud (a.s)’ın, kavmine şöyle dediğini haber veriyor:

“Siz ancak iftiracılarınsınız.”

Hud (a.s) onlara hüküm vermiş ve onlar hükmü red-detmeden önce onları iftiracılıkla vasfetmiştir. Çünkü onlar, Allah’la beraber başka bir ilah ediniyorlardı.

Görülüyor ki müşrik sıfatı, risalet gelmeden önce de verilmiştir. Çünkü müşrik; Rabbine şirk koşmuş, onun koyduğu sınırı aşmış, risalet gelmeden önce ondan başka ilahlar edinmiş, ona ortak koşmuştur.

Bu gösteriyor ki risaletten önce de şirk işleyene müşrik ismi verilir. Cahillik ve cahiliye isimleri de böyledir. Rasul gelmeden önce de cehalet ve cahiliye denilirdi. Fakat onlar, rasul gönderilmeden önce azaba uğratılmazlar.

İtaatten yüz çevirmek de Allah (c.c)’nın şu ayetinde buyurduğu gibi rasul gönderildikten sonra söz konusu olur.

“Ne doğruladı, ne namaz kıldı. Fakat yalanladı ve yüz çevirdi.”

(Kıyame: 23)

(Mecmuatu’l Fetava c:20 s:37)

İbn Teymiyye, Muhammed b. Nasr el Meruzi'den naklederek şöyle demiştir:

“Allah (c.c)’yu bilmek iman, bilmemek ise küfürdür. Farzlarla amel etmek de imandır. Fakat Allah (c.c) farzları bildirmeden önce bunları bilmemek küfür olmaz. Çünkü Rasulullah (s.a.s)’in ashabı, Allah (c.c) rasulünü gönderdiği zaman Allah’a iman ettiler. Onlar, o zaman henüz Allah’ın onlara neyi farz kıldığını bilmiyorlardı. Bu konudaki cahillikleri onları kâfir yapmamıştır. Daha sonra Allah (c.c) onlara farzları bildirdi. Onların bu farzları kabul edip onlarla amel etmeleri imandır. Ancak Allah’ın bildirdiği farzları yalanlayıp inkâr edenler kâfir olurlar. Allah’ın haber vermediği konulardaki cahillik kişiyi kâfir yapmaz. Allah (c.c) bir konuda birşey bildirirse ve Müslümanlardan bunu duymayan varsa o kişi bundan dolayı kâfir olmaz. Fakat Allah (c.c)’ı bilmemek böyle değildir. Bu konuda kendisine haber ulaşsın veya ulaşmasın Allah (c.c)’ı bilmemek her halukarda küfürdür.”

(Mecmuat’ul Fetava c: 7 s: 325)

“Bedaiu’s Senai” kitabının yazarı şöyle demiştir:

“Ebu Yusuf, Ebu Hanife’den şu ibareleri nakletmiştir: “Ebu Hanife (r.a) şöyle demiştir: “Yaratılmışlardan hiç kimsenin, yaratanını bilmeme konusunda mazereti olamaz. Çünkü bütün mahlûkatın, Rablerini ve onun tevhidini bilmesi farz-ı ayndır. Göklere, yerde, kendi nefesine ve Allah’ın yarattığı diğer şeylere ibretle bakıp düşünen kişiyi bu düşünce, tek olan Allah’ın varlığına ve birliğine inanmaya sevk eder. Allah’ın farz kıldığı şeyleri bilmek ise böyle değildir. Bunlar ancak, birisi bildirirse bilinebilir. Farzları bilme-yen, ona ulaşamayan kişiye hüccet ulaşmamış demektir, bundan dolayı sorumlu tutulmaz.”

(Bedaiu’s Senai c:7 s:132)

ŞİRK CEHALETİN, TEVHİD İLMİN ARKADAŞIDIR

Ey hidayeti isteyen kişi! Bil ki şirk cehaletin, tevhid ilmin ayrılmaz arkadaşıdır!

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“İşte! Dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.” (Yusuf: 40)

İbn Kesir yukarıdaki ayetin tefsirinde şöyle diyor:

“Yani insanların çoğu cehalet sebebiyle müşriktir.”
(İbn Kesir Tefsiri)

Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinde insanların çoğunun cahil olduğu ve bu yüzden şirke düştükleri bildirilmiştir.

Allah (c.c)'ın şu ayetinde buyurduğu gibi:

“Hamd, Allah'a aittir de! Fakat insanların çoğu bilmezler.” (Lokman: 25)

“Biz onları yalnızca hak ile yarattık. Fakat insanların çoğu bilmezler.” (Duhan: 39)

“Onun (asıl) koruyucuları sadece korkup sakınanlardır. Ancak onların çoğu bilmezler.” (Enfal: 34)

Allah (c.c) birçok ayette, insanların çoğunu cahillikle ve ilimsizlikle vassetmiştir. Aynı, Kur'an'ı kerimin birçok ayetinde insanların çoğunun müşrikler ve doğru yoldan sapanlar olduğunu zikrettiği gibi...

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Onların çoğu ancak şirk koşarak Allah'a iman ederler.” (Yusuf: 106)

Yine Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Yeryüzünde olanların çoğunluğuna uyarsan seni Allah’ın yolundan saptırırlar.” (Enam: 116)

Zikredilen Kur’an nasları açıkça şuna delalet etmektedir: İnsanların çoğu şirk ve cehalet vasfını birlikte taşımaktadırlar. Buna rağmen Allah (c.c)’ın: **“Allah kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz”** sözünü, sadece bilen ve bildiği halde inat eden kimselerle sınırlandırabilir miyiz? Bu takdirde bu ayeti çok az kimseye tatbik etmiş oluruz. Hâlbuki bilindiği gibi Kur’an nasları nadir azınlık için değil, yaygın çoğunluk için inmiştir.

İmam Ebu Batin, İbn Teymiyye’den naklettikten sonra şöyle diyor:

“Şirk işleyen kişi muhakkak müşrik olur. Tevbeye çağırılır, eğer tevbe etmezse öldürülür.”

İbn Teymiyye (r.a), zikrettiği çeşitli konularda defalarca, şirk çeşitlerinden birini işleyen kişinin müşrik olduğunu kesin olarak belirtmiş ve âlimlerin bu konuda icma ettiğini söylemiştir. İbn Teymiyye müşrik hükmü verirken cahil olanla olmayan arasında bir fark gözetmemiştir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Allah kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz.” (Nisa: 48 ve Nisa: 116)

Allah (c.c) Kur’an-ı Kerim’de, Mesih (a.s)’ın dilinden şöyle buyuruyor:

“Allah’a şirk koşan kimseye Allah cenneti haram kılar. Onun varacağı yer ateştir.” (Maide: 72)

Kim bu ayetteki geneli haslaştırır ve sadece bildiği halde inat eden müşriklere has kılar; cahil, te'vilci ve taklitçileri bunun dışında tutarsa, Allah ve rasulünün gösterdiği yoldan başka bir yol tutmuş, mü'minlerin yolundan çıkmış olur.

İslam fıkıh âlimleri, Allah'a şirk koşup mürted olanlarla ilgili hüküm bildirirken, bu hükmü hiçbir zaman, bildiği halde inat edenlerle sınırlandırmamışlardır. Bu açık olan bir meseledir. Hamd Allah'a mahsustur."

(El İntisar li Hizbillahi'l Muvahhidin)

الله أكبر

MİSAK DELİLİ

Allah'ın yardımıyla, sahabenin ve İslam âlimlerinin anladığı şekilde, açık ve kesin delillerle, “şirk işleyenlere müşrik sıfatı verilmesi gerektiğini, şirk işleyenlere müşrik sıfatının verilebilmesi için risaletin veya tebliğin ulaşıp olmasının şart olmadığını” ispat ettim.

Bu konuda verilen bu hükmün sebebi, misak ayetidir. Âlimler, bu ayetin şirk konusunda başlıbaşına bir delil olduğunda ittifak etmişlerdir. Fakat azap konusunda da başlıbaşına bir delil olup olmadığına ise ihtilaf etmişlerdir. Bu konuda iki görüş vardır: Bir grup âlim, bu ayetin azap konusunda da başlıbaşına bir delil olduğunu söylemiştir. Diğer âlimler ise bunun tersi görüş bildirmişlerdir.

Âlimler, ayeti kerimede geçen “Âdemoğlunun şahitlik etmesi olayının” gerçek anlamda bir şahitlik mi? yoksa mecazi anlamda bir şahitlik mi? olduğu konusunda da ihtilaf etmişlerdir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Kıyamet gününde: “Biz bundan habersizdik” demeyesiniz diye Rabbin Âdemoğullarından, onların bellerinden zürriyetlerini çıkardı. Onları kendilerine şahit tuttu ve dedi ki: “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” (Onlar da:) “Evet, buna şahit olduk.” dediler.”

(Araf: 172)

İbni Kesir dedi ki:

“Allah (c.c), Âdemoğullarının bellerinden zürriyetlerini çıkararak onları; “Allah (c.c)’ın onların Rabbi ve Meliki olduğuna, O’ndan başka ibadete layık ilah olmadığına şahit tuttuğunu haber vermektedir. İşte Allah (c.c), onları bu fitrat üzerine yaratmıştır.

Bazı sahabe ve âlimler: “Ayette geçen “şahitlik”ten kasıt, Allah (c.c)’ın onları tevhid fitratı üzerine yaratmasıdır.” demişlerdir.” (Bu görüşün daha kuvvetli olduğunu ispat etmek için delillendirmeye başladı.)

Allah (c.c)’ın, Âdemoğluna şahitlik ettirme olayını, şirk koşanların aleyhine delil kılması, Âdemoğlunun tevhid fitratı üzere yaratıldığına delalet eder. Eğer bu olay, bazıların dediği gibi gerçekten meydana gelmiş olsaydı (yani Âdemoğlunun sulbünden zürriyetinin çıkarılıp kendilerine şahit tutulması ve Allah (c.c)’ın onlardan ahit ve misak alması), o takdirde her insanın kendi aleyhine delil olabilecek bu olayı hatırlaması gerekirdi. Denilebilir ki: Rasulullah’ın bunu haber vermesi, bunun gerçek olduğunu ispat etmek için yeterlidir. Bu itiraza şöyle cevap verilir: Müşriklerden inkâr edip yalanlayanlar, ister bu olay olsun ister başka bir olay olsun rasullerden gelen herşeyi yalanlarlar. O halde ahit ve misak olayı başlıbaşına onların aleyhine nasıl bir delil olabilir? Bu gösteriyor ki bu ahit ve şahitlikten kastedilen; Âdemoğlunun tevhid fitratı üzerine yaratılmış olmasıdır. Bunun için Allah (c.c) şöyle buyuruyor: **“Demeyesiniz diye...”** Yani “kıyamet gününde demeyesiniz diye”, **“biz bundan”** yani tevhidden gafildik (demeyesiniz diye)...

“Yahut “daha önce babalarımız Allah’a ortak koştu.” dememeniz için...” (İbn Kesir Tefsiri)

İmam Taberi dedi ki:

“Yahut “daha önce babalarımız Allah’a ortak koştu.” dememeniz için...”

Allah (c.c), kitabında buyuruyor ki: **“Şahit tuttuk.”** Yani “Allah (c.c)’nın Rabbiniz olduğunu ikrar edenler! Biz nefislerinizi buna şahit tuttuk ki kıyamet gününde biz bundan habersizdik, böyle birşey duymadık demeyesiniz.”

“Yahut “Daha önce babalarımız Allah’a ortak koştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesildik.” dememeniz için...” Yani “biz hakkı bilmediğimiz için onların yoluna uyduk.”
(Taberi Tefsiri)

İmam Kurtubi dedi ki:

“Tartuşı dedi ki: “İnsanoğlu dünya hayatında bu olayı hatırlamasa bile onları bağlar ve verdiği sözü yerine getirmesi gereklidir. Tıpkı hanımını boşayıp da boşadığını unutan kişiye, bu hatırlatıldığı halde hatırlamasa bile hanımının boş sayılması gibi...”

İbn Abbas ve Ubey b. Ka’b dediler ki:

“Ayette geçen **“şahit olduk”** sözü, Âdem (a.s)’ın oğullarının söylediği bir sözdür. **“Şahit olduk”** sözünün anlamı ise “Senin, bizim Rabbimiz ve ilahımız olduğuna şahit olduk.” demektir.

“Batıl işleyenlerin yüzünden bizi helak mi edeceksin?” Yani sen böyle yapmazsın demektir.

Fakat tevhidde taklitçinin özrü yoktur.”

(Kurtubi Tefsiri)

Şevkani bu ayetin tefsirinde şöyle dedi:

“Böyle yapmamızın sebebi; bilmediğinizi bahane etmemeniz ve işlediğiniz şirklerden dolayı babalarınızı suçlamamanız içindir.”

Onlar iki şeyi mazeret olarak öne sürerler: **“Daha önce”** yani bizim zamanımızdan önce babalarımız Allah’a ortak koştu. **“Biz de onlardan sonra gelen nesildik.”** Yani bu sebeple biz, doğruyu bilemediğimiz için hak yolu bulamadık.

“Batıl işleyenlerin yüzünden bizi helak mi edeceksin?” Batıl işleyen babalarımız yüzünden bizi helak mi

edeceksin? Hâlbuki cahilliğimizden, hakkı bulamamaktaki acizliğimizden ve bizden öncekilere uymamızdan dolayı suç bizde değildir.

Bu ayette Allah (c.c), Âdemoğlunun belinden zürriyetini çıkarıp Allah (c.c)'nın onların Rableri olduğuna kendilerini şahit tutmasının hikmetini açıklamaktadır. Allah (c.c)'ın böyle yapmasının sebebi; onların kıyamet gününde bu sözleri söylememeleri, böyle geçersiz ve boş şeyleri bahane olarak öne sürmemeleri içindir.”

(Şevkani Fethül Kadir Tefsiri)

İmam Begavi dedi ki:

“Eğer kişi verdiği sözü hatırlamıyorsa nasıl bundan dolayı sorumlu tutulabilir?” denilirse, buna şöyle cevap verilir: Allah (c.c) vahdaniyyetine ait delilleri açıklamış, rasullerinin haber verdiği şeylerin doğru olduğuna dair deliller vermiştir. Bundan sonra kim bu gerçekleri, Allah (c.c)'a verdiği sözü bozarak, bile bile, inadından dolayı inkâr ederse bu yaptığından sorumlu tutulur. İnsanların Allah (c.c)'ya verdikleri sözü unutup hatırlamamaları, mucize sahibi olan güvenilir rasulden (onun gelip hatırlatmasından) sonra artık onları sorumluluktan kurtarmaz. Allah (c.c)'ın:

“Yahut “Daha önce babalarımız Allah’a ortak koştu. Biz de onlardan sonra gelen nesildik.” dememeniz için...” sözünden kasıt şudur: Ey müşrikler! Sizin; “Daha önce babalarımız ortak koşarak Allah’a verdikleri sözü bozdu. Biz de onlardan sonra gelen nesildik.” Yani onlara uyup tabi olduk deyip bunu kendinize bahane ederek; **“batıl işleyenlerin yüzünden bizi helak mi edeceksin?”** yani sapık babalarımızın işledikleri günahlar yüzünden bize azap mı edeceksin? Dememeniz için Allah (c.c) sizden bu sözü almıştır.

Allah (c.c)’ın, Âdemoğlundan tevhid üzere söz aldığını hatırlatmasından sonra müşrikler artık böyle sözleri bahane edemezler. **“İşte böylece ayetleri açıklarız.”** Yani biz kulların ibret alması için ayetleri açıklarız. **“Belki onlar hakka dönerler.”** yani küfürden tevhide dönerler.”

(Begavi Tefsiri)

İbn’i Kayyım dedi ki:

“(Allah) onları, kendilerine şahit tutarak; “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” dedi. Onlar da: Evet (buna şahit olduk) dediler. İşte! Onların bu şekilde Allah (c.c)’ın rububiyetini ikrar etmeleriyle kendilerine hüccet ikame edilmiş oldu. Allah (c.c)’ın rasulleri vasıtasıyla bu ayetinde buyurduğu ikrar, onlar aleyhine bir delildir. Aşağıdaki ayetler gibi...

“Rasulleri onlara dedi ki: Allah’ın varlığında şüphe var mı?”
(İbrahim: 10)

“Eğer onlara gökleri ve yeri kim yarattı diye soracak olsan “Allah” derler.”
(Lokman: 25)

“Yeryüzünü ve içindekileri kim yarattı biliyorsanız söyleyin, de! “Allah” diyeceklerdir.”

(Mu’minun: 84-85)

Kur’an’ı Kerim’de, insanların Rablerini ikrar fitratı üzere yaratıldıklarını hatırlatıp onları sadece Allah’a ibadete ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmamaya davet eden bunlara benzer birçok ayet vardır. Bu, Kur’an’ın metodudur. Bu yüzden A’raf suresindeki ayette Allah (c.c); **“Hani Rabbin söz almıştı.”** diyerek ayete başlamış ve sonunda da **“Kıyamet gününde “Biz bundan gafildik.” demeyesiniz diye”** buyurmuştur. Allah (c.c) bu ayette onlara, şirklerinden ve kendisinden başkalarına ibadetten vazgeçmeleri gerektiğine delil olarak, kendisinin Rububiyetini ikrar

etmelerini hatırlatıyor ve kıyamet gününde, hakkı bilmemeyi veya batılı taklit etmeyi mazeret olarak ileri sürmelerini bildiriyor. Çünkü hak yoldan sapmanın yani dalaletin iki sebebi vardır: birincisi; gaflet sebebiyle hakkı bilmemek, ikincisi ise; sapıkları taklit etmektir.”

(Ahkamu Ehli’z-Zımme c:2 s: 553–557)

Allah (c.c) şöyle buyurdu:

“Hani Âdem’in sulbünden söz alındığını, sonra Rablerinin Allah olduğuna kendilerini şahit tutarak, kendilerini yaratana itiraf eden bir fitrat üzere yaratıldıklarını hatırla!”

İşte bu ikrar kıyamet gününde onların aleyhlerine bir delildir.

“Dememeniz için...” Yani dememeniz için veya demeyesiniz diye...

“Biz bundan habersizdik.” Yani Allah (c.c)’nın rububiyetini ikrar etmemiz gerektiğinden ve ibadeti sadece Allah’a has kılıp ona hiçbir şeyi eş koştığımız gerektiğinden habersizdik.

“Yahut “Daha önce babalarımız Allah’a ortak koştu. Biz de onlardan sonra gelen nesildik.”

Allah (c.c), bu şahitliğe karşı onların öne süreceği iki bahaneyi zikrediyor.

İlk olarak şöyle diyecekler: **“Biz bundan habersizdik”**. Allah (c.c) ise bundan habersizliğin mazeret olmadığını, çünkü her insanın bunu bilmesi gereken bir fitrat üzere yaratıldığını bildirmektedir. İnsanların, kâinatın yaratıcısının varlığına iman fitratı üzere yaratılması, aynı zamanda Allah’ın varlığını inkâr edenlerin aleyhinde bir delildir.

Onlar ikinci olarak şöyle diyecekler: **“Daha önce babalarımız Allah’a ortak koştı. Biz de onlardan sonra gelen nesildik. Batıl işleyenlerin yüzünden bizi helak mi edeceksin?”** Bizim babalarımız müşrikti yani bize başkalarının günahları yüzünden azap mı edeceksin? Müşriklerin düşüncesine göre; eğer Allah (c.c) onların hidayet üzere olmalarını dileseydi babalarını müşrik olarak bulmazlardı. Çünkü onlar babalarından sonra gelen nesildi ve onlara uymaları gayet tabii idi.

Normalde kişi, babası tarafından yetiştirilmişse işinde, evinde, giyim ve yemek tarzında babasının alışkanlıklarını taklit eder. Bunun için eğer anne ve babası Yahudi, Hristiyan veya Mecusi ise o da onlar gibi olur. İnsan adet ve tabiatı gereği, fitratı ve akıyla çelişmedikçe anne ve babasını taklit eder.

Onlar derler ki: “Biz ve müşrik babalarımız mazeretliyiz. Çünkü biz müşrik bir soydan türemiş bir nesildik ve bizim onların hatalı olduğunu anlayabileceğimiz bir delilimiz de yoktu.”

Hâlbuki tek olan Allah (c.c)’ın kendilerinin Rabbi olduğuna şehadet ederek yaratıldıkları fitratı bozmazlarsa içinde bulundukları şirkin batıllığını açıkça görebilirler.

Onlar babalarına tabi olmalarının normal ve kaçınılmaz bir davranış olduğunu iddia edecek olurlarsa, aslında kendi aleyhlerine bir delil sunmuş olurlar. Çünkü asıl ve kaçınılmaz olan, fitratlarının gereğine göre hareket etmeleridir. Çünkü İslam’ı kabul etmelerini gerektiren fitrat üzere yaratılmaları, onların uymak zorunda olduklarını iddia ettikleri terbiyeden çok daha önce olmuş bir olaydır.

Allah (c.c)’ın, bu kâinatın tek yaratıcısı olduğunu bildikleri akılla, aynı zamanda şirkin batıllığını da görmeleri gerekir. Bunun için rasule ihtiyaç yoktur. Çünkü Allah

(c.c) önceden bunu onlara bildirirken rasul yoktu. Bu, Allah (c.c)'ın şu ayetine ters değildir:

“Biz rasul göndermedikçe azap etmeyiz.”

Rasul insanları tevhide davet eder. Fakat fitratları gereği akıllarıyla kâinatın tek bir yaratıcısı olduğunu bilirler. Kâinatın tek bir yaratıcısı olduğunu bilmede fitrat akli bir delildir. Bu sebeple risalet, onlar için tek hüccet değildir. Rablerinin Allah (c.c) olduğunu kabul edip Allah'ı bilmeleri, bütün âdemoğllarının rasulleri de tasdik etmelerini gerekli kılar.

Hiç kimsenin kıyamet gününde: “Suçlu olan müşrik babamdır. Çünkü o, Allah (c.c)'ın, Rabbi olduğunu ve O'nun hiç bir şeriki bulunmadığını bilirdi.” demesi, Allah'ı inkâr etmede ve şirk koşmada kendisine mazeret sayılmayacaktır. Bilakis hakettiği azaba uğratılacaktır. “Ben bundan habersizdim, benim suçum yok” diyemez.

Sonra Allah (c.c), rahmet ve ihsanının kemali gereği, kişi her ne kadar azabı haketsede rasul göndermeden azap etmez. Allah (c.c) iki delil gerçekleştirmedikçe kuluna azap etmeyeceğini bildirmiştir:

Birincisi: Kulunu, Rabbi, meliki ve yaratıcısının Allah olduğunu ve O'nun hakkını yerine getirmesinin gerekli olduğunu ikrar eden bir fitrat üzere yaratması.

İkincisi: Kuluna, fitratı üzere yaratıldığı tevhide tafsilatlı bir şekilde açıklayan, ikrar eden ve tamamlayan rasuller göndermesi.

Kıyamet gününde fitrat ve risalet, insan aleyhinde delil olur ve kişi daha önce kâfir olduğunu kendisi de kabul eder. Tıpkı Allah (c.c)'ın şu ayetinde buyurduğu gibi:

“Ve kâfir olduklarına dair kendi aleyhlerine şahitlik ettiler.”
(Enam:130)

Allah (c.c) kâfîrin cezasını ancak, kul kendisini kâfir olduğunu kabul ettikten ve kuluna iki hücceti; fitrat ve risalet hüccetlerini ikamet ettikten sonra verir. İşte bu, adaletin en üstün seviyesidir.”

(Ahkamu Ehli’z-Zimme c: 2 s: 562)

İbn Teymiyye dedi ki:

“Allah’a hamd olsun! Rasulullah (s.a.s):

"Her doğan çocuk İslam fitratı üzerine doğar. Sonra anne ve babası onu yahudileştirir, Hristiyanlaştırır ve ya mecusileştirir." buyurmuştur.

Doğru olan, Allah'ın insanların fitratını üzerinde yarattığı şeydir. Bu ise İslam fitratıdır. Bu fitrat, Allah (c.c)'ın Âdemoğluna:

"Ben sizin Rabbiniz değil miyim? Onların da evet" dediği gün yaratıldıkları fitrattır. Bu fitrat batıl itikadlardan uzak olan ve doğru inançları kabul eden bir fitrattır. Zaten İslam, teslimiyeti Allah'tan başkalarına değil; sadece Allah'a yapmaktır. Bu, La ilahe illallah'ın manasıdır. Rasulullah (s.a.s) buna bir örnek vererek şöyle buyurmuştur:

"İşte bu, hayvanın yavrusunu, uzuvları eksiksiz olarak doğurması gibidir. Hiç uzuvları eksik olarak doğan bir hayvan gördünüz mü?" Rasulullah (s.a.s), kalbin hatalardan uzak olmasının, bedenın ayıplardan uzak olması gibi olduğunu açıklamıştır. Çünkü bozulma doğuştan değil, sonradan olan bir şeydir.

Müslim'in sahihinde İyad b. Hamar, Rasulullah (s.a.s)'in bir hadisi kudsiyi şöyle rivayet ettiğini haber vermiştir:

"Ben kullarımı hanifler olarak yarattım. (Sonra) Şeytan onlara hâkim oldu. Onlara helal kıldığım şeyleri haram kıldı ve hakkında hiçbir delil indirmediğim halde bana şirk koştıklarını emretti."

İmam Ahmed b. Hanbel, bu hadise dayanarak meşhur olan görüşünde, asıl fitratı değiştirecek sebep ortadan kalktığı için kâfir anne ve babasından birisi ölen çocuğun, İslam'ına hükmetmiştir.

Ahmed b. Hanbel, İbn Mübarek ve başkalarının şöyle dediği rivayet edilmiştir:

“Onlar (insanlar), kâfir veya mümin olarak yaratıldıkları fitrat üzere doğarlar.”

Bu söz, öncekine ters değildir. Her çocuk küfür ve şirkten uzak olarak doğar. Fakat Allah (c.c), ezeli ilmi ile onun kâfir (mi yoksa mü'min mi) olacağını bilip levhil mahfuzda yazmıştır. Şüphe yok ki her yaratılanın sonu, levhil mahfuzda yazılı olduğu şekilde biter. Tıpkı bir hayvanı, ileride sakatlanacağını bildiği halde sağlam yaratması gibi...

Şöyle devam ediyor: “Âdemoğlunun İslam fitratı üzerine yaratılması demek; doğduğu andan itibaren gerçekten İslam'a inanan kişiler olarak yaratılması demek değildir. Çünkü Allah (c.c), annemizin karnından hiçbir şey bilmez halde doğduğumuzu bildirmiştir. Fakat İslam fitratından kasıt, kalbin şirk ve küfürden uzak olması, hakkı kabul etmeye ve hakkı yani İslam'ı istemeye meyilli yaratılması demektir. Öyle ki, eğer onu değiştiren hiç bir etken olmasaydı mutlaka Müslüman olurdu. İşte! Bu pratik ilmi kuvvetin, onu engelleyen bir şey olmadıkça insanı İslam'a sevketmesi gerekir. Bu da Allah (c.c)'in fitratıdır ki, insanları bu fitrat üzerine yaratmıştır.”

(Fetvalar c: 4 s: 245)

İmam İbn Teymiyye (r.a) şöyle demiştir:

Allah (c.c)'ın bizden aldığı ahit ve misak, O'nun bütün insanları İslam fitratı üzerine yarattığını ispat etmektedir.

Allah (c.c) her nefsi, hakkı kabul edip batıl inançlardan uzak durmaya meyilli bir fitrat üzere yaratmıştır. İşte bu fitrat değiştirilmeden olduğu gibi kalırsa, sahibi Müslüman olur. Bundan dolayı bilinmesi gerekir ki, kendisine risalet ulaşmamış müşrik, kendisinden alınan ahit ve misakı bozmuştur.

Bu ayeti kerime hakkındaki bu açıklamalardan sonra, açık bir şekilde anlaşıyor ki: Bu ayet, Allah (c.c)’dan başka şeylere ibadet eden Âdemoğullarının bütün bahanelerini ortadan kaldırmıştır.

Hafız İbn Hacer el Askalani, cehennem ehlinde bir adamı zikretti. (Orada) ona şöyle denilir:

“Ne dersin yeryüzünü dolduracak kadar altının olsa, bu azaptan kurtulmak için feda eder miydin?”

Adam: “Evet” der. Allah (c.c) ona der ki:

“Âdem’in sulbündeysen senden, bundan daha kolay bir şeyi; bana şirk koştummanı istemiştin. Sen ise kaçındın ve bana şirk koştun.”

Hafız İbn Hacer el Askalani dedi ki:

“İyad dedi ki: “Bu, Allah (c.c)’ın şu ayetine işaret eder: **“Hani Rabbin Âdemoğullarının bellerinden zürriyetlerini çıkardı...”** İşte bu söz, Âdem’in sulbündeysen onlardan aldığı sözdür. Her kim dünya hayatında da bu sözüne sadık kalırsa o mümindir. Sözüde sadık kalmayan ise kâfirdir. Hadisi şerifte anlatılmak istenen şudur: Ben, senden, henüz Âdem’in sulbündeysen bana şirk koştummanı üzere söz almıştım. Seni dünyada var edince de bana şirk koştun.” **(Fethü’l Bari-Kitabu’l Rakaik c: 11 s: 411)**

Hadisteki **“Bana şirk koştummanı”** sözü açıkça gösteriyor ki, Âdemoğlundan tevhid üzere kalmak, Allah (c.c)’a ulûhiyetinde ve rububiyetinde hiçbir çeşit şirk koştumamak üzere söz alınmıştır.

Bu ayeti kerimeyle ilgili sözlerimi bitirmeden önce özellikle âlim olduğunu iddia eden birçok kişinin düşünüp anlamada yanlışlığı çok önemli bir meseleye dikkat çekmek istiyorum. Bu şahısların çoğu, tağutlara tabi olmuş, Şeriat Fakültesi mezunudur. Onlar Allah'ın:

“Biz rasul göndermedikçe azap etmeyiz.” sözünü, Allah (c.c)'a büyük şirk koşanların dünya ve ahirette mazeretli olduğuna dair bir delil zannettiler. Büyük şirke batmış kişinin Müslüman kalabileceğini, kendisine tebliğ ulaşmaya kadar İslam'a davet edilmesi gerektiğini, La ilahe illallah dediği ve İslam'ın bazı emirlerini yerine getirdiği sürece İslam'dan çıkmayacağını söylediler.

Onlara şöyle deriz:

“Misak ayetinde geçen misak hücceti (delili), şirk işleyene müşrik sıfatı verilmesi gerektiğini gösteren başlıbaşına bir delildir. Kim imanı ve tevhid kelimesini bozan büyük şirk işlerse, tebliğ ona ulaşmamış olsa bile dünyada müşrik sıfatı verilir ve ona müşriklere davranıldığı gibi davranılır. Ancak müşrik olan kişi, kendisine tebliğ ulaşmadığı sürece, dünyada da ahirette de azaba uğratılmaz. Azap, ancak tebliğ ulaştıktan sonra olur.

Allah (c.c): **“Biz rasul göndermedikçe azap etmeyiz”** buyuruyor. Ayette **“azap etmeyiz”** deniliyor. “Biz rasul gönderinceye kadar onun şirkine hükmetmeyiz” denilmiyor. Hâlbuki selef, risalet hücceti kendisine ister ulaşsın ister ulaşmasın büyük şirk işleyen kişinin müşrik olduğunda icma etmiştir. İhtilaf ettikleri nokta ise sadece ona açıkça tebliğ ulaşmaya kadar azaba uğratılıp uğratılmayacağı, azaba uğratılmaları için tebliğ ulaşmasının şart olup olmadığıdır. Âlimler, şeriatlerin kaybolup yolların karardığı devirde yaşayan fetret ehlinden şirke düşenlerin, misak

deliline ve fitrata ters düştüğü için müşrik olduğunda ittifak etmiş fakat dünya ve ahirette azaba uğratılıp uğratılmayacaklarında ise ihtilaf etmişlerdir. Âlimler, Allah (c.c)'ın şu ayetine dayanarak, böyle kişilerin ahirette cennete mükâfatlandırılmayacaklarında ittifak etmişlerdir:

“Allah katında din İslamdır.” (Ali İmran: 19)

Ve yine Allah (c.c) buyuruyor ki:

“Kim İslam’dan başka bir dine tabi olursa bu ondan kabul edilmeyecektir. O ahirette de kaybedenlerdendir.” (Ali İmran: 85)

Fetret devrinde bile olsa, şirk işleyenler Müslüman sayılmazlar. Cennete ise mü'min ve Müslüman olandan başkası giremez. Sahih hadiste de sabit olduğu gibi, Allah (c.c) müşriğe cennete girmeyi haram kılmıştır.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Muhakkak ki kim Allah'a şirk koşarsa Allah ona cenneti haram kılar.” (Maide: 72)

İbn Teymiyye (r.a) dedi ki:

“Dini ve ibadeti sadece Allah’a has kılıp O'nun dininde ihlâslı olarak O'na davet edenden başkası, Allah (c.c)'ın azabından kurtulamayacaktır. Allah (c.c)'a hiçbir şeyi şirk koşmayan fakat Allah (c.c)'a ibadet de etmeyen kişi, ne Allah (c.c)'a ibadet etmiştir ne de başkasına. Böyle kişiler, Firavn ve benzerleri gibidirler. Bunlar müşriklerden daha kötü bir haldedirler. Sadece ve sadece Allah (c.c)'a ibadet etmek, şüphesiz herkese farzdır. Ne olursa olsun bu farz kimsenin üzerinden kalkmaz. Bu genel olarak, Allah (c.c)'ın kendisinden başka din kabul etmediği İslam demektir. Fakat Allah (c.c) rasul göndermeden kimseye azap etmez. Rasul göndermedikçe kimseye azap etmediği gibi, cennete de sadece mü'min ve Müslüman olandan başkası

giremez. Müşrikler ve Rabbine ibadetten kaçınan kibirli kimseler cennete giremezler. Dünyada kendisine tebliğ ulaşmamış kişilere gelince; Allah (c.c) ahirette onları imtihan edecektir. Şeytana tabi olandan başkası ateşe girmez. Günahsız olan kişi ateşe girmez. Rasul göndermedikçe Allah (c.c) kimseyi cehennemle cezalandırmaz. Küçük, deli ve fetret devrinde ölenlerle bunlar gibi kendilerine rasulün daveti ulaşmadan ölenleri, sahih kaynaklarda bildirildiği üzere Allah (c.c) ahirette imtihana tabi tutacaktır.”

(Fetvalar c: 14 s: 477)

Şankıtı Allah (c.c)’ın:

“Biz, rasul göndermedikçe azap etmeyiz.” sözü hakkında şöyle dedi:

“Bu ayetin zahirinden anlaşılıyor ki, Allah (c.c), Allah’ın azabıyla uyarıp korkutan bir rasul gönderdikten sonra, şayet insanlar bu rasule karşı gelmez, küfür ve günahlarında ısrar etmezlerse onlara dünyada ve ahirette azap etmez. Allah (c.c) bunu, şu ayetinde olduğu gibi birçok ayetinde de açıklamıştır:

“İnsanların, rasullerden sonra Allah’a karşı hücceti olmasın diye müjdeleyici ve uyarıcı rasuller gönderdik.”
(Nisa: 165)

İmam Şankıtı bu manadaki ayetleri zikretmeye başladı ve sonra şöyle dedi:

“Kur’an-ı Kerim’deki bu ve benzeri ayetler, küfür üzere ölseler bile kendilerine bir uyarıcı gelmediği için fetret ehlinin özürlü olduğuna delalet eder. İlim ehlinin bir topluluk böyle demiştir. Diğer topluluk ise “Kur’anı Kerim’in bazı ayetlerinin ve Rasulullah (s.a.s)’ın hadislerinin zahirini delil alarak şöyle demişlerdir: “Kim küfür üzere ölürse

kendisine uyarıcı gelmemiş olsa bile cehennemliktir” demişlerdir. Delil aldıkları ayetlerden biri de şudur:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Kâfir olarak ölenler (in tevbesi geçerli) değildir. İşte böyleleri için biz elim bir azap hazırladık.” (Nisa: 18)

Fetret devrinde ölen müşriklerin mazeretli olmadığına delalet eden ayetleri ve Rasullah (s.a.s)’ın hadislerini zikrederken Rasulullah (s.a.s)’ın şu hadisini de zikretti:

“Muhakkak benim de senin de baban cehennemdedir.”

Usûl âlimleri arasında şu konudaki ihtilaf meşhurdur: Fetret devrinde ölmüş putlara tapan müşrikler, küfürleri sebebiyle cehennemlik midir? Yoksa fetret devrinde yaşadıkları için mazeretli midirler? Bu mesele Merakı Suud’da şiir olarak şöyle geçmektedir:

“Fetret ehli, dinin teferruatından sorumlu değildir.”

Fakat temel meselelerde sorumlu olup olmadıkları hakkında (âlimler) ihtilaf etmişlerdir.”

Fetret ehlinde küfür üzere ölenlerin cehennemlik olduğu görüşünde olanlardan biri de Nevevi’dir. Nevevi, sahihi Müslim şerhinde bu görüşünü belirtmiştir. Ayrıca, El-Karafî de “Şerhil Tenkih el-İcma” adlı eserinde bu görüşü ondan nakletmiştir. “Neşril Benud” adlı eserin sahibinin de ondan naklettiği gibi...

Kurtubî, Ebu Hayyan ve Şevkani, tefsirlerinde bu görüşün aynı zamanda cumhurun görüşü olduğunu söylemişlerdir.

Mukayyide (Allah onu affetsin) şöyle demiştir:

“Fetret devrindeki müşriklerin mazeretli olup olmadığı meselesini delillerle araştırdığımızda bu konudaki en kuvvetli görüşün şu olduğu anlaşılır: Onlar dünyada mazeretlidirler. Kıyamet gününde ise Allah (c.c) onları ateşle imti-

han ederek ateşe atlamalarını emreder. Kim ateşe atlarsa o cennete girecektir. Çünkü o, eğer dünyada iken kendisine rasul gelseydi onu tasdik ederdi demektir. Ateşe atlamaktan kaçınan ise cehenneme girer ve orada azap görür. Bu kişi de eğer dünyada iken kendisine rasul gelseydi onu yalanlardı demektir. Çünkü Allah (c.c), dünyada iken onlara rasul geldiğinde ne tavır takınacaklarını (önceden) bilir.” **(Edvaul Beyan Tefsiri-Nahl: 36 suresinin tefsiri)**

İbn Teymiyye (r.a) şöyle dedi:

“Allah (c.c) bazı konularda isimlendirme yaparken ve hüküm bildirirken, risaletten önce ve sonra diye ayırmış, bazı konularda ise ayırmayıp bir tutmuştur. Bu ise iki tainfin aleyhine bir delildir.

Birincisi: “Fiillerde güzellik ve çirkinlik yoktur.” diyenlere.

İkincisi ise: “Onlar azabı hak ederler.” diyenlere.

Birinci gruba karşı delil; rasul göndermeden önce Allah (c.c)’ın insanları zalimler, haddi aşanlar ve bozguncular olarak isimlendirmesidir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Firavn'a git. Çünkü o haddi aşmıştır.” (Taha: 24)

“Hani Rabbin Musa'ya ‘Zalim olan kavme git.’ diye vahyetmişti.” (Şuara: 10)

“O bozgunculardandı.” (Kasas: 4)

Allah (c.c), Firavn ve kavminin haddi aşan, zalim ve bozguncu olduğunu haber veriyor. Bu sözler fiilleri kötü görmektir. Kötüleme ise kötü ve çirkin fiiller karşısında olur. Bu ise onlara rasul gelmeden önce de fiillerinin çirkin ve kötü olarak vasıflandırıldığını gösterir. Azabı hak etme-

leri ise Allah (c.c)'ın şu ayetinde bildirildiği gibi, kendilerine rasul gelmesinden sonradır:

“Biz rasul göndermedikçe azap etmeyiz.”

Aynı şekilde Allah (c.c) Hud (as)'ın kavmine şöyle dediğini haber veriyor:

“...siz ancak iftiracılarırsınız.”

Ayette görüldüğü gibi Hud (a.s), şirkin hükmünü bildirmeden ve kavmi de ona karşı gelmeden önce, Allah' la beraber başka ilahlar edinip Allah'a şirk koştukları için onları iftiracılar olarak isimlendirmiştir.

Görülüyor ki; risaletten önce müşrik olarak isimlendirmek Kur'an ve sünnetten delillerle sabittir. Çünkü müşrik, (şirki sebebiyle) haddini aşmış, Alah (c.c)'dan başka ilahlar edinerek rasul gelmeden önce Allah'a eşler koşmuş ve bu isimler de ona rasul gelmeden önce verilmiştir.

Cahillik ve cahiliye isimleri de böyledir. Rasul gelmeden önce de cahillik ve cahiliye olarak isilendirmek vardır. Ama itaatten yüz çevirmek ve cezalandırmak ise ancak rasul geldikten sonradır.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Ne doğruladı ne de namaz kıldı. Fakat yalanladı ve yüz çevirdi.”
(Kıyame: 31–32)

Bu ayette bildirilen (doğrulamamak, namaz kılmamak, yalanlamak ve yüz çevirmek gibi) ameller ancak rasul geldikten sonra olur. Allah (c.c)'nın Firavn hakkında:

“Yalanladı ve karşı çıktı.” (Naziat: 21) sözü, ona rasul gelmesinden sonradır. Tıpkı şu ayette olduğu gibi:

“Ona büyük deliller gösterdiği halde yalanladı ve karşı çıktı.”
(Naziat: 21)

**“Fıravn, rasule karşı çıktı.” (Müzzemmil: 16)
(Fetvalar c: 20 s: 37-38)**

İshak b. Abdurrahman b. Hasen Ali Şeyh şöyle demiştir:

“Kendilerine risalet ve Kur’an ulaşmamış ve cahiliye üzere ölen fetret ehli, icma ile Müslüman olarak isimlendirilmez ve onlar için istiğfar edilmez. Ancak ilim ehli, onların azaba uğratılıp uğratılmayacağı konusunda ihtilaf etmişlerdir.”¹

Buraya kadar zikredilen âlimlerin görüşlerini şöyle özetleyebiliriz: Risaletten ve tebliğ edip açıklamadan önce de şirk işleyene müşrik hükmü verilir ve müşrik olarak isimlendirilir. “Müşrik” hükmünü vermek için akıl ve misak ayeti, Allah (c.c)’ın vahdaniyyetine delalet eden kevnî ayetler ve Allah (c.c)’ın insanları üzerinde yaratmış olduğu fitrat yeterlidir.

Allah (c.c) risaletten önceki şirk ehlini de kötölemiş, ayıplamış; eksiklik içinde olduklarını, büyük bir tehlike içinde, ateşten bir çukurun kenarında olduklarını, şirkin en büyük zulüm olduğunu ve azaba yol açtığını bildirmiştir. Fakat azabın gerçekleşmesi risaletin kişiye ulaşmasına bağlıdır. Bu da Allah (c.c)’ın kullarına olan fazlı ve rahmetinin eseridir.

Müşrik hükmünü vermek ile azap görmek ayrı ayrı şeylerdir. Dünya ve ahiret azabını hak eden herkes müşrik ve kâfirdir. Fakat her müşrik azap görecektir demek değildir. Bu ikisi arasında genel ve özel kesin farklar vardır. Buna çok dikkat etmek gerekir. İnsanlar rasul gönderilmeden ve

¹ (Hüküm Tekfiri’l-Muayyen Kitab Akidetu’l Muvahhidin bi’r - Red Ala’d-Dullal Ve’l-Mübtediin s. 151)

kendilerine hüccet ikame edilmeden önce bazı konularda mazeretli, bazı konularda ise mazeretli değildirler. Onların mazeretli oldukları konu, kendilerine risalet hücceti ulaşınca kadar dünya ve ahirette azaba uğratılmamalarıdır. Bu, Allah (c.c)’ın fazlı ve rahmetinin bir sonucudur. Fakat şirk koşma, şirk üzere öldüklerinde cenaze namazlarının kılınmaması, Müslümanların mezarlığına gömülmemeleri, onlar için istiğfar edilmemesi, kestikleri etlerin yenilmemesi, kadınlarıyla evlenilmemesi gibi hükümlerin onlara uygulanmasında mazeretli değildirler. Yani, risalet ve tebliğ ulaşmasa da bu hükümler onlara uygulanır.

KUL ŞİRKTE İSLAM'A NASIL GİRER?

Bir kişinin şirkten kurtulup İslam'a girdiğine hüküm verebilmek için belli şartların tahakkuk etmesi gerekir. Bu şartlar şunlardır:

Birincisi: Söylediği Şehadetin Manasını Bilmesi Gerekir

Malın ve canın korunması için şehadetin manasını bilerek söylemek şarttır. Çünkü bir şeye inanmak o şeyin ne olduğunu bilmeyi gerektirir. İnsan bilmediği bir şeyi nasıl kabul edip inanabilir ki?

Ebu Hureyre (r.a)'den Rasulullah (s.a.s)'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

“İnsanlarla La ilahe illallah deyinceye kadar yaşmakla emrolundum. Kim La ilahe illallah derse malını ve canını, İslam'ın hakkı dışında korumuş olur. Sonra hesabı Allah'a aittir.” (Müslim)

Ebu Hureyre (r.a)'den Rasulullah (s.a.s)'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

“İnsanlarla La ilahe illallah'a şahadet edinceye, bana ve benim getirdiğime iman edinceye kadar yaşmakla emrolundum. Kim bunları yaparsa kanlarını ve mallarını korumuş olur. İslam hakkı müstesna... Sonra onların hesabı Allah'a aittir.” (Müslim)

Abdullah b. Ömer (r.a)'dan Rasulullah (s.a.s)'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

“İnsanlarla La ilahe illallah Muhammeden Rasulullah'a şehadet edinceye, namaz kılıp zekât verinceye

kadar savaşmakla emrolundum. Kim bunları yaparsa kanını ve malını, İslam hakkı hariç korumuş olur. Sonra onların hesabı Allah’a aittir.” (Müslim)

Ebu Malik, babasından Rasulullah’ın şöyle dediğini rivayet etti:

“Kim La ilahe illallah der ve Allah’tan başka tapılanları redederse malını ve canını korumuş olur. Sonra onun hesabı Allah’a aittir.”

Bu hadisin diğer bir rivayeti de şöyledir;

“Kim Allah’ı tevhid edip Allah’tan başka tapılanları reddederse malını ve canını korumuş olur. Sonra onun hesabı Allah’a aittir.” (Müslim)

Bu rivayetlerden anlaşılıyor ki müşriklere; **“La ilahe illallah deyinceye”** veya **“şahadet edinceye”** veya **“Allah’ı birleyip Allah’tan başka tapılanları reddedinceye”** veya **“La ilahe illallah deyip Rasulullah’ın getirdiğine iman edinceye kadar”** savaş açmak meşrudur.

Bu rivayetlerde geçen sözlerin hepsi gösteriyor ki, kişinin malını ve canını koruyabilmesi için şahadetin manasını bilmesi gerekir. Rivayette geçen **“La ilahe illallah demek”**, bilerek La ilahe illallah demektir.

“Bir şey söylemek” yani **“kavl”**, insanın inandığının bir delilidir. Bilmek, inanmanın şartı olduğuna göre, **“kavl”** inanmayı gerektirir. Lisanu’l Arab sözlüğünde **“kavl”** (söylemek) sözü hakkında şu açıklama vardır: “İnançların ve görüşlerin **“kavl”** yani **“söz”** diye isimlendirilmesinin sebebi; inançların ve görüşlerin ancak söylemekle yani **“kavl”** veya onun yerine geçen şeyle (yazmak gibi) belli olmasındandır.”

Bir kişi, bir şeye inandığını ifade etmek istediğinde bunu, o şeyi söyleyerek belli eder. Şayet bir kişi inanç konusunda, baskı olmaksızın bir şey söylüyorsa bu sözleri, o şeye inandığının bir delili olur.

Şumar dedi ki:

“Bir kimse: “Fılan kavalanı” yani “fılan kişi, ben söyleyinceye kadar bana söylettirdi” derse, bunun manası; “söyleyeceğimi öğretti sonra bunu söylememi emretti” demek olur. “Kavvalteni” ve “ekvalteni” demek ise ‘ne söyleyeceğimi öğretti sonra söylettirdi’ demektir.”

Said bin el Museyyib (r.a)’nın hadisinde geçtiğine göre, Said b. el Museyyib’e: “Osman ve Ali hakkında ne diyorsun?” diye soruldu. Said bin el Musseyyib: “Allah’ın bana söylettirdiği şekilde söylüyorum.” dedi. Sonra:

“Bunların arkasından gelenler şöyle dediler: “Rabbimiz! Bizi ve iman ile daha önce bizi geçmiş din kardeşlerimizi bağışla, kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma. Rabbimiz şüphesiz ki sen çok şefkatli ve çok merhametlisin.” (Haşr: 10) ayetini okudu.

(İbni Menzur-Lisanu’l Arab)

Bundan anlaşılıyor ki Rasulullah (s.a.s)’in: **“İnsanlarla La ilahe illallah deyinceye kadar”** sözünden kasıt; La ilahe illallah’ın manasını öğrenip söyleyinceye kadar demektir. Hadiste geçen “deyinceye kadar”dan kasıt; sadece “telaffuz etmek” değil, “öğrenip söyleyinceye kadar” demektir. Çünkü **“kavl”** yani söylemek, bilerek söylemeyi gerektirir.

Şahadet etmeye gelince: **“Şehadet”**, hakkında şahitlik edilen şeyi bilmeyi gerektirir.

Lisanu’l Arab’da şöyle geçmektedir: “İbni Seyde dedi ki: Şahit; bilen ve bildiğini söyleyen demektir.”

Ebu Bekir b. Enbari dedi ki: “Müezzinin **“Eşhedu en La ilahe illallah”** demesi; La ilahe illallah’ı biliyorum bunu da insanlara açıklıyorum demektir. **“Eşhedu enne Muhammeden Rasulullah ”** demesi; Muhammed’in Allah’ın rasulü olduğunu biliyorum ve bunu ilan ediyorum, demektir.

“Allah, kendisinden başka ibadete layık ilah olmadığına şahitlik etti ” (Ali İmran: 18)

Ebu Ubeyde, bu ayetin manası hakkında şöyle dedi: “Ayette geçen, **“Allah şahitlik etti”**den kasıt, Allah kendisinden başka ibadete layık ilah olmadığına hükmetti, demektir. Bu ise Allah bildi ve bunu açıkladı, demektir. Çünkü şahadet eden kişi, bildiğini açıklayandır.

“ Hâkimin karşısında şahitlik yaptı ” demek; bildiğini açıkladı ve ortaya koydu demektir.

El Munziri, Ahmet bin Yahya’ya, **“Ali imran:18”** ayetinin manası hakkında sordu. Ahmet bin Yahya şöyle dedi: “Kur’an’da nerede **“Allah şahitlik etti.”** sözü geçse bu; **“Allah bildi.”** manasındadır.”

İbni’l Arabî şöyle dedi: “Bunun manası; Allah dedi, bildi ve yazdı demektir.”

İbni’l Embari dedi ki: “Bunun manası La ilahe illallah’ı açıkladı demektir.” (Lisanu’l Arap-İbni Menzur)

Kurtubi:

“Ancak bilerek hakka (La ilahe illallah’a) şahitlik edenler müstesnadır” (Zuhruf:86) ayetini şöyle açıklamıştır:

“Yani bunlar, hakka şehadet edip bilerek ve iyice anlayarak iman edenler dışındakilere şefaet etmeyeceklerdir.” Bu, Said b. Cübeyr ve başka âlimlerin görüşüdür.

Yine dedi ki: **“Hakka şehadet”**ten kasıt, La ilahe illallah-tır. Ayette geçen **“bilerek”**ten kasıt, söyledikleri şehadeti, gerçek manasını bilerek söyleyenler demektir.

İkincisi: “Ancak La ilahe illallah’ın manasını bilerek şehadet edenler müstesnadır” Ayetin bu bölümü iki şeye delalet eder:

1 - La ilahe illallah şehadetinin söyleyen kişiye fayda verebilmesi için bu şehadeti söyleyenin bilerek söylemesi gerekir. Bilmeyerek, taklit ederek söyleyenlere bu şehadet bir fayda vermez.

2 - Hak hukuk meselesinde şahitlik yapan kişinin, şehadet ettiği şeyleri bilmesi şarttır.

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Eğer güneşi gördüğün gibi görmüşsen şahitlik yap yoksa sakın yapma!”
(Kurtubi Tefsiri)

İbni Kesir bu ayet hakkında şöyle dedi:

“Yani kim bilerek ve anlayarak hakka (La ilahe illallah’a) şehadet ederse ancak o kişinin, Allah’ın izniyle şefaati fayda verir.”
(İbni Kesir Tefsiri)

İmam Taberi bu ayet hakkında şöyle dedi:

“Bazıları bu ayetin manası hakkında şöyle dediler: “Müşriklerin taptığı İsa, Uzeyr ve melekler Allah katında kimseye şefaet edemeyecekler. Ancak hakka bilerek şehadet eden, Allah’ı gerçek manasıyla, bilerek, itaat ederek tevhid eden ve bu konuda rasullerine tabi olanlar hariç... “Hak şehadeti”nden kasıt “kelimetu’l-ihlâs” (La ilahe illallah)tır. “Bilerek”ten kasıt, Allah’ın hak olduğunu, İsa, Uzeyr ve meleklerin Allah’ın kulu olduğunu bilmektir.

Denildi ki bu ayetin manası şöyledir:

“İsa, Uzeyr ve melekler, ancak hakka bilerek şehadet edenlere şefaathçi olurlar.”
(**Taberi Tefsiri**)

İmam Kurtubi, şöyle dedi:

“Eşhedu en La ilahe illallahu vahdehu la şer’ike leh” sözünün manası; “manasını bildiğim, iman ve kabul ettiğim şu sözü söylüyorum” demektir. “Şehadet” kelimesinin asıl manası; insanın duyu organlarıyla idrak ettiği şeyleri haber vermesi demektir. Ayrıca buna ek olarak şöyle denilebilir: “Duyu organlarıyla idrak edilemese bile, kesin ve şüphesiz olarak öğrenilen şey, hisle ve görerek öğrenilen şeyler gibidir.”
(**Kurtubi Tefsiri**)

İbni Teymiyye (r.a) şöyle dedi:

“Şehadet; şehadet eden kişinin, şehadet ettiği şeyleri bilmesini, bu şehadeti açıklamasını ve şehadetinde doğruyu söylemesini gerektirir. Bu şartlar tahakkuk etmezse o zaman bu, “şehadet” sayılmaz.” (**Fetvalar c:14 s:187**)

İbni Teymiyye (r.a) başka bir yerde şöyle dedi:

“Ebu’l Ferec, bu ayetin manası hakkında şöyle dedi: Ayetin manası hakkında iki görüş vardır:

“Ondan başka çağırdıkları”ndan kasıt, onların tap-tıkları ilahlarıdır. Sonra bunlardan İsa, Uzeyr ve melekleri ayrı tutarak şöyle buyurmuştur: **“Hakka şehadet edenler müstesna...”** Hakka şehadet etmekten kasıt, La ilahe illallah’a şehadettir. “Bilerek” yani “dilleriyle söyledikleri şeyleri, kalpleriyle bilerek söylüyorlar” demektir. Bu, âlimlerin çoğunun görüşüdür. Katade de bu görüştedir.

“Çağırdıklarından” kasıt, müşriklerin tap-tıkları İsa, Uzeyr ve meleklerdir. Bunlar hiç kimseye şefaath edemeyceklerdir. **“Ancak hakka şehadet edenler hariç...”** Hak

şehadeti, kelimet’ul-ihlâs (La ilahe illallah)tır. O zaman ayetin manası şöyle olur:

“Müşriklerin taptikları İsa, Uzeyr ve melekler, sadece “La ilahe illallah”ı bilerek, anlayarak ve iman ederek şehadet edenlere şefaât ederler.

Ayetteki **“bilerek”**ten kasıt, İsa, Uzeyr ve meleklerin ilah olmadıklarını, bilakis Allah’ın onları yarattığını bilendirler. Bu görüş Mücahid ve başkalarının görüşüdür.

Sonra İbni Teymiyye, 409–411. sayfalarda şöyle dedi:

“Bu ayet, hem şefaât edenleri hem de şefaât edilenleri kapsar. Yani “La ilahe illallah” şehadetini, ancak bilerek söyleyenler şefaât ederler. Allah’ın izniyle melekler, nebi-ler ve salih kimseler, ancak “La ilahe illallah” şehadetini bilerek, anlayarak ve iman ederek söyleyenlere şefaâtçi olabilirler. Eğer Allah onlara şefaât izni verirse bu kimseler, La ilahe illallah’ın manasını bilmeden, sadece babalarını ve şeyhlerini taklit ederek söyleyenlere asla şefaâtçi olmazlar. Sahih hadiste şöyle geçmektedir:

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurmuştur:

“Kişiye mezarda: “Rasulullah hakkında ne diyorsun?” diye sorulur. Mü’min olan kişi şöyle der: “O Allahın kulu ve rasulüdür. Bize hidayet ve açık delillerle geldi”. Şüphe eden kişi ise şöyle cevap verir: “Ne! Ne! Bilmiyorum. İnsanların birşey dediklerini duydum, ben de aynısını söyledim.” Bu sebeple Allah (c.c) şöyle buyurdu: “Hakka bilerek şehadet edenler müstesnadır”.

İbni Abbas’ın bu ayet hakkındaki: “Kim kalbi ile ihlaslı bir şekilde La ilahe illallah derse” şeklindeki açıklaması daha önce geçmiştir.

Şefaât hakkındaki bütün sahih hadisler, şefaatin yalnız, La ilahe illallah'ı bilerek ve ihlâslı bir şekilde söyleyenler için olduğunu göstermektedir.”

(İbni Teymiyye fetvaları cilt 14, sayfa: 409-411)

Fethu'l Mecid kitabının sahibi şehadetin manasını açıklayarak şöyle demiştir:

“Rasulullah'ın: **“Kim, La ilahe illallah'a şehadet ederse”** sözünden kasıt, La ilahe illallah sözünü manasını bilerek, bu mananın gerektirdiği şeyleri batınen ve zahiren yaparak söylemektir. Şehadetin geçerli olabilmesi için şehadet eden kişinin, söylediği şehadetin manasını bilmesi, bu manaya ihlâsla inanması, bu manayı bozacak hiçbir amel işlememesi ve bu mananın gerektirdiği şeyleri uygulaması gereklidir. Çünkü Allah (c.c) şöyle buyurmuştur:

“Bil ki! Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur.”

(Muhammed: 19)

Başka ayette şöyle buyurmuştur:

“Hakka şehadet edenler müstesna...” (Zuhruf: 86)

Şehadet kelimesini, manasını bilmeden, ihlâsla söylemeden, gerektirdiği şekilde şirkten uzak durmadan, söz, amel ve kalple Allah'ı tevhid etmeden söylemek, âlimlerin icması ile kişiye fayda vermez.” **(Fethu'l Mecid)**

İmam Kurtubi Sahihi Müslim şerhinde, “Sadece şehadeti telaffuz etmek yetmez” babında şöyle demiştir:

“Şehadeti sadece telaffuz etmek fayda vermez. Bununla bereber, kalbin bu sözü bilmesi ve iman etmesi gerekir. Bu, aşırı mürcienin (cehmiyenin) görüşünün apaçık yanlış olduğuna delildir. Çünkü onlar, sadece şehadeti telaffuz etmenin imanda yeterli olduğunu söylüyorlar. Bu

babta zikredilen hadisler, bu görüşün apaçık yanlış olduğunu gösterir. Zaten cehmiyenin bu görüşünün şeriate göre bozuk ve fasid olduğu çok iyi bilinmektedir. Çünkü bu görüş, nifakın caiz ve münafığın imanının geçerli olduğu inancına yol açar. Bu ise apaçık bir şekilde yanlıştır, batıldır. Şu hadis de bu görüşün batıl ve yanlış olduğuna delalet eder: Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurmuştur: **“Kim şehadet ederse...”** Şehadetin sahih olabilmesi için ancak bilerek, kalple ihlâs ederek ve doğru olarak söylenmesi gerekir.

Elvezir Ebu'l Muzaffer, “El-İfsah” kitabında şöyle diyor: “La ilahe illallah şehadeti” La ilahe illallah’a şehadet edenin onun manasını bilerek söylemesini gerektirir. Çünkü Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Bil ki! Allah’tan başka ibadete layık ilah yoktur.”

Bu, uluhiyyet sıfatının yalnızca Allah’a has olduğunu gösterir. O’ndan başka bu sıfatı hak eden hiçbir varlık yoktur.

Sözün özeti; La ilahe illallah sözünü söyleyen kişinin, bu sözün tağutu red ve Allah’a iman etmeyi kapsadığını bilmesi gerekir. Çünkü bu sözü söylediğin zaman, bütün tağut türlerini reddetmiş, o tağutlardan ulûhiyyet sıfatını kaldırmış ve sonra uluhiyyet sıfatının sadece Allah’a ait olduğunu, ibadetin sadece O’nun hakkı olduğunu söylemiş olursun.

La ilahe dediğin zaman, bütün tağutları reddetmiş ve onların ibadet edilmeye hakları olmadığını söylemiş olursun.

İllallah dediğin zaman ise ibadete layık ilahın yalnızca Allah olduğunu söylemiş olursun.

İmam El-Bekai dedi ki:

“La ilahe İllallah” yani en yüce malik olan Allah’tan başka hiç kimse ibadete layık değildir. Yani kesin bir şekilde Allah’tan başka ibadete layık hiçbir ilah yoktur. Bu

ilim (La ilahe illallah ile ilgili ilim) kıyamet gününün azabından en büyük kurtarıcıdır. Bunun, ilim sayılabilmesi için yararlı olması gerekir. Yararlı olabilmesi için de bu ilimle beraber Allah'ın emirlerine ve bu sözün gerektirdiği şeylere boyun eğmek şarttır. Bu şartlar tahakkuk etmezse o zaman bu, ilim olmaktan çıkar sadece cahillik olur.

“La ilahe illallah” sözü, ancak o sözün gerçek manasını bilen, kalbiyle ona iman eden ve onunla amel eden kişiye fayda verir. Bu sözün manasını bilmeden söyleyen veya manasını bildiği halde inanmayan veya inandığı halde onu bozan ameller işleyen kişiye bu söz fayda vermez. Daha önce zikredilen âlimlerin görüşlerinden anlaşıldığına göre böyle yapan kişi en cahil kişidir. Söylediği bu söz, onun aleyhine bir delildir.” **(Fethu'l Mecid s: 36-39)**

“Teysir el Aziz el Hamid” kitabının sahibi şöyle demiştir:

“Kim La ilahe illallah'a şehadet ederse”den kasıt, La ilahe illallah sözünü bilerek söylemek, zahiren ve batının gerekleriyle amel etmek demektir. Allah'ın şu sözü buna delalet eder:

“Bil ki! Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur”
(Muhammed: 19)

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Ancak hakka şehadet edenler müstesna...”
(Zuhurf: 86)

La ilahe illallah sözünün manasını bilmeden veya manasını bildiği halde onun gerekleriyle amel etmeden söylemek, âlimlerin ittifakıyla kişiye fayda vermez. Zaten hadisin lafzında, buna delalet eden söz vardır. O da **“Kim şehadet ederse”** sözüdür. Şehadet, bilmeyi gerektirir.

Bilmeyen kişinin şهادeti geçerli değildir. Bir sözü sadece telaffuz etmek, şهادet olarak sayılmaz.”

(Teysir el-Aziz el-Hamid sayfa: 53)

Sayfa 60'ta şöyle diyor:

“Müşriklerden birisi “La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah” sözünü söyler fakat “ilahın”, “Rasulullahın” ne demek olduğunu bilmezse, yine namaz kılar, oruç tutar, hacca gider fakat bu amellerin ne olduğunu bilmezse, sırf insanların bu amelleri yaptığını gördüğü için onlar gibi yapsa, hatta şirk koşmasa bile, böyle bir kimseye kesinlikle hiçbir âlim “Müslüman” hükmü vermemiştir.

Magrib âlimlerinin hepsi, hicri 11. yüzyılda böyle bir kimse hakkında bu fetvayı vemişlerdir. Bu fetva “Ed durer Es semin Fi Şerh’ul Mürşid el Muin” kitabında zikredilmiştir. Bu kitabı şerh eden kişi, bu fetvayı zikrettikten sonra şöyle dedi: “Âlimlerin verdikleri bu fetva apaçık ve tam doğru bir fetvadır. Hiçbir âlim buna zıt bir hüküm veremez. Bu konuda iki kişi ihtilaf etmez.”

(Teysir el-Aziz el-Hamid sayfa: 60)

Allah sana hidayet etsin! Magrib âlimlerinin, vasfedilen kişi hakkında verdikleri fetvaya dikkat et! Bu âlimler, zahiren İslam’ı izhar ettiği halde La ilahe illallahın manasını, Rasulullah’ı ve İslam’ın ne demek olduğunu bilmeyen kişinin, kıyamet gününde cehennemden kurtulamayacağına dair nasıl hüküm verdiler? Hâlbuki bu kişi, hayatında şirk koşmamış ve zahiren şeriate uygun hareket etmiştir. Bu kişinin durumu böyle iken, La ilahe illallahı diliyle söylemesine rağmen manasını bilmeyen, bununla birlikte Allah’a şirk koşan, hatta insanları şirke çağıran, şirk koşanlarla dostluk kuran, gerçek tevhidi kötöleyen,

onu terkedip insanları ondan uzaklaştıran ve tevhid ehline düşmanlık yapan kişinin durumu acaba nasıl olur?

Buhari ve Müslim’de şöyle geçmektedir:

İbni Abbas (r.a)’dan, Rasulullah (s.a.s) Muaz bin Cebel’i Yemen’e gönderdiği zaman ona şöyle demişti:

“Sen, ehli kitaptan bir topluluğa gidiyorsun. Onlarla karışlaştığın zaman onları ilk olarak “La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah” şهادetine çağır. Bunu kabul ederlerse, Allah’ın onlara bir gün ve bir gecede beş vakit namaz farz kıldığını bildir...”

(Buhari Müslim)

Hafız ibni Hacer El Askalani bu rivayeti açıklayarak şöyle dedi:

“Ravh b. El-Kasım rivayetinde şöyle geçmektedir: **“Onları ilk olarak Allah’a ibadete çağır. Eğer Allah’ı tam manası ile bilirlerse, onları namaz kılmaya çağır...”**

El Fadl b. Ala rivayetinde ise şöyle geçmektedir: **“Onları ilk olarak Allahın birliğine çağır, eğer bilirlerse onları namaz kılmaya çağır...”**

Bu rivayetlerden anlaşılıyor ki, Allah’a ibadet etmek, Allah’ı tevhid etmek demektir. Allah’ı tevhid etmek ise sadece O’nun ibadete layık ilah olduğuna şهادet etmek ve Muhammed (s.a.s)’in risaletini kabul etmektir. İnsanlara ilk olarak bunların tebliğ edilmesinin sebebi ise bunların dinin aslından olmasıdır. Bunlar sahih olmazsa hiçbirşey sahih olmaz. Çünkü diğer şeylerin geçerliliği, dinin aslının geçerliliğine bağlıdır. Eğer çağrılacak olan kişiler muvahhid değilse, onların La ilahe illallahı veya eşhedu enne Muhammeden Rasulullah’ı kabul etmesi yeterlidir.

Fakat kişi muvahhid ise hem La ilahe illallahı hem de Muhammedun Rasulullah'ı kabul etmeye çağrılır. Eğer çağrılacak kişiler şirk olan şeylere veya Uzeyr'in Allah'ın oğlu olduğuna inanıyor ya da Allah'ı yaratıklara benzetiyorlarsa, o zaman onlar ilk olarak, bu inandıkları (batıl) şeyleri reddetmeye çağrılırlar.

Rasulullah'ın: **“Eğer onlar kabul ederlerse”** sözü; eğer söylediğin şeylere şahadet edip ona uyarlarsa demektir.

İbni Huzeyme'nin rivayetinde: **“Eğer sana uyup itaat ederlerse”** geçmektedir.

Daha önce geçtiği gibi El Fadl b. Ala rivayetinde ise **“Eğer bunu bilirlerse”** geçmektedir. Bu hadis, her ne kadar Allah'a ibadet ettiklerini ve O'nu bildiklerini iddia etseler de ehli kitabın Allah'ı tam manasıyla tanımadıklarını gösterir.

Tevhid âlimleri şöyle dedi: “Allah'ı yarattıklarına benzeten, O'na el veya oğul izafe eden kişi Allah'ı tanımış değildir. Onların taptığı, Allah değildir. Her ne kadar ona Allah ismini verseler de...”

(Fethul Bari cilt: 3, sayfa: 418-420, zekât babı)

“Kurrat Uyun el Muvahhidin” kitabının sahibi yukarıdaki hadisi şöyle açıklamıştır:

“Rasulullah (s.a.s)'in: **“Onları ilk olarak “La ilahe illallah” şahadetine çağır”** sözünden kasıt şudur: Onlar La ilahe illallahı dilleri ile söylüyorlar, fakat manasını bilmiyorlardı. Bu kelimenin ihlâslı olarak sadece Allah'a ibadet etmek ve ondan başkasına tapmamak manasına geldiğini bilmiyorlardı. Onun için La ilahe illallah'ı söylemeleri onlara bir fayda vermez. Bunların durumu, tıpkı zamanımızda İslam ümmetine bağlı olduklarını iddia eden ve La ilahe illallah'ı söyleyen insanlar gibidir. Bunlar, La ilahe

illallah diyorlar fakat bununla birlikte onu bozan şirk işliyor, gerçek tevhidi reddediyor, tağutlara ve ölümlere tapıyorlar.”
(Kurrat Uyun el Muvahidin s: 48)

Buhari, Kitabı’l İlim’de “İlim sözden ve amelden öncedir ” babında şöyle diyor:

“Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Bil ki! Allah’tan başka ibadete layık ilah yoktur.”

(Muhammed: 19)

“Allah (c.c) bu ayete ilim ile başlamıştır.”

Hafız İbn Hacer El Askalani, Buhari’nin sözlerini açıklayarak şöyle dedi:

“Buhari’nin “İlim sözden ve amelden öncedir” sözü hakkında İbni’l Münir şöyle dedi:

“Buhari’nin bu sözden kasdettiği şey şudur: Amel ve sözün geçerli olabilmesi için bilmek şarttır. Bilmeden söylenen söz ve yapılan amel muteber sayılmaz. Çünkü ayette ilim (bilmek), söz ve amelden önce zikredilmiştir. Niyetsiz söz ve niyetsiz amel de geçerli değildir. İlim ise niyeti belirtir.”
(Fethul Bari cilt 1 s: 192-193)

Burada bilinmesi gereken çok önemli bazı meseleler vardır. Müslüman olabilmek için herkesin bu meseleleri bilmesi kesinlikle şarttır. Bunlar, Allah’ın birliğini ifade eden sıfatlarını bilmek ve O’ndan başka bütün sahte ilahları, tağutları reddetmektir. Bunları soru sorarak veya başkasını taklit ederek öğrenmek ve onlar gibi düşünmek (Mutezile hariç) bütün âlimlere göre caizdir.

İkincisi: Şirkin Bütün Türlerinden Uzak Durmak

Büyük şirk türlerinden herhangi birisini işlediği halde La ilahe illallah şahadetini söyleyen kişi, İslam’ın emretti-

ği bütün ibadetleri yapsa bile Müslüman sayılmaz. Müslüman sayılabilmesi için büyük şirkin her türünden uzak durması gerekir.

Bunun delilleri şunlardır:

- **Birinci Delil:**

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Haram aylar çıkınca, müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün! Onları yakalayın, hapsedin, bütün gözetleme yerlerinde onları gözetlemek için oturun! Eğer tevbe eder, namazı dosdoğru kılar, zekâtı da verirlerse artık yollarını serbest bırakın! Allah, şüphesiz çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.” (Tevbe: 5)

İmam Kurtubi, şöyle dedi:

“Tevbe ederlerse” yani şirkten tevbe ederlerse... **“Namazı ikame eder ve zekâtı verirlerse onları serbest bırakın”** ayetin bu bölümünü düşünmek gerekir. Allah (c.c) öldürmenin sebebini şirke bağlamış sonra **“tevbe ederlerse”** buyurmuştur. Öldürmenin sebebi şirk işlemek ise şirkten tevbe edilirse öldürmemek gerekir. Namaz kılmak zekât vermek şart değildir. Kişi şirkten tevbe ettiği zaman öldürülmez. Namaz vakti girmeden, zekât farz olmadan şirkten tevbe eden kişinin tevbesi kabul edilir, öldürülmez. Asıl olan budur. Fakat Allah, şirkten tevbe etmenin yanında iki şart daha koşmuştur. Bu iki şartı göz ardı edemeyiz. Bu iki şart; “namaz kılmak” ve “zekât vermek”tir.

Rasulullah (s.a.s)’in bu ayete benzeyen şöyle bir hadisi vardır:

“La ilahe illallah deyinceye, namaz kılınca, zekat verinceye kadar onlarla çarpışmakla emrolundum.

Eğer bunları yaparlarsa, Allah (c.c)’ın hakkı hariç, kanlarını ve mallarını korumuş olurlar. Sonra onların hesabı Allah’a aittir.”

İmam İbni Arabî bu ayet ve bu hadis ile ilgili olarak şöyle dedi:

“Bu şekilde Kur’an ve sünnet birbirini desteklemiş olur.” **(Kurtubi Tefsiri)**

Allah (c.c) sana hidayet etsin. İmam Kurtubi’nin sözünü dikkatli düşün! İmam Kurtubi, ayeti tefsir ederken “Tevbe şirkten olur, şirkten vazgeçilmedikçe öldürme hakkı kalkmaz.” demiştir. İmam İbni Arabî’nin sözüne de dikkat et! İmam İbni Arabî “Bu ayetin ve hadisin manaları birbirine uymuştur.” demiştir.

Bu ayet gösteriyor ki, müşrikler ancak şirkten tevbe ederlerse öldürülmez ve esir edilmezler. İbni Arabî’nin zikrettiği Rasulullah’ın hadisinin manası da ayetin manası gibidir.

İmam Begavi şöyle dedi:

“Tevbe ederlerse” yani şirkten tevbe ederlerse... **“Namaz kılarlarsa ve zekât verirlerse onları serbest bırakın”** yani onları bırakın, kendi şehirlerinde serbest dolaşsınlar. Mekke’ye girebilirler.” **(Begavi Tefsiri)**

İbni Kesir şöyle dedi:

“İmam Taberî şöyle dedi: “Rabi’den, o da Enes’ten, Rasululullah (s.a.s)’in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

“Kim ihlâşlı bir şekilde yalnız Allah’a ibadet eder, hiçbir şeyi O’na eş koşmaz ve bu hal üzere dünyadan ayrılırsa, Allah (c.c) ondan razı olarak ayrılmış olur.”

Enes (r.a) şöyle dedi:

“Hadiste zikredilen şey, Allah’ın gerçek dinidir. Bütün rasuller bununla gelmişlerdir ve kavimlerine bunu tebliğ etmişlerdir. Bu sözü Allah’ın kitabında son inen şu ayetler doğrulamaktadır: **“Eğer tevbe eder, namaz kılar ve zekât verirlerse onları serbest bırakın!”** Onların tevbe etmeleri; putlara tapmaktan vazgeçip yalnız Allah (c.c)’a ibadet etmeleri, namaz kılmaları ve zekât vermeleridir.

Allah (c.c) başka bir ayette şöyle buyuruyor:

“Eğer tevbe ederler, namaz kılarlar ve zekât verirlerse, işte o zaman onlar sizin dinde kardeşiniz olurlar.” (Tevbe: 11)

Hadisi, İbni Merdeveyh ve Muhammed b. Nasır el Maruzi namaz bölümünde rivayet ettiler.” (İbn Kesir Tefsiri)

İmam Taberi, şöyle dedi:

“Tevbe ederlerse” yani işledikleri şirkten ve Muhammed’in nebilliğini inkâr etmekten vazgeçer, Muhammed’in nebilğini kabul eder ve sadece Allah’a ihlâslı bir şekilde ibadet edip bütün sahte ilahları ve tağutları reddederse demektir.” (Taberi Tefsiri)

• İkinci Delil:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Eğer tevbe ederler, namaz kılarlar ve zekât verirlerse, işte o zaman onlar sizin dinde kardeşiniz olurlar.” (Tevbe: 11)

İmam Kurtubi, şöyle dedi:

“Tevbe ederlerse” yani şirkten vazgeçip İslam’ın hükümlerine uyarlarsa... **“Sizin kardeşiniz olurlar”** yani sizin din kardeşiniz olurlar.

İbni Abbas (r.a) şöyle dedi: “Bu ayet, kible ehlinin kanlarını haram kılmıştır” (Kurtubi Tefsiri)

İmam Begavi şöyle dedi:

“Tevbe ederlerse” yani şirkten tevbe ederlerse **“sizin din kardeşiniz olurlar”** yani sizin din kardeşiniz olurlar. Tam, sizin gibi hak sahibi olurlar.” **(Begavi Tefsiri)**

Bu ayet müşrikler şirkten tevbe edinceye, namaz kılıp zekât verinceye, yani İslam ahkâmına uyuncaya kadar kıtâ- lın yani onlara karşı savaşın devam edeceğini bildirmektedir. Bütün selefi salih, ayette geçen **“tevbe edinceye kadar”**dan kastın; “şirkten tevbe edip bütün tağutlardan uzak durmak ve İslam hükümlerine uymak” demek olduğunda ittifak etmişlerdir. Yine bu ayet ile Rasulullah (s.a.s)’in: **“İnsanlarla La ilahe illallah deyinceye, namaz kılıncaya ve zekât verinceye kadar çarpışmakla emrolundum”** hadisinin aynı manada olduğunda da ittifak etmişlerdir. Bu sebeple müfessirler bu ayeti tefsir ederken bu hadisi de zikretmişlerdir.

Rasulullah (s.a.s)’ın bu hadisi, kâfirler şirkten vazgeçinceye ve İslam hükümlerine uyuncaya kadar onlarla savaşmanın meşru olduğunu bildirmektedir. Zaten hadiste geçen Rasulullah (s.a.s)’ın **“İslam hakkı müstesna”** sözü de bunu ifade etmektedir. Bu manayı şu sahih hadis desteklemektedir.

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Kim La ilahe illallah der ve Allah’tan başka tapılanları reddederse malı ve kanı haram olur. Sonra onun hesabı Allah’a aittir.” **(Müslim)**

Bunun için İmam Buhari, kitabında şöyle bir bab yapmıştır:

“Tevbe ederler, namaz kılarlar ve zekât verirlerse onları serbest bırakın.” Sonra bu babın altında şu hadisi zikretmiştir.

İbni Ömer (r.a), Rasulullah (s.a.s)’in şöyle buyurduğuna rivayet etmiştir:

“İnsanlarla La ilahe illallah deyinceye, Muhammed’in Allah’ın rasulü olduğuna şehadet edinceye ve namaz kılıp zekât verinceye kadar onlarla çarpışmakla emrolundum. Eğer bunu yaparlarsa, İslam hakkı müstesna, kanlarını ve mallarını korumuş olurlar. Sonra onların hesabı Allah’a aittir.”

İmam Hafız İbni Hacer el Askalani bu hadisi açıklarken şöyle demiştir:

“Bu hadis ayeti açıklar. Çünkü ayetteki tevbeden kasıt, küfürden dönüp tevhide girmektir, Rasulullah (s.a.s) hadiste tevbeyi şöyle açıklamıştır: **“La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah’a şehadet edinceye...”** Bu ayet ile hadis arasında münasebet vardır. Çünkü ayetteki “serbest bırakın” ile hadisteki “mallarını ve canlarını korumuş olurlar” lafızları aynı manadadır.”

(Fethül Bari cilt:1 s: 94-95 Kitabul İman)

İmam Şevkani şöyle dedi:

“La ilahe illallah sözünü sadece dil ile söylemek fakat bununla birlikte manasıyla amel etmemek kişiye Müslüman sıfatını vermez. Çünkü cahiliye ahalisinden bir kişi bu sözü söylese ve bununla birlikte puta tapmaya devam etse, Müslüman sayılmaz.”²

İmam Şevkani başka bir yerde şöyle dedi:

Şüphesiz kim La ilahe illallah der ve yaptığı amellerde tevhide muhalif bir amel görünmezse bu kişi müslümandır. **“İnsanlarla La ilahe illallah deyinceye kadar**

² (Ed-Durru’n-Nadid Fi İhlas Kelimetu’l-Tevhid s: 40)

savaşmakla emrolundum.” Hadisinde bildirilen İslam’ın rükunlarını yerine getirdiği müddetçe, kişinin malı ve kanı korunmuş olur. Aynı şekilde, İslam’a girmeyi kastederek kim La ilahe illallah der fakat İslam rükunlarını üzerine farz kılan bir vakit geçmez ve kendisini öldürmeye hazırlanan Müslümanlara İslam’ı diliyle ikrar ettiğini haber verirse, zahiren böyle bir kimseye Müslüman hükmü vermek gerekir. Rasulullah (s.a.s), bu kaideyi bozduğu için Usame b. Zeyd’i azarlamıştır. Fakat kim tevhid kelimesini söyler ve bununla birlikte tevhide muhalif ameller işlerse, (ölülerin zarar veya menfaat verebileceğini düşünenlerin düşündüğü gibi) şüphesiz bu kişinin amelinde, diliyle ikrar ettiği tevhide muhalif bir hal zuhur etmiş olur. Böyle bir kimse kesinlikle Müslüman sayılmaz. Ne (şirk) yapılsa yapılsın sadece La ilahe illallah’ı söylemek, müslüman olmak ve küfürden çıkmak için yeterli olsaydı; o zaman bu söz Uzeyr Allah’ın oğlu diyen Yahudilere, Mesih Allah’ın oğlu diyen Hristiyanlara ve dini kalbiyle yalanlayıp sadece diliyle “La ilahe illallah” diyen münafıklara da fayda verirdi. Çünkü zikrettiğimiz bu taifelerin hepsi dilleriyle La ilahe illallah’ı yani tevhid kelimesini söylemektedirler.”³

Şeyh Abdurrahman İbni Muhammed b. Kasım şöyle dedi:

“İbni Ömer (r.a)’dan Rasulullah (s.a.s)’in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

“İnsanlarla savaşmakla emrolundum...” Bu sözden kastedilenler müşriklerdir. **“Ta ki La ilahe illallah’a şهادet edinceye kadar...”** Bu sözden kasıt ise La ilahe

³ (Ed-Durru’n-Nadiyd Fi İhlas Kelimetu’t-Tevhid s:42)

illallah'ın manasını bilmek ve gerekleriyle amel etmektir. **“Namaz kılıp zekât verinceye kadar...”** Hadisin bu bölümünde İslam'ın iki rüknu zikredilmiştir. Bu iki rükun olmadan kulun İslamı sahih olamaz. **“Eğer bunu yaparlarsa”** yani “Eğer La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah'a şehadet eder ve namaz kılıp zekât verirlerse” demektir. **“Kanları ve malları korunmuş olur”** yani işte o zaman onlara savaş açılmaz. Ta ki iki şehadete zıt olan birşey yapıncaya kadar... **“İslam hakkı müstesna”** yani İslam şeriatine boyun eğmeleri demektir.

Ebu Bekir (r.a) şöyle demiştir:

“Rasulullah (s.a.s)'a daha önce verdiklerini, bir keçi yavrusu bile olsa, bana vermezlerse onlara savaş açarım.”

(El-İhkam Şerhu Usulu'l Ahkam c: 4, s: 400)

• Üçüncü Delil:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Fitne kalkıp din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın! Şirkten vazgeçerlerse, artık düşmanlık ancak zalimler içindir.” **(Bakara: 193) (Enfal: 39)**

İbni Kesir **Enfal: 39** ayetini açıklarken şöyle dedi:

“Dahhak, İbni Abbas'ın şöyle dediğini rivayet etti:

“Fitne kalkıncaya kadar onlarla savaşın!” Ayetteki fitneden kasıt, şirkdir. Ebu'l Aliye, Mücahid, Hasen, Katade, Rebi İbni Enes, Suddi, Mukatil b. Hayyan ve Zeyd b. Eslem de ayetteki fitneyi bu şekilde açıklamışlardır.”

Muhammed b. İshak şöyle dedi:

“Zühri'den, Urve b. Zubeyr'den ve başka âlimlerden bana şu ulaştı:

“Fitne kalmayıncaya kadar... Savaşın!” yani müslümanlar dinlerinde fitneye düşmesin diye savaşın!

“Din yalnız Allah’ın oluncaya kadar...” Dahhak, İbni Abbas’ın bu ayet hakkında şöyle dediğini rivayet etti: Yani yalnız Allah’ı tevhid edinceye kadar... Hasan, Katade ve İbni Cureyc’e göre “dinin hepsi yalnız Allah’ın oluncaya kadar”dan kasıt “La ilahe illallah denilinceye kadar” demektir.”

Muhammed b. İshak şöyle dedi: “Yani Allah’ı şirksiz, tam olarak tevhid edinceye ve O’ndan başka tapılanları reddedinceye kadar...”

Abdurrahman b. Zeyd b. Eslem bu ayet hakkında şöyle dedi:

“Dinin hepsi Allah’ın oluncaya kadar...” yani sizin dininizle beraber herhangi bir küfür dini kalmayıncaya kadar... **Buhari** ve **Müslim**’de geçen Rasulullah (s.a.s)’ın söylediği hadis bu manayı desteklemektedir. Rasulullah (s.a.s.) şöyle buyurdu:

“İnsanlar La ilahe illallah deyinceye kadar... savaşmakla emrolundum.” (İbni Kesir Tefsiri)

İmam Begavi **Bakara: 193** ayeti hakkında şöyle dedi:

“Onlarla çarpışın” yani müşriklerle çarpışın.

“Fitne kalkıncaya kadar...” Fitneden kasıt, şirkidir. Yani Müslüman oluncaya kadar çarpışın. Çünkü putpe-restten sadece İslam kabul edilir. Eğer İslam’a girmeyi kabul etmezse öldürülür.

“Din Allah’ın oluncaya kadar” yani bütün itaat ve ibadet yalnız Allah’a oluncaya kadar. **“Allah’ın...”** yani ibadet ve itaat yalnız Allah’a oluncaya, sadece ibadet O’na yapılıncaya ve O’ndan başkasına ibadet edilmeyinceye kadar...

“Şirkten vazgeçerlerse” Yani küfürden ve şirkten vazgeçip Müslüman olurlarsa...

“düşmanlık yoktur...” Yani ancak o zaman savaş, zaımlere karşı yapılır. Bu açıklamaları İbni Abbas yapmıştır.” **(Begavi Tefsiri)**

Bu ayet gösteriyor ki müşrikler şirkten vazgeçer, Allah’tan başka bütün ibadet edilenleri reddeder ve ihlâslı bir şekilde bütün ibadetleri yalnız Allah’a yaparlarsa, işte o zaman onlara karşı savaş açılmaz.

Muhammed İbn’il Abdulvehhab:

“Kim La ilahe illallah der ve Allah’tan başka ibadet edilenleri reddederse malı ve kanı ancak o zaman haram olur. Hesabı Allah’a aittir” hadisini zikrettikten sonra şöyle dedi: “Bu hadis, La ilahe illallah’ın manasını en güzel, en açık anlatan hadistir. Bu hadise göre kanın ve malın korunabilmesi için La ilahe illallah’ı telaffuz etmek yeterli değildir. Hatta bunun manasını bilmek, bu manayı kabul etmek ve Allah’tan başka ortaklar edinmemek de yeterli değildir. Mal ve kanın korunması, ancak bu zikrettiğimiz şeylerle birlikte Allah’tan başka ibadet edilenleri de reddetmekle mümkün olur. Bu konuda şüpheye düşen veya duraklayanın malı ve kanı haram olmaz. Bu hadisin anlattığı mesele, ne kadar yüce ve değerli bir meseledir. Bu hadis, bu konuda herkesi susturan ne kadar da güzel ve açık bir delildir.” **(Kitabu’t Tevhid)**

Fethu’l Mecid kitabının sahibi şöyle dedi:

“Kim La ilahe illallah der ve Allah’tan başka tapılanları reddederse” sözünden anlaşılıyor ki Rasulullah (s.a.s) bu hadiste kanın ve malın korunmasını iki şeye bağlamıştır.

Birincisi; bilerek, kesin inanarak La ilahe illallah'ı söylemek. Bu şart daha önce değişik hadislerde zikredilmiştir.

İkincisi; Allah'tan başka ibadet edilenleri reddetmek. Rasulullah (s.a.s) bu hadiste, manasını tatbik etmeden sadece La ilahe illallah'ı telaffuz etmeyi, kanı ve malı korumak için yeterli görmemiştir. Canın ve malın korunması için La ilahe illallah'ın bilerek söylenmesi ve onunla amel edilmesi şarttır. Bu hadis,

“Kim tağutu reddedip, Allah’a iman ederse kopmak bilmeyen sağlam bir kulpa tutunmuş olur. (Bakara: 256) ayetiyle aynı manadadır.

Fethul Mecid kitabının sahibi şöyle devam etti: İşte! La ilahe illallah'ı söyleyen kişinin, malını ve canını koruyabilmesi için ancak Muhammed bin Abdu'l Vahhab'ın “Tevhid” kitabında zikrettiği 5 şartın tahakkuk etmesi gerekir. Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Fitne (şirk) ortadan kalkıp din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın.” (Bakara: 193)

“Eğer tevbe eder, namazı dosdoğru kılar ve zekatı verirlerse yollarını serbest bırakın.” (Tevbe: 5)

Allah (c.c) bu iki ayette; şirkten tevbe edip amellerini ihlâslı bir şekilde Allah (c.c)'ya yapıncaya ve namazı kılıp zekâtı verinceye kadar müşriklerle savaşmayı emretti. Eğer bunlardan herhangi birisini yapmazlarsa âlimlerin icmâ'ı ile onlara savaş açılır.

Sahihi Müslim'de Ebu Hureyre (r.a)'den, Rasulullah (s.a.s)'ın şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:

“İnsanlarla, La ilahe illallah'a şehadet edinceye bana ve benim getirdiğime iman edinceye... kadar savaşmakla emrolundum.”

Buhari ve Müslim’de İbni Ömer (r.a)’dan, Rasulullah (s.a.s)’in şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:

“İnsanlarla La ilahe illallah’a şehadet edinceye... kadar savaşmakla emrolundum.”

Bu iki hadis, yukardaki **Enfal** ve **Tevbe** ayetlerini açıklamaktadır. Bütün âlimlere göre La ilahe illallah’ın manasını bilmeyen, bu kelimenin manasına inanmayan ve manasının gerekleriyle amel etmeyen kişinin bu sözü söylemesi ona fayda vermez, böylelerine savaş açılır. Ta ki, La ilahe illallah’ın manasına inanarak şehadet edip gerekleriyle amel edinceye kadar...

Ebu Süleyman Hattabi dedi ki: “Rasulullah (s.a.s)’ın,

“İnsanlarla La ilahe illallah’a şehadet edinceye, bana ve benim getirdiğime iman edinceye... kadar savaşmakla emrolundum” sözündeki hitap, kitap ehline değil, putperestleredir. Bu bilinen bir şeydir. Çünkü ehli kitaba, La ilahe illallah demelerine rağmen savaş açılır, kılıç onlardan kaldırılmaz (ta ki daha başka şartları yerine getirinceye kadar).

Kadi İyad dedi ki:

“Malın ve canın korunmasının La ilahe illallah’ı söylemeye bağlı olmasının sebebi; La ilahe illallah’ı söyleyenin imanı kabul ettiğini gösterdiği içindir. Şüphesiz bu söze muhatap olanlar, Arap müşrikleri ve putperestlerdir. Onlar dışındaki La ilahe illallah’ı söyleyenlerin mal ve canlarını koruyabilmeleri için, sadece La ilahe illallah’ı söylemiş olmaları yeterli değildir. Çünkü onlar, küfür işlemelerine rağmen La ilahe illallah diyen kimselerdir.”

Fethul Mecid kitabının yazarı, devamında şöyle demektedir: “Rasulullah (s.a.s)’in:

“Hesabı Allah (c.c)’a aittir” sözü, “diliyle bu şهادeti söyleyenin hesabını Allah (c.c) kendi üzerine almıştır” manasındadır. Eğer bu sözü şهادet ederken kalbi ile inanarak söylemişse, Allah (c.c) onu cennet ile mükâfatlandıracaktır. Eğer münafık ise Allah (c.c) onu kıyamet gününde çok acıklı bir azap ile azaplandıracaktır. Fakat dünyada hüküm zahire göredir. Kim tevhidi ikrar eder, onu bozacak bir amel işlemez ve İslam’ın hükümlerine boyun eğerse ona zahiren Müslüman hükmü verilir, böylece malını ve canını korumuş olur.

Bu hadis, Allah (c.c)’dan başka ibadet edilenleri reddetmeden La ilahe illallah sözünü söyleyen insanların da bulunabileceğini göstermektedir. Ancak böyle kişiler, malın ve canın korunması için gerekli şartları yerine getirmemiş sayılırlar. Bu hükmü, muhkem olan ayetler ve sahih hadisler apaçık bir şekilde göstermektedir.”

(Fethul Mecid s: 111-115)

İmam Muhammed b. El Hasan Eş Şeybani, Hasan el Basri (r.a)’dan şöyle nakletmiştir:

Hasan dedi ki: “Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“İnsanlarla La ilahe illallah deyinceye... kadar savaşmakla emrolundum.”

Hasan dedi ki:

“Rasulullah (s.a.s) bu sözü söylerken putperestlere hitap ediyordu. Çünkü onlar Allah (c.c)’ı birleyen bir kavim değillerdi. Bu sebeple onlardan La ilahe illallah’ı söyleyen kişinin bu sözü, İslam’ı kabul ettiğini gösterir ve hem canını hem de malını korumuş olur.

Özetle; (İslama girmek isteyen) bir kimse, İslam’dan önceki bilinen inancını reddeden bir şey söylerse, ona zahiren Müslüman hükmü verilir. (Kalbindeki) gerçek inancını

öğrenmemiz mümkün değildir. Bu yüzden, dili ile ikrar ettiği şeye göre ona muamale ederiz. Bu kimsenin İslam'dan önceki inancına zıt bir şey ikrar etmesi, eski inancını değiştirdiğini gösterir. Putperestler zaten Allah (c.c)'in varlığını kabul ediyorlardı.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Eğer onlara “Sizi kim yarattı?” diye sorsan: “Allah” derler.” (Zuhruf: 87)

Fakat onlar, Allah'ın (sıfatlarındaki) birliğini kabul etmiyorlardı.

Allah (c.c) onlar hakkında şöyle buyuruyor:

“Onlara La ilahe illallah denildiği zaman kibirlenirlerdi.” (Saffat: 35)

Allah (c.c) başka bir ayette onlar hakkında şöyle buyuruyor:

“İlahları tek bir ilah mı yaptı? Bu şaşırtıcı bir şeydir.” (Sa'd: 5)

Bu sebeple, putperestlerden herhangi birisi La ilahe illallah derse, bu söz (eski) inancına zıt olduğu için zahiren iman ettiğine bir delil olur. Bunun için Rasulullah:

“İnsanlarla, La ilahe illallah deyinceye... kadar savaşmakla emrolundum.” buyurmuştur.”

(Şerh Es-Siyer'ul Kebir c:1, s:150)

İmam Ebu Batın şöyle dedi:

“La ilahe illallah'ı söylemek”ten kasıt, Allah (c.c)'dan başka ibadet edilenleri reddedip onlardan beri olmak ve her türlü büyük şirki terk etmektir. Arap müşrikleri, (kendi lisanları olduğu için) Arapçayı çok iyi bildiklerinden, La ilahe illallah'ın ne manaya geldiğini de çok iyi biliyorlardı. Onlardan herhangi biri “La ilahe illallah” dediği zaman bu sözü, şirki ve Allah (c.c)'dan başka ibadet edilenleri reddederek söylerdi. Eğer bir kimse hem Allah (c.c)'dan baş-

kasına ibadet etmeye devam eder hem de La ilahe illallah derse, bu kelime onun canını ve malını korumaz. Çünkü Allah (c.c) şöyle buyurmuştur:

“Fitne (şirk) ortadan kalkıp din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın!” (Bakara:193)

Başka ayette Allah (c.c) şöyle buyurmuştur:

“Müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün! Eğer tevbe eder, namaz kılar ve zekât verirlerse...” (Tevbe: 5)

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Kıyamet kopana dek bütün şirkler terkedilip sadece Allah (c.c)'a ibadet edilinceye kadar kılıçla gönderildim.” İşte Rasulullah (s.a.s)'in bu sözü;

'Fitne (şirk) ortadan kalkıp din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın.” ayetini açıklamaktadır.

Bu, aynı zamanda La ilahe illallah'ın da manasıdır.”

(Mecmuatu'r Resail ve'l Mesail en'Necdiyye)

“Teysir el Aziz el Hamid” kitabının yazarı **s: 54'**de şöyle dedi:

“Kim sadece Allah (c.c)'a yapılması gereken ibadetlerden herhangi birisini Allah (c.c)'dan başkasına yarsa müşrik olur. La ilahe illallah dese bile... Çünkü La ilahe illallah'ı söylediği halde onun gerektirdiği tevhidi ve ihlâsı yerine getirmemiştir.”

S: 58'de ise şöyle demiştir: **“Rasulullah (s.a.s)'ın:**

“Sadece O'na ibadet edin, O'nun ortağı yoktur” sözü; bazı insanların müşrik oldukları halde La ilahe illallah'ı söylediklerine dikkatimizi çekmek içindir. Yahudiler, münafıklar ve mezarlara tapanlar gibi... Bunlar ve bunlar gibi olan kişiler, Rasullah'ın kavmini **“La ilahe illallah'a çağırıldığını görünce, bu sözü sadece telaffuz etmeye**

çağırdığını zannettiler. İşte bu büyük bir cehalettir. Oysa Rasulullah (s.a.s) kavmini La ilahe illallah demeye, La ilahe illallah'ın manasıyla amel etmeye ve Allah (c.c)'dan başka ibadet edilenleri terk etmeye çağırmıştır. Bu sebeple müşrikler şöyle dediler:

“Biz ilahlarımızı deli olan bir şair için mi terkeceğiz?” (Saffat: 36)

Yine şöyle dediler:

“İlahları bir tek ilah mı yaptı? Bu şaşırtıcı bir şeydir.” (Sa'd: 5)

İşte bunun için “La ilahe illallah” demekten kaçındılar. Eğer Lat’a, Uzza’ya ve Menat’a tapmaya devam ettikleri halde La ilahe illallah’ı söylemiş olsaydılar, Müslüman olamazlardı. O zaman Rasulullah (s.a.s) ‘da La ilahe illallah’ı söyleseler bile, Allah (c.c)'dan başka ibadet edilenleri reddedip sadece Allah (c.c)'a ibadet edinceye, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayıncaya kadar onlarla savaş etmeye devam ederdi. Bu mesele, Kur’ an’da, sünnette ve icmada apaçık bir şekilde bilinen bir meseledir.”

(Teysir el-Aziz el-Hamid s: 54-58)

Müşriklerle olan savaşın, onlar şirki terk edip yalnız Allah (c.c)'a ibadet edinceye kadar olduğunu, daha önce zikrettiğimiz ayetler ve hadislerle apaçık bir şekilde ispatladık. Sahabeler de bu ayet ve hadislerden başka bir mana değil, işte bu manayı anlamışlardır.

Buhari’de Cübeyr b. Hayye şöyle dedi:

“Ömer (r.a), Müslümanları müşriklerle savaş etmeye gönderdi. Ömer (r.a) bizi, müşriklerle savaşmak için topladı ve komutan olarak En Numan b. Mukrin'i tayin etti. Müşriklerle savaşmaya gittiğimizde, düşman toprağında Kiswa'nın komutanı bizi kırk bin askerle karşıladı. Savaş-

madan önce Kısra'nın komutanı, tercümanı vasıtasıyla bizden bir kişiyle konuşmak istedi. Mugire kalktı ve ona:

“Ne istersen sor!” dedi. Komutan ona:

“Siz kimlersiniz?” diye sordu. Mugire ona:

“Biz Araplardanız. Biz, kıtlıkta ve türlü musibetler içindeydik. Açlıktan deri ve hurma çekirdeklerini emerdik. Hayvan derisi ve kıldan yapılma elbise giyerdik. Ağaçlara ve taşlara tapardık. Hal böyle iken, göklerin ve yerin Rabbi olan yüce Allah (c.c) bizim içimizden, babasını ve annesini tanıdığımız bir rasul gönderdi. Rabbimizin rasulü, yalnız Allah (c.c)'a ibadet edinceye veya cizye verinceye kadar sizinle savaşmamızı emretti.”⁴

İşte! Değerli sahabe olan El Mugire b. Şube bu sözü, Müslüman bir toplum içinde söyledi ve oradaki hiç kimse ona itiraz etmedi. Sahabelerin bu sükûtu, icmadır. Bu icma gösteriyor ki müşriklere savaş açmanın gayesi; Allah (c.c)'dan başka ibadet edilen tağutları ortadan kaldırıp ibadetleri sadece Allah (c.c)'a has kılmaktır.

Allah (c.c)'ın fazlı ve yardımıyla bu apaçık olan delillerden ve âlimlerin sözlerinden anlaşılıyor ki, savaş açmanın gayesi; şirki ve tağutları ortadan kaldırmak, ibadetleri ve itaati sadece Allah (c.c)'a yapmaktır.

Allah (c.c), sadece kendisine ibadet edilmesi, sadece kendisine itaat edilmesi, kendisinden başka itaat ve ibadet edilenlerin reddedilmesi için kitaplar indirmiş ve rasuller göndermiştir. Bütün varlıkları da bunun için yaratmış ve ahiret hesabını koymuştur.

Bunun hem kalp hem de amellerde gerçekleştirilmesi gerekir. Bunun (inancın) kalpte varlığını gösteren bir de zahiri alamet kılmıştır. İşte bu alamet, tevhid şahadetini

⁴ (Fethul Bari C:6 S: 298 Cizye ve Muvadea Babı)

söylemektir. Bu sebeple kim La ilahe illallah'ı söyler ve onun gerektirdiği şeyleri yerine getirirse ondan kılıç kal-kar.

Bilinen şudur ki; ibadetleri sadece Allah (c.c)'a yapmak La ilahe illallah'ın gereklerindendir. Eğer kul, La ilahe illallah'ı söylediği halde ikrar ettiği şeyleri bozan bir amel işlerse, ona tekrar savaş açılır. Şirki ve Allah (c.c)'dan başka ibadet edilenleri reddetmeden sadece şehadeti telaffuz etmek yetseydi Rasulullah (s.a.s);

“Allah'ın hakkı müstesna” buyurmazdı.

Eğer tek başına La ilahe illallah'ı telaffuz etmek şehadetin tek hakkı olsaydı, La ilahe illallah'ı telaffuz eden herkes Müslüman olurdu ve Rasulullah'ın **“Allah'ın hakkı müstesna”** sözü gereksiz, fazla ve manasız olurdu.

Bundan Rasulullah'ı tenzih ederiz. Çünkü Rasulullah en fasih Arapça diline sahip bir kişi idi. Yalnızca La ilahe illallah'ı telaffuz etmenin yeterli olduğunu söyleyen kişi, münafığın mümin olduğunu söylemiş olur. Çünkü münafık da La ilahe illallah'ı telaffuz etmektedir. Velew ki, münafıkta nifakını gösteren Allah'ın kitabına ve nebisine sövmek, kâfirlere dost, Müslümanlara düşman olmak, Allahın kanunlarından başka kanunlara muhakeme olmak, Müslümanların yenilgisine sevinmek, müşriklerin yenilgisine üzölmek gibi alametler ortaya çıksa bile... O yine Müslüman sayılır. Çünkü şehadeti telaffuz etmiştir. Şehadetin hakkı, onlara göre sadece bundan ibarettir.

İslam'ı ve imanı bilen bir kişi bunu söyleyebilir mi? Bunu kabul edebilir mi?

Söylediklerimizden apaçık anlaşılıyor ki, kanın ve malın korunabilmesi için şehadeti telaffuz etmek ve onun gerekleriyle amel etmek şarttır. Şehadetin gerektirdiği şey ise sadece Allah (c.c)'a itaat etmek, bütün ibadetleri O'na

yapmak ve Allah (c.c)'dan başka ibadet edilenleri reddetmektir. Eğer bir kul, La ilahe illallah'ı söylediği halde onun gerekleriyle amel etmezse malını ve canını korumamış olur. Eğer kul, şirk işlemeye devam ettiği halde şehadeti söylerse bu şehadet onun canını ve malını korumaz.

Üçüncüsü: Tağutun Her Türünü Reddetmek.

Tağutun her türünü reddetmek, Allah (c.c)'ın birliğine imanın bir şartıdır. Allah (c.c)'ın birliğine iman ile tağuta iman birbirine zıt olan şeylerdir. Bir kulun kalbinde bu ikisinin aynı anda bulunması mümkün değildir. Kulun kalbine birisi girdiğinde diğeri çıkar. Kulun kalbinde ya Allah (c.c)'ın birliğine iman ya da tağutların herhangi birine iman bulunur. Tağutu reddetmeyen bir kalpte Allah (c.c)'ın birliğine iman bulunmaz.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Kim tağutu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmak bilmeyen sağlam kulpa tutunmuş olur.”

(Bakara: 256)

Kurtubi şöyle dedi: “Allah (c.c):

“Kim tağutu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmak bilmeyen sağlam kulpa tutunmuş olur” ayetinde; sağlam kulpa tutunmak için iki şart koşmuştur: Tağutu red ve Allah’a iman.”

Mücahid şöyle dedi: **“Sağlam kulp”**tan kasıt, imandır. Suddi ise İslamdır, dedi. İbni Abbas, Said b. Cübeyr ve Dahhak ise sağlam kulp hakkında; La ilahe illallah’tır, dediler. Bu âlimlerin açıklamaları birbirine zıt değildir. Hepsi tek manada birleşir.”

(Kurtubi tefsiri)

İmam Begavi şöyle dedi: **“Kim tağutu inkâr ederse...”** Ayetteki tağut, şeytandır. Bazı âlimler, Allah’tan başka ibadet edilen her şeydir, dediler.

“Allah’a iman ederse kopmak bilmeyen sağlam bir kulpa tutunmuştur.” Yani kopmak bilmeyen, sağlam, bozulmayan bir dine sarılmıştır. **(Begavi Tefsiri)**

İmam Şankitiy şöyle dedi:

“Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Muhakkakki biz her ümmete “Allah’a ibadet edin ve tağuttan kaçının” demesi için bir rasul gönderdik.”

(Nahl: 36)

Bu ayet, Allah (c.c)’a yapılan ibadetin geçerli olabilmesi için, O’ndan başka ibadet edilenleri reddetmenin şart olduğunu göstermektedir. Allah (c.c)’ın şu ayette belirttiği gibi:

“Kim tağutu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmak bilmeyen sağlam kulpa tutunmuş olur. Allah Semi’ dir, Alim’dir.”

(Bakara: 256)

Allah (c.c) başka bir ayette şöyle buyuruyor:

“Onların çoğu ancak şirk koşarak Allah’a iman ederler.”

(Yusuf: 106)

Buna benzeyen çok ayetler vardır.”

(Edvaul-Beyan Tefsiri)

İbni Kesir şöyle dedi:

“Kim tağutu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmak bilmeyen sağlam kulpa tutunmuş olur.”

(Bakara: 256)

Bu ayete göre putları, Allah (c.c) ile beraber ibadet edilenleri ve şeytanın ibadete çağırdığı her şeyi reddeden, yalnız Allah (c.c)’a ibadet edip O’nu birleyen ve La ilahe

illallah'a şehadet eden kişi ancak hak üzere olmuş ve doğru yola sarılmıştır.

Ömer (r.a) tağutun manasının şeytan olduğunu açıklamıştır. Bu görüş çok kuvvetlidir. Çünkü şeytan, cahiliyet ehlinin üzerinde bulunduğu putlara tapma, onlardan yardım isteme, onların kanunlarına muhakeme olma gibi her şerrin kaynağıdır.”

Mucahid dedi ki:

“**Sağlam kulp**”tan kasıt, imandır.” Suddi ise “**sağlam kulp**” tan kasıt, İslamdır” dedi. Said b. Cübeyr ve Dahhak ise: “**Sağlam kulp**”tan kasıt, La ilahe illallahtır” dediler. Bu manaların hepsi doğrudur, birbirine zıt değildirler.”

(İbni Kesir Tefsiri)

İmam Taberi şöyle dedi:

“Bana göre tağutun en doğru manası şudur: “Allah (c.c)’ın kendisine koyduğu sınırı aşan ve kendisine ibadet edilen varlıktır. İster insanları kendisine ibadete zorlasın isterse yapılan ibadetlerden razı olsun fark etmez, tağuttur. Bu, insan olabileceği gibi şeytan, put veya her hangi bir varlık da olabilir. Buna göre ayetin manası şöyle olur: “Kim Allah (c.c)’dan başka ibadet edilenlerin rabliğini reddedip inkâr ederse ve Allah (c.c)’ın onun tek ilahı, rabbi ve mabudu olduğunu kabul ederse, Allah (c.c)’ın azabından kurtulacağı en sağlam bir kulpa sarılmış olur.

“**Allah Semi’dir, Alim’dir.**” Yani Allah (c.c) sadece Allah (c.c)’a iman eden, tağutun her türlüşünü reddeden ve Allah (c.c)’dan başka ibadet edilenlerden beri olan kişinin ikrarını duymaktadır. “**Bilendir**” yani kişinin söylediği tevhidde ve Allah (c.c)’dan başka ibadet edilenleri reddetme konusunda kalpten ne kadar ihlâslı olduğunu çok iyi bilir. Ayrıca Allah (c.c), bütün kullarının kalplerinde gizledikleri her şeyi en ince detaylarına kadar bilir. O’ndan

hiçbir şey gizli kalmaz ve kıyamet gününde her kulunu söylediğine, yaptığına ve kalbinden geçirdiğine göre hesaba çekecektir. Yaptıkları hayır olanı mükâfatlandırarak, şer olanı ise cezalandıracaktır.” **(Taberi Tefsiri)**

Muhammed bin Abdu'l Vahhab şöyle dedi:

“Bil ki! İnsan tağutu reddetmeden mü'min olamaz. Bunun delili;

“Dinde zorlama yoktur. Hak batıldan ayrılmıştır. Kim tağutu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmak bilmeyen sağlam kulpa tutunmuş olur.” (Bakara: 256) ayetidir. “Hak” Muhammed’in dinidir. “Batıl” Ebu Cehil’in dinidir. **“Sağlam kulp”** La ilahe illallah şهادetidir. La ilahe illallah şهادeti ise Allah’ tan başka ibadet edilenlerin hepsini reddetmeyi, ibadetlerin hepsini sadece ortağı ve şeriki olmayan Allah’a yapmayı gerektirir.”

(Mecmuat’ut-Tevhid s: 15)

Dördüncüsü: Hâkimiyeti Sadece Allah (c.c)'a Has Kılmak:

Hayatın her yönünde sadece Allah’ın hükmü uygulanmadıkça İslam tahakkuk etmiş olmaz. Kişinin müslüman olabilmesi için hayatının her alanında sadece Allah (c.c)'in hükmünü uygulayıp kabul etmesi gerekir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“De ki: Ey kitap ehli! Yalnız Allah'a kulluk etmemiz, O'na hiç bir şeyi ortak koşturmak ve Allah’ı bırakıp birbirimizi rab olarak benimsemek üzere bizimle sizin arasındaki müşterek bir söze gelin! Eğer yüz çevirirlerse bizim Müslüman olduğumuza şahit olun, deyin.” **(Al-i İmran: 64)**

İmam Taberi bu ayet hakkında şöyle dedi:

“Allah (c.c) bu ayette şöyle buyuruyor: “Ey Muhammed! Kitap ehline yani Yahudi ve Hristiyanlara şöyle de: **“Müşterek bir söze gelin.”** Yani aramızda müşterek olan adaletli bir söze gelin. Adaletli sözden kasıt, Allah’ı birlemek, O’ndan başkasına ibadet etmemek, O’ndan başkasına ibadet edenlerden beri ve uzak olmak ve hiçbir şeyi O’na ortak koşmamaktır.

“Birbirimizi rab olarak benimsememek” yani Allah’a isyan konusunda birbirimize itaat etmeyelim ve birbirimize Allah’a secde ettiğimiz gibi secde etmeyelim.

“Eğer yüz çevirirlerse” yani onların gelmeleri için emrettiğimiz bu adaletli sözden yüz çevirip gelmezlerse, o zaman ey mü’minler! Bu adaletli sözden yüz çevirip gelmeyenlere şöyle deyin: **“Şahit olunuz ki biz müslümanız.”**

Onları rab edinmekten kasıt, Allah’ın yasaklarını ihlal etmede liderlere tabi olup emirlerini dinlemek ve liderlerin yasakladığı şeylerde onlara itaat etmektir. Allah (c.c)’ın aşağıdaki ayette buyurduğu gibi:

“Allah’ı bırakıp, din adamlarını, rahiplerini ve Mer-yem oğlu Mesih’i rab edindiler. Oysa onlar ancak tek ilaha kulluk etmekle emrolunmuşlardı. O’ndan başka ibadete layık ilah yoktur. O, bunların ortak koştuklarından beridir.” (Tevbe: 31)

İbin Cerir Taberi, İbni Cureyc’den şöyle nakletmiştir:

“Birbirimizi rab edinmemek üzere” İbni Cerir şöyle dedi: “Yani Allah’ın yasaklarını ihlal konusunda birbirimize itaat etmeyelim. Şöyle de denilebilir: Onları rab edinmek, (ibadet meseleleri hariç) insanların Allah’ın yasakla-

rını ihlal konusunda liderlerine büyüklerine itaat etmeleridir. Onlara namaz kılmasalar bile...

“Eğer yüz çevirirlerse bizim Müslüman olduğumuza şahit olun deyin!” Ayetin bu bölümünün manası ise şöyledir: Eğer adaletli söze çağırdığınız o kimseler, bu sözden yüz çevirip küfrü seçerlerse ey mü'minler! Siz onlara şöyle deyin: “Kabul etmeyip yüz çevirdiğiniz Allah'ı tevhid etmeyi, ibadeti O'na has kılmayı, O'nun tek ilah olduğunu ve O'nun hiçbir ortağı olmadığını biz kabul ediyoruz, buna şahit olun. Yani biz, hem dilimizle hem de kalbimizle Allah (c.c)'a boyun eğerek ibadeti sadece O'na yapıyoruz ve O'na hiç bir şeyi ortak koşmuyoruz.”

(Taberi Tefsiri)

İmam Kurtubi bu ayet hakkında şöyle dedi:

1 - Hasan b. Zeyd ve Süddi'ye göre ayetteki hitap Necran ahalisinedir. Katade, İbn Cüreyc ve başkalarına göre hitap Medine Yahudilerinedir. Çünkü onlar din adamlarını itaat konusunda rab seviyesine çıkardılar. Başka âlimlere göre ise bu hitap hem Yahudilere, hem Hristiyanlaradır. Rasulullah (s.a.s) Hırakl'e gönderdiği mektupta şöyle yazdırdı:

“Bismillahirrahmanirrahim!

Allah (c.c)'ın Rasulü Muhammed'den Rum'un bü-yüğü Hırakl'e...

Hidayete uyanlara selam olsun! Ben seni İslam'a çağırıyorum. Müslüman ol ki, selamete eresin. Müslüman ol ki, Allah (c.c) senin ecrini iki kat versin. Eğer İslam'dan yüz çevirirsen günahınla beraber Hristiyan çiftçilerin günahı da senin boynunadır.

“Ey Kitap ehli! Yalnız Allah'a kulluk etmemiz, O'na hiç bir şeyi ortak koşmamak ve Allah'ı bırakıp birbirimizi rab olarak benimsememek üzere sizinle bizim

aramızdaki müşterek bir söze gelin. Eğer yüz çevirirlerse bizim Müslüman olduğumuza şahit olun, deyin.”

(Ali İmran: 64) (Müslim)

2 – “Allah (c.c)’dan başka birbirimizi rab olarak benimsememek üzere...” Yani herhangi birimize, helali haram, haramı helal yapma konusunda tabi olup itaat etmeyelim. Bu, Allah (c.c)’ın şu sözüne benzemektedir:

“Allah’ı bırakıp din adamlarını, rahiplerini... rab edindiler.” Yani Allah (c.c)’ın haram kıldığını helal, helal kıldığını haram kılma konusunda onlara itaat ederek onları rab seviyesine çıkarttılar.

3 – “Yüz çevirirlerse...” Yani çağrılan şeylerden yüz çevirip kabul etmezlerse onlara **“bizim Müslüman olduğumuza şahit olun deyin”** yani biz Müslümanız, İslam’ın hükümlerine boyun eğdik, Allah’ın bizim üzerimizdeki nimetlerini ve fazlını kabul ettik. O’ndan başka hiçbir şeyi; ne İsa’yı ne Uzeyr’i ne de melekleri rab edinmeyiz. Çünkü onların hepsi de bizim gibi Allah’ın yarattığı birer varlıktır. Yine Allah’ın helalini haram, haramını helal kılan rahiplerin bu yaptığını reddederiz. Eğer bu konuda onlara itaat edersek onları Allah’tan başka rab edinmiş oluruz.”

(Kurtubi Tefsiri)

İbni Kesir, aşağıdaki ayetin tefsirinde şöyle dedi:

“Ey kitap ehli! ... müşterek olan söze gelin.” Ayetteki bu hitap, ehli kitap ve ona benzer kişileredir. Müşterek olan sözden kasıt, ikimizin de söylediği ve kabul ettiği adaletli sözdür. Sonra Allah (c.c) bu sözü açıklayarak şöyle buyuruyor:

“Birbirimizi rab edinmemek üzere...” Yani ne puta ne haça ne tağuta ne ateşe ne de herhangi bir şeye tapmayalım. İbadeti sadece tek olan ve ortağı olmayan Allah’a

has kılalım. Bu, bütün rasullerin ilk çağırdığı şeydir. Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Muhakkak biz her ümmete Allah’a ibadet edin, tağuttan kaçının demesi için bir rasul gönderdik.”

(Nahl:36)

Cureyc dedi ki:

“Birbirimizi rab edinmeyelim.” Yani Allah’ın yasaklarını ihlal konusunda birbirimize itaat etmeyelim.”

İkrime ise birbirimize secde etmeyelim, dedi.

“Eğer yüz çevirirlerse bizim Müslüman olduğumuza şahit olun deyin!” Eğer bu adaletli sözü kabul etmeyip yüz çevirirlerse siz onlara, İslam üzerinde olduğunuzu ve Allah’ın hükümlerine uymaya devam ettiğinizi söyleyin.”

(Sonra İbni Kesir, Hırakl’e gönderilen mektubla ilgili hadisi zikretti) **(İbn Kesir Tefsiri)**

Şevkani bu ayetin tefsirinde şöyle dedi:

“Birbirimizi rab edinmeyelim.” Bu ayet, Mesih’i ve Uzeyr’i rab edinenlere bir azarlama, edindikleri bu ilahların kendileri gibi birer beşer olduğuna bir işaret ve aynı zamanda din konusunda, din adamlarını taklit ederek helal dediklerini helal, haram dediklerini haram kabul edenler için bir alçaltmadır. Çünkü böyle yapan kişi taklit ettiği kişiyi rab edinmiş demektir. Şu ayetin manası da buna benzer:

“Allah’ı bırakıp din adamlarını, rahiplerini... rab edindiler.” **(Tevbe: 31)**

(Sonra Hırakl’e gönderilen mektupla ilgili hadisi zikretmeye başladı.)” **(Şevkani-Fethul Kadir Tefsiri)**

İşte bu ayeti kerimeyi ve müfessirlerin bu ayeti kerime hakkındaki sözlerini zikrettikten sonra anlaşılmaktadır ki

bu ayeti kerime apaçık bir şekilde, şüpheye mahal bırakmadan, kulların canlarını ve mallarını koruyabilmeleri ve zahiren Müslüman sayılabilmeleri için yapmaları gereken şeyleri anlatmaktadır. Ayete göre onlardan istenilen şey; yalnız Allah (c.c)'a ibadet etmek, O'na hiçbir şeyi ortak koşturmak ve Allah'tan başka ibadet edilen sahte ilahlardan, tağutlardan ve rablerden beri olup uzak durmak, sadece Allah (c.c)'ın hükümlerine muhakeme olmak ve hiçbir şeyi bu konuda Allah (c.c)'a denk tutmamaktır.

Müfessirlerin bu ayeti tefsir ederken Rasulullah'ın Hırakl'e gönderdiği mektubu zikretmeleri, ayette istenilen şeyin, zahiren dünya ahkâmını uygulamanın şart olduğuna ve kanla malı koruyan La ilahe illallah sözünün manasını açıklamasına apaçık bir delil olmasındandır. Şeriat, bir kavme, bir yerde; **“Ey kitap ehli! ... müşterek olan söze gelin”** diye emrediyor, başka bir yerde de bir kavme hitap ederek **“İnsanlarla La ilahe illallah deyinceye kadar savaşmakla emrolundum”** diyorsa ve her iki yerdeki insanlar da aynı ise bu gösteriyor ki, ayetin ve hadisin manası birbirine uygundur. Buna göre kişiye ancak, hem ayetten hem de hadisten istenilen şey yerine getirildiğinde zahiren Müslüman hükmü verilir, can ve mal ancak o zaman korunur. İnsanların kalbinden geçenlerin durumu ise Allah' (c.c)'a aittir.

Ayetten ve hadisten istenilen ise tevhide bağlanmak ve şirkin her çeşidini reddetmektir. Bu hem sözde hem amelde gerçekleşmelidir. Hem sözde hem de amelde şirki terkedip tevhide bağlanmak; itaat etmeyi, boyun eğmeyi, tabi olmayı, hüküm verme ve muhakeme olmayı sadece Allah (c.c)'a has kılmayı gerektirir. Yani yalnız Allah (c.c)'ın kanunlarına ve şeriatine tabi olup bağlanmak, sadece Allah (c.c)'ın helal kıldığını helal, haram kıldığını ha-

ram kabul etmek, Allah (c.c)'in helal kıldığını haram, haram kıldığını helal yapanların ise tağut olduğunu kabul edip onları reddetmek, tekfir etmek ve onları tekfir etmeyenleri de tekfir etmek, bütün gücü bu tağutları ortadan kaldırmak için harcamak ve büyük-küçük her konuda Allah (c.c)'in hükmünü tatbik etmektir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Hüküm vermek sadece Allah'a aittir. Kendisinden başkasına değil yalnız O'na kulluk etmenizi emretmiştir. Dosdoğru olan din budur. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler.”
(Yusuf: 40)

الله أكبر

“DUATUN LA KUDA” KİTABINDA GEÇEN HATA VE SAPTIRMALARIN BEYANI

Şimdi Allah (c.c)’ın yardımı ile Duatun La Kuda (İnanç Sorunları) kitabında geçen hataları ve saptırmaları ortaya koyup bu konudaki doğruları açıklayacağım.

Duatun La Kuda kitabının yazarı, İhvan’ın ikinci müridi olan Hasan İsmail el Hedaybi’dir. Mısır’da İhvan’a bağlı bir gazete Hasan İsmail el Hedaybi’yi şöyle vasfetmiştir:

“O adam 30 yılını **adalet mihrabında** (hâkimlik makamında) geçirmiştir.” (Adalet mihrabı diye kastettikleri; Fransız kanunlarıyla hükmeden Mısır mahkemeleridir. Çünkü Hasan el-Hedaybi 30 sene, Fransız kanunları ile hükmeden bu mahkemelerde kadılık yapmıştır.) Duatun La Kuda kitabının kapağının arkasında şöyle yazılmaktadır: “Hem hapisanede hem dışarıda yaşayıp da ihvana bağlı olanlara...” Bu kitap, yazarın karakterini belli etmektedir. Bu yazar öyle bir kişidir ki ömrü boyunca hak ve doğruluk arasında yaşamıştır. **Kadılık mihrabında hak ile hükmederek** yaşamını sürdürmüştür. İhvanların mihrabında ise şeriate davet ederek yaşamıştır. Ta ki Allah (c.c), 1393 hicri ve 1973 miladi yılında canını alıncaya kadar...”

Allah (c.c) sana hidayet etsin! Zikrettikleri **adalet** vasfına dikkat et! Adalet diye vasfettikleri şey, Mısır’da tatbik edilen ve Allah (c.c)’ın kanunlarına muhalif olan Fransız kanunlarıdır. Hedaybi, bu kanunlarla hükmettiği halde onu nasıl da “adaletle hükmeden” olarak vasıflandırıyorlar? Hâlbuki Allah (c.c), İslam’a girmek için bu kanunları reddetmeyi şart koşmuş, bu kanunlar Kur’an’a ve sünnete muhalif olduğu için sapık ve batıl hükmünü vermiştir. İşte! Hedaybi bu kanunlarla hükmettiği halde onu şöyle

vasfediyorlar: “Kadılık mihrabında hak ile hükmederek hayatını sürdürmüştür.”

Onun hakkında yazılanları iyi oku! Sonra bu kitapta **“Kul şirkten İslam’a nasıl girer?”** bölümünü bir daha iyice oku ki, bunların gerçek yüzlerini ve Allah (c.c) katındaki hükümlerini iyice anlayasın!

Hudaybi'ye Göre Müslüman Olabilmek İçin Sadece "La ilahe illallah'ı" Telaffuz Etmek Yeterlidir

Hudaybi “Kim La ilahe illallah’ı telaffuz ederse Müslüman olur. La ilahe illallah’ı telaffuz eden kişi La ilahe illallah’ın manasını ister bilsin ister bilmesin ister bunu telaffuz ederken La ilahe illallah’ı bozan bir amel işlesin ister işlemesin farketmez” dedi. Hudaybi “La ilahe illallah’ın manasını bilmeden La ilahe illallah’ı telaffuz eden kişinin Müslüman olmayacağının batıllığı” başlığı altında şöyle diyor:

“Rasulullah (s.a.s), Arap olsun veya olmasın bütün insanlara gönderilen bir rasul olduğundan habersiz değildi. Çünkü o şöyle demiştir: **“İnsanlarla La ilahe illallah’a şهادet edinceye, bana ve benim getirdiğime iman edinceye ... kadar savaşmakla emrolundum.”** Evet, İşte Rasulullah (s.a.s)'ın buyurduğu **“insanlar!”** Yani Arap olsun olmasın, Arapça bilsin bilmesin, fark gözetmeksizin bütün insanlar... İşte bu, Allah (c.c)'ın hükmüdür. Emin olan Rasulullah (s.a.s), apaçık bir şekilde bunu söylemiş ve pratikte de onu uygulamıştır.

Eğer İslam’a girebilmek için Arap olan ile Arap olmayan arasında, La ilahe illallah’ı **telaffuz** etme konusunda

bir fark olsa idi veya Arap olana La ilahe illallah'ı **telaffuz** ettiği zaman ayrı muamele, Arap olmayana ayrı muamele yapılsa idi ya da La ilahe illallah'ı **telaffuz** etmenin dışında Arap olma farkı diye bir şey olsa idi, Rasulullah (s.a.s) onu muhakkak bildirirdi. Rasulullah (s.a.s), hiçbir zaman bu ek olan şartları gizlemez.

“Rabbin unutkan değildir.”

(Meryem:64)

“Arap olanlar La ilahe illallah'ı **telaffuz** ettikleri zaman İslam'ını kabul ederiz. Fakat Arap olmayanlar La ilahe illallah'ı **telaffuz** ettikleri zaman onlara, manasını bilip bilmedikleri konusunda araştırma yapmadan hüküm veremeyiz,” diyenler, Rasulullah'ın yukardaki hadisine muhalefet etmiş ve Rasulullah (s.a.s) 'ın kesin olan şeriatine muhalif bir şeriat getirmiş, ne Kur'an'da ne de hadiste olmayan yeni bir şeyi dine sokmuş olurlar.

Müslümanlar, sahabeler ve tabiin zamanında Şam, Fars, Irak, Mısır, Berberi (güney Afrika), Sudan, Endülüs, Türkiye, Balkanlar, Hindistan'ın bir bölümü ve bunlar dışındaki diyarlarda yaşayan halkların hiçbiri Arapça bilmiyordu. Mütavahir bir şekilde bize nakledildiği gibi sahabeler ve tabiin, bu diyarların ahalisinden herhangi biri La ilahe illallah ve Muhammeden Rasulullah'a şehadet ettiği anda Müslüman olduğunu kabul ederlerdi. Onun canı ve malı korunur, İslam ahkâmı ona uygulanır ve sonra yavaş yavaş İslam şeriatinden ve hükümlerinden bilmedikleri şeyler öğretilmeye başlanırdı. Bu konuda sahabeler ve tabiin icma etmişlerdir. Sahabelerden ve tabiinden hiçbiri, bu kişilerin müslüman sayılabilmesi için **telaffuz** ettikleri şehadete ek olarak ayrı bir şart söylememiştir. Şüphesiz sahabe zamanındaki Arap olmayan milletlerde uluhiyyet ve rububiyetin manaları, zamanımızdaki insanlar arasında

bilinen manalardan daha açık ve daha yaygın değildi. Daha yaygın olduğunu iddia etmek, akla ve mantığa aykırıdır.”

(Duatun la kuda S:32-33)

Allah (c.c)'ın fazlı ve yardımıyla diyorum ki: La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah şahadetinin kabul edilmesi ve İslam'a girilebilmesi için bazı şartların gerektiğini daha önce kesin delillerle ve âlimlerin sözleriyle açıklamıştık. (Aslında) sadece “La ilahe illallah Muhammedun rasulullah”ı telaffuz etmenin İslam'a girmek için yeterli olduğunu iddia etmek batıldır ve yeni bir şeriat ortaya atmaktır. Bunu değil bir Müslüman, akli başında herhangi biri bile iddia etmez. La ilahe illallah Muhammedun rasulullah sözü, İslam'a girebilmek için kullanılan bir şifre değil ki, bunu söyleyen kişi durumu ne olursa olsun, ne yaparsa yapsın bunu söylediği anda İslam'a girsin! La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah sözü, manası belli olan bir sözdür, bir hayat düzenidir. Bu sözün geçerli olabilmesi için belli şartların tahakkuk etmesi gerekir. İslam dini sadece bir takım sözleri tekrar ettirmek için gelmemiştir.

Kesin bir şekilde, hakkı isteyen için İslam dininin insanları, La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah sözünün manasına çağırdığını ispatladık. Hudaybi, ya “La ilahe illallah'ın” manasını bilmemektedir ya da istediği belli şeyleri ispat etmek için gerçek manasını gizlemektedir. Bunu yaparken de bütün gücünü kullanarak tağutları müdafaa edenlere, onlara yardım edip onlarla dost olanlara ve onları tekfir etmeyenlere mazeret getirmeye çalışmaktadır. Öyle ki; bunu ispat etmek için bilinçsizce âlimlerin sözlerini delil getirmeye çalışıyor. Hâlbuki delil gösterdiği âlimlerin sözleri onun lehine değil aleyhinedir. Hudaybi, “kim

La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah'ı **tela**ffuz ederse manasını bilsin, bilmesin İslam'a girer" diyor ve Rasulullah (s.a.s) ile sahabelere iftira ederek onların da böyle yaptığını iddia ediyor. Hatta bunu ispat edebilmek için İbni Hazm'ın sözünü delil getiriyor. Naklettiği İbni Hazm'ın sözüne dikkat et! Göreceksin ki bu, Hodaybi' nin lehine değil aleyhine olan bir sözdür.

İbni Hazm (r.a) şöyle dedi:

"Kim, cehaletinden veya ilim kendisine ulaşmadığından dolayı bütün bunları öğrenmezse Allah'ın ilminden ona ulaştığı kadarına kalbiyle ve diliyle inanması gerekir. Tabii ki ona La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah sözünün manası açıklandıktan ve Rasulün getirdiği bütün her şeyin hak olduğuna, ondan başka her şeyin batıl olduğuna inandıktan sonra gücü yettiği kadar İslamdan öğrendiği şeylere kalbiyle ve diliyle inanması gerekir." Bu, Hodaybi'nin sayfa:44'de İbni Hazm'dan naklettiği bölümdür.

Allah (c.c) sana hidayet etsin! İbni Hazm'ın sözlerini dikkatle oku! İbni Hazm şöyle diyor: **"Ona La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah sözünün manasını açıkladıktan ve Rasulün getirdiği bütün her şeyin hak olduğuna, ondan başka her şeyin batıl olduğuna inandıktan sonra** gücü yettiği kadar İslam'dan öğrendiği şeylere kalbiyle ve diliyle inanması gerekir." Bu söz gösteriyor ki İmam İbn Hazm, La ilahe illallah'ı söylemek isteyen kişiye La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah'ın manasını açıklamayı şart koşuyor. Ta ki bilerek şehadet etsin ve doğru inanca sahip olsun. İbni Hazm, Hodaybi'nin iddia ettiği gibi "İster manasını bilsin ister bilmesin, kim La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah'ı **tela**ffuz ederse İslam'ı kabul olunur" demiyor.

Hudaybi iddia ediyor ki; “Arap olmayan kişiler La ilahe illallah’ı telaffuz ettiğinde İslam’a girerler. Sahabeler ve Müslümanlar, onlara La ilahe illallah’ın manasını açıklamaksızın, bu kelimenin söyleyenlerden ne istediğini ve bu kelimeyi söyledikten sonra insanların ne yapması gerektiğini anlatmaksızın, onlardan sadece bu kelimeyi telaffuz etmelerini istemişlerdir.”

Bu batıl bir iddiadır, doğru değildir. Bu ancak, Rasulullah (s.a.s)’ın ve sahabelerin hayatını anlamamış, Kur’an ve sünnette insanların neye çağrıldığını bilmeyen veya insanları kandırarak İslam’dan uzaklaştırmak için Kur’an ve sünnetin manalarını saptıran bir kişinin yapacağı iştir. Biz inanıyoruz ki, Rasulullah (s.a.s) ve sahabeler (Allah onlardan razı olsun) Arap olmayanları La ilahe illallah Muhammeden Rasulullah’a çağırdıkları zaman, İslam’a bilerek girmeleri için La ilahe illallah’ın manasını açıklayarak çağırıyorlardı. Rasulullah ve sahabe-i kiram’ın, La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah’ın manasını bildiklerini kesin olarak bildikleri halde, bunun manasını ve o kelimenin ne istediğini tam olarak insanlara açıklamadan, onların İslam’ını kabul etmek için sadece La ilahe illallah’ı telaffuz etmeye çağırdıklarını iddia etmek, hem Rasulullah’a hem de sahabe-i kiram’a bir iftiradır. Böyle bir düşünceye sahip olan kişi Rasulullah ve sahabelerin insanları aldattıklarını, imanlarının Allah (c.c) katında nasıl geçerli olacağını ve cehennemden nasıl kurtulabileceklerini açıklamadıklarını iddia etmiş olur. Rasulullah (s.a.s) ve sahabelerin hayatını okuyan kişi görecektir ki, onlar insanları La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah’a çağırdıkları zaman, çağırdıkları kişilerin o kelimenin manasını bildiklerini hissettikleri anda, çağırdıkları kişiler ister Arap olsun ister olmasın, muhakkak İslam’ını kabul etmeden

önce La ilahe illallah'ın manasını onlara açıklarlardı. Hiçbir zaman, hem şirk koşan hem de şehadeti söyleyen kişinin İslam'ını kabul etmemişlerdir. Çünkü böyle birisi, şehadetin manasını ve gerektirdiği şeyleri bilmiyor demektir. Şimdi bunu ispatlamak için apaçık bir delil söyleyeceğiz. O delil öyle bir delildir ki, Arap olmayan veya La ilahe illallah'ın manasını bilmeyen kişileri Rasulullah'ın nasıl İslam'a çağırdığını bizlere göstermektedir. Buhari ve Müslim'de şöyle rivayet edilmektedir:

Rasulullah (s.a.s) Dihye b. Halife el-Kelbi'yi Rum kralı Hırakl'e elçi olarak gönderdi. Dihye, Rasulullah (s.a.s)'in mektubunu Busra büyüğüne teslim etti. Busra büyüğü, Rasulullah (s.a.s)'in mektubunu Hırakl'e gönderdi. Hırakl mektubu okudu. Mektupta şöyle yazıyordu:

“Bismillahirrahmanirrahim!

Allah (c.c)'ın rasulü Muhammed'den Rum'un büyüğü Hırakl'e...

Hidayete uyanlara selam olsun! Ben seni İslam'a çağırıyorum. Müslüman ol ki selamete eresin. Müslüman ol ki Allah (c.c) senin ecrini iki kat versin. Eğer İslam'dan yüz çevirirsen günahınla beraber Hristiyan çiftçilerin günahı da senin boynunadır.

“Ey kitap ehli! Yalnız Allah'a kulluk etmemiz, O'na hiçbir şeyi ortak koşmamamız ve Allah'ı bırakıp birbirimizi rab olarak benimsememek üzere sizinle bizim aramızdaki müşterek bir söze gelin. Eğer yüz çevirirlerse bizim Müslüman olduğumuza şahit olun, deyin.”

(Ali İmran: 64) (Müslim)

Allah sana hidayet etsin! İlk tebliğci ve bize yegâne örnek olan Rasulullah (s.a.s)'ın, Hristiyan dinine bağlı Rum'un kralı Hırakl'e gönderdiği bu tebliğ mektubunu iyi düşün! Rasulullah (s.a.s) yazdığı bu tebliğ mektubunda,

La ilahe illallah'ın manası ve Hırakl ile ona bağlı olanların işlemekte oldukları şirkin üzerinde nasıl durduğuna bir bak! Hırakl'ın zamanındaki Hristiyanların en büyük şirki; teşri, yani helal ve haram koyma konusunda birbirlerine ibadet etmeleri idi.

Hristiyanlar ve Yahudiler, La ilahe illallah sözünü söylemelerine rağmen ya manasını bilmemekte ya da bildikleri halde bu sözün gereklerine uymamaktaydılar. Onlar, La ilahe illallah sözünü söyledikleri halde, teşri konusunda âlimlerine, din adamlarına, hükümdarlarına ibadet ederek bu kelimeyi bozmaktaydılar. İşte bu sebeple Rasulullah (s.a.s), gerek Rum'un kralı Hırakl'e ve gerekse diğer ehli kitaba yazmış olduğu tebliğ mektuplarında hep **Ali İmran: 64** ayetini gönderirdi.

Bu ayeti kerime, ehli kitabın şirkini açıkça ortaya koymaktadır. Onlar La ilahe illallah'ı söylemekte ve ona bağlı olduklarını iddia etmekteydiler. Fakat bununla birlikte bu kelimenin gereği olan; bütün ibadetlerin sadece Allah'a yapılması gerektiği gerçeğini bilmemekte veya bildikleri halde uymamaktaydılar. Bu ayet La ilahe illallah'ın manasını en güzel ve en net açıklayan ayettir.

Rasulullah (s.a.s), La ilahe illallah'ı söyledikleri halde manasını bilmeyen veya bildikleri halde gereklerini yerine getirmeyen ehli kitaba La ilahe illallah'ı tebliğ ettiğinde bu kelimeyi açıklıyordu. Rasulullah (s.a.s) yaptığı tebliğde onları La ilahe illallah'ı yaşamaya davet ediyor, sadece dille söylemelerinin kendilerine hiçbir fayda sağlamayacağını vurguluyordu.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Eğer yüz çevirirlerse bizim Müslüman olduğumuza şahit olun, deyin.”

Yani, eğer siz La ilahe illallah'ın manasına onları çağırmanıza rağmen, bu manayla La ilahe illallah'ı kabul etmez ve hayatlarına uygulamazlarsa, bu kelimeye bağlı olduklarını iddia etseler bile, bu kelimenin ehlinden olmadıklarını, dolayısıyla Müslüman olmadıklarını kendilerine söyleyin! Onlara deyin ki:

“Biz La ilahe illallah'ın manasını anlamakta ve hayatımıza onu tatbik ederek ona şehadet etmekteyiz. Bu nedenle biz Müslümanız ve gerçekten ona bağlı olan kimseleriz.”

İbni Abbas (r.a.)’dan şöyle rivayet edilmiştir:

“Rasulullah (s.a.s) Muaz b. Cebel’i Yemen’e gönderirken ona şöyle dedi:

“Ey Muaz! Sen ehli kitap olan bir kavme tebliği olarak gidiyorsun. Onları ilk olarak yalnız Allah’a ibadet etmeye çağır. Eğer bunu kabul ederlerse Allah (c.c)’ın onlara bir gün ve bir gecede beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Eğer bunu da yaparlarsa Allah’ın onlara zenginlerinden alıp fakirlerine vermek üzere zekâtı farz kıldığını bildir. Eğer itaat ederlerse malın zekâtını onlardan al. Fakat en iyi mallarından seçme.”

(Müslim)

Başka bir rivayette Rasulullah (s.a.s) Muaz’a şöyle dedi:

“Onları La ilahe illallah Muhammedun rasulullah’a şehadet etmeye çağır. Eğer itaat ederlerse Allah (c.c)’ın onlara bir gün ve bir gecede beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Eğer bunu da yaparlarsa Allah’ın onlara zenginlerinden alıp fakirlerine vermek üzere zekâtı farz kıldığını bildir. Eğer itaat ederlerse malın zekâtını onlardan al. Fakat en iyi mallarından seçme.”

(Müslim)

Buhari'nin rivayetinde Rasulullah, Muaz'a şöyle dedi:

“İlk olarak onları Allah'ı birlemeye çağır. Eğer bunu kabul ederlerse Allah (c.c)'ın onlara gece ve gündüz beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Eğer bunu da yaparlarsa Allah'ın onlara zenginlerinden alıp fakirlere vermek üzere zekâtı farz kıldığını bildir. Eğer itaat ederlerse malın zekâtını onlardan al. Fakat en iyi mallarından seçme.”

Allah sana hidayet etsin! Rasulullah (s.a.s)'in ehli kitaba tebliğci olarak gönderdiği Muaz'a söylediklerini dikkatlice düşün! Birinci rivayette ilk olarak; Allah'a ibadet emri sonra namaz sonra da zekât emri sırasıyla gelmekte. Diğer rivayetlerin birisinde La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah'a şehadet, diğerinde ise Allah'ı birlemek zikredilmiştir. **“Eğer itaat ederlerse...”** Yani eğer La ilahe illallah'ın gerçek manasına uyarlarsa manasındadır. Yoksa La ilahe illallah'ı telaffuz ederlerse itaat etmiş olurlar demek değildir. Zaten onlar Muaz (r.a) gitmeden önce bu kelimeyi telaffuz ediyorlar ve bu kelimeye bağlı olduklarını iddia ediyorlardı.

Rasulullah (s.a.s)'in ve İslam tebliğcisi olarak gönderdiği tebliğcilerin metodu işte böyledir! Her Müslümanın tebliğ metodu da böyle olmalıdır. Yani insanları La ilahe illallah'ı telaffuza değil, onun manasına çağırmalıdır. Biz Müslümanlar olarak insanların maslahatını istiyorsak La ilahe illallah'ın manasını insanlara açıklayalım ve onları bütün hayatlarında bu manayı uygulamaya davet edelim. Onlara, hayatlarını tamamen bu kelimeye göre düzenlemeden sadece La ilahe illallah'ı telaffuz etmelerinin kendilerine bir fayda vermeyeceğini bildirelim. Gerçek bir İslam davetçisi olmak istiyorsak, bunu böyle

yapmamız gerekir. Yeter ki, İslam adına insanları saptırmak gayesiyle onlara, manasını bilmeden sadece La ilahe illallah'ı telaffuz etmelerinin İslam'a ve cennete girmek için yeterli olacağını söylemiş olmayalım.

Son olarak rahmetli Seyyid Kutub'un sözlerini nakledeyim.

Seyyid Kutub şöyle dedi: "Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

"Allah'tan başka birbirimizi rab olarak benimsemek üzere..."

Bu kainatın tamamının durumu, ancak tek bir ilahın varlığı ile doğru ve düzgün olur. Hali ancak böyle olursa ıslah olur. Çünkü bu ilah, bu kainatı korur ve onu gözetir. Allah (c.c) bu konuyla ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

"Onların ikisinde, Allah'tan başka bir ilah daha olmadı bozulurlardı." (Enbiya: 22)

Uluhiyyetin en açık özellikleri; gerçek ilahın kullarına, hayatlarında uygulayacakları bir teşri (kanun) vermesi, onları kendisine ibadet ettirmesi ve onların hayatlarında ölçüler koyarak kendisine nasıl ibadet edileceğini bildirmesidir. Kim bunlardan herhangi birisinde kendisinin de hak sahibi olduğunu iddia ederse uluhiyyetin en açık özelliklerini kendinde görmüş ve böylece insanlara, kendisinin de Allah'tan başka bir ilah olduğunu ilan etmiş olur. Bu şekilde ilahların çoğalması, yeryüzünde en büyük fesattır.

İnsanlar teşri yani helal ve haram koyma konusunda birbirlerine ibadet etmeye başlarsa veya insanlardan herhangi birisi, Allah'tan başka kendisinin de mutlak itaat edilme hakkına sahip olduğunu, mutlak teşri sahibi olduğunu ve Allah dışında kendisinin de insanların hayatlarında uygulayacakları ölçüler koyduğunu iddia ederse o zaman yeryüzünde fesat oluşur. Zaten böyle bir iddiayı orta-

ya atan kişi, kendisinin de ilah olduğunu iddia etmiş olur. Firavun gibi; **“Ben sizin apaçık rabbinizim.”** demesi gerekmez.

Her kim ilahlık taslayan böyle kimselere uyar ve onları desteklerse, Allah’ı inkâr etmiş ve ona şirk koşmuş olur. Yeryüzünde en çirkin fesat işte budur!

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“De ki ey kitap ehli! Yalnız Allah’a kulluk etmemiz, O’na hiç bir şeyi ortak koşturmak ve Allah’ı bırakıp birbirimizi rab olarak benimsemek üzere bizimle sizin arasındaki müşterek bir söze gelin. Eğer yüz çevirirlerse bizim Müslüman olduğumuza şahit olun deyin.” (Ali İmran: 64)

Bu ayet, sadece La ilahe illallah’a yani sadece Allah’a ibadet etmeye ve ona hiçbir şeyi, ne olursa olsun, şirk koşturmayaya davet eden bir ayettir.

Bu ayet insanları, birbirlerini rab edinmemeye çağırır. Bu ister nebi ister başka bir şey olsun, fark etmez. Çünkü bunların hepsi Allah’ın kullarıdır ve sadece Allah’ın risaletini tebliğ için seçilmişlerdir. Yoksa Allah’ın uluhiyyet ve rububiyetinde ortak olsunlar diye değil.

Allah (c.c): **“Eğer yüz çevirirlerse bizim müslüman olduğumuza şahit olun.”** buyuruyor.

Bu ayet, Müslümanlar ile Allah’tan başka birbirini rab edinen (müşrik)leri ayıran bir ayettir. Bu ayet açık ve kesin bir şekilde, sadece Allah’a ibadet eden ve birbirini rab edinmeyenlerin Müslümanlar olduğunu bildirmektedir. Her millette ve Allah’ın her şeraitinde, Müslümanların bu konudaki özellikleri böyledir. İşte böylece Müslümanların hayat düzeniyle diğer beşerlerin hayat düzenleri arasındaki fark açıkça ortaya çıkmış olur. Ancak belirtilen bu özelliklere sahip olunursa Müslüman olunur. Şayet bu özelliklere

sahip olunmazsa, ne kadar Müslüman olunduğu iddia edilirse edilsin, Müslüman olunamaz.

Beşeri sistemlerde insanların hepsi beşeri kanunlara boyun eğmiş ve Allah'tan başka birbirlerini rabler edinmişlerdir. Bu, en üstün demokrasi sistemlerinde varolduğu gibi en kötü diktatör sistemlerde de vardır.

Allah'ın rububiyetinin birinci özelliği; bütün insanları sadece kendisine ibadet ettirmesi, yani bütün insanlara kanun, ölçü ve değerler koyma hakkına yalnız kendisinin hak sahibi olmasıdır. Beşeri sistemlerde bu hakka, şu veya bu şekilde insanlar sahip olmuşlardır. Öyle ki, bir fert veya belli bir grup insan, diğer insanlara uygulansınlar diye kanunlar ve teşriler koymakta, o kimseler de konulmuş bu şeriatlara uymaktadırlar. İşte bu, Allah'tan başka rab edinme şekillerinden bir tanesidir. Oysa insanlar, bu beşeri ilahlara ne secde ne de rükû etmektedir. Onlara ibadet ediyor olmalarının sebebi, sadece ve sadece ulûhiyyet ve rububiyetin en önemli özelliklerinden olan teşri koyma yetkisini onlara vermeleridir.

İnsanların hayatlarında uygulayacakları teşri ve ölçülerin Allah'tan olması gerektiğini, bu teşri ve ölçü koyma yetkisinin insanlara verildiğinde şirk olacağını bildiren din, işte Allah'ın yegane dinidir. Bütün rasuller bu din ile gelmişlerdir. Allah (c.c), insanlar birbirlerine ibadet etmekten uzaklaşıp yalnız Allah'a ibadet etsinler ve böylece kulların zulmü ortadan kalkarak Allah'ın adaleti hakim olsun diye rasullerini bu dinle göndermiştir. Kim bu dinden yüz çevirir ve ona bağlanmazsa, Allah'ın şehadetiyle Müslüman olmadığı aşikârdır. Bu konuda sapık te'vilciler ve sapırtıcılar ne derlerse desinler... Allah (c.c) şöyle buyuruyor: **“Allah katındaki din İslam'dır.”** (Ali İmran: 19)

(Fizilalil Kur'an c: 1 s: 406-407)

Hudaybi; "Bir Şahsa Küfür Ve Şirk Hükümünü Verebilmek İçin Tebliğin Ulaşmış ve Hüccetin İkame Edilmiş Olmasını Şart Koşmaktadır"

Hudaybi şöyle dedi:

“Küfür, lügatte; örtmek, kapatmak manasındadır. Dinde ise; kendisine hüccet ikame edildikten ve hak ulaştıktan sonra Allah’ın farz kıldığı imanı inkâr eden kişinin sıfatıdır.”

Ve şöyle devam ediyor:

“...Rasulullah’ın getirdiği şeyleri inkâr eden kişi, Allah (c.c)’ın iman etmesini kendisine gerekli kıldığı şeyleri muhakkak bilmelidir. Yani hak kendisine ulaşmalı, hüccet de ikame edilmiş olmalıdır. Böylece Allah (c.c)’ın kendisine, yalanlamış olduğu konulara iman etmesi gerektiğini farz kıldığını bilmiş olur.” **(Duatun La Kuda s: 47)**

Sahife:49’da Hudaybi şöyle dedi:

“Şirk, lügatta; bir şeyi başka birşeye eklemek ve o eklediği şeylerin hepsini ortak yapmak manasındadır. Dinde ise, küfürle aynı manadadır. Çünkü Allah (c.c) her ikisine aynı manayı vermiş ve ikisini eş anlamda kullanmıştır. Bunların ikisi belli ve sınırlı tek şer’i manayı ifade etmektedir. Bu mana ise daha önce küfrü açıklarken verdiğimiz küfrün manasıdır. Şer’i manada kâfir ve müşrik ismini vermek sadece Allah’a aittir.”

(Duatun La Kuda s: 49)

Allah’ın izniyle diyoruz ki:

Allah’ın yardımı ve tevfiğiyle **“Hücceti ikame etmeden ve risalet gelmeden önce, şirk koşanlara müşrik sıfatının verileceği”** bölümünde, cehaletle beraber şirk ve

küfür sıfatının da bulunduğunu ispatladık. O bölümde insanlara, cahil olsalar bile, hüccet ikame etmeden ve risalet gelmeden önce şirk ve küfür sıfatının dünyada verilmesine rağmen, bundan dolayı azabı hak etmeleri ve özür sahibi olmamaları için mutlaka rasullerin gönderilmiş ve Kur'an hüccetinin ikame edilmiş olması gerektiğini de belirttik.

Bütün selef âlimleri, şirk işleyen kişinin hücceti ikame etmeden önce de müşrik sıfatını hak ettiği ve Müslüman olmadığı konusunda ittifak etmiş, fakat bu kişinin ahiretteki azabı konusunda ihtilaf etmişlerdir.

Hudaybi ise kendisinden naklettiğimiz sözlerinden anlaşıyor ki, bir kişiye küfür veya şirk sıfatını verebilmek için şahsa hakkın ulaşmış ve hüccetin ikame edilmiş olmasını şart koşmaktadır.

Bu görüş yanlıştır. Çünkü hem Kur'an hem sünnet hem de selefî salihinin sözlerine muhaliftir. Bunu daha önce kesin delillerle ve selefî salih âlimlerinin sözlerinden nakillerle ispat etmiştik.

Buna ek olarak diyoruz ki şirkin şer'i manası; yaratıcı ile yaratılanı eşitlemektir. Bu sebeple bu lafız, ister hüccet kendisine ulaşsın ister ulaşmasın, böyle yapan kişi için kullanılmıştır. Çünkü asıl olan, lafızlar kastettikleri manalar üzeredirler. İster hüccet ikame edilmeden önce ister ikame edildikten sonra olsun, kim bu sığata haiz olursa müşrik sıfatı verilir. Diğer haramlar işlendiğinde kişiye onu vafeden sözler verilmesi bunu açık bir şekilde desteklemektedir. İsim ve sıfatları vermek için hüccet ikame edilmesi şart koşulsaydı; katil, sihirbaz, faiz yiyen, hasetçi ve buğzeden gibi sıfatları ancak hüccetin ikamesinden sonra vermek gerekirdi. Bu ise apaçık fasit ve yanlış bir görüştür. Ne akıl, ne lügat ne de şeriat bunu kabul eder...

Eğer şöyle sorulsa: “Kur’an’da müşriklerin cehenneme gireceği bildirilmiştir. Bu hükme kendisine İslam ulaşmamış müşrikler de dâhil midir?”

Allah’ın yardımıyla buna şöyle cevap veririz:

Müşriklerin cehenneme gireceklerini bildiren naslar amm(genel) naslardır. Bu amm olan naslardan, kendisine şeriat ulaşmamış müşrikler istisna edilmiştir.

Hudaybi, "Küfürü Dar Çerçeve Tanımlayarak Sadece Hüccet İkame Edildikten Sonra Karşı Çıkan Kişinin Kâfir Olduğunu" Söyler

Hudaybi küfrü tanımlarken onu dar bir çerçevede açıklayarak, sadece kendisine hüccet ikame edilmiş ve hak ulaşmış kişinin, inkâr edip karşı çıktığında kâfir olacağını söylemiştir.

Hudaybi diyor ki:

“Lügatte küfür; kapatmak, örtmek demektir. Dindeki manası ise; Allah’ın iman edilmesini farz kıldığı şeylerden birisini, kendisine hüccet ikame edilip hak ulaştığı halde inkâr etmektir.”

(Duatun La Kuda s: 47)

Biz deriz ki: Küfür kelimesinin manasını sadece, “hüccet ikame edilip hak ulaştıktan sonra karşı çıkmak” şeklinde sınırlandırmak şer’i delillere ve ehli sünnet akidesine zıttır. Ancak “karşı gelme küfrü” büyük küfür çeşitlerinden birisidir.

İbn Teymiyye (r.a) şöyle dedi:

“Küfür kelimesi, yalanlamaktan daha geniş kapsamıdır. Rasulü her yalanlayan kâfirdir. Fakat her kâfir aynı zamanda yalanlamış demek değildir. Aksine rasulün doğ-

ruleğini kabul ettiği halde onu sevmeyip düşmanlık yapan da kâfirdir. Rasulün doğruluğuna veya yalancılığına inanmadığı halde yüzçeviren kâfirdir fakat yalanlayan değildir.” **(Fetvalar Er-Risale Tıs’ıniyye c: 5 s: 164)**

Büyük Küfür Çeşitleri:

1 - Cehalet küfrü: Cehalet küfrü iki çeşittir.

a) Basit cehalet: Bazı fetret ehillerinde ve kendisine davet ulaşmayanlarda olduğu gibi, baştan olayı (hakkı) duymamak.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“İnkâr edenleri uyarsan da uyarmasan da birdir onlar iman etmezler.” **(Bakara: 6)**

Bu ayeti kerimede Allah (c.c), risaletten ve hüccetin ikame edilmesinden önce kâfirlikleri belli olan bir kavimden bahsediyor. Onlardan bir kısmı kendilerine hüccet ikame edildikten sonra iman etmiş, bazıları ise küfürde devam etmişlerdir.

İbni Kayyım (r.a) şöyle diyor:

“İslam; Allah (c.c)’ı birlemek, tek olan ve şeriki olmayan Allah (c.c)’a ibadet etmek, Allah (c.c)’a, rasulüne ve rasulün bildirdiklerine iman edip tabi olmaktır. Bunları yerine getirmeyen kul, Müslüman değildir. Şayet bunları yerine getirmeyen, bilerek inkâr eden inatçı kâfir değilse, o takdirde cahil kâfirdir.” **(Tariku’l Hicreteyn s: 382)**

Risalet hücceti ikame edilmeden veya tebliğ ulaşmadan önce de küfür ve şirk işleyenin, müşrik ve kâfir olarak isimlendirildiğine dair birçok delil vardır. Daha önce bunların bir kısmını açıklamıştık.

b) Koyu cehalet: Bu cehalet türü ise; kişinin bir şeye gerçekte olduğundan başka bir şekilde iman etmesidir. **Mesela;** başlangıçta İsa (a.s)'a iman edip daha sonra sapan, akideleri ve düşünceleri bozulan Hristiyanları, onlara benzeyen fakat kendilerini İslam'a nisbet edip de tağutlara ve yıldızlara tapanları, vahdeti vücütçuları, hulul ve ittihad inancına sahip olanları, evliyalara, şeyhlere tapanları ve bunlar gibi bozuk akidelere sahip olanları gösterebiliriz.

İbn Teymiyye (r.a) dedi ki:

“Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Yahudiler gazaba uğramışlar, Hristiyanlar ise sapmışlardır.” Çünkü Yahudiler, hakkı, oğullarını bildikleri gibi biliyorlardı. Fakat hakka tabi olmamışlardı. Onların kibir ve hasetleri, hakkı görmemezlikten gelip düşmanlık etmelerine sebep oldu. Hristiyanlara gelince, onların içinde Allah (c.c)'a çok ibadet eden kişiler vardır. Ayrıca onların kalbi daha ince ve merhametlidir. Ruhbanıyyeti icat etmişlerdir. Fakat onlarda ilim yoktur. Bu yüzden sapmışlardır. Yahudiler hakkı bildikleri halde tabi olmamış, Hristiyanlar ise hakka tabi olmak istedikleri halde cehaletlerinden dolayı sapmışlardır. Cehaletlerinin yanında bunların sapmalarının diğer bir sebebi ise zanlarına ve hevalarına tabi olmalarıdır. Bu sebeple, gerçekte ne yararlanılacak faydalı bir bilgiye ne de Allah (c.c)'a ibadet istegine sahiptirler...” (El-İman'ıl Evsat risalesi s: 70-71)

2 -Yalanlama Küfrü:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Allah'a karşı yalan uydurandan veya hak kendisine geldikten sonra onu yalanlayandan daha zalim kim vardır? Cehennemde kâfirler için bir yer yok mudur?” (Ankebut: 68)

Yalanlama küfrü iki çeşittir

a) Haber veren kişiyi yalanlama: Bu küfür çeşidi insanın, Rasulullah (s.a.s)'ın haberini ve ona Rabbinden gelen şeyi duyduktan sonra risaletini ve haberini reddedip yalanlamasıdır. Kalpleriyle Rasulullah (s.a.s)'in yalancı olduğuna inananlar gibi...

İbni Kayyım dedi ki:

“Yalanlama küfrüne gelince; Rasulün yalancı olduğuna inanmaktır. Kâfirlerin içinde bu tür küfür azdır. Çünkü Allah (c.c) rasullerini desteklemiş, onların davet ettiği şeyin doğruluğunu göstermesi, karşı çıkanların mazeretlerini yok etmesi için mucizeler ve deliller vermiştir.”

(Medaricu's-Salikiyn c: 1 s: 337)

b) Haberi yalanlamak: Bu küfür çeşidi insanın İslam dininde bilinmesi gerekli olan bir haberi yalanlamasıdır. Namazın, zekâtın veya haccın farz olduğunu kabul etmeyen bir kişinin imanı olmadığına hükmedilir. Kelime-i şehadet getirirse bile...

Aynı şekilde zinanın, sebepsiz adam öldürmenin, içkinin, hırsızlığın, faizin veya bunun gibi Allah (c.c) ve rasulünün haber verdiği ve dinde bilinmesi gerekli haram olan şeylerin haramlığını kabul etmemek küfürdür.

Dinde bilinmesi gerekli olan şeylerden kasıt ise, genel bilgidir. Yani istisnasız bütün Müslümanların bildiği, bilinmemesi mazeret olmayan bilgilerdir.

3 - Yüz çevirme küfrü:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları biz şüphesiz yerli yerince ve belli bir süre için yarattık. İnkâr edenler uyarıldıkları şeylerden yüz çevirmektedirler.”

(Ahkaf:3)

İbn Kayyım dedi ki:

“Yüz çevirme küfrüne gelince; kişi, kulağı ve kalbiyle rasulü ne tasdik eder ne de yalanlar. Ne dost edinir ne de düşman... Hiçbir zaman ona gelen şeye kulak vermez. Tıpkı Beni Abd Yaleyl'den birinin Rasulullah (s.a.s)'a dediği gibi:

“Vallahi sana bir tek kelime bile söylemeyeceğim. Eğer doğru söylüyorsan, benim gözümde sen, sana cevap vermeyeceğim kadar yücesin. Eğer yalancı isen seninle konuşulmayacak kadar aşağılık birisin.”

(Medaricu's-Salikiyn c: 1, s: 338)

4 - Hakta şüphe etme küfrü:

Allah (c.c)şöyle buyuruyor:

“(Böyle gurur ve kibirle) **Kendisine zulmederek bağına girdi ve şöyle dedi: “Bunun hiçbir zaman yok olacağını sanmam. Kıyametin kopacağını da sanmıyorum. Şayet Rabbimin huzuruna götürülürsem, hiç şüphem yok ki (orada) bundan daha hayırlı bir akibet bulurum. Karşılıklı konuştuğu arkadaşı ona hitaben dedi ki: “Sen, seni topraktan, sonra nutfeden yaratan, sonra da seni bir adam biçimine sokan Allah'ı mı inkâr etmek istedin? Fakat O benim Rabbimdir. Ben Rabbime hiçbir şeyi ortak koşmam.”**

(Kehf: 35-38)

İbn Kayyım dedi ki:

“Şüphe küfründe ise kişi, ne tam olarak bir şeyin doğruluğuna inanır ne de onu yalanlar. Sadece onda şüphe eder. Şayet şüphe içinde olan kişi, rasulün doğruluğunu bildiren ayetleri okumaktan, dinlemekten ve düşünmekten yüz çevirmezse, şüphesi ortadan kalkar. Bu ayetleri okuyan, dinleyen ve düşünen kişide şüphe kalmaz. Çünkü bunların

doğruluğa delalet etmesi, güneşin gündüze delalet etmesi gibidir.”
(Medaricu’s-Salikiyn c: 1, s: 338)

5-İnkâr ve hakkı gizleme küfrü:

Bu küfür çeşidinde kişi hakkı bilip kalbiyle tasdik eder fakat lisanıyla yalanlayıp tasdik etmemiş gibi görünür.

Mearic el Kabul kitabının yazarı şöyle dedi:

“Doğruluğunu bildiği halde hakkı gizlemek, inkâr ve gizleme küfrüdür.

Allah (c.c)şöyle buyuruyor:

“Kendileri de buna yakinen inandıkları halde zulüm ve kibirlerinden ötürü hakkı inkâr ettiler. Bozguncuların sonunun nasıl olduğuna bir bak!” (Neml: 14)

“Daha önce kâfirlere karşı zafer isterlerken kendilerine Allah katından ellerindeki (Tevrat’ı) doğrulayan bir kitap gelip de (Tevrat’tan) bilip öğrendikleri gerçekler karşlarına dikilince onu inkâr ettiler. İşte Allah’ın laneti böyle inkârcıladır.” (Bakara: 89)

“Kendilerine kitap verdiklerimiz onu (o kitaptaki rasulü) öz oğullarını tanıdıkları gibi tanırılar. Buna rağmen onlardan bir grup bile bile gerçeği gizler. Gerçek olan, Rabbinden gelendir. O halde kuşkulanarlardan olma.” (Bakara: 146-147)

(Mearic’el Kabul c: 2 s: 19)

İbn Kayyım dedi ki: “Allah (c.c) Firavun ve kavmi hakkında şöyle buyurdu:

“Kendileri de bunlara yakinen inandıkları halde zulüm ve kibirlerinden dolayı hakkı inkâr ettiler.”

(Neml: 14)

Allah (c.c), rasulüne şöyle buyurdu:

“Aslında onlar seni yalanlamıyorlar. Fakat o zalimler, açıkça Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorlar.”

(En'am: 33)

Bu küfür çeşidi yalanlama küfrü olarak isimlendirilse de doğru olur. Çünkü burada dille yalanlama vardır.”

(Medaric'us-Salikiyin c: 1 s: 337)

6 - İnat ve kibirlenme küfrü:

Bu; kişinin hakkı bilip kalben doğruluğuna inandığı, dili ve kalbiyle doğruladığı halde hakka boyun eğmekten, onu uygulamaktan, kalbi ve uzuvlarıyla ona teslim olmaktan kaçınmasıdır.

Mearic el-Kabul kitabının yazarı şöyle diyor:

“Kalbiyle doğruluğunu bilip diliyle itiraf ettiği halde kalp ve uzuvlar bunu pratikte amellerle desteklemezse bu inat ve kibirlenme küfrü olur. İblisin ve rasulün hak olduğunu bildiği halde onu kabul etmeyen Yahudilerin çoğunun küfrü bu türdendir. Huyey b. Ahtab, Ka'b b. El-Eşref ve diğerlerinin ve inat ile kibirden dolayı namazı terkedenin küfrü de bu türdendir.”

(Mearic el Kabul c: 2 s: 19)

İbni Kayyım dedi ki:

“Kibirlenme ve yüz çevirme küfrüne gelince; iblisin küfrü bu türdendir. Çünkü o Allah'ın emrini inkâr etmedi, inkârla karşılık vermedi. Emir karşısında kibirlenip yüz çevirdi. Ayrıca rasulün, Allah (c.c) katından hak ile geldiğini bildiği halde, yüz çevirip kibirlenerek ona tabi olmayan kişinin küfrü de bu türdendir. Zaten Rasulullah (s.a.s)'a düşman olan ve ona karşı çıkanların çoğunun küfrü bu türdendir. Tıpkı Allah (c.c)'ın Firavun ve kavmi hakkında anlattığı gibi:

“Kavimleri bize ibadet edip dururken bizim gibi iki insana mı inanacağız?” (Mü’minun: 47)

Allah (c.c) rasullere karşı çıkanların, rasullerine şöyle dediklerini bildiriyor:

“Sizler de ancak bizim gibi bir insandan başka bir şey değilsiniz.” (İbrahim: 10)

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Ama onlar, onu yalanladılar.” (Şems: 11)

Allah (c.c)’ın şu ayetinde buyurduğu gibi Yahudilerin küfrü de bu türdendir.

“(Tevrattan) Bilip öğrendikleri gerçekler karşılama dikilince, onu inkâr ettiler.” (Bakara: 89)

Allah (c.c) ayrıca onlar hakkında şöyle buyuruyor:

“Onu, öz oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar.”

(Bakara: 146)

Ebu Talib’in küfrü de bu türdendir. Çünkü o, Rasullullah (s.a.s)’ı doğrulamış, onun doğruluğunda şüphe etmemiş fakat kabilesine ve ailesine aşırı bağlılığı, babalarını yüceltmesi, onların milletinden yani tabi oldukları şeylerden yüz çevirmek ve onları tekfir etmek istememesi yüzünden İslam’a girmemiştir.”

(Medaricüs Salikin c: 1, s: 337)

Dikkat edilirse, bu son küfür çeşidinin de bundan önceki küfür çeşitlerinin de meydana geliş sebebi, hakka boyun eğmemek ve ona teslim olmamaktır. Hakkı kabul etmemek ise kendini şu şekillerde gösterir: Kişi ya hakkı, doğru olduğunu kabul etmeyerek reddeder ki bu inkâr küfrüdür ya da kendisinin hakka uymayacağını açıkça ilan eder ki bu da kibirlenme küfrüdür.

7 - Nifak küfrü:

Bu küfür türü, kişinin kalbiyle inanmadığı halde zahirde diliyle tasdik ettiğini söylemesi, diliyle ve hareketleriyle hakka bağlanmış gibi görünmesidir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“İnsanlardan bazıları, inanmadıkları halde “Allah'a ve ahiret gününe inandık” derler. Onlar Allah'ı ve müminleri aldatmaya çalışırlar. Hâlbuki onlar ancak kendilerini aldatırlar da bunun farkında degillerdir.”
(Bakara: 8-9)

“Yeminlerini kalkan yapıp Allah yolundan yan çizdiler. Gerçekten onların yaptıkları ne kötüdür. Bunun sebebi, onların önce iman edip sonra inkâr etmelerindendir. Bu yüzden kalpleri mühürlenmiştir. Artık onlar hiç anlamazlar.”
(Munafikun: 2-3)

**Hudaybi "Hâkimiyet Sözcüğünün
Sonradan Ortaya Çıkmış Bir Sözcük
Olduğunu İddia Eder"**

Hudaybi hâkimiyet lafzının kullanılmasını uygun görmemiştir. Çünkü ona göre bu lafız, Kur'an ayetlerinden hiçbir ayette veya Rasulullah'ın hadislerinden hiçbir hadiste geçmemektedir.

Hudaybi şöyle diyor:

“Bazı dillerde “hâkimiyet” sözü, Kur'an'ın ayetlerinden ve hadisi şeriflerden çıkan bazı hükümleri açıklamak için dolaşmaktadır. Sonra bu lafız Allah'a nispet edilmiş ve “Allah'ın hâkimiyeti” olarak dillerde dolaşmış, “Allah'ın hâkimiyeti” sözünden hükümler türetilmiş ve sonra

da şöyle denilmiştir: “Allah’ın hâkimiyetinin manası şöyle veya böyledir. Ve kişi bu manaya göre inanmalı, bu amel ve şu amelleri yapmalıdır. Eğer bunu yapmaz, buna zıt ameller yaparsa bu kişi Allah’ın hâkimiyetinden çıkmış olur. Onun için bunun vasfı şöyledir...”

Biz yakînen inanıyoruz ki, hâkimiyet lafzı Allah’ın ayetlerinden hiçbir ayette geçmemektedir. Sahih hadisleri araştırdığımızda da bu lafzı içine alan bir hadis bulmuş değiliz. “Allah’ın hâkimiyeti” diye bir kavrama da rastlamış değiliz.

Tecrübeler ve insanların durumu bize şunu öğretmiştir: Fikir ve görüş sahipleri ve araştırmacılar bazı ayetlerin ve hadislerin toplam manasında bir bağlantı olduğunu hissediler ve bir grup ayet ve hadislerden müşterek bir mana veya görüş çıktığını farkediler. Kolaylık olsun diye de bu müşterek manaları ifade eden bir sözcük kullanırlar. Fakat kısa bir zaman geçtikten sonra bu araştırmacıların koyduğu sözleri kullanmak insanlara kolay gelir ve bunları aralarında devamlı kullanırlar. İnsanların çoğu, araştırmacıların yazdığı bu sözün asıl alındığı ayet ve hadisleri çok az okumakla birlikte, bu sözleri kullanan çok az kişi, bu sözü çıkartan araştırmacı ve fikir sahiplerinin bu sözü nasıl kullandıklarını ve niçin kullandıklarını anlamamıştır. Bu sözü kullananların çoğu, şurdan burdan rastgele duydukları bazı şeyler hariç, bu sözü koyanların niçin ve ne gayeyle bu sözü koyduklarını anlamadan ağızlarında geveleyip durur. Veya bu sözü anlamayan ve nakli doğru dürüst yapmayan kişilerin sözlerini bilir. Zaman ilerledikçe artık bu söz insanların zihinlerinde müstakil olarak kalır. Artık bu söz asıl olmuştur ve herşey ona döner. İnsanlar bu sözün bütün hükümleri kapsadığını, fer’i ve tafsili hükümlerin ondan çıktığını sanırlar. Böylece bu insanlar, asıl olan ayet ve

hadisleri unuturlar. Hatta bu sözü ilk kullanan kişilerin, sadece bazı ayet ve hadislerden çıkan manayı ortaya çıkarmak ve insanları bu manaya cezbetmek ve onlara dikkat çekmek için kullandıkları gayesini unuturlar. Bu sözü kullanan âlimlerin gayelerinin fıkhi hükümler değil de özellikle tafsilatlı hükümleri koyma olduğunu unuturlar. Böylece insanlar kendi inançları için Kur'an'da da sünnette de geçmeyen bir sözü, masum olmayan, hata yapabilen, ilmi dar olan beşerden alarak onu temel (esas) olarak kabul ederler.

İşte bu sebeple, masum olmayan beşerin koyduğu sözlerle bağlı olmamamız ve ancak âlemlerin Rabbinin ve masum olan rasullerin seyyidi olan Rasulullah'ın sözlerine bağlı olmamız gerekir.” **(Duatun La Kuda s: 63-64)**

Allah'ın yardımı ve tevfiikiyle Hudaybi'ye şöyle cevap veririz:

Ehlisünnet ve'l cemaate ve bütün Müslümanlara göre hâkimiyet (hüküm yalnız Allah'a aittir) meselesi dinin asıllarından ve ibadet tevhidinin rükunlerindendir.

Hâkimiyet lügatte; hâkime nispet edilmiştir. Hâkim ise Allah (c.c)'dır. Bütün insanlara hidayet için gönderdiği rasulleri vasıtasıyla, hayatımızın her yönünde, ister büyük ister küçük olsun, ihtilaf edilen her meselede sadece Allah'ın hâkim olduğunu bildirmiştir.

Rasullerin gönderilme gayesi; insanlara, rablerini ve yaratıcılarını doğru bir şekilde öğretmek ve şeriat koyucunun, ihtilaf edilen her konuda hüküm vericinin yalnız O olduğunu bildirmektir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“De ki: Namazım, kestiğim kurban, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir.”

(En’am: 162)

“Ey iman edenler! Allah’a itaat edin! Rasule ve sizden olan ulu’l emre itaat edin! Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz, Allah’a ve rasulüne inanıyorsanız, onu Allah’a ve rasule götürün! Bu hem hayırlı, hem de netice bakımından daha güzeldir.”

(Nisa: 59)

“Allah ile birlikte başka bir ilaha tapıp yalvarma! O’ndan başka ibadete layık ilah yoktur. O’nun zatından başka her şey yok olacaktır. Hüküm O’nundur ve siz ancak O’na döndürüleceksiniz.”

(Kasas: 88)

“Hüküm vermek sadece Allah’a aittir. Kendisinden başkasına değil, yalnız O’na ibadet etmenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur! Fakat insanların çoğu bilmezler.”

(Yusuf: 40)

“O, kendi hükmüne kimseyi ortak etmez.”

(Kehf: 26)

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Hakem olan Allah’tır. Hüküm sadece O’na aittir.”⁵

Zemahşer’i şöyle dedi:

“Kadıya muhakeme (yani şikâyet) ettim.” Yani “ona muhakeme olduk”, “onu hakem tayin ettik” demek; insanlar arasında muhakeme görevini alan ve insanlar arasındaki ihtilafı çözenler demektir.”⁶

Razi şöyle dedi:

⁵ (Ebu Davud ve başkaları sahih senedle rivayet etmiştir.)

⁶ (Esasul Belaga Mahmud b. Ömer Ez-Zemahşer’i s: 91)

“Kendisine hakem tayin etmiş yani hüküm vermeyi ona vermiş ve bu konuda ona muhakeme olmuştur. Hâkime muhakeme olmuş veya hakem tayin etmiştir. Bu, bu manadadır. Muhakeme; ihtilafı çözmek için hakeme gitmek- tir.”⁷

İmam Şatıbi; şeriat konusunda hâkimiyetin, Rasu- lullah’ın bile üstünde olması konusunda şöyle dedi:

“Dördüncü çeşit: Şeriat, mükellefi heva ve hevesine uymaktan uzaklaştırıp ona (şeriate) uyması için kon- muştur. Ancak bu şekilde Allah’ın kulu olunur. Biliniz ki Allah (c.c) bu şeraiti, yarattığı herkese, büyüğü olsun kü- çüğü olsun, itaat eden olsun karşı gelen olsun, hüküm veri- ci olarak koymuştur! Bu şeriat, Allah’ın yarattığı herkese hüküm verir. Hiç kimse bu şeriatin hükmü dışında tutul- maz. Diğer ümmetlere Allah’ın indirdiği şeriatler de böy- ledir. Hatta Allah’ın gönderdiği rasuller de bu şeriatin hü- kümlerine boyun eğmek zorundadırlar. Zaten görüyorsu- nuz ki Rasulullah bile her hareket ve fiilinde kendisi bağlı olduğu gibi, ister rasule has hükümlerde ister hem kendisi- ne hem ümmetine amm(genel) hükümlerde olsun, ümme- tine de şeriate bağlı olmalarını ve şeriate bağlı kalmalarını emretmiştir.”

Sonra İmam Şatıbi örnekler vermeye başladı ve şöyle dedi:

Allah (c.c)’ın şu sözünü görmüyor musun?

“Ve böylece sana emrimizle Ruh’u indirdik. Kitap nedir, iman nedir bilmiyordun. Fakat biz onu (vahyi) kullarımızdan dilediğimiz kişiye hidayet etmek için bir nur kıldık.”
(Şura: 52)

⁷ (Muhtarıs sıhah- Muhammed b. Ebi Bekir Razi)

İşte bu ayet gösteriyor ki, kitaba ve imana ilk olarak hidayet edilen kişi Rasulullah (s.a.s)'dır, daha sonra ona tabi olanlar olmuştur. Kitap ise hidayet edici ve ona inen vahiy bu hidayeti gösterendir. Bütün halklar bununla hidayete ermişlerdir. Rasulullah'ın hem batını hem zahiri, kalbi ve uzuvları vahyin nuruyla aydınlandığında ve bu nurla bile rek amel ettiğinde işte o zaman ümmetine ilk hidayet gösterici ve en büyük mürşit olmuştur. Çünkü Allah (c.c) bu nuru indirmek için insanlardan onu seçmiş ve vahyi ona indirmiştir. Bu vahiy ile kalp ve uzuvları nurlanmış, böylece onun ahlakı Kur'an olmuştur.

Allah (c.c), onun hakkında şöyle buyurmuştur:

“Şüphesiz ki sen büyük bir ahlak üzeresin.”

(Kalem: 4)

Rasulullah'ın bu sıfata (güzel bir ahlaka) sahip olması, vahyin hükümlerini kendisine uygulamasıyla, ilmini, amelini vahye göre yapmasıyla olmuştur. Bu şekilde vahiy, hüküm verici, Rasulullah da o hükme boyun eğen, çağrısına icabet eden ve sınırlarını aşmayan bir kişi olmuş, böylece onun ahlakı Kur'an olmuştur. Bu Rasulullah'ın doğru olduğunu gösteren en büyük delildir. Çünkü getirdiği emirleri ilk olarak o uygulamış ve nehiyelerinden ilk o uzaklaşmıştır. Kur'an'ın vaazlarından ilk olarak o istifade etmiş, Kur'an'ın korkutmasından ilk olarak en çok o korkmuştur, Kur'an'ın ümitlerini en çok o ümit etmiştir.”

(El-İ'tisam - İmam Şatıbi)

Şeyh Abdulmecid eş-Şazeli, şöyle dedi:

“Kur'an'ın naslarında, Rasulullah'ın sünnetinde ve âlimlerin sözlerinde hüküm, hakem, hâkim, tahkim (hakem tayin etme), tehaküm (muhakeme olma) sözleri sıkça geçtiği halde, “Hâkimiyet lafzı Kur'an ve sünnette geçmi-

yor” yani bu söz yeni bir kavramdır, diyenlere şöyle diyoruz:

İmam Şatıbı el-İtisam kitabında şöyle dedi:

“Hüküm uygulansa da uygulanmasa da hüküm Allah’ındır. Çünkü O, şeriatıyla hüküm verilmesini emretmiş ise, onun hükmüyle hükmeden hâkim bir konu hakkında hüküm verdiğinde, o konuda Allah’ın hükmü verilmiş demektir.”

Hüküm, hem şer’an (şer’i meselelerde) hem kaderen (kaderle ilgili meselelerde) Allah’a aittir. Bunların ikisi de Yusuf ve Yakub’un dilinde bildirilmiştir.

Yusuf hapishanedeki iki arkadaşına şöyle demişti:

“Allah’ı bırakıp da taptıklarınız, sizin ve atalarınızın taktığı bir takım isimlerden başka birşey değildir. Allah onlar hakkında herhangi bir delil indirmemiştir. Hüküm vermek sadece Allah’a aittir. Kendisinden başkasına değil yalnız O’na ibadet etmenizi emretmiştir. İşte dosdoğru olan din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.” (Yusuf: 40)

(Yusuf (a.s)’ın ayette bildirdiği hüküm şer’i meselelerdeki hükümdür.)

Yakub (a.s) da çocuklarına şöyle demişti:

“Allah’tan (gelecek) hiçbir şeyi sizden savamam. Hüküm yalnız Allah’a aittir. Ona tevekkül ettim. Tevekkül edenler yalnız O’na tevekkül etsinler.”

(Yusuf: 67)

(Yakub (a.s)’ın ayette bildirdiği hüküm kaderi meselelerdeki hükümdür.)

Allah doğru söylemiştir. Hüküm yalnız O’na aittir. Aksini söyleyen ise iftira atmış ve yalan söylemiştir.”

(İslam sınırı ve İmanın Hakikatı s: 363-364)

Hudaybi ve tağutların âlimleri, hâkimiyet lafzını red-detmişlerdir. Bunun sebebi ise, günümüzdeki beşeri kanunları uygulayan ve ona bağlı olan kişiler hakkında hüküm vermek, beşeri kanunlarla hüküm verme ve o kanunlarla muhakeme olma konusundaki hükmü bulandırmaktır. Zaten Hudaybi'nin bizzat kendisi, beşeri kanunlarla hükmeden bir kadı olarak, otuz sene görev yapmıştır.

Allah bizi şirkten uzak tutsun ve merhametini üzerimizden esirgemesin!

Hudaybi'nin, Teşrinin Sadece Allah'ın Hakkı Olması Meselesini Saptırması

Hudaybi; trafiği düzenleme, halkın genel sağlığı, zirai hastalıklar, sulama, eğitim, tıp, mühendislik, eczacılık, bina yapma, görevleri düzenleme (idarecilik) vs. ve bu alanlarda görev alıp çalışmakla ilgili konularda Müslümanların kanun koyma hakkını zikrettikten sonra şöyle diyor:

“İşte zikrettiğimiz bu meseleler, teşri sıfatının sadece Allah'a ait bir sıfat olduğunu söyleyen kişinin doğru söylemediğini ve “Kim bir teşri koyarsa Allah'a ait bir sıfatı kendisine vermiştir, dolayısıyla kendisini Allah'a denk tutmuş ve Allah'a başkaldırmıştır” düşüncesinin yanlış olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, kişinin bu düşünceye binaen çıkarttığı hükümlerin de yanlış olduğu ortaya çıkmış olur. Ancak kişinin teşri koymaktan kastı; helal ve haram koyma konusu ise o başkadır. Bu şüphesiz sadece Allah'a ait olan şeylerdir.” **(Duatun La Kuda s: 74)**

Ben şöyle diyorum:

“Hudaybi çok iyi bilmektedir ki, teşrinin Allah’a ait bir sıfat olduğunu, Allah’ın dışında teşri koyanların Allah’ın sıfatlarından bir tanesini kendine vermiş olduğunu ve Allah’a kendisini denk kıldığını söyleyenler sadece, Allah’ın hakkı olan helal ve haram koyma sınırlarını ihlal eden ve böyle bir hakkı kendisinde gören kişiyi kastetmektedirler. Zaten zamanımızın hâkimlerinin (otoritelerinin) ve onları destekleyenlerin içine düştükleri şirk de budur.

Teşri sıfatının Allah’ın sıfatlarından bir tanesi olduğunu, kim teşride bulunursa Allah’ın sıfatlarından bir sıfatı kendisinde gördüğünü ve kendisini Allah’a denk tuttuğunu söyleyenler, hiçbir zaman Allah’ın izni dahilinde trafiği düzenleme, halkın genel sağlığı, zirai hastalıklar, sulama, eğitim, tıp, mühendislik, eczacılık, binalar yapma vb. meselelerle ilgili konularda teşride bulunmayı kastetmemişlerdir.

Allah (c.c), bütün hayatımızı kapsayan teşri ve kanunları indirmiştir. Kim bilerek Allah’ın indirdiği kanunlara muhalif kanunlar koyarsa, zamanımızda beşeri kanunlarla hükmeden ve demokrasiyi bir hüküm sistemi olarak benimseyen devletlerde olduğu gibi, sadece Allah’a ait olan “hüküm koyma yetkisine” kendisinin de sahip olduğunu iddia etmiş, böylece Muhammed (s.a.s)’e inen şeriatı reddetmiş ve kâfir olmuş olur. Namaz kılsa, oruç tutsa, Müslüman olduğunu iddia etse bile... Fakat Allah’ın izni dâhilinde, Allah’ın kanunlarına ve şeriatine zıt olmayan kanunlar koyan kişi bu hükme girmez. Böyle yapan kimse, Allah’a ait olan teşri hakkını Allah’tan almış sayılmaz. Çünkü Allah’ın izni dâhilinde şeriate muhalif olmayan kanunları koyan kişi teşri hakkının sadece Allah’a ait olduğunu kabul edip inananlardandır. Şayet Allah (c.c) ona böyle bir izin vermeseydi asla böyle birşey yapmazdı.

Şeyh Abdulmecid eş-Şazeli şöyle dedi:

“Âlimler bid’at ehline, fasit teviller vasıtasıyla şeriatı çıkarıp çıkıp kapattıktan sonra bu konuda hiçbir delil bırakmamışlardır. Hatta bu konuda mübalağaya gitmişlerdir. Şöyle ki naslardan çıkan hükümler naslardan uzak olmasın diye hata yoluyla olsa bile çok dakik şartlar koşmuşlardır. Mutlak teşri hakkının sadece Allah’a ait olma meselesinde çok titiz davrandılar. Hatta hayatın en basit meselelerinde, “trafik kanunları olsa bile” hiçbir açık bırakmadılar.” **(İslam’ın Sınırları Ve İmanın Hakikati)**

Hudaybi İslam Ümmetinin Âlimlerine İftira Atıyor

Hudaybi, Rasulullah (s.a.s)’i tasdik etmemenin küfür olduğunu, şahadetı söylemeyenlerin hükmünü ve insanların yeniden dirileceğini bilmeyen kimselerin müslüman ve mü’min olduğunu, böylelerinin cennete gireceğini ve bu konuda âlimlerin icma ettiğini söyleyerek İslam ümmetinin âlimlerine iftira atmıştır.

Hudaybi şöyle demiştir:

“Yeryüzünün çok uzak bir bölgesinde yaşayan ve kendisine sadece Allah (c.c)’ın, Muhammed İbni Abdullah adında bir rasul gönderdiği, bu rasulün insanları La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah’a ve kendisinin Allah’ın rasulü olduğunu söyleyip buna imana çağırdığı ve getirdiği şeyler bilinmese bile bunların hak olduğuna imana çağıran rasulün haberi ulaştığında, bu kişi bu haberlere kalbiyle inanmış ve hatta diliyle bu şahadetı söylemiş sonra başka bilgiler kendisine ulaşmadan ölmüştür. Ölürken, **Rasulullah’a inanmayanların, şahadetı söylemeyenlerin**

hükümünü bilmiyor ve bunların hükmü konusunda kafasını da yormamış, düşünmemiştir. Yine ona, insanlar öldükten sonra Allah (c.c)’ın, ahirette onları başka bir dünya için dirilteceği haberi de ulaşmamıştır. Ayrıca Allah’ın bir melaike yarattığı ve Rasulullah’tan önce rasuller gönderdiği, kitaplar indirdiği haberi de ulaşmamıştır. Yine Allah’ın bazı şeyleri haram, bazılarını helal kıldığı veya farzlar bildirdiği, hadler koyduğu ilmi de ona ulaşmamıştır. Bu konularda hiçbir ilmi yoktur. İşte bu kişi **bütün âlimlerin icmasıyla Müslümandır, mümindir, İslam ve iman üzerine ölmüştür. Kesinlikle cennet ahalisindendir.”** (Duatun La Kuda s: 93-94)

Allah’ın yardımıyla şöyle diyorum:

“Bu sözler İslam ümmetinin âlimlerine bir iftiradır ve kati naslara zıttır. Allah’ın yardımıyla daha önceki bölümlerde ispat ettik ki bir insana Müslüman hükmünü vermek için onda belli şartlar tahakkuk etmelidir. Bu şartları bize Allah ve rasulü bildirmiştir. Daha önceki bölümlerde bunları açıklamıştık.

Buna ek olarak diyoruz ki durumundan şirk ve şirk eh-linden beri olmadığı, tevhidi anlamadığı ve onu ikrar etmediği belli olan, Rasulullah’ı yalanlayanın hükmünü bil-meyen, Allah’ın Müslümanları mükâfatlandıracağına, kâfir ve rasulü yalanlayanlara ise ceza vereceğine inanmayan kişi kalbiyle, Allah (c.c)’ın, Muhammed İbni Abdullah isminde bir rasul gönderdiğine, bu rasulün insanları La ilahe illallah’a ve getirdiği herşeye iman etmeye çağırdığı-na inanıp şehadeti telaffuz etse bile biz ona zahiren Müs-lüman ve cennete gireceği hükmünü veremeyiz. Çünkü bu kişi anlamadığı şeyi tasdik etmiştir. Tasdik ettiği şeyi anla-saydı şirk ve şirk eh-linden uzak durur, onlardan beri olur-

du. Yine söylediği şeyleri anlasaydı, rasulü yalanlayanın kâfir olduğunu da anlardı. Allah'ı ve rasulü yalanlayan kişiye ise Allah'ın ceza vereceğini, ona hesap soracağını da bilirdi ve böylece insanların rasule iman edip etmeme konusunda serbest olmadığını anlardı. Böyle bir kişinin hükmü dünyada Müslüman olmadığıdır. Bu, dünyadaki hükümdür. Fakat ahirette azap edilip edilmeyeceği, cennete girip girmeyeceği konusu Allah'a aittir. Bu konuda bazı âlimler genel bir kaideyi zikretmişlerdir.

İmam Muhammed Şeybani'nin “**Şerhus Siyeri Kebir**” adlı kitabında, **c: 1 s: 150**'de şöyle geçmektedir:

“Kişinin şehadeti ikrar etmesi, üzerinde bulunduğu bütün sapık küfür ve inançları reddetmeye yeterli ise ancak bu durumda şehadeti ikrar etmesi geçerli olur. Aksi halde, şehadeti ikrar etmesi bulunduğu batıl inançları reddetmeye yeterli değilse (yani şirk işlediği halde şehadeti söylüyorsa) sadece şehadeti ikrarı Müslüman olması için yetmez. Bununla birlikte üzerinde bulunduğu batıl inancı da reddetmesi gerekir.”

İbni Kayyım (r.a) şöyle dedi:

“İslam; Allah'ı birlemek, sadece O'na ibadet etmek, hiçbir şeyi O'na eş koşturmak, Allah'a ve rasulüne iman etmek ve Rasulullah'ın bütün getirdiklerine tabi olmaktır. Kul bunu yerine getirmezse Müslüman sayılmaz. Eğer inatçı kâfir değilse, cahil kâfir olur.”

(Tarikul Hicreteyn s: 382)

Dr. Muhammed Naim Yasin şöyle dedi:

“Allah'ın hikmeti gereği ve kullara mihnet ederek kolaylık olsun diye, onlardan ilk olarak imana girmeleri için çok

tafsilatlı şeyler istenmemektedir. Mesela; insanların ilk olarak İslam’a girmeleri için dilleriyle ve kalpleriyle; Allah (c.c)’ın yegâne rableri ve yegâne hak mabutları olduğunu, ibadeti sadece ona has kılmaları gerektiğini, Muhammed (a.s)’ın Allah’ın rasulü olduğunu, Allah’tan getirdiği herşeyin hak ve doğru olduğunu, onunla amel etmenin hak ve vacip olduğunu ikrar etmeleri gerekir. Bu manaya ise mübarek La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah sözünün delalet ettiğini bildirmiştir. Kim bu kelimeyi diliyle söyler ve kalbiyle tasdik ederken **ona zıt olan, onu bozan bir söz veya bir amel veya bir inanç işlemezse** Allah’ın dinine girmiş ve üzerinde bulunduğu küfründen ayrılmış olur.” (**İmanın Rükunları, Hakikatı ve Onu Bozan Şeyler s: 221**)⁸

Sayfa 227’de şöyle demektedir:

“İki şehadeti söyleyip onlara inanan kimseyi, bu şehadetlerin cehennemden kurtarması, iman ve İslam’a girmede yeterli olabilmesi için, kişide **söylediği sözle beraber, bu iki şehadeti bozan herhangi birşey olmaması gerekir.**”

⁸ Dr. Muhammed Naim Yasin’in sözünü nakletmem seni aldatmasın. Bu şahsın hayatını iyi bilen kişi, onun bu yazdığı şeyleri hayatında uygulamadığını da iyi bilir. Çünkü bu şahıs, La ilahe illallah’ı bozan amelleri işlemektedir. Buna rağmen onun sözünü nakletmemdeki sebep; söylediği hak olduğu içindir. Bu sözleri hak ehlinde nakletmiştir. Bu sözü nakletmemin ikinci sebebi ise; söz konusu bu kitabın ihvan derslerinde okutuluyor olmasıdır.

İbn Hazm'ın Söylemediği Sözleri Hudaybi'nin "Söylemiş" Olarak Göstermesi

Hudaybi, insanları saptırmak ve kandırmak için dinin aslı olan La ilahe illallah'ı bilmemenin mazeret olduğunu ve La ilahe illallah'ın manasını bilmenin İslam'a girmek için şart olmadığını, sadece La ilahe illallah'ı telaffuz etmenin, İslam'a girmek için yeterli olduğunu söylemiştir.

Bu kendi iddiasının doğruluğunu insanlara ispat etmek için İbni Hazm (r.a)'ın söylemediği sözleri sanki İbni Hazm (ra) söylemiş gibi nakletmiştir.

İbni Hazm (r.a) El-fasl fi el-Milel ve'l Ahvau ven-nihal kitabında; "Küfre giren ile girmeyen" başlığı altında, rey, görüş ve te'vil konusunda Müslüman olmalarına rağmen muhaliflerini tekfir eden bazı İslam taifeleri hakkında konuşmuştur. Yani İbni Hazm bu bölümde, kendilerine göre bir şart koşarak ve kaideler uydurarak, bu kaideye muhalefet eden diğer Müslüman taifeleri tekfir eden kişilerden bahsetmiş, dinin aslı veya bu konularda cehaletin mazeret olup olmadığı ile alakalı meselelere değinmemiştir.

Şimdi size Hudaybi'nin İbni Hazm'dan naklettiği sözleri nakledeceğim ve İbni Hazm'ın söylemediği, ancak Hudaybi'nin İbni Hazm'ın sözlerinin arasına sokuşturduğu sözleri kalın puntoyla göstereceğim. Ta ki; İbni Hazm'a ne kadar iftira atıldığı, sözlerin heva ve hevese göre nasıl saptırıldığı belli olsun.

Hudaybi, İbni Hazm'dan şöyle naklediyor:

"Hüccet kendisine ikame edildiğinde ona karşı gelmeyen veya hüccet kendisine ikame edildiğinde rasulün hükmüne karşı nefsinde sıkıntı duymayan fakat sırf cehale-

tinden dolayı bir söz söylediği için o kimseyi tekfir eden kişiye şöyle soruyoruz:

“Rasulullah (s.a.s), söylenmediği zaman küfre girilecek veya cahillikten dolayı Müslüman olunmayacak meseleleri bize açıklamadan bıraktı mı? İnsanlara bunu açıklamadı mı? İnsanlara bunu açıklamadan mı vefat etti?” Muhakkak cevap şöyle olmalıdır: “Rasulullah, bunların hepsini açıklamıştır. Kim bunu kabul etmez veya aksini söylerse ihtilafsız kâfirdir.” Bu, böyle ise Rasulullah’tan; **şehadetin manasını, rab, ilah, din, ibadet kelimelerinin manasını, tevhidin manasını, şirke nasıl girileceğini, rububiyetin manasını, Allah’ın hâkimiyetinin gerektirdiği şeyleri, Allah’ın kudretinin muhtevasını ve buna benzer meseleleri** sormadan, bir köyün veya mahallenin imanını veya bir insanın, hür veya köle veya kadın olsun bu kimselere sormadan, imanlarını kabul etmemiş olduğuna dair bir rivayet var mıdır? Yapma gücü fiilden önce mi yoksa fiille beraber mi veya Kur’an mahlûk mu değil mi, Allah (c.c) görülebilir mi görülemez mi, Allah (c.c)’ın bir duyma, bir görme, bir hayatı olduğunu ve kelimcilerin üzerinde durduğu ve şeytanın bu meselelerden dolayı aralarında düşmanlık ve kin oluşturduğu bu meseleleri sormadan (o insanların) İslamını kabul etmemiş midir? Eğer birisi bu zikrettiğimiz şeylerin hepsinde, Rasulullah manasını sormadan bir kişinin imanına hüküm vermemiş olduğunu iddia ederse, bütün Müslümanların icmasıyla yalan söylemiş ve Rasulullah yaptığı halde bu meseleyi bütün sahabelerden gizlediğini iddia etmiş olur. Bu ise imkânsızdır. Çünkü yalan üzerinde birleşmeleri mümkün olmayan yüzlerce hatta binlerce kişinin, yeryüzündeki insanların en değerlisi olan kişinin önemli olan bir meseleyi gizlediği belli olmasın diye yalan üzerinde ittifak etmeleri mümkün değildir.

Ayrıca böyle söylemek, bütün sahabelerin (Allah onlardan razı olsun) kâfir oldukları iddiasını ortaya atmak demek olur. Çünkü kişinin, onsuz Müslüman olamayacağı meseleyi gizlemesi açık bir küfürdür.

Eğer şöyle denilirse: “Rasulullah bu söylenenlerden hiçbirisini sormamıştır. Fakat bu meselelerin hepsi Allah’ın kitabında ve Rasulullah’ın sözlerinde vardır.” Bu kimseye şöyle denir: Doğru söyledin. Fakat eğer bu söylenen meselelerin cehaletinde küfür olsaydı Rasulullah elbette bunu hem hüre hem köleye hem hür kadına hem köle kadına hem de bütün ümmetine açıklardı. Eğer Rasulullah’ın bunu açıklamamasının caiz olduğunu söylerse bu Rasulullah’ın, Allah’ın kendisine emrettiği gibi tebliğ etmediği ve Müslüman olmayanlara Müslüman hükmü verdiği manasına gelir. Bu, bunu söyleyenler için apaçık bir küfürdür.

“Bundan anlaşılıyor ki, söylediğimiz bu meselelerde cehalet, kişinin İslam’ına zarar vermez. Ancak, insanlar bu meseleler hakkında tartışılırsa o zaman Kur’an ve sünnetteki bu meselelerle alakalı hakkı açıklamak gerekir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler! Allah için hakkı açıklayan ve adalete şahitlik edenler olun!” (Maide: 8)

Yine Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Onu gizlemeyip insanlara açıklayasınız diye...”

(Ali İmran: 187)

Hak kendisine açıklandıktan sonra, hakkı kabul etmeyip inat ederse, ihtilafta Allah rasulünü hakem tayin etmediğinden dolayı kâfir olmuş olur.”⁹

⁹ Tırnak içinde ve italik karekterle belirttiğimiz sözler, İbni Hazm’ın sözlerinde varolduğu halde Hudaybi bunları nakletmemiştir.

Hudaybi, İbni Hazm'dan naklen şöyle devam ediyor:

“Siyerden birşey bilen, Müslümanların, Yahudilerin, Mecusilerin, Mennaniye taifesinin ve Dehriye taifesinin tarihleri hakkında az da olsa birşeyler bilen bir kimse görür ki Rasulullah insanlara, ilk gönderildiği günden itibaren, insanları Allah’a imana ve getirdiği şeylere çağırmıştır. Kendisine savaş açanlara ve tebliğini kabul etmeyenlere savaş açmıştır. Onların kanını, kadın ve çocuklarını köle etmeyi helal kılmıştır. Onların mallarını Allah’ın rızasını kazanmak ve ona yaklaşmak için almıştır. Kendisine iman edenlerin malını, kanını, ailesini ve çocuklarını ise haram kılmıştır ve onlara İslam hükümünü vermiştir. Çağırdığı kişilerin arasında bedevi, kadın, çoban, kadın ve erkek, çölde yaşayan delikanlı, ilkel insanlar, zenciler, zenci kadın ve erkek, Rumlar, hiçbir şey bilmeyen cahiller ve anlayışı zayıf olan kişilerin var olduğu bilinmektedir.

İşte Rasulullah ne onlara ne de başkalarına: **“Ta ki şehadetin manasını, rububiyet, hâkimiyet, Allah’ın sıfat, isim ve gücünü bilinceye kadar senin İslam’ını kabul etmem”** dememiştir.

İslam ahalisi nazarında Rasulullah (s.a.s)’ın ancak kendisiyle Müslüman olunabilecek şeyleri açıklamaması imkânsızdır. Ayrıca bunu bütün İslam ümmetinin bize intikal ettirilmemesini kabul etmeleri de imkânsızdır.

Kim, Rasulullah zamanında her İslam’a giren ferdin tek tek La ilahe illallah şهادetini zikrettiğinde, bu (sayılan konu)ların hepsini bildiğini iddia ederse, yalan söylemiştir ve bunu ispat edecek sahih bir delili de yoktur. Böyle söylemekle, Rasulullah’tan sahih olarak gelen haberlere ve hissedilen, görülen olaylara zıt birşey söylemiş olur.

Sahih haberlerden bize intikal etmiştir ki, Necd, Hicaz ve onun etrafında Rasulullah’ın zamanında bulunanların hepsi halis Arap değillerdi. Onların içinde Arap olmayan, sonradan Arap olan, Habeşi, Rumi, Farisi ve başka ırklardan insanlar da vardı. Sahih haberlerle sabittir ki, halis Araplar bile ilah, rab, ibadet, din kelimelerini ve tevhidin manalarının çoğunu bilmemekteydiler. Rasulullah bu durumu da bilmekteydi. Kendi huzurunda bile bu kelimelerin manalarını anlamadıklarına ve bu konuda hataya düştüklerine şahit olmuştur.”

(Duatun La Kuda s: 97-98)

(İbni Hazm c: 4, s: 20’den nakletmiştir)

Şimdi Hudaybi’nin İbni Hazm’ın sözlerine eklediği sözlerle bir göz atalım:

“Rasulullah’tan şehadetin manasını, rab, ilah, din, ibadet kelimelerinin manasını, tevhidin manasını, şirke nasıl girileceğini, rububiyetin manasını, Allah’ın haki-miyetinin gerektirdiği şeyleri, Allah’ın kudretinin muhtevasını ve buna benzer meseleleri sormadan bir köyün veya mahallenin imanını veya bir insanın, hür veya köle veya kadın olsun, imanlarını kabul etmemiş olduğuna dair bir rivayet var mı?”

“İşte Rasulullah ne onlara ne başkalarına: “Ta ki şehadetin manasını, rububiyet, hâkimiyet, Allah’ın sıfat, isim ve gücünü bilinceye kadar senin İslam’ını kabul etmem” dememiştir.

İslam ahalisi nazarında Rasulullah (s.a.s)’in, ancak kendisiyle Müslüman olunabilecek şeyleri açıklamaması imkânsızdır. Ayrıca bunu bütün İslam ümmetinin bize intikal ettirilmemesini kabul etmeleri imkânsızdır.

Kim Rasulullah zamanında her İslam'a giren ferdin, tek tek La ilahe illallah şهادetini zikrettiğinde, bunların hepsini bildiğini iddia ederse yalan söylemiştir ve bunu ispat edecek sahih bir delili de yoktur. Böyle söylemekle Rasulullah'tan sahih olduğu sabit olan haberlere ve hissedilen, görülen olaylara zıt birşey söylemiş olur.

Sahi haberlerle bize intikal edilmiştir ki, Rasulallah'ın zamanında Necd, Hicaz ve onun etrafında bulunanların hepsi halis Arap değillerdi. Onların içinde Arap olmayan, sonradan Arap olan, Habeşi, Rumi, Farisi ve başka ırktan insanlar da vardı. Sahih haberlerle sabittir ki halis Araplar bile ilah, rab, ibadet, din kelimelerini ve tevhidin manalarının çoğunu bilmemekteydiler. Rasulallah bu durumu da bilmekteydi. Kendi huzurunda bile bu kelimelerin manalarını anlamadıklarına ve bu konuda hataya düştüklerine şahit olmuştur.”

Hudaybi'nin, İbni Hazm'ın sözlerine eklediği bu sözleri okuyan kişi, onun Allah'a, Rasulallah'a ve İslam âlimlerine iftira atarak sözleri nasıl tahrif ettiğini, olayı nasıl saptırdığını, Allah, Rasulallah ve İslam ümmetinin söylememiş olduğu sözleri nasıl da söylenmiş gibi gösterdiğini apaçık görecektir.

Allah'ın yardımıyla daha önceki bölümlerde insanın İslam'a girebilmesi için gerekli şartları net bir şekilde delillerle açıkladım. Buna ek olarak şöyle diyorum:

“Rasulullah dâhil bütün rasuller, insanları tevhide ve Allah'tan başka ibadet edilenleri reddetmeye çağırarak gelmişlerdir. Kim buna icabet ederse Müslüman kabul edilir. İşte bütün rasullerin çağırdığı şey budur. Allah'ın ayetleri ve rasulün hadisleri bunu açıkça göstermektedir. İşte onlardan bazıları:

“Ad kavmine de kardeşleri Hud’u (gönderdik). O dedi ki “Ey kavmim! Allah’a kulluk edin! Sizin Ondan başka ibadete layık ilahınız yoktur.” (A’raf: 65)

“Semud kavmine de kardeşleri Salih’i (gönderdik). Dedi ki “Ey kavmim! Allah’a kulluk edin! Sizin Ondan başka ibadete layık ilahınız yoktur.” (A’raf: 73)

“Şüphesiz her ümmete “Allah’a ibadet edin, tağuttan sakının” (desinler) diye rasuller gönderdik.” (Nahl: 36)

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Kim La ilahe illallah der ve Allah’tan başka tapılanları reddederse malı ve kanı haram olur. Hesabı Allah’a aittir.” (Müslim)

Rasulullah (s.a.s) insanları, şehadeti sadece telaffuz etmeye çağırıyor, aynı zamanda onun anlamına çağırıyordu. Bu şehadeti söyleyenler, manasını bilerek, bu manayı kabul ederek ve ona boyun eğerek söylüyorlardı. Onun için Ebu Talib, ölmeden önce bu sözü söylemeyi kabul etmedi.

İbni Kayyım (r.a) kibirlenme, kabul etmeme küfrü hakkında şöyle dedi:

İşte bu küfür türü, Ebu Talib’in küfrü gibidir. Ebu Talib Rasulullah’ı kalbiyle doğruladı. Onun doğruluğunda şüphe etmedi. Fakat baba ve dedelerine bağlılık, onları yüceltme âdeti, onların dininden ve milletinden vazgeçmek istememesi, onların kâfir olduğuna şehadet etmek istemeyişi La ilahe illallah sözünü söylemesini engellemiştir.”

(Medaricus Salikiyin c: 1 s: 337)

Rasullerin ve onlara tabi olanların metodu, insanları bilerek ve anlayarak tevhide çağırmaktır.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“De ki: “İşte bu benim yolumdur! Ben ve bana uyanlar, insanları bilerek Allah’a çağırıyorum.”

(Yusuf: 108)

Tevhide davet, belli kelimeleri telaffuz etmekten ibaret değildir. Tevhide davet; belli kelimelerin manalarına inanmak, hayatta onu uygulamak ve onun dışına çıkmamaktan ibarettir. İki şehadetin manasını ve tevhidi bilmeyen kişinin bu manaya inanması nasıl mümkün olur? Nasıl o manayı hayatında uygulayabilir? Anlamadığı manaya nasıl bağlılık gösterebilir? Büyük şirki bilmeksizin ondan nasıl uzaklaşabilir? Bu imkânsızdır. Rasulullah (s.a.s), La ilahe illallah’ın manasını bilen Arapları İslam’a çağırdığı zaman, bazen tekit için bu şehadetin manasına çağırmıştır. Ama Arapça bilmeyen kişileri La ilahe illallah’a çağırdığında şüphesiz La ilahe illallah’ın manasını açıklayarak, onları neye davet ettiğini bildirerek çağırmıştır. Ta ki bilerek bunu kabul etsinler. Çünkü bilmeden inanmak mümkün değildir.

İbni Kesir’in siyerinde şöyle geçmektedir:

“Ebu Bekir, Rasulullah ile ilk davet sırasında karşılaştığında ona şöyle dedi: “Ey Muhammed! Kureyş’in senin hakkında söyledikleri doğru mu? Şöyle diyorlar: İlahlarımızı reddediyor, akıllarımızı kıt görüyor, baba ve dedelerimizi tekfir ediyormuşsun. Bu doğru mu, bunu söyledin mi?” Rasulullah (s.a.s):

“Evet, ben bunu söylüyorum. Ben Allah’ın rasulü ve nebisiyim. O’nun risaletini tebliğ etmem için beni gönderdi. Ey Eba Bekir! Ben seni, ortağı olmayan Allah’a çağırıyorum. Sadece O’na ibadete çağırıyorum ve sadece O’na ibadet edenlere dost olmaya davet ediyorum.”

Sonra ona Kur'an okudu ve Ebu Bekr Müslüman oldu, bütün putları reddetti. Bütün ortak koşulanlardan uzak durdu. İslam'ın üzerindeki hakkını ikrar etti, Rasulullah'ı doğrularak ve mü'min olarak Rasulullah'tan ayrıldı.”¹⁰

Muhammed NaimYasin bu rivayeti söyledikten sonra şöyle demiştir:

“Rasulullah'ın Ebu Bekr'i çağırdığı şey, işte iki şehadetin hakikatıdır.”
(İman Kitabı s:224)

Halid b. Velid'in İslam'a girişi siyerde şöyle geçmektedir:

“Halid b. Velid (r.a) Ecyad bölgesinde Rasulullah ile karşılaştığında ona şöyle dedi:

“Ey Muhammed! İnsanları hangi şeye davet ediyorsun? Rasulullah:

“Ben seni tek olan, ortağı olmayan Allah'a davet ediyorum, Ben Allah'ın kulu ve rasulü Muhammedim. Seni; duymayan, zarar ve fayda vermeyen, kendisine yapılan ibadetlerden haberi olmayan ibadet ettiğin taşı terke çağırıyorum.”

Bunun üzerine Halid:

“Ben Allah'tan başka ibadete layık ilah olmadığına ve senin Allah'ın rasulü olduğuna şahadet ediyorum” dedi. Rasulullah, Halid'in Müslüman olmasına sevindi.”

(İbni Kesir Siyresi c: 1 s: 445)

Ali (r.a)'nın İslam'a girişi ile alakalı olarak şöyle bir rivayet gelmiştir:

¹⁰ (Siyretin Nebeviyye İbni Kesir c: 1 s: 433, Halebi c: 1 s: 444)

“Rasulullah ile Hadice (r.a) namaz kılarlarken, Ali (r.a) Rasulullah’ın evine girdi. Onlara: “Bu nedir?” diye sordu. Rasulullah ona:

“Bu Allah’ın dinidir. Kendine has kılmıştır ve bunu tebliğ etmeleri için rasuller göndermiştir. Ben seni tek olan ve ortağı olmayan Allah’a ibadet etmeye, Lat’ı ve Uzza’yı reddetmeye çağırıyorum.”

Bunun üzerine Ali şöyle dedi:

“Bu söylediğin şey, daha önce duymadığım bir şeydir. Babam Ebu Talib’e danışmadan sana cevap veremem.” Rasulullah, davet açığa çıkıncaya kadar Ali’ ye sırrı ifşa etmemesini söyledi ve ona şöyle dedi:

“Eğer Müslüman olmazsan bu işi gizli tut!”

Ali (r.a) o geceyi bu şekilde geçirdi. Allah (c.c), onun kalbini İslam hidayetine açmış olarak sabahleyin Rasul’ün yanına geldi ve onun huzurunda Müslüman olduğunu ilan etti.”¹¹

Rasulullah (s.a.s) insanları İslam’a çağırdığında, İslam’a nasıl gireceklerini, tevhid akidesine muhalif olan büyük şirkten nasıl uzaklaşacaklarını apaçık onlara bildiriyordu. Onun görevi zaten bu idi ve bu sebeble rasul olarak gönderilmişti.

La ilahe illallah’ın gerçek manasına inanmadan, şirk ve şirk ehlinde beri olmadan hiç kimse gerçek manada İslam’a giremez. İnsanın bilmediği şeye inanması mümkün değildir. **Kim Rasulullah’ın, bir takım kimselerin La ilahe illallah’ın manasını bilmediklerini bildiği halde, sırf La ilahe illallah’ı telaffuz ettikleri için onları Müs-**

¹¹ (Siyerun Nebeviyye Ahmed b. Zeyni Dehlan c. 1 s: 182,Siyeru İbni İshak’a bak, Dehlevi’nin Sahabe Hayatına bak.)

lûman saydığını ve İslamlarını kabul ettiğini söylese, Allah rasulüne iftira etmiş, onun insanları aldattığını ve görevini yerine getirmediğini iddia etmiş olur.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Ey Rasul! Rabbinden sana indirileni tebliğ et! Eğer bunu yapmazsan O’nun elçiliğini yapmamış olursun. Allah seni insanlardan koruyacaktır. Doğrusu Allah, kâfirler topluluğuna hidayet etmez.” (Maide: 67)

Bunu buyuran Allah (c.c), Müslüman olmak için gereken şartları şöyle haber veriyor:

“Kim tağutu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmak bilmeyen sağlam kulpa tutunmuş olur.” (Bakara: 256)

Şimdi size İbni Hazm’ın akidesini nakledeyim ki Hundaybi’nin kendi heva ve hevesine uyararak, tağut ve bağlılarını müdafa etmek için İslam âlimlerine nasıl iftira attığını açıkça görebilesiniz.

İbni Hazm, delil bilmeden Müslüman olunabilir mi veya mü’min veya Müslüman olmak için delil göstermek gerekir mi başlığı altında şöyle dedi:

“Muhammed b. Cerir et Taberi ve Semnani hariç, Eşariler’in hepsi delil bilmeden Müslüman olunamayacağına söylediler.

Taberi şöyle dedi:

“Kadın ve erkeklerden buluş çağına gelen kimse, delille Allah’ı, isim ve sıfatlarını bilmezse kanı ve malı helal olur. Şöyle devam etti: Çocuk (kız-erkek) yedi yaşına ulaştığında Allah, isim ve sıfatları ve bunların delillerden nasıl çıktığı ona öğretilmeye başlanmalıdır.”

Eşariler, buluş çağına ulaşmadan önce delil bilmeleri gerekmez, dediler.

İmam İbni Hazm şöyle devam etti:

“Diğer İslam âlimleri şöyle dediler: “Kim kalbiyle şeksiz şüphesiz inanır ve diliyle La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah’ı söyler, onun bütün getirdiği şeyleri kabul ettiğini ifade eder ve Muhammed (a.s)’in dininden başka bütün dinleri reddederse bu kişi Müslüman ve mü’min bir kişidir. Müslüman olması için bunun dışında başka bir şart koşulmaz.”

(El-Fasl Fi el Milel Ve’n-Nihal c: 4 s: 280-290)

Allah sana hidayet etsin! İbni Hazm’ın sözlerini dikkatle oku! İbni Hazm: “Şeksiz, şüphesiz kalbiyle inanan” ibaresini kullanıyor. La ilahe illallah’ın manasını bilmeyen kişinin şeksiz, şüphesiz inanmış olması hiçbir zaman mümkün değildir. İbni Hazm’ın böyle demesine rağmen Hudaybi, La ilahe illallah’ın manasını bilmenin şart olduğu anlaşılsın ve bu şart ortadan kalksın diye Müslüman olmak için sadece La ilahe illallah’ı telaffuzun yeterli görmüştür. Hudaybi’nin, Müslümanı nasıl tarif ettiğine bir bakınız! Hudaybi Müslümanı şöyle tarif ediyor: Müslüman; ancak iki şehadeti **telaffuz** eden, Rasulullah’ın bütün getirdiğine iman ettiğini ve İslam dininden başka bütün dinlerden beri olduğunu söyleyen kişidir.”

(Duatun La Kuda s: 111)

Hudaybi’nin Müslümanı tarifini dikkatle okuyunuz! Ona göre; manasını bilsin veya bilmesin kim La ilahe illallah’ı telaffuz ederse, Rasulullah’ın getirdiği şeyleri, tevhidi ve şirki bilsin veya bilmesin, sadece Rasulullah’ın bütün getirdiğine iman ettiğini söylerse ve İslam dinini bilsin veya bilmesin, İslam’dan başka bütün dinlerden beri oldu-

ğunu söylese bu, o şahsın Müslüman olması için yeter. Zikrettiği bu şeyleri telaffuz eden kişi, tevhidden, şirkten, İslam dininden hiçbir şeyi bilmesede sadece o sözleri telaffuz etmesi onu Müslüman yapar ve cennete sokar. Hatta daha önce ondan naklettiğimiz gibi şöyle de demektedir: “La ilahe illallah’ı kabul etmeyenin ve Rasulullah’ı doğrulamayanın hükmünü, dirilmenin var olduğunu, Allah (c.c)’ın insanları amellerinden dolayı hesaba çekeceğini bilmeyen kişi, cehaletinden dolayı mazeretlidir ve cennete girecektir. Eğer Muhammed (a.s)’e iman ettiğini söyler ve La ilahe illallah’ı telaffuz ederse, ister manasını bilsin, ister bilmesin, ister şirkten beri olsun, ister olmasın, bu, onun Müslüman olması için yeterlidir.

Sana, Senin Ağzından Çıkanlarla Hüküm Veriyoruz

Hudaybi şöyle dedi:

“Allah’ın emrine muhalif bir hüküm veren hâkim yani bir şeye şer’i olmadığı halde şer’i bir sıfat veren (şeriatin kanunları gibi zorunlu kılan) veya bir amel Allah’ın emrine muhalif olduğu halde ona şer’i bir sıfat veren kimse, icmayla Allah ve rasulüne muhalefeti caiz görmüş, bildiği nassı reddetmiş dolayısıyla kâfir ve müşrik olmuştur.” (Duatun La Kuda s: 158)

Ben diyorum ki:

“Hudaybi’nin bu sözü şüphesiz hak bir sözdür. Bunun doğruluğunda bir şüphe yoktur. Fakat acaba ey Hudaybi! Sen bu verdiğin hükmün neresindesin?

Hudaybi’ye bazı sorular sormadan önce, Hudaybi ve benzerlerinin hükmü açıkça bütün insanlara belli olsun

diye bazı gerçekleri açıklamak istiyorum. (Ağzından çıkanlarla sana hüküm veriyorum.)

İşgalciler İslam diyarından çıktıktan sonra, bu yerlerin idaresini oranın yerlilerine bıraktılar. Bu yerli idareciler, İslam topraklarında işgalcilerin kanunlarıyla hükmetmeye devam ettiler. Kâfirlerin yasaklamış olduğu İslam şeriatine ve kanunlarına tekrar dönmediler.

Miladi 1883 yılında yani İngilizlerin, Mısır'ı işgalinden bir sene sonra, Fransız kanunlarından alınan beşeri kanunlar Mısır'da uygulanmaya başladı. Beşeri kanunlar, hükümde İslam şeriatinin (kanunlarının) yerine geçti. Sadece aileyle ilgili; evlenme, boşanma, miras vb. şahsi meselelerin hükümleri İslam'dan alınıyordu. Mısırın 1923 anayasası bütün mahkeme ve bütün kadıları bu beşeri kanunlarla amel etmeye mecbur kıldı. Mısır'da hala bu beşeri kanunlarla hükmedilmektedir.

Beşeri kanunlardaki apaçık küfür olan bazı maddelerden örnekler:

1 – 1923 miladi anayasası madde 6'da şöyle deniyor: Ancak kanunun belirlediği şeyler suçtur. Yine, ancak kanunun belirlediği cezalar uygulanır.

Bu maddenin aynısı Mısır'ın 1971 anayasasında 66. madde olarak geçer.

2 - 1923 anayasasında madde 3'te şöyle deniyor: Bütün mahkemeler hükümlerini ancak konulan kanuna göre verir. 1971 anayasasında bu madde 155. madde olarak geçer.

3 - 1923 anayasası madde 125'te şöyle deniyor: Hâkimler serbesttirler. Kanunun maddeleri dışında hiç kimseye, hiçbir şeye bağlı değildir. 1971 anayasasında bu madde 166. madde olarak geçer.

4 – 1923 anayasası madde 23'te şöyle deniyor: Bütün yetkiler halktan alınır. İdarecilerin yetkisi halkın elindedir. Bu madde 1971'de 3. madde olarak şöyle geçer: Hüküm sadece halka aittir. Hüküm yetkisini veren halktır.

5 – 1923 anayasası madde 24'de şöyle deniyor: Teşri (kanun koyma) hakkı krala aittir, milletvekilleri ve senatoyla birlikte kanun yapar. 1971'de bu madde 86. ve 112. madde olmak üzere iki maddeye bölündü.

86. madde: Teşri hakkı milletvekillerine verilmiştir.

112. madde: Kanunları çıkartma yetkisi cumhurbaşkanına verilmiştir.

Devlet reisi, ister kral ister cumhurbaşkanı olsun tıpkı bakanların tayin edildiği gibi anayasaya uygun olarak tayin edilir ve bunların hepsi bu anayasaya yani beşeri kanunlara uymak zorundadırlar.

6 – 1923 anayasası madde 50'de şöyle deniyor: Kral görevine başlamadan önce hem millet meclisi, hem senato önünde anayasaya bağlı olacağına dair yemin eder. Yemin şöyledir: “Anayasaya ve Mısır milletinin kanunlarına saygılı olacağıma ve vatanın istiklâlini ve toprağını muhafaza edeceğime dair yüce Allah’a yemin ediyorum.” Bu madde 1971 anayasasında 79. madde olarak geçmektedir. Bu maddeye göre cumhurbaşkanı da aynı yemini yapar.

Bu anayasaya göre, Kral Fuad 1936, Kral Faruk 1936-1952 arası, Cumhurbaşkanı Muhammed Necib 1952-1954, Cumhurbaşkanı Abdunnasır 1954-1970, Cumhurbaşkanı Enver Sedat 1970-1981, Hüsnü Mübarek 1981'de bu yeminle yemin ederek yönetici olmuşlardır.

Şimdi Arap memleketlerinde tatbik edilen kanunların özelliğine bir bakalım:

Dr. Seyyid Sabri kanunu şöyle tarif ediyor: “Kanun, emir verici bir kaidedir. Bunu sulta sahibi koyar. Kanunlar belli bir taifenin maslahatına göre değil, bütün vatandaşların maslahatı göz önünde bulundurularak konulur. Konulan bu kanunlar belli şahıslar uysun diye değil, bütün vatandaşlar, hem şimdi hem de gelecekte uysunlar diye konulur.”

Dr. Seyyid Sabri, kanuni kaidelerin özelliklerini şöyle sıralar:

1 – Kanuni kaide bir ilişkiye hükmeder. Ve bu ilişkilerden topluluk meydana gelir. Kaidelerden kanuni nizam oluşur.

2 – Kanuni kaide amm ve somuttur. Kaide ne olursa olsun düzen için konur. Bunun için genele hitap eder. Kaide-nin genel olması sadece toplumun bütün fertlerine belli bir zaman için uygulanır demek değildir. Kaidenin genel olması demek bütün toplumun fertlerine hitap eder demektir. Yani şartlar tahakkuk edince bu kaideler toplumun her ferdine uygulanır. Memurlar, talebeler, işçiler hatta başbakan ve cumhurbaşkanı için konulan kaideler, belli zamanda belli taifeler üzerinde uygulansa bile bu kaide, yine de genel bir kaidedir. Çünkü sadece belli bir şahıs için konulmamıştır.

3 – Zorunludur. Hobbes, kanun hakkında şöyle diyor: Kanun, bir nasihat değil, bir emirdir. Bu emir herhangi bir şahıstan gelen bir emir gibi değildir. Kanun; kendisine itaat edilen ve boyun eğilen kişinin, itaat etmeleri gereken kişilere verdiği bir emirdir. Dr. Fuad Abdulkaki şöyle diyor:

“Kanuni kaideler ya yapılması gereken bir emri ya da yapılmaması gereken bir şeyi ifade eder.”¹²

Fakat kanun kaidesinde bazen açık bir şekilde emir gözükmeyebilir. Buna rağmen kanuna dikkatle bakıldığında, adeta yapılması için bir zorlamanın söz konusu olduğu görülür. Buna şöyle örnek veriyor:

Kanun; bir kimse bir suç işleyeceği zaman, bir başkasının bu suçu engellemesini, fakat suçu engelleyen kişinin, suçu işleyecek kişiye eziyet vermemesini şart koşar.

Teşri (Kanun) Koymak, Hükümlerliliğin Bir Alametidir. Teşriyi Ancak Hükümlerlilik Yetkisi Olan Koyar:

Dr. Seyyid Sabri şöyle dedi:

“Anayasa kanunları temel olan kanunlardır. Bu, halkın egemenliğini gösterir. Bu kanunları koyan kurum, temeli koyan sultadır. Temel anayasadan sonra yapılan bütün yasalar, yürütmeler ve yargı buna bağılı olur. Bu kanunlar normal konulan kanunlardan daha üstün ve daha önceliklidir. Teşri sultası (parlamento) bu anayasaya riayet ederek ve ona saygı göstererek kanun koyar. Hatta teşri sultası bile bu kanunları (anayasanın temel kanunlarını) değıştirmemez, iptal edemez. Sadece o kanunların sınırları dâhilinde ve o kanunlara muhalefet etmeden kanun koyar, teşride bulunur.

İngiliz parlamentosunda var olan esnek anayasalar bundan farklıdır. Çünkü İngiliz anayasasında sabit anayasa yoktur. Parlamento serbesttir. Belli ve sabit bir anayasaya

¹² İslam şeriatında sadece Allah'ın hakkı olan helal ve haramın tarifi de işte budur.

bağlı değildir. Bu yüzden istediği kanunu koyabilir. İngiliz parlamentosuna bu özelliği sebebiyle şöyle denmiştir: Kadını erkek, erkeği kadın yapmaktan başka herşeyi yapar.

Sabit (esnek olmayan) anayasalarda ise¹³ teşri sultasının (parlementonun) görevi, temel anayasaya zıt olmayan, onun sınırları dâhilinde basit kanunlar koymaktır.

Temel anayasayı koyan sulta; teşri, yürütme, yasama, yargı sultasıyla ilgili kanunları da koyar. Teşri sultası bir kanunu değiştirmek istediğinde, temel anayasada belirlenen sınır ve kaidelere uymak mecburiyetindedir. Teşri sultası (parlamento) temel anayasanın kanunlarını değiştirmeye kalktığı zaman belli şartlara uymak zorundadır. Bu şartlar, basit kanunlar konusunda uymaları gereken şartlardan başkadır. Temel kanunları koyan sulta, bu teşri sultasına bazı kanunları değiştirme engeli koyabilir.”

Beşeri kanunların maddi kaynakları hakkında Dr. Fuad Abdulbaki, “kanun teorisi” kitabında şöyle diyor:

“Maddi kaynaklardan kasıt, kanun koyarken kendisinden kanun maddelerinin alındığı kaynaktır. (Yani kanunun ham maddesidir.)

Maddi kaynaklar çok ve değişiktir. Bazen kanun maddesi, çoğu zaman olduğu gibi halkın ihtiyaçlarından çıkar. Örneğin “Ülkemizin durumundan dolayı her bir şahıs ancak 200 dönüm ekilmiş arazi sahibi olabilir, bundan fazlasına sahip olamaz” şeklinde bir kanunun çıkması gibi... Böyle kanunlar, vatanımızın ve insanların ihtiyaçlarından çıkmıştır.

Kanun maddesi geçmiş ümmetlerin tarihinden veya yabancı bir ümmetin tarihinden de alınabilir ve bu kaynaklar, tarihi kaynaklar olarak isimlendirilir. **Bizim, Mısır**

¹³ Cengiz Han'ın koyduğu Yesak böyleydi....

kanunlarındaki hükümlerin çoğu Fransız kanunlarından, çok azı ise İslam şeriatinden alınmıştır. Buna göre Fransız kanunu ve İslam şeriatı anayasamız için tarihi kaynaklardan sayılırlar.

Teşri koyan, bazen kanun maddesini, mahkemelerin tecrübelerinden alır. O zaman kanunun maddi kaynağı yargı olmuş olur. Yeni medeni kanunumuz bunun örnekleriyle doludur.

Bazen kanun, fakihlerin (beşeri kanunların âlimlerinin) fikirlerinden alınır. O zaman kanunun maddi kaynağı kanun âlimlerinin fikirleri olmuş olur.

Söylediğimize özet olarak şunu eklemek istiyorum: Kanunların maddi kaynağı çok ve değişiktir. Bu kaynaklara baktığımızda, anayasanın kanunlarını bilmemize yardımcı olmaz. Çünkü maddi kaynaklar ancak kanun koyma yetkisi elinde olan (hükümdar) onu zorunlu kıldığında kanun olabilir.”

Dr. Fuad Abdalbaki kanun koyarken başvuru resmi kaynaklar hakkında şöyle diyor:

“Resmi kaynaklardan kasıt, kanunun kendisinden zorunluluğunu yani sultasını aldığı kaynaktır. Ancak ve sadece resmi kaynaklara başvurularak kanun yapılabilir. Şöyle ki; şayet belli bir kanun kaidesi için madde sağlanır, fakat bu maddeyi zorunlu kılan bir sulta olmazsa, o madde ruhsuz bir madde olmuş olur, sanki bu madde yok gibidir. Kanuni kaidelerin var olup olmadığını öğrenmek için sadece resmi kaynaklara başvurulur, maddi kaynaklara başvurulmaz. Ancak resmi kaynak, buna işaret eder, ondan alındığını söylese, işte o zaman anayasanın kanunlarının manasını daha iyi anlamak için maddi kaynaklara bakılır. Aksi halde anayasanın kanunlarını bilmek için maddi kaynaklara bakılmaz. Çünkü anayasanın kanun ve kaidelerinin

anlaşılmasını sadece resmi kaynaklar belli eder. Bizim Mısır anayasamızın resmi kaynakları sırasıyla şöyledir: **Anayasa, örf (adet), İslam şeraitinin temel prensipleri, tabii kanunlar, adalet kaideleri...**

Bu kaynaklar önem bakımından eşit değildir. **Anayasa, en önemli ve en önce gelen resmi kaynaktır. Diğer kaynaklar ise ihtiyati kaynaklardır. Anayasada meseleyle ilgili kanun bulunmadığında bunlara başvurulur.**

Kanuni kaideler, resmi kaynağa göre geliştirilebilir. Bazı kanuni kaidelerin kaynağı örf olabilir. Sonra da bu kaidenin kaynağı anayasa olur. Bu durumda örf, maddi bir kaynak iken daha sonra kanuni kaideler için resmi bir kaynak olmuş olur. Örneğin; eski medeni kanunda örfe göre şahsın soyadı çocuklarına verilir. Bu örfe göredir ve anayasada bu kanun vardır. Yeni medeni kanunda da 38. madde olarak geçmektedir. Kanuni kaidenin resmi kaynağının değiştirilmesi bu kaidenin uyulma konusunda zorunlu olmasını etkilemez, ancak zorunluluk derecesini etkiler. Kanunlaşmış örf kaidesi, her iki halde de uyulması zorunlu bir kaidedir. Ancak anayasaya intikal etmesi, ona birinci derecede uyulma zorunluluğu getirir. Hâlbuki anayasada olmadan önce ikinci derecede uyulması zorunlu bir resmi kaynaktı.¹⁴

¹⁴ Eğer, resmi bir kanun kaynağı olarak İslam şeriatinden bir kanun kaidesi alınır ve anayasadaki kaidelere dâhil olursa, o zaman bu kaide üçüncü dereceden birinci dereceye yükselir. Çünkü artık üçüncü kaynaktaki değil birinci kaynak olan anayasada bulunmaktadır. Buna göre İslam şeriatinin kanunları, birinci derecede kanunlar değil, ancak ihtiyaç duyulduğunda başvurulacak üçüncü derece tali bir kaynaktır. Şayet ondan anayasa için bir kaide alınır ancak o zaman birinci derecede uyulması zorunlu bir kanun olur.

Resmi kaynak olan anayasa, örf, İslam şeriatı ve tabii kanunlar genel kaynaklardır. Yani kanunlar onlardan alınır. Fakat bunun yanında Müslüman(!) Mısırlılara has evlenme, boşanma ve miras gibi konularda sadece İslam şeriatı kaynak olarak alınır. Bu durumda İslam şeriatinin resmi kaynak olma özelliği sınırlıdır.

Dr. Fuad Abdulbaki, anayasa hakkında şöyle diyor:

“Anayasa, zamanımızda kanunun resmi ve hâkim olan kaynağıdır. Teşrinin kanun kaynağından kasıt, anayasanın yetki verdiği kişilerin kanuni kaideler koymalarıdır. Kanun kaynaklarından teşri (anayasa), en büyük öneme sahip olandır. Kanuni kaidelerin çoğu ona dayanır. Bu sebeple diğer kaynakların etkisi azalmış hatta çok az öneme sahip olmuşlardır. Ancak teşride (anayasada) eksik olan, bulunmayan bazı meselelerde onlara başvurulur. Bunlar ise çok nadir meselelerdir. Bu durum, sadece Mısır’da değil, diğer modern devletlerde de böyledir.

Teşrinin türleri:

1 – En üstte, Dusturi Teşri (anayasa). Bazen temel teşri olarak da isimlendirilir.

2 – Adi Teşri (normal teşri). Bu teşri parlamentodan çıkar. Yani bu teşri, parlamentonun koyduğu kanunlardır.

3 – Feri Teşri; yürütme sultasının (yürütme işine seçilmiş, hükümet kurmuş kişilerin) koyduğu kanunlar. Bunlar; bildiriler, belli kararlar, merasim (resmi işlemlerle ilgili düzenlemeler)dir.

Bu teşri türleri, yukarıdaki sıralanışa göre önem arz eder. Öyle ki, ikinci sıraya göre konulan teşri, birinci sıradakine zıt olmamalıdır. Daha açıkçası, parlamentonun çıkardığı kanunlar anayasaya zıt olmamalıdır. Yürütme sultanının koyduğu kanunlar da anayasa ve parlamento kanunlarına zıt olmamalıdır.

Yürütme sultanının koyduğu kanunlardan kasıt şudur: Yürütmeyi elinde bulunduran (ülkeyi yönetme işine seçilmiş) kişiler, anayasa kanunlarını veya millet meclisinin çıkarttığı kanunları bozmadan ve değiştirmeden, o kanunları nasıl uygulamaya geçirecekleri konusunda planlar hazırlar. İşte buna yönelik olarak alınan karar ve bildirilere “Fer’i Teşri” denir. Örneğin; trafikle, halkı rahatsız eden, gürültü yapan, sağlığa zarar veren müesseselerle, besinle, seyyar satıcılarla v.s konularla ilgili kanunların hazırlaması gibi...”

Dr. Fuad Abdulbaki, diğer teşri kaynaklarından olan örf, İslam şeriatı ve adalet kanunları hakkında şöyle diyor:

“Eğer ihtilaf edilen bir mesele, hüküm vermesi için hâkime sunulursa, hâkim bu ihtilafı çözmek için öncelikle teşri (anayasadaki) kanunlarına bakar. Teşri kanunlarında bu olayla ilgili bir kanun bulunursa, bu kanunlara göre hüküm verir. Başka kanun kaynaklarına başvurmaz. Şayet bu meseleyle ilgili kanunları teşri kanunlarında bulamazsa işte o zaman bu meseleyle ilgili hükümleri diğer kaynaklarda arar. Tabii ki, sırayı takip ederek, önce örf, sonra İslam şeriatine, sonra adalet kanunlarına bakar. Eğer teşri kanunlarında kendisine arz edilen mesele ile alakalı bir hüküm bulursa, bu hüküm kapalı olsa bile diğer kaynaklara başvurmaması, bu kapalılığı çözüp açıklığa kavuşturması gerekir. Yani arzedilen bu meselenin hükmünü bulursa onunla hükmeder, başka kaynaklara başvurmaz. Ama teşri

naslarını açıkladıktan sonra, bu hükümlerin arz edilen meseleyle ilgili olmadığını görürse, ancak o zaman diğer kaynaklara sırasına göre başvurur.

Örfe gelince; bu, teşriden (anayasadan) sonra gelen yedek bir kaynaktır. Şöyle ki örfe ancak, teşri naslarında (anayasadaki kanunlarda) arz edilen meseleyle ilgili hükümler bulunmadığı zamanda başvurulur. Hâkim kendisine bir mesele arzedildiğinde, ilk olarak teşri naslarına (anayasadaki kanunlara) bakmak mecburiyetindedir. Eğer bu meseleyle ilgili bir nas bulursa o nassın hükümlerini uygular, örfе başvuramaz. Şayet arz edilen mesele ile ilgili bir nas bulunmazsa işte o zaman örfе başvurur. Örfte bu meseleyle ilgili hükümler bulunduğunda İslam şeriatine ve adalet kanunlarına başvurmamalıdır. İslam şeriatine ancak örfte hüküm bulamadığında başvurmalıdır. Bu durumda örf, teşrinin (anayasanın) ilk yedek kaynağıdır.”

Dr. Fuad Abdalbaki, İslam şeriatının kanunları hakkında şöyle diyor: “İslam şeriatinin prensipleri, medeni kanunda ilk resmi kaynak olarak değil, ikincil bir kaynak olarak zikredilmiştir. Hazırlanmış olan yeni medeni kanun tartışmaya sunulduğunda, öğretmenimiz Senhuri¹⁵, İslam şeriatinin Mısır kanunları için resmi bir kaynak olmasını teklif etti. Yani, örften sonra ve tabii kanundan önce, üçüncü mertebede olmasını önerdi ve bu öneri kabul edildi. Böylece, ikinci fıkranın birinci maddesi şöyle oldu:

“Eğer hâkim teşride (anayasada) bir hüküm bulamazsa örfle hükmeder. Eğer örfte bir hüküm bulamazsa İslam şeriatinin temel prensiplerine göre hüküm verir. Tabii ki,

¹⁵ Senhuri, bir makalesinde şöyle diyor: “Mısır anayasası, İslam şeriatini 3. mertebeye koymakla ona büyük değeri vermiştir.

medeni kanuna uygun olan İslam'ın temel prensipleriyle hüküm verir. Üstelik bir mezhebe de bağlı kalmayacak. İslam kanunlarında birşey bulamazsa tabii kanunlara ve adalet kaidelerine göre hüküm verir.

Bu kanun, medeni kanun kabinesine ve millet meclisine arz edilince “Tabii ki medeni kanuna uygun olan İslam kanunuyla hüküm verir. Üstelik bir mezhebe de bağlı kalmayacak” cümlesi fazla bulundu ve kaldırıldı. Bu ibare, nastan (kanun maddesinden) anlaşılmaktadır. İslam şeriatinin kanunları, ancak teşride meseleyle ilgili hükümler bulunmadığında uygulanacaktır. “Bir mezhebe bağlı kalmak” ibaresi gereksizdir. Zaten İslam şeriatinin genel hükümlerine başvurulur ve bu konularda da mezhep farkı yoktur.

İslam şeriatı anayasanın ikinci dereceden yedek kaynağıdır. Dikkat edilirse resmi kaynak, sadece İslam şeriatinin genel kurallarıdır. Yani İslam şeriatinin temel tafsili hükümlerine resmi bir teşri kaynak olarak itibar edilmez.”

Dr. Fuad Abdulbaki, Mısır kanunlarında dinin etkisi hakkında şöyle diyor:

“Mısır kanunlarında Mehmed Ali Paşa gelinceye kadar din etkiliydi ve İslam kanunları Mısır'da hâkimdi. Mehmed Ali Paşa gelinceye kadar İslam şeriatı hayatın her yönünde Mısırlılara hükmederdi. Mehmet Ali Paşa zamanında Fransızlara ait özellikle ticaret ve ceza ile ilgili kanunlar girdi. Fransız kanunları girmeye başlayınca İslam şeriatinin etkisi azalmaya başladı. Ta ki, İsmail zamanı gelinceye ve yeni Mısır kanunları çıkıncaya kadar. **Bu ka-**

nunların çoğu Fransız kanunlarından, çok azı da İslam şeriatinden alınmıştır.¹⁶

İşte böylece, İslam şeriatinin etkisi Mısır kanunlarımızdan kalkmıştır. Fakat bu konulan anayasa, şahsi meselelerle ilgili hükümleri ayrı tutmuştur. Bu konularda dinin etkisi devam etmiş, hükümleri değiştirilmemiştir. Bu meseleler, anayasanın 15/2 maddesinde ayrı tutulmuştur. Bu maddede İslam şeriatinin, örften sonra gelen yedek resmi kaynak olduğu belirtilmiştir. Böylece Mısır kanunlarında şeriat, sadece şahsi meselelerde etkili kalmıştır. Tabii ki bu, Müslümanlar için söz konusudur. Diğer din mensubu Mısırlılardan her biri kendi dinlerinin kanunlarına bağlıdır. Şahsi meselelerde de şeriatin dışında hükümler konmaya başlanması, şeriatin etkisini azalttı. Örneğin; miras, vasiyet ve hibe konularında İslam'la alakası olmayan yeni kanunlar çıktı. Bunlarda dinin, resmi bir kaynak olarak bir etkisi yoktur. Çünkü bu kanunların kaynağı İslam şeriatı değil, teşri (anayasa) olmuştur.

¹⁶ İşte apaçık bir şekilde Mısır'ın 1923 ve 1971 anayasasının İslam şeriatına muhalif olduğunu görüyorsunuz! Bu anayasada küfür ve şirk olan kanunlar vardır ve bu kanunlar Fransızlardan alınmıştır. Buna rağmen Hasan el-Benna'nın, 1923 anayasası hakkında ne dediğine bir bakalım: Hasan el-Benna 1923 anayasası hakkında şöyle diyor:

“Anayasa hükümleri İslam'a, İslam'ın kanun ve kaidelerine tam anlamıyla uygundur. Çünkü her ikisi de şahsi hürriyete, şuraya itibar eder ve sultayı ümmetten alır. Her ikisi de hüküm vericinin halka karşı sorumlu olduğunu söyler ve her ikisinde de yöneticilere hesap sorma vardır. Bunlar birbirlerine bağlıdırlar. İşte bu anayasa, dünyada İslam'a en yakın olan yasadır. Ve yöneticiler de hiçbir nizamı İslam'a eşit tutmamışlardır.

(Hasan el-Benna, Risaleler-Beşinci Konferans Risalesi s: 274)

Anayasayla ilgili hükümler, dine itibar edilmeden bütün Mısırlılara uygulanır. Tabii ki zikrettiğimiz bu meselelerle (miras, vasiyet, hibe) ilgili hükümler İslam şeriatinden alınmıştır. Yani bu konuda İslam şeriatı, maddi bir kaynaktır.¹⁷

İslam şeriatı sadece evlenme, boşanma, emzirme, nafaka ve buna benzer meseleler hakkında kendisine başvurulmuş ve hükümler alınan resmi bir kaynaktır.

Din bu meselelerde, resmi asıl bir kaynak olarak kabul edilir. Yani zikrettiğimiz bu meselelerde İslam şeriatinin kuralları uygulanır. Bu meselelerde İslam şeriatı, maddi bir kaynak değil, asıl bir kaynaktır. Bunun dışındaki meselelerde ise İslam şeriatı örften sonra gelen yedek bir teşri kaynağıdır. Mısır ve birçok Arap devletlerinde uygulanan beşer kanunlarına bakıldıktan sonra anlaşılıyor ki bu kanunları koyan kişiler, Allah'ın hakkı olan helal ve haram koyma yetkisini kabul etmeyen kişilerdir. Bu anayasada son söz, anayasayı koyan kişinin heva ve hevesine aittir. Onlara göre gerçek sulta sahibi Allah değildir. Gerçek sulta sahibi, millettir. Kâfiri, faciri, zinakarı, hırsız, sahtekârıyla millettir. İşte bu milleti, millet meclisi temsil eder. Bir konuda verilecek son karar ve sulta reisi, cumhurbaşkanı, kral veya emir ancak anayasaya göre belirlenir. Onların yücelttiği, Kuran'dan ve onun kanunlarından üstün tuttuğu kitap, anayasadır. Kur'an'a ise itibar edilmez. Onun hüküm sultası (kanun koyma) hakkı yoktur. Ondan ancak, kulları kandırmak için kendi hevalarına uygun olan

¹⁷ Artık bu konular için İslam şeriatı resmi bir kaynak değil, teşri (anayasa) resmi bir kaynak olmuştur. İslam şeriatı ise onun için sadece maddi bir kaynaktır.

kanunları alırlar. İşte bu bilgileri zikrettikten sonra Hidaybi'ye şunu soralım:

Senin zamanında, İslam şeriatine apaçık bir şekilde zıt olan o Mısır kanunlarını koyan kişiler, koydukları (İslam'a muhalif) kanunlara şer'i bir sıfat verdiler mi vermediler mi? Böyle bir şey gerçekleşti mi? Cevap 'Evet' olmalıdır. Çünkü onlar Fransız kanunlarından alınan beşer'i kanunlara şer'i bir sıfat vermekle yetinmediler. Buna ek olarak, bütün insanları ona uymaya ve mahkemeleri de bunu uygulamaya mecbur kıldılar. Buna muhalefet edenleri ise cezalandırdılar.

Durum böyle ise, bu kanunları koyan kişilerin hükmü nedir?

Buna rıza gösterip müdafaa eden ve destekleyen kişinin hükmü nedir?

Bu kanunların İslam şeriatine zıt olduğunu bildiği halde onları koyanları tekfir etmeyen kişinin hükmü nedir?

Onunla hükmeden, ona göre ceza veren, ona muhalefet edene ceza veren, ihlâslı bir şekilde tatbiki için Allah'a yemin eden hâkimin hükmü nedir?

İşte Hidaybi! Senin hükmünü senin ağzından veriyoruz. Sen şöyle demiştin:

“Allah'ın emrine muhalif bir hüküm veren hâkim yani bir şeye şer'i olmadığı halde şer'i bir sıfat veren (şeriatin kanunları gibi zorunlu kılan) veya bir amel Allah'ın emrine muhalif olduğu halde ona şer'i bir sıfat veren kimse, icmayla Allah ve rasulüne muhalefeti caiz görmüş, bildiği nassı reddetmiş dolayısıyla kâfir ve müşrik olmuştur.”

Ey Hidaybi! Bu sözü sen söyledin. Buna rağmen zamanımızdaki hâkimlere “Müslüman” hükmünü verdin. Bu hâkimleri tekfir eden kişilere sapık dedin. Bununla da ye-

tinmeyip onların kanunuyla hâkim oldun ve hâkimlik görevini aldığında, bu beşeri kanunları ihlâslı bir şekilde uygulayacağına ve kâfir anayasaya saygılı kalacağına dair yemin ettin. Öyleyse, acaba senin hükmün nedir?

Şeyh Muhammed İbni İbrahim, Tahkimul Kavaniyn risalesinde şöyle dedi:

“Beşincisi (yani İslam milletinden çıkaran büyük küfürlerin beşinci türü): Bu küfür, büyük küfürlerin en büyüğü, en kapsamlısı ve en açığıdır.

Bu, “Şeriate karşı en şiddetli ve en açık şekilde ortaya çıkmış, şeriatin hükümlerine karşı şiddetle büyükenen, Allah ve rasulünün hükümlerine en zıt olan, şer’i mahkemelere rakip, beşeri kanunlarla hüküm veren mahkemeler icat etmektir.”

Bu mahkemeler için, şer’i mahkemelerde olduğu gibi düzenli, teferruatlı, teşkilatlı ve uyulması zorunlu hükümler veren merciler oluşturulmuştur.

Şer’i mahkemelerin mercisi nasıl Kur’an ve sünnetse, beşeri kanunlarla hükmeden mahkemelerin de mercileri vardır ve onların mercileri de değişik ümmetlerin şeriatleri, Fransa, Amerika, İngiltere gibi değişik devletlerin anayasalarından derlenmiş kanunlar, bidatçilerin ve Müslüman olmadıkları halde İslam’a nispet edilmiş sapık taifelerin mezheblerinden alınmış kural, ilke ve prensiplerdir.

Bu tür mahkemeleri İslam diyarında çokça görmekteyiz. İnsanların ihtilaflarını çözmek için kapıları açıktır. İnsanlar da saf saf onlara gitmektedirler. Bu mahkemeler, ihtilaflı olan insanlar arasında Kur’an ve sünnete muhalif beşeri kanunlarla hükmederler ve verilen hükmü uygulamaları için onları zorlarlar. Acaba bu küfürden daha büyük bir küfür var mıdır?” **(Tahkimul Kavaniyn risalesi)**

Şeyh Süleyman b. Semhan şöyle dedi:

“Bütün dünyanın gitse bile, tağutun mahkemesine muhakeme olmak senin için asla caiz olmaz. Şayet sana “Ya elindeki herşeyi vereceksin veya tağuta muhakeme olacaksın” denilirse; sana farz olan şey, elindeki herşeyi vermen fakat asla tağuta muhakeme olmamandır.”

(Ed-Dürerüs Seniye s: 375, Hükmül Mürtedden)

Hafız İbni Kesir:

“İnanan bir kavim için, Allah’ın hükmünden daha güzeli hangisidir?” (Maide: 50) ayetinin tefsirinde şöyle dedi:

“Allah’ın şariatini bilen, ona iman eden ve Allah’ın hâkimlerin hâkimi olduğunu bilen bir kimse, Allah’ın hükmünden daha adaletli hüküm veren olmadığını ve Allah (c.c)’ın, bir ananın çocuğuna merhametinden daha merhametli olduğunu bilir. Çünkü Allah (c.c) herşeyi bilen, her konuda adaletli olandır.”

(İbni Kesir Tefsiri)

Şeyh Ahmed Şakir, İbni Kesir’in yukarıdaki sözleriyle ilgili olarak şöyle dedi:

“Buna rağmen Müslümanların, kendi vatanlarında müşrik, putperest Avrupalıdan alınmış kanunlarla hüküm vermeleri caiz olur mu? İnsanların heva ve heveslerinden kaynaklanan, istedikleri zaman değiştirdikleri, Kur’an ve sünnete uygun olup olmadığına bakmadan koydukları kanunlarla Müslümanlara hüküm vermeleri caiz olur mu? Elbette caiz değildir.

Müslümanlar, Tatar egemenliği dönemi istisna edilirse, hiçbir tarihte böyle bir bela ile karşı karşıya kalmamışlardı. İslam tarihinde en karanlık devre sayılan Tatar egemenliği döneminde bile Müslümanlar bu kâfir ana-

yasaya boyun eğmemişlerdir. Müslümanların dinlerinde ve şariatlerindeki sebatları Tatarları İslam potasında eritmiş, yaptıklarından hiçbir eser bırakmamış ve yine İslam galip gelmiştir. Müslümanlar hiçbir zaman hâkim güç Tatarların kötü ve zalim siyasal rejimlerini kabullenmedikleri gibi yeni yetişen nesillerinin öğrenmesine de rıza göstermemişlerdi. Bu sebat ve inanç karşısında Tatar egemenliğinin rejimi çabucak yok olup gitmiştir.

Sekizinci asırda İslam düşmanı olarak ortaya çıkan Cengiz Han'ın koyduğu anayasa hakkında İbni Kesir'in isabetli tesbitini gördünüz mü? Tatarlar zamanındaki İbni Kesir'in anlattığı durum, bizim zamanımızdaki duruma benzemiyor mu? Fakat bu iki dönem arasında bir tek fark vardır: Tatarlar zamanındaki Kur'an ve sünnetten kaynaklanmayan kanunlar hâkim olan belli bir tabaka için geçerli idi. Bundan dolayı bu dönem çabuk bitti. O hâkim tabaka sonradan Müslümanların sağlam imanı karşısında yok olup gitti ve yaptıklarından bir eser bile kalmadı. Oysa bugün Müslümanların hali çok daha kötüdür. Zulüm ve karanlık daha beterdir. Çünkü ümmetin büyük bölümü, bu İslam dışı kanunların potasında erime tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Günümüzdeki bu kanunlar, küfrü açıkça belli olan bir adamın (Cengiz Han'ın) ortaya koymuş olduğu ye'sakından farksızdır. Üstelik bu kanunları koyanlar Müslüman olduklarını iddia ediyorlar. Sonra bu kanunları Müslümanların çocuklarına öğretiyorlar. Sonra da hem babalar hem çocuklar bu kanunları öğrendikleri için gurur duyuyorlar. Böylece bu çağdaş ye'saklara inananlar, bağlanarak onların peşine düşmüşlerdir. Aynı zamanda bu çağdaş ye'saklara muhalefet edip onları reddederek dinlerine ve Allah'ın şariatine davet edenleri hor ve hakir görüyor onlara gerici ve yobaz diyorlar. Bununla da yetinmeyip İslami

hükümlere el atarak, onları da ye'saklarına yani bu yeni dinlerine, hokkabazlık ve hile ile uydurmaya çalışıyorlar. Bunu da bazen yumuşakça ve kandırma yoluyla bazen de ellerindeki kuvvetleri kullanarak yapıyorlar. Yaptıkları şeyi, din ile devlet işlerini ayırmak niyetiyle yaptıklarını da utanmadan açık bir şekilde ilan ediyorlar.

Durum böyle iken herhangi bir Müslümanın ortaya konmuş olan bu yeni dini (yasaları) kabul etmesi caiz olur mu? Veya âlim olsun, cahil olsun herhangi bir babanın çocuğunu bunları öğrenmeye, bunlara itikat etmeye, bunlarla amel etmeye göndermesi caiz olur mu? **Veya bir Müslümanın, bu çağdaş ye'sak dinine göre hâkimlik görevini icra etmesi caiz olur mu?**

Zannetmiyorum ki dinini bilen, ona tam inanan, bu Kur'an'ın Allah tarafından Rasulullah (s.a.s)'e indirildiğine, bu muhkem kitaba batılın hiçbir yönden yaklaşılamayacağına, Allah'a ve Rasulullah (s.a.s)'in getirdiklerine itaatin farz olduğuna iman eden bir insan, bu sorulara olumlu cevap versin ve tereddüt etmeden bunun kesin batıl olduğunu bilmesin. Hatta bu çağdaş yesaklara göre hâkimlik yapmanın caiz olmayıp küfür olduğunu görmesin.

Kur'an ve sünnetten kaynaklanmayan, insanların heva ve heveslerine göre konulan bu kanunlar hakkında İslam'ın verdiği hüküm güneş gibi açıktır: Bu apaçık küfürdür! Bunda üstü kapalı bir şey yok! Kim olursa olsun hiçbir Müslümanın bu kanunları kabul edip itaat etme konusunda geçerli bir mazereti yoktur. Herkes bu konuda dikkatli olsun! Herkes kendinden mesuldur.

Âlimler hakkı söyleyerek bunun küfür olduğunu haykırırlar. Bunu herkese tebliğ etsinler. Bu konuda gevşemesinler, kimseden korkmasınlar. Çağdaş ye'sakın kulları,

onun destekleyicileri benim için yobaz, gerici vb. şeyler söyleyeceklerdir. Diledikleri şeyi söylesinler. Hiçbir zaman hakkımda söylenenleri önemsemedim. Ben, söylemem gerekenleri söyledim.”¹⁸ (**Umdetu’t-Tefsir c:4 s: 171–174**)

Şimdi size Mısır anayasası ve diğer Arap devletlerinde tatbik edilen kanunlardan bir örnek veriyorum:

Mısır Anayasasında Zina Suçu:

Mısır, Cezayir, Tunus, Fas ve birçok Arap devletlerinde tatbik edilen beşeri anayasaya göre zina yapan ister evli, ister bekâr olsun cezası; iki seneden fazla olmamak şartıyla hapsedilmektir. Bazen hapis cezası yerine para cezası da verilebilmektedir. Hatta bu beşeri kanunlar, zina yapan kişiye, kendisini bu suçtan kurtarması için imkânlar

¹⁸ İhvanı müsliminin ilk lideri Hasan el-Benna, İslam Nizamı İşığı Altında Dâhili Problemlerimiz risalesinde şöyle diyor: “Oluşturulan parlamentoyla ilgili konulan yeni kanunlar İslam kanunlarına zıt değildir. İslam nizamından uzak ve ona yabancı da değildir. Bu konuda şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Mısır anayasası üzerine bina edilmiş temel esaslar, İslam’ın temel esaslarına zıt, uzak ve yabancı değildir. Mısır anayasasını hazırlayanlar onu hazırlarken her ne kadar en modern ve en ileri görüşlerden istifade etmişlerse de onun İslami kaidelele-re zıt olmamasına özen göstermişlerdir. (**Hasan el-Benna Risaleler s: 266, Memunil Hudaybi bu sözü, Livail İslam Dergisi sayı 211 sene 45 receb ayı 1411 hicri, 17.1.91 miladi, s: 26’da söylemiştir.**)

İşte bu sözü ve daha önce naklettiğimiz Mısır’ın 1923 anayasasını tekrar oku! Bu anayasanın, İslam nizamına ve tevhid akidesine ne kadar zıt olduğunu net ve açık bir şekilde göreceksin.

Hasan El-Benna ve Memun’il Hudaybi’nin sözlerine baktığında bu kişilerin gerçekleri ne kadar saptırdıklarını ve kendilerine bağlananları ne kadar aldattıklarını apaçık şekilde görürsün. Şeyh Ahmed Şakir’in Mısır anayasası hakkında naklettiğimiz sözlerini de dikkatlice okuyan kimse Hasan el-Benna ve peşindekilerin gerçek yüzlerini öğrenmiş olur.

tanır. Şöyle ki zina suçuyla itham edilen evli kadın zina suçunun cezasını almamak ve aleyhine açılan davayı iptal etmek için bir takım iddialarda bulunabilir. Şayet aşağıdaki iddialardan birisini ispat ederse zina suçundan dolayı ceza almaz:

1 – Kocasının daha önce zina yaptığını ispat etmek.

2 – Zina hadisesinin üzerinden üç ay geçtiğini ve kocasının bunu bilmesine rağmen dava açmadığını ispat etmek.

3 – Mağdur olan kocanın davasından vazgeçmesi.

4 – Zina yaptığı esnada kocasının da bulunduğunu ispat etmek.

5 – Kadın zina suçundan dolayı hüküm aldıktan sonra, kocasının onu affedip bu hükmü durdurması.

Zinayla suçlanan erkek ise, kendini müdafa etmek ve ceza almamak için şunları ileri sürebilir:

1 – Cima olmadığını iddia etmek.

2 – Zina eden evli kadının rızasının olduğunu ve evli olduğunu bilmediğini söylemek.

3 – Zina yerinde o vakitte bulunmadığını ispat etmek.

4 – Zina yaptığı anda aklının tam olarak yerinde olmayıp sarhoş olduğunu iddia etmek.

5 – Zina ettiği kadının kocasının dava açmaması veya davasından vazgeçmesi.

Bunlardan birini ispat etmesi halinde zinakar evli erkeğin beraatine hüküm verilir.¹⁹

Mısır anayasasına göre, evli bir erkek eğer evlendiği kadının yatağında zina yapmış ve bu ispat edilmişse altı

¹⁹ (Mısır Cinai Kanunlar madde 30/271-276) (Et Teşri Fiş Şeriatı Ve'l Kanun s: 52 Dr. Abdulhalıkın Nevavi)

aydan fazla olmamak üzere hapis cezası alır. Eğer zinayı hanımının yatağında değil başka bir yerde yapmışsa ceza almaz.

Hâkimlik yaparak beşeri kanunlarla hükmeden Hundaybi'ye şimdi soralım: Hâkimlik yaptığında sana bir adam gelerek hanımının zina ettiğini söylese, kadın da bunu itiraf edip kocasının daha önce zina ettiğini veya kocasının üç aydan fazla bir zamandır bu meseleden haberinin olduğunu ispat eder veya koca davadan vazgeçerse acaba zinakar evli kadına ne hüküm verirsin? Elbette hükmün kadının beraati olacaktır. Çünkü sen bu görevi üstlenmeden önce beşeri kanunlara (anayasaya) ihlâsla bağlı kalacağını taahhüt edip buna dair yemin ettin. Dolayısıyla sen bunların hükmüne göre hüküm vermek zorundasın. Böyle bir hüküm verdiğin zaman acaba İslam şeriatine göre hükmün ne olacaktır?

Veya bir banka müdürü faizle ilgili bir meselede, bir kişi (vermesi gereken) faizi ödemediği için ona dava açarsa, bu kişi de faiz haram olduğu için istenen faizi ödemezse senin bu konuda vereceğin hüküm ne olacaktır? Şüphe yok ki sen, faiz haram olduğu için ödemeyen kişiye faizi ödemesine hükmeder ve ona zorla bu faizi ödettirirsin. Öyle ki bu kişi istenen faizi ödemezse onu hapse atarsın. Çünkü Mısır anayasasının hükümleri böyledir. Böyle bir hüküm verdiğinde sen ve senin gibi yapanların hükmü ve bu hükmeye rıza gösterenlerin hükmü acaba nedir? Senin bu yaptığın Allah'ın emrine muhalefet olan bir şeye şer'i bir sıfat vermek değil midir? Bu yaptığın, haramı helal, helali haram yapmaktan başka bir şey midir? Veya Allah ve rasulüne muhalefeti caiz görmek değil midir?

“Gözler kör olmaz fakat kör olan göğüsteki kalplerdir.”

TAĞUTU TEKFİR MESELESİNİN SAPTIRILMASI

Hudaybi şöyle diyor:

“Tağutu inkâr ederek reddetmemiz, onu çirkin görmemiz, onu yalanlamamız, ona tabi olmamamız ve ona itaat etmememiz ile ona kâfir hükmünü vermemiz arasında büyük bir fark vardır. Bu ayrı ayrı iki meseledir, birbirine karıştırmamak gerekir. Tağut hakkında zikrettiğimiz ayetler ve ona benzer ayetler, bize tağutu (ille de) tekfir etmemiz gerektiğini bildirmemektedir. Bu naslar sadece, onu reddetmemiz, onun Allah’ın razı olmadığı birşey olduğunu, yaptığı amellerin iyi olmadığını, ona itaatın vacip olmadığını, Allah’ın sınırları dışında emirler verdiğini bilmemiz ve pratikte ona itaat etmememiz gerektiğini bildirmektedir.

Tağut bir put olduğu zaman üzerimize düşen görev; bu putun gerçekten saygınlığını ve yüceliğini inkâr etmemiz, onun hiçbir zarar ve fayda vermeyeceğine kesin olarak inanmamız, ona saygı göstermememiz, onu yüceltmememiz, dini vecibeleri onun için yapmamamız veya ondan bereket istemememizdir. Kim bunları yaparsa Allah’ın emirlerini tam olarak yerine getirmiş olur.

Putu kâfir hükmü verme inancına gelince; naslarda buna dair birşey yoktur. Bilakis Allah (c.c) putun cansız olduğunu, akıl sahibi, mümeyyiz ve mükellef olmadığını kesin olarak bildirmiştir. Dolayısıyla ona küfür veya İslam hükmü verilemez.”

(Duatun la kuda sayfa:162)

Allah, Allah! Şu sözlere bir bak! Allah’ın şariatini bir kenara atıp beşeri kanunlarla hükmeden ve İslam şariatinin tatbik edilmesini isteyenlerle savaşıp, hüküm sahibi tağutu

tekfir etme konusu nasıl da bulandırılıyor, tahrif ediliyor ve değiştiriliyor!

Aslında biraz düşünecek olursak, şaşılacak birşey olmadığını görürüz. Çünkü bu, tağutların âlimlerinin görevidir. Zaten tağutların âlimlerinin en önemli uğraşısı, tağutlara ve bağlılarına verilen kâfir hükmünü onlardan uzak tutmaktır.

Ey Hidaybi! Taşların, hayvanların veya razı olmadıkları halde kendilerine ibadet edilen kabir sahiplerinin tekfir edilip edilmemesi meselesi hakkında seninle kim ihtilafa düşmekte?

Tekfir edilen, vela gösterilmeyen ve tabi olunmayan tağutun; insanları kendisine ibadete çağıran veya Allah'la birlikte ya da Allah'tan başka kendisine ibadet edilmesine rıza gösteren kimse olduğunda asla şüphe yoktur. Allah'ın kitabını iyice okuyan kişi, tağutun ve ona tabi olanların kâfir olduklarını, İslam'ı terk ettiklerini, küfrün ve dalaletin karanlığında olduklarını kesin bir şekilde anlar.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“İman edenlerin velisi Allah'tır. Onları karanlıklardan nura çıkarır. Küfredenlerin velileri ise tağutlardır. Onları nurdan karanlıklara sokarlar. İşte onlar ateş ehlidirler ve orada ebedi kalıcıdırlar.”

(Bakara: 257)

Bu ayet, tağutun ve ona dostluk gösterenlerin kâfir olduklarını, Müslüman olmadıklarını apaçık göstermektedir.

Hidaybi'nin tağutu nasıl açıkladığına bakalım:

Hidaybi şöyle diyor:

“Tağut, bazen bir şeriat olabilir. Fakat bu şeriate bağlı olan ve kabul eden kimse kâfir, asi veya fasık olmaz. Bilakis Allah katında ecir alacak muhsin kişi olur. Mesela; takva sahibi müctehit bir âlim, fetvalarından birisinde hak-

ka isabet edemese, onun bu hatası bize açık ve belirgin olarak görünse işte o zaman onun fetvasının tağutun şeriatı olduğunda şüphe edilmez. Bu fetvanın açık ve belirgin olduğu bilinmesine rağmen hala ona tabi olunursa işte o zaman tağuta tabi olunmuş olur. Fakat bu fetvayı veren müctehit, icthat yaparken bütün gücünü kullandığı için Allah katında muhsindir ve bu icthadından dolayı bir ecir alır.”

(Duatun La Kuda: s: 162)

Allah sana hidayet etsin! Tağutları müdafa eden kişinin ne hale düştüğüne bir bak! Hudaıbi, müctehidin hatalı icthadını bir tağut olarak tanımlıyor.

Bunun sebebi ise, tağutu tekfir etmenin hatalı olduğunu ispat etmektir.

Ben diyorum ki:

“Müctehidin hatalı icthadının tağut olduğunu söyleyen hangi âlim vardır? İctihat hakkında şeriatte naslar vardır. Muhakkak ki tağutu ve koyduğu kanunları, fıkhi meselede icthat eden müctehide kıyas etmek, insanları yanıltmak için demogoji yapmaktan, kelimeleri yerinden oynatmaktan, müşrikleri ve tağutları müdafaa etmekten ve husumeti onlardan uzaklaştırmaktan başka birşey değildir. Oysa Allah (c.c) şöyle buyurmuştur:

“Hainlerin lehine hasım olma.” (Nisa: 105)

Yani hainleri müdafaa etme, demektir.

İmam Şankitiy, hükmeden hâkimler ve hükmolunanlar hakkında şöyle dedi:

“Bize bildirilen bu semavi naslar apaçık göstermektedir ki şeytanın kendi dostlarının diliyle Allah’ın şeriatine muhalefet olarak koyduğu beşeri kanunlara tabi olanların **kâfir ve müşrik oldukları konusunda şüphe eden kimseler, ancak bu kâfir ve müşrikler gibi Al-**

lah'ın gözlerine perde indirdiği ve vahiy nuru karşısında kör ettiği kimselerdir.”

(Edvau'l Beyan c: 4 s: 83-84)

Muhammed b. Abdulvahhab (r.a) şöyle demiştir:

“Allah için ey kardeşlerim! Dinimizin temeline, onun evveline, sonuna ve başına sımsıkı tutunun! Dinin temeli ise; Allah'tan başka ibadete layık ilah olmadığına şehadet etmektir. Onun manasını öğrenin, onu sevin, onun ehlini de sevin, uzak olsalar bile onları kardeşleriniz bilin. Tağutları ve onların yardımcılarını tekfir edin, onlara düşman olun. Onları sevenlere, müdafaa edenlere, tekfir etmeyenlere ve “Onlardan dolayı bana bir sorumluluk yoktur”, “Allah beni onlara karşı birşey yapmakla mükellef kılmadı” diyenlere de buğzedin. Böyle kimseler ancak Allah adına yalan söylemiş ve iftira etmişlerdir. Çünkü Allah (c.c) bizleri onlara karşı birşeyler yapmakla mükellef kılmış, bu kimseler kardeşlerimiz ve çocuklarımız olsalar bile onları tekfir etmemizi, onlardan uzak durmamızı bize farz kılmıştır.”

(Mecmuatu't Tevhid c: 1 s: 141)

Bir başka yerde de şöyle demiştir: “Tağutu reddetmek; Allah'tan başkasına yapılan ibadetin geçersizliğine inanmak, Allah'tan başkasına ibadet yapmamak, Allah'tan başka ibadet edilenlere buğzetmek, Allah'tan başkasına ibadet edenleri tekfir etmek ve onlara düşman olmak, demektir. **(Mecmuatu'l Fetava ve Er-Resail ve'l Ecube)**

Hudaybi'nin "İtikadda Cehalet Ve Hata" Bölümündeki Delillerine Reddiye

Hasan el Hudaybi; "İtikatta cehalet ve hata" başlığı altında; kendisine hüccet yani kitap ve sünnet ulaşmış ve Kur'an'ı Kerim'deki hükümleri öğrenebilecek güce sahip olduğu halde küfür olduğunu bilmeden küfür bir inanca sahip olan veya küfür bir amel işleyen kimsenin cehaleti sebebiyle kâfir olmayacağını, onun mazeret sahibi olduğunu ifade ederek Kur'an ve sünnetten buna dair deliller getirmiştir. İşte şimdi ben bu delilleri zikredeceğim. Allah'ın yardımı ve tevfiğiyle, getirdiği delillerinde ne kadar hatalı olduğunu ispat edeceğim. Böylece o ve onun gibi tağut ve yardımcılarını müdafa edenlerin ne kadar büyük bir hataya düştüklerini ortaya çıkaracağım.

1 – Çocuklarına, Öldükten Sonra Cesedinin Yakılmasını Vasiyet Eden Adamın Hadisi:

Huzeyfe (r.a) diyor ki:

Rasullulah (s.a.s)'in şöyle dediğini işittim:

"Bir adama ölüm gelmişti. Hayatından umut kestiği zaman ailesine şu vasiyette bulundu:

"Ben öldüğüm zaman benim için çokça odun toplayın ve onu ateşe verin. Ta ki etimi kemiğine kadar yersin, yaksın. Sonra külümü alıp iyice ufalayın ve rüzgârlı bir günde denize savurun."

Çocukları da bunu yaptılar. Allah (c.c) onun parçalarını bir araya getirdi ve ona şöyle dedi:

"Bunu niçin yaptın?"

Adam dedi ki:

"Senden korktuğum için..."

Bunun üzerine Allah da onu affetti.”²⁰

Nevevi şöyle dedi: "Bu hadisin tevili hakkında alimler ihtilaf etmiştir." Bir grup şöyle demiştir:

"Bu hadisi, adamın Allah'ın kudretini inkar ettiğine yorumlamak doğru değildir. Muhakkak ki Allah (c.c)'nın kudreti hakkında şüphe eden kafir olur. Hadisin sonunda; adam yaptığı bu işi ancak Allah korkusundan dolayı yaptığını söylemiştir. Oysa kafir Allah (c.c)'dan korkmaz, Allah da onu affetmez." Bu grup alimler bu adamın sözünün iki şekilde tevil edilebileceğini söylemişlerdir.²¹

Birincisi: Bunun manası: "eğer Allah (c.c) bana azap etmeyi takdir etmişse" yani "yazmışsa" demektir.

İkincisi: Hadiste geçen "kadera" daralttı, manasındadır. Allah-u Teâlâ'nın:

"Fekadera aleyhi rızkahu" yani **"ona rızkını daralttı"** (Fecr: 16) ayetindeki mana gibidir.

Bir gurup alim de şöyle demiştir: "Lafız zahiri manası üzerine anlaşılması gerekir. Fakat bu adam, bu sözü hakiki

²⁰ (Buhari c: 6, s: 494–514 / Müslim c: 8, s: 98 / Nesei c: 4, s: 113)

²¹ Bu sözden anlaşılıyor ki Allah (c.c)'ın kudretini inkar eden kişinin kafir olduğu konusunda icma vardır. Allah'ın her şeye kadir olduğuna şüphe eden kişi Müslüman değildir. Bu konuda alimler icma etmişlerdir. Bundan dolayı bu hadisi tevil etmeye başladılar ve tevil etmeden önce alimlerin bu kişi hakkında, Allah onu affettiği için Allah (c.c)'ın kudreti ve her şeye kadir olduğu konusunda şüphe etmediği kanaatleri vardır.

manasını kastederek ve inanarak söylememiştir. Aksine bu sözü, kendisini dehşetin kapladığı, korku ve şiddetli umutsuzluk hali içindeyken iradesi dışında söylemiştir. Yani; dikkati dağılmış ve söylediği şeyin sonucunu düşünebilme yeteneği gitmişti. Bir anlamda gafil ve unutan gibi olmuştu. Bu halde olan kişi sorumlu değildir. Bu aynı bineğini bulduğu zaman, kendisini sevinç kaplayan kişinin söylediği söze benzemektedir. O kişi bineğini bulduğu zaman şöyle demişti:

"Ey Allah'ım! Sen benim kulumsun, ben de senin rabbinim." Bunu söyleyen kişi, şaşkınlığı sevincine galip geldiği ve yanıldığı için söylediğinden dolayı tekfir edilmemiştir. Ayrıca hadisin başka bir rivayetinde adamın sözü şöyle geçmektedir: "Belki Allah'ı yanıltırım." Yani; Allahu Teâlâ'dan gizlenirim. Bu gösteriyor ki zahiren adamın sözü: "Eğer Allah bana güç yetirirse..." manasındadır.

Bir grup da şöyle demiştir: Bu, Arapçada mecazi anlam ifade eden kelimelerdendir ve kelimeleri güzel kullanma sanatından kaynaklanmaktadır. Bu, şüpheyi kesin bilgiye karıştırmak (şüphe ifade eden kelime ile kesin bilgiyi kastetmek) olarak isimlendirilir. Aynı Allah (c.c)'nın şu sözü gibidir:

"Muhakkak ki ya biz ya da siz hidayet veya sapıklık üzeredir." (Sebe: 24)

Bu söz şüphe bildirir. Fakat bununla yakın (kesin bilgi) kastedilmektedir. Yani; "kesin olarak siz sapıklık üzere, biz ise hidayet üzereyiz" demektir.

Bir grup da şöyle demiştir: "Bu adam, Allah'ın sıfatlarından bir sıfatı bilmemektedir." Alimler, Allah'ın sıfatlarından birini bilmeyen kişinin tekfiri konusunda ihtilaf etmişlerdir.

İmam Kadi İyad şöyle dedi:

"Böyle bir kimseyi tekfir edenlerden biri de **İbn Cerir Taberi**'dir. (Burada kastedilen Allah'ın sıfatlarından birini bilmeyen kişidir. Hadiste zikredilen o şahıs değildir.) Bu hükmü ilk olarak **Ebu'l Hasan el Eşari** söylemiş ve daha sonra bu görüşünü değiştirmiştir.

Bir başka grup alim de şöyle demiştir: "Bilerek inkar etmek hariç, bir sıfat hakkında cahil olan kimse tekfir edilmez ve bu sebeple iman ismi ondan kalkmaz. **Ebu'l Hasen El Eşari** bu görüşe döndü ve sözü bunun üzerinde sabit oldu. Çünkü sıfatı bilmeyen kişi, bildiği sıfatların dışında başka sıfatlar olmadığına kesin olarak inanmamakta, bu görüşü bir din ve yol olarak görmemektedir. Ancak bildiği sıfatlardan başka bir sıfat olmadığına ve onun dışındaki görüşlerin batıl olduğuna kesin olarak inanan kişi kafir olur. Bu görüşe sahip olanlar şöyle dediler: "Allah'ın bütün sıfatları hakkında Müslümanlara sorulduğunda çok azı bu sıfatları bilir."

Bir grup da şöyle demiştir: "Bu adam fetret zamanında yaşamıştı ve o zaman tevhid tek başına fayda vermekte idi. Doğru olan görüşe göre şariat gelmeden önce teklif (sorumluluk) olmaz. Allah-u Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"Biz bir rasul göndermedikçe azap edici değiliz."

(İsra: 15)

Bir grup da şöyle demiştir: "Bizim şariatımızın aksine onların zamanındaki şeriatta kafirlerin affedilmesi belki de caiz idi. İşte bu, ehli sünnet alimlerinin aklen caiz gördükleri şeylerdendir. Fakat bu bizim şariatımızda yasaklanmıştır. Bu Allah-u Teâlâ'nın şu sözünü bildirilmiştir:

"Muhakkak ki Allah kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz.."

(Nisa: 48 ve Nisa: 116)

Bundan başka deliller de vardır. En iyisini Allah bilir."
(Nevevi Müslim Şerhi c: 7, s: 70-74)²²

²² **Birincisi;** Hadisin zahirine göre, söylenen söz küfür sözdür. Bu dünyada bir kişi böyle bir şey söylerse zahire göre kafir hükmü verilir. Fakat hadiste bu kişiyi Allah'ın affettiğine dair haber vardır. "Bu kişi küfür sözü söylüyor fakat Allah (c.c) onu affediyor." Böyle bir durumda alimler o kişinin affedilme sebebini araştırmaya başladılar. Tabi ya sözde bir başka mana vardır ya da kişide başka bir durum vardır. Af sebebi olan bir şey olmuştur. Eğer söz açık bir küfürse ve bu kişi gerçekten söylemişse ve de buna rağmen sorumlu tutulmamışsa demek ki bu kişi bu sözü söylerken teklif (sorumluluk) vaziyetinde değildir. Yani mükellef değildir. (Mükellef olmayan bir kişi; ya ona rasûl gelmemiştir ya da söylediği söz konusunda akli tam yerinde değildir.) Yani o sözü söylerken küfür manayı kastetmemiştir. Bu sebepler, ahirette şahsın tekfir edilmesinde bulunan engellerdir.

İkincisi; O söz başka bir manadadır ve zahirinden tevil etme yoluna giden âlimler vardır. Yani o sözün aslında, zahiri mana kastedilmemiştir ve alimler onu küfür olmayan manaya sevk etmeye başlamışlardır.

Sıfat cahiline gelince; yani bu kişinin Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilmediği kastedilmemektedir. Çünkü Allah'ın her şeye kadir olmadığına yani Allah (c.c)'ın bazı şeylere aciz olduğuna inanan bir kişi muvahhid olmaz. Burada sıfatın cahilinden kasıt; kişinin tam olarak sıfatı kafasında idrak etmiş olmamasıdır. Yani adama "Allah her şeye kadir midir?" diye sorduğumuzda "Evet, her şeye kadirdir, inanıyorum" der. Fakat pratik hayatında bu sözü tam kavramadığı ortaya çıkarsa, bu sözü anlamadığını söyleriz. Bu sözü tam anlamaması için bir mazereti var mı yok mu, bu Allah'a aittir.

Eğer bu kişinin kafa yapısı bu sözü gerçekten anlamadıysa elbette Allah onu affeder. Çünkü Allah, insanın kaldıramadığı yükü taşıttırmaz.

Basit bir örnek verelim; ihtiyar bir kadına tevhidi anlatıyorsun. Her anlattığını kabul ediyor "Evet ben böyle inanıyorum" diyor. Sen o kişinin tevhidi anladığını zannedip zahiren Müslüman hükmü veriyorsun. Fakat pratik hayatta öyle bir amel yapıyor ki anlattıklarını bozucu

Hafız İbn Hacer el Askalani Fethul Bari'de şöyle dedi: "**Hattabi** şöyle dedi:

"Bu hadisi yanlış anlayarak şöyle sorulabilir:

"Tekrar dirilmeyi ve ölüye hayat verme kudretini inkar eden bir kimse için nasıl bağışlanma olabilir?" Bu sorunun cevabı şöyledir:

ve dünya hükmünde kafir hükmü vereceğin bir amel. Ama ahiret hükmü böyle olmayabilir. Allah (c.c) bu kişinin kafa yapısına göre hüküm verecektir. Acaba bu kişi böyle yaparken ne zannetmiştir, ne anlamıştır? Bu kişinin bir mazereti varsa Allah'a ait bir hükümdür. Biz insanın tam halini bilemeyiz. Bu sadece Allah'a mahsustur ve Allah (c.c) kimseye zulmetmez.

Zaten bu hadis, dünyayla ilgili değil ahiret hükmüyle alakalı bir hadistir. Onun için dünya hükümlerinde delil olmaz. Dünyada zahire göre hüküm verilir.

Zamanımızda veya herhangi bir zamanda hadiste yapılanı bir kişi yaparsa, bu kişiye zahiren kafir hükmü verilir. Ama Allah katında ne olacak onu bilemeyiz. Bize ait olan dünya hükmü olup, ahiret hükmüne karışmayız, ahiretle alakalı hükümler ise Allah'a aittir.

Bu kişinin kastettiği kudret sıfatı yani Allah'ın her şeye kadir olması sıfatı değildir. Bir kişi Allah'ın her şeye kadir olduğuna inanmadıkça Müslüman olmaz."Her şeyden" kasıt nedir? İşte bunu o anda herkes kavrayamayabilir. Ama önemli olan bir kişinin muvahhid olması için şöyle inanması gerekir: "Allah hiçbir şeye aciz değildir."

Bunun için alimler: "Allah'a acziyetlik veren kişi Müslüman olmaz." dediler. Ama her şeyden kastın ne olduğunu tam kavrayamayan bir kişiyi tekfir etmediler.

Çünkü Allah da bir şeydir. Fakat Allah, "her şey" kapsamının içine girmez. Onun için tam olarak "her şey" ifadesinin ne demek olduğunu, bunun içine neyin dahil olup neyin dahil olmadığını tafsilatlı bir şekilde bilmek için ilim gerekir. Dolayısıyla burada cehalet mazeret sayılabilir. Tabi ki o kişinin Allah'ın aciz olmadığına dair kesin bir inanca sahip olması gerekir.

"Muhakkak ki o şahıs, tekrar diriltilmeyi inkar etmemişti. Fakat cehaleti sebebiyle çocuklarına vasiyet ettiği şey kendisine yapılırsa öldükten sonra Allah-u Teâlâ'nın onu diriltmeyeceğini, dolayısıyla azaba uğramayacağını zannediyordu. Ancak bunu Allah'ın korkusundan yaptığını itiraf etmesi onun iman etmiş olduğunu ortaya koymaktadır."²³

²³ Bu sözden anlaşılıyor ki bu kişi dirilmeye ve Allah (c.c)'ın ölüleri tekrar canlandırmaya kadir olmadığına inanmıyor değil, bilakis inanıyor. Yani dirilmeye ilgili ve kudretin genel hükmüyle ilgili tam inanca sahiptir. Fakat adam ince bir meseleyi anlamamıştır. O da bu konuda tam olarak bir inanca sahip değildir, bu bir zandan ibarettir.

Şöyle zannetmiştir:

"Tam olarak böyle yaptığım zaman Allah beni diriltmeyecek." diye bir inanca sahip değildir. Böyle yaparsam Allah (c.c) belki beni dirilmez diye düşünmüştür. Niçin bunu düşündü? Bu kişi: " Bu hale geldiğim zaman Allah beni diriltmeye acizdir." diye düşünmüştür diyemeyiz. Burada Allah'a acziyet sıfatı vermiş değildir. Bu kişinin aklına böyle bir düşünce gelmiştir fakat kesin olacağına dair bir inancı söz konusu değildir. Bu düşüncenin o kimsenin aklına neden geldiğini ise onu yaratan Allah daha iyi bilir.

Bu kişi böyle yaptığı takdirde Allah'ın onu diriltmeye aciz olduğuna hiçbir zaman inanmamıştır, Allah hakkında acziyet sıfatını hiç düşünmemiştir ve bu konuda hiçbir şüphesi yoktur. Böyle olsaydı zaten Müslüman olmazdı. Zaten o kişinin ilk baştaki durumunu alimler şöyle vasfettiler:

Bu kişi Allah'ın kudretini inkar etmemiştir, tekrar dirilteceğini de inkar etmemiştir. Fakat onu böyle yaparsam böyle olur mu manasında bir düşünceye sevk eden şey, korkusudur. İçinde vuku bulduğu dehşet sebebiyledir. Yani onun söyledikleri sadece dehşet içinde olan bir kişinin söylediği sözlerden ibarettir, kasıtlı bir düşüncesi yoktur.

Bu sözü manasını düşünmeden kasıtsız olarak söylüyor. Bunun ne manaya geldiğini, nereye gittiğini, böyle yapan kişinin nasıl bir düşünceye sahip olduğunu o anda aklından geçirmiş değildir. Bunun için alim şöyle diyor:

İbn Kuteybe şöyle dedi: "Müslümanlardan bazıları Allah'ın bazı sıfatları hakkında hataya düşebilirler ve bu sebeple tekfir edilmezler."

Açıklama:

İbn Kuteybe, Allah'ın kudret sıfatını inkar ettiğini kasdetmiyor. Çünkü İbn Kuteybe bilir ki Allah (c.c)'ın kadir olmadığını söyleyen bir kişi veya Allah'ın her şeye kadir olmadığına, bazı şeylere aciz olduğuna inanan bir kişinin cehaleti mazeret değildir. Buradaki sıfattan kasıt; sıfatla alakalı ince meselelerdir veya Allah (c.c) o sıfatsız düşünülmeyecek olan sıfatlar değildir.

Örneğin:

Bir adama sorsak "Allah her şeye kadir midir?"

"Her şeye kadir değildir" dediği zaman hemen onu tekfir etmeyiz. Ne demek her şeye kadir değildir? Onu tekfir etmeden önce bunu kendisinden açıklamasını isteriz. Ama ona şöyle sorsak "Allah (c.c) aciz midir" ?

"Evet" derse o zaman tereddüt etmeden tekfir ederiz.

"Fakat cehaleti sebebiyle, çocuklarına vasiyet edilen şey kendine yapılırsa öldükten sonra Allah'ın onu diriltmeyeceğini, dolayısıyla azaba uğramayacağını zannediyordu."

Bu, bir tahmindir ve bu zan kesin bir inanç değildir.

Yani buradaki zannetmesi, kesin bir inanca sahip olması anlamına gelmiyor. Adam korkusundan dolayı bir kurtuluş çaresi arıyor.

Eğer bu kişi böyle yaptığı zaman Allah'ın (c.c) kesin bir şekilde diriltmeyeceğine inansaydı zaten mazereti olmazdı. Bunun için bu kişinin ne Allah'ın kudretinde şüphesi vardır ne diriltme konusunda şüphesi vardır ne de bu kişi Allah (c.c) hakkında acziyet sıfatı vermiştir.

Ama "Allah her şeye kadir değildir" dediği zaman ne demek istiyorsun diye sormamız gerekir. Çünkü her şey kelimesine birçok şey girebilir. Kudrete taalluku olmayan şeyler girebilir. Bunu kastetmiş olabilir.

Kudrete taalluku olmayan şeyler için Allah bunu yapamaz denilmez. Kudrete taalluku yoktur denir. Şöyle demek gerekir: Allah, kudrete taalluku olan her şeye kadirdir. Böyle inanmayan bir kişi kafir olur. Çünkü makdur olan yani kudrete taalluku olan bir şeye kadir değil denirse aciz demektir. Ama kudrete taalluku olmayan bir şeye kadir değil dersek, bu aciz demek değildir. Çünkü kudrete taalluku yoktur.

İbn Cevzi bu görüşü reddetti ve dedi ki: "Allah'ın kudret sıfatını inkar eden ittifakla kafir olmuştur."

Burda İbn Cevziye, eğer "İbn Kuteybe'nin bu sözünü reddediyorum" demişse İbn Kuteybe'nin bu sözünü yanlış anlamıştır ama eğer bu nakli yapan kişi böyle anlamışsa nakil yapan kişi yanlış anlamış demektir.

Çünkü İbn Kuteybe, "kudret sıfatını inkar eden kişi kafir olmaz" demiyor. Bu konuda cehalet mazerettir kastetmiyor. Çünkü bu konuda ittifak vardır. İbn Kuteybe büyük bir âlimdir. Âlimlerin ittifakı olan şeye cahil değildir.

O adamın: "**Lein kaderallahu aleyye**" sözündeki "**kadera**" daralttı, manasındadır. Allah (c.c): "**ve men kadera aleyhi rızkahu**" yani; kim onun rızkını daralttı?" ayetindeki mana gibidir. Adamın: "**Belki Allah'ı yanıltırım**" sözüne gelince, bunun manası: "Belki Allah beni kaybeder" demektir. Denildi ki: "Bir şeyin kaybolması demek, o şeyin elden çıkıp gitmesi demektir. Bu, Allah'ın: "**La yedillu rabbi ve la yensa**", "Rabbim kaybetmez ve unutmaz" sözündeki mana gibidir. Belki de bu adam bu sözü Allah'ın vereceği cezanın şiddetinden ve ondan kor-

kusundan dolayı söylemişti. Bu tür bir hatayı başkası da yapmıştı ve demişti ki: "Ey Rabbim! Sen benim kulumsun, ben de senin Rabbinim."

Veya şu adamın sözünde olduğu gibi: "Eğer (Allah) bana takdir etmişse" yani; "Eğer Allah bana azap etmeyi yazmışsa muhakkak azap etmeye gücü yeter" manasındadır. Ya da söz konusu bu olay ve o adamın söylediği söz fetret zamanında vuku bulmuştur. O zaman, adam Allah'ın varlığına inandığı halde imanın şartları ona tebliğ edilmemişti.

Bu görüşlerin en kuvvetlisi; adam bu lafzı dehşete kapılmış bir halde, korkudan dolayı aklı gitmişken söylemiştir. Bu sözü, lafzın gerçek manasını kastederek söylememiştir. Bilakis onun içinde bulunduğu hal, kendisinden sadır olan şeyin farkında olmayan, gafilin, dikkatsizin ve unutkanın içinde bulunduğu hal gibidir. Bu durumda olan kişi sorumlu tutulmaz.

İbn Hacer el-Askalani'nin bu konuda tercih ettiği görüş gayet açıktır. Bu kişinin zahiren o sözü söylediğini fakat söylerken dehşet ve korku içinde olduğundan dolayı o sözü kastetmediğini söylüyor. Yani Allah katında bu sözden dolayı sorumlu değildir.

En zayıf olan görüş ise; "adamın bağlı olduğu şeriatte kafirlerin affedilmesi caiz olabilir" diyenlerin görüşüdür."

(Fethul Bari, Nebilerin haberleri bahsi c : 6, s:604)

İmam Suyuti şöyle demiştir: "İbn Cevzi, Cami el Mesanid'de şöyle dedi: "Hiçbir hayır işlemeyen bu adam kafirdir, öyleyse nasıl affedilmiştir? Bunun cevabı şudur: **İbn Akil** dedi ki: Bu kişi fetret ahalisinden olup kendisine tebliğ ulaşmamış bir adamdır.

(Süneni Nesei, Suyuti şerhi c: 4, s: 113-114)

İbn Teymiyye dedi ki:

Bu adam, çocuklarına yaptığı vasiyetteki şeyler kendisine yapıldığında Allah'ın onu toplayıp diriltmeye kadir olmayacağını zannediyordu. Yani bu adam bir şey böyle paramparça dağıtıldıktan sonra Allah onu tekrar eski haline döndürmeyeceğini zannediyordu.

Allah-u Teâlâ'nın kudretini inkar etmek, bedenler bu şekilde dağıtılsa bile dirilmeyi inkar etmek küfürdür. Her biri küfürdür.

Ancak bu adam Allah-u Teâlâ'ya, O'nun emrine iman etmekle ve O'ndan korkmakla birlikte cahil biridir. Fakat böyle bir zanla doğruluktan sapmıştır ve hata yapmıştır. Allah da onun bu hatasını affetmiştir. Hadisin zahiri, adamın böyle yaptığı zaman tekrar diriltilmeyeceğini umduğunu gösteriyor.

Hadis bunu açık olarak göstermektedir. Bunun en az durumu, dirilme konusunda şüphesi vardır. Bu ise küfürdür. Eğer ona tebliğ ulaşır da inkar ederse tekfir edilir. Çünkü bu durumda Allah-u Teâlâ'ya imanı yok demektir.

Açıklama:

Diriltmeye inanmak aslıd-dinden değildir. İmanın şartlarındandır. Buna hüccet ikame etmek gerekir. Hüccet ikame edilmeden bunu inkar eden veya buna inanmayan kişi tekfir edilmez. Aslıd-dinden olan, ceza ve mükâfattır.

Yapılan amele karşılık ceza ve mükâfattır. Hüccet olmadan önce buna inanmayan kişi aslıd-dini sağlamış değildir.

Adamın: "Eğer Allah bana güç yetirirse" sözünü "Eğer Allah bana takdir etmişse" veya "Eğer Allah bana daraltırsa (kısırsa)" olarak tevil edenler yanlış yapmışlar ve kelimeleri yerlerinden oynatmışlardır. Çünkü hadiste zikredi-

len adam Allah'ın onu bir araya getirip eski bedenine döndürmemesi için kendisinin yakılmasını ve parçalara ayrılmasını emretmiştir ve demiştir ki: "Ben öldüğüm zaman beni yakın, sonra da beni kül haline getirin, sonra da beni rüzgarın içinde, denize savurun. Vallahi! Eğer Rabbimin buna gücü yeterse muhakkak ki beni, hiç kimsenin azap edemeyeceği bir azaba uğratar."

Bu ikinci cümlemin başında birinci cümleden sonra (fe) harfi (fe vallahi) kullanılmıştır. Bu da, o adamın bu işi yaptırmaktaki sebebine işaret etmektedir. O, bu işi yaptı. Çünkü, böyle yaptırdığında Allah'ın ona (onu tekrar eski halinde diriltmeye) gücünün yetmeyeceğini zannediyordu. Eğer adam, bu şekilde yapmadığı zaman Allah'ın kendisini tekrar diriltmeye kadir olduğuna inandığı gibi, bu şekilde yaptığı zaman Allah'ın kendisini yine de dirilteceğine inansaydı, o zaman bu amelin kendisine hiçbir fayda sağlamayacağını da bilirdi."

(Sonra diğer görüşlerin yanlışlarını ispat etmeye başladı ve sonunda şöyle devam etti): "Bu olayın en doğru açıklaması şöyledir: Bu adam Allah'ın hak ettiği bütün sıfatlarını bilmiyordu ve Allah'ın kudretini tafsilatıyla bilen birisi değildi.

Mü'minlerin çoğu da böyledir. Ancak Böyle konularda cahil olan kimse kafir olmaz."

(Mecmua el Fetava c: 11 s: 410-411)

Açıklama:

Sıfatla ilgili bazı ince tafsilatlar ancak Rasulullah (s.a.s)'den öğrenilir. Ama genel mana dilden anlaşılır. Tafsilatlı şeyler şeriatla anlaşılır.

İbn Teymiyye, sadece Rasulullah (s.a.s) vasıtasıyla anlaşılan ince tafsilatlara inanmayan kişi tekfir edilmez demek istiyor. Yoksa burada İbn Teymiyye, bu kişinin Allah-

'ın aciz olduğunu söylediği halde veya bazı şeylere gücü yetmediğini zannettiği halde bu kişinin Müslüman olabileceğini kastetmiyor.

Allah'a noksan sıfat nispet eden -acizlik gibi- kişinin cehaleti mazeret değildir. Tabi burada herkesin anladığı acizlik demek isteniyor.

İbn Teymiye, fetvalarında başka bir yerde şöyle demektedir. "Bu hadis, Nebi (s.a.s)'den mütevatir olarak gelmiştir, hadis ve sened ehli bunu Ebu Said radiyallahu anh'den rivayet etmişlerdir. Huzeyfe'den Ukbe bin Amr ve onlardan başkaları da Nebi (s.a.s)'den çeşitli yollardan rivayet etmişlerdir. Hadis ehli bilmektedir ki bu hadis yakın (kesin) bilgiyi ifade etmektedir. İşte bu adamın, ademoğlu yakılıp tozları yerlere dağıldığında Allah-u Teâlâ'nın onu tekrar bir araya getirip diriltmesi yani; Allah'ın kudreti konusunda şüphe ve cehaleti vardır. Bunlar iki büyük temel meseledir.

Birincisi: Allah'la ilgilidir. O da; Allah'ın her şeye kadir olduğuna iman etmektir.

İkincisi ise: Ahiret günüyle ilgilidir. O da; ölüleri Allah (c.c)'nın dirilteceğine, amellere göre ceza vereceğine iman etmektir

Fakat bu adam, Allah (c.c)'ya ve ahiret gününe topluca inanan bir kişi olduğundan dolayı; öldükten sonra Allah'ın salih amel işleyenleri mükâfatlandıracağına, kötü amel işleyenleri ise cezalandıracağına inanıyor demektir. Ve bu adam salih amel işlemiştir. Bu amel ise; Allah (c.c.)'ın, işlediği günahlardan dolayı ceza vereceğinden korkmasıdır.

İşte bundan dolayı -Allah'a iman'ı, Ahiret gününe iman'ı ve işlediği salih amelden dolayı- Allah (c.c) onu affetmiştir.

Ayrıca kitap ve sünnet de risalet tebliğ edilmedikçe, Allah'ın hiç kimseye azap etmeyeceğine dalalet etmektedir.

Risalet ona tamamen ulaşmazsa ya da genel olarak ulaşmışsa Allah o kişiye tafsilatı bilmediğinden dolayı azap etmez, sadece ona risaletten ulaşan şeyi inkar ederse azap eder. **(Mecmua el Fetava c: 12 s: 491)**

Açıklama:

İbn Teymiyye 'nin bu sözünden şu anlaşılıyor:

Bu kişinin vasıfları şöyledir:

Birincisi: Bu kişinin Allah'ın her şeye kadir olduğu konusunda cehaleti ve şüphesi vardır. Zira zahiri ameli Allah'ın her şeye kadir olduğuna inanmadığını gösteriyor. Bu kişinin amelinin zahirinden bu anlaşılmaktadır.

İkincisi: Bu kişi Allah'a ve ahiret gününe genel manada iman etmiş, öldükten sonra ceza ve mükafatın var olduğuna iman etmiş ve salih amel işlemiştir ki o da Allah'tan korkmasıdır. Fakat cesedi bu şekilde dağıtıldığında, Allah'ın, cesedini ona iade edeceğine inanmıyor.

İbn Teymiyye bu sözünde bu kişinin dünya hükmüyle ilgili Müslüman olduğuna dair hüküm vermiyor. O adamı vasfettikten sonra dünya ile ilgili hükme değil ahiret hükmüne geçiyor. Şöyle diyor:

“Ayrıca kitap ve sünnet de risalet tebliğ edilmedikçe, Allah'ın hiç kimseye azap etmeyeceğine dalalet etmektedir.” Ve şöyle devam ediyor :”.... sadece ona risaletten ulaşan şeyi inkar ederse azap eder. “

Bu hüküm ahiretle ilgili olan hükümdür. Bu gösteriyor ki; zahiri manada bu kişiye müslüman hükmü vermiyor.

Fakat ahiret hükmüyle ilgili, hadiste geçtiği gibi Allah'ın onu affettiğini bildiriyor.

Niçin affetti?

Çünkü genel manada Allah'a iman ediyor, ahiret gününe genel manada iman ediyor, ceza ve mükâfatın öldükten sonra var olduğuna iman ediyor ve salih amel işliyor. Risaletten ona ulaşan bu kadardır. Bu meselenin tafsilatı ulaşmamıştır. Meselenin tafsilatı ulaşmadığından dolayı ahiret ve azap konusunda cehaleti mazeret sayılıyor.

Bu hadis dünya hükmüyle ilgili değildir. Ahiret hükmüyle ilgilidir. Dünya hükmüne bu hadis asla delil olmaz. Kişiye risaletle ilgili ne kadar bilgi ulaşırsa kişi o kadarı ile sorumludur. İnkâr sadece bilgi ulaştığında söz konusu olur, bilgi ulaşmadan inkâr söz konusu olmaz.

Dolayısıyla hüccet ikame ettikten sonra inkâr edilirse azap hak edilmiş olunur.

Ebu Muhammed (İbn Hazm) şöyle demiştir: "Bu adam öleceği ana kadar Allah-u Teâlâ'nın onun küllerini toplayabileceğini ve böyle yaptığında onu diriltebileceğini bilmiyordu. Fakat Allah-u Teâlâ; Allah'ın varlığına imanı, işlediği suçu ikrarı, korkusu ve cehaleti sebebiyle onu affetti."²⁴

İbn Hazm burada dünyayla ilgili hükmü bildirmiyor, ahiretle ilgili hükmü bildiriyor.

"Onu affetti." Affetmek ahiretle ilgili hükümdür. Dünya ile ilgili hüküm değildir. Onun için İbn Hazm'ın sözü dünyayla ilgili delil değildir. Bu hadis dünya hükümleriyle ilgili delil değildir.

²⁴ (El Fasıl Fil Milel ve'l Ehvai ve'n Nihal c: 3, s: 252)

İbn Kayyım, Allah'ın kendisine şeriat kıldığı şeylerin hepsini veya ondan bir şeyi inkar eden kişi hakkında şöyle dedi: "Cahillikten ya da bu konuda sahibini özürlü gösterecek bir te'vilden dolayı, Allah'ın kendisine şeriat kıldığı şeylerden herhangi bir şeyi inkar eden kişi tekfir edilmez. Aynı Allah'ın kudretini inkar eden, ailesine kendisini yakmalarını ve denize savurmalarını emreden adam gibi... Allah, buna rağmen onu affetmiş ve cehaletinden dolayı ona rahmet etmiştir. Çünkü tebliğ ona ulaşmamış ve Allah'ın kendisini tekrar diriltmeye kadir olduğunu, inatçı ve yalanlayıcı bir tavırla inkar etmemiştir."

(Medaricussalikin c: 1 s:338-339)

Açıklama:

İbn Kayyım'ın bu sözünden şu anlaşılıyor:

Hadisteki kişinin, risaletin ona tam ulaşmadığını ve bundan dolayı kıyamet gününde ona ulaşmayan şeylerden sorumlu olmadığını bildiriyor. Kişinin ahiret hükmüyle ilgili konuşuyor ve küfrün ancak risalet ulaştıktan sonra söz konusu olduğunu bildiriyor.

Kişi, risalet ona geldiğinde onu inkar ederse kafir olur ama risalet ona gelmeden bir şeyi inkar ederse şer'an kişiye kafir (yanı inkarcı) hükmü verilmez. Hadiste geçen kişinin durumu böyledir. Bu kişi, ona Allah tarafından gelmiş olan bir şeyi inkar etmemiştir. Bundan dolayı Allah (c.c) onu ahiret gününde, genel olarak inandığı ve salih amel işlediği için af etmiştir.

Şimdi ben derim ki:

Birincisi: Hudaybi ve onun gibilerinin delil olarak gösterdikleri bu hadis hakkındaki alimlerin açıklamaları işte bunlardır! Hadisteki adam Allah'ın kudret sıfatını tam ola-

rak inkar etmiştir, bu kişinin bu konuda cehaleti vardır, bu sebeple mazeretlidir diyen herhangi bir alim var mıdır acaba?

İkincisi: Bu, tevhid ve dinin aslı olan şirki terk konusunda değil, sıfatları bilmeme konusunda zikredilmiş bir hadistir. Bu sebeple İmam Ahmed, Ebu Hureyreden, Hasan ve İbn Sirin'den Rasulullah (s.a.s)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

"Sizden önce yaşamış ve tevhidden başka hiç bir hayır amel işlememiş bir adam vardı. Ona ölüm yaklaştığı zaman ailesine şöyle dedi:

"Bakın! Ben öldüğüm zaman cesedimi kömürleşene kadar yakın, sonra onu un ufak edin. Sonra rüzgarlı bir günde saçıp savurun." Öldüğü zaman onu söylediği şekilde yaptılar. O Allah'ın kabzasına geçtiği zaman, Allah azze ve celle dedi ki:

"Ey ademoğlu! Yaptığın bu işe seni sürükleyen şey nedir? Dedi ki:

"Ey Rabbim senin korkundandır." Rasulullah (s.a.s) dedi ki:

"Tevhid dışında hiç bir hayır amel yapmamış olan bu adamı Allah-u Teâlâ bundan dolayı affetti."²⁵

Açıklama:

Bu hadisteki rivayete göre bu kişi şirk işlemiş değildir. Bu kişi, sadece Allah'ın bazı sıfatlarının tafsilatını bilmiyor. O tafsilatlı şeyler ise ancak risaletle anlaşılır. Bu konuda -cahil olduğu mesele konusunda- kendisine anlayacağı bir şekilde şeriattan tafsilatlı bilgi ulaşmış değildir.

²⁵ (Müsned el İmam Ahmed c:2, s:304 / Kurtuba müessesesinin baskısı)

Kudsi hadisler kitabının yazarı, **Sahihi Buhari** şerhinde **Kastalani**'den naklederek şöyle demiştir: "Allah katında hiçbir hayır yapmamıştır."

Burada kastedilen, mutlak olarak bütün hayırlı ameller değildir. Tevhid onların dışında ayrı tutulmuştur. Çünkü adam tevhidi sağlamasaydı muhakkak ki Allah onu affetmez ve cezalandırırdı. Adamın da Allah'ın kendisini diriltmeye kadir olduğunda bir şüphesi yoktu. Tekrar dirilmeyi inkar da etmiyordu. Böyle olsaydı yakinen inanan bir kimse olmazdı. Onun bu yaptığı şeyi Allah-u Teâlâ'nın korkusundan dolayı yaptığını söylemesi mümin olduğunu gösterir." ²⁶

Bu nakilden şu anlaşılır: Bu kişinin Allah'ın kudretiyle alakalı ve Allah'ın onu dirilteceği hakkında herhangi bir şüphesi yoktur. Yani hadisi; kişinin amelinin başka olduğu doğrultusunda yorumlayarak tevil ediyor ve başka teviller yapıyor.

Bu kişi muvahhid idi ve dolayısıyla bu konuda - Allah'ın kudreti hakkında- herhangi bir şüphesi olmaması gerekir. Burada ise dünya ile ilgili olan hüküm. Kişi muvahhid olabilmesi için Allah'ın kendisini diriltmeye kadir olduğuna ve Allah'ın kudreti hakkında şüphesi olmaması gerekir.

Hadis ile ilgili alimlerin görüşlerini zikrettikten sonra Allah'ın yardımı ve tevfiği ile diyorum ki:

1 - Delil olarak gösterilen bu hadis, ihtilaf konusu asılların aslı olan tevhidle alakalı bir hadis değildir. Onun için bu konuda delil gösterilemez.

İmam Nevevi; "Tevhid üzere ölen kimsenin kesinlikle cennete gireceği" bölümünde şöyle demiştir: "Tevhid

²⁶ (Elahadis el Kudsiye li Mecmua Min el Ulema c: 1, s: 90)

üzere ölen hiç kimse ateşte ebedi kalmayacaktır. Şirkin dışında ne kadar günah işlemiş olsa bile... Aynı, bütün iyi amelleri işlese bile küfür üzere ölen kişinin cennete giremeyeceği gibi... Bu, hak ehlinin bu meseledeki görüşlerinin özetidir. Zaten kitap, sünnet ve icmadan birçok deliller bu kaideyi ortaya koymuştur. Bu konu ile ilgili, kesin ilmi sağlayan mütavatir naslar vardır.

Bu kaide bu şekilde iyice yerleştiği zaman, artık bu konu ile ilgili bütün hadisler bu kaideye göre anlaşılmalı ve zahirinde bu kaideye muhallif bir hadis görüldüğünde şer'i nasların arasını birleştirmek için onun bu kaide üzerine te'vil edilmesi gereklidir."

(Sahihi Müslim / Nevevi şerhi c: 1, s: 217)

2 - Alimlerin bu hadisi te'vil etmeleri ve zahiri manasından başka bir şekilde yorumlamaları, hadisin zahiri manasına göre anlaşılabilmesi gerektiğini apaçık göstermektedir. Çünkü hadis zahiri manasına göre anlaşılırsa İslam'ın temel usullerine aykırı olur. Alimler, şahsi (ferdi) olayları, İslam'ın temel usullerine göre yorumlarlar. Eğer onların usullerinde bu konuda cahilin özürlü olduğuna dair bir şey olsaydı, o zaman hepsi: "Bu adam Allah'ın kadir olduğunu bilmemektedir, cahil idi ve cahilliği sebebiyle mazeret sahibidir" derlerdi ve iyi görmedikleri te'vile gitmezlerdi. Çünkü te'vil, onlara göre kötü bir şeydir. Zaruri haller dışında ona yönelmezler. Ancak iman ile ilgili bir mesele veya cüz'i bir delil genel kaide ve usullerle çatıştığında bunu yaparlar.

İmam Şatibi dedi ki: "Ayetlere ve hadislere bakarak genel bir kaide ortaya çıkartılır, sonradan cüz'i mesele ile ilgili bu kaideye muhalif bir nas gelirse, nassı kaideye uygun bir şekilde tevil etmek gerekir. Çünkü Şari (kanun koyucu Allah), genel kaideye muhalafet etmeden, uygun

bir şekilde cüzi mesele ile ilgili nas bildirir. (Genel kaide-ler Ayetlere ve hadislerle bakarak ortaya çıkartılır.)

(El Muvaffakat c:3, s: 9-10)

Başka bir yerde **İmam Şatıbi** şöyle dedi: "Genel veya mutlak bir kaide sabit olduğu zaman, ona zahiren zıt olan ferdi olaylar onu etkileyemez. Bununla ilgili deliller çoktur.... Üçüncüsü: Ferdi olaylar cüz'idir. Kaideler ise geneldir. Ferdi olaylar zahiren genel kaidelere uygun olmasa bile genel olan kaideleri değiştiremez. Onun için genel kaidelere göre ferdi olaylar anlaşılır. Velew ki ferdi olayların zahiri genel kaideye muhalif olsun..."

(El- Muvaffakat c:3, s: 261-262)

Alimlerin sözlerinden anlaşıyor ki: Ayet ve hadislerle bakarak genel bir kaide ortaya çıkartılırsa ve zahiren ona zıt bir ferdi olay veya cüz'i delil gelirse nasların birbirine uyumunu sağlanmak için bu ferdi olay veya cüz'i delili genel kaideye uygun bir şekilde te'vil etmek gerekir. Alimlerin çoğunun **"kendisinin yakılmasını emreden adam"** hadisinin zahirini tevil etmeleri, hadisin zahirinin, onların bildikleri genel usul kaidesine ya da delaleti ondan daha kuvvetli bir delile zıt olduğunu gösteren en büyük delildir. Onlar bu sebeple teville gitmişlerdir.

Bunlara ek olarak şunu da belirtmek istiyorum: Muhakkak ki hadisteki adam, Allah'ın kudreti ve yeniden dirilme konusunda cahil değildi. Bunun delili ise, adamın oğullarına, emrettiği şeyi yapmalarını vasiyet etmesidir. Adam, Allah'ın kudretine ve yeniden dirilmeye inanmısaydı oğullarına şunu derdi: "Ben öldüğüm zaman, beni olduğum şekilde gömün. Eğer Allah'ın gücü buna yeterse muhakkak ki bana azap eder." Fakat bu adam alimlerin söylediği gibidir. Vasiyet ettiği şeyi evlatları ona yaptıkla-

rında, Allah'ın onun parçalarını bir araya getirmesinin kesinlikle imkansız olduğunu zannediyordu. Böyle olması imkansız şeylerin, Allah'ın kudretinin sınırı dışında bir şey olduğunu zannediyordu. Allah'ın kudretinin sınırı ve gerçek mahiyeti ise ancak şeriatle bilinebilir.

İmam Dehlevi şöyle dedi: "Bu adam, Allah'ın tam bir kudret sıfatıyla sıfatlandığını kesinlikle biliyordu. Fakat kudreti (güç yetirme), ancak mümkünatta (olabilecek şeylerde) olur, mümteniyatta (olması imkansız şeylerde) ise olmaz zannediyordu. Bu adam yarısı karaya, yarısı da denize, böyle farklı yerlerde dağıtılmış olan küllerin toplanmasının imkansız olduğunu ve bu düşüncesinin Allah'ın kudret sıfatını iptal etmeyeceğini zannediyordu. O, ilmine göre hareket ederek böyle davranmıştı. Bu sebeple kafir olmadı."

(Hüccetullahi el Baliğa c: 1, s: 60)

Açıklama:

İmam Dehlevi'ye göre; o kişi Allah'ın her şeye kadir olduğuna inandığını ve bu konuda bir şüphesi olmadığını söylüyor. Fakat aklen imkansız olan şeylerin kudrete taalluku yoktur. Bunu bildiğinden dolayı kendi kafa yapısına göre kendini yaktırsa, küllerini karaya ve denize dağıtırsa, kendi kafasına -düşüncesine- göre bunları aklen toplamak imkansızdır. Herkes böyle düşünmeyebilir. Ama Allah herkesin akıl seviyesini bilir. Dolayısıyla bu kişinin bunu yaparken böyle bir akıl seviyesine sahip olduğunu bildiğinden dolayı affetmiştir. Şimdi kalkıp bu kişinin aklını tartışamayız. Çünkü bunu bilemeyiz, bu zaten ahiretle ilgili bir hüküm olup Allah'a aittir.. Böyle bir durum ile dünyada karşılaştığımızda "Allah seni hiçbir şeyden yaratmıştır, nasıl böyle düşünüyorsun?" "Senin imkansız

dediğin imkansız değildir.”der ve bunun küfür olduğunu anlatırız. Ama bu hadisteki kişinin hükmü, ahiretle ilgili bir hükümdür. Bu kişinin korkudan dolayı akıl sağlığı tam değildi. Yani sağlıklı bir kişi gibi düşünemiyordu.

Mahmut b. İbrahim el Murtaza el Yemani şöyle demiştir:

"Muhakkak ki o adam, cahilliği ile birlikte Allah-u Teâlâ'ya ve ahirete imanı olduğu için rahmet edilmiştir. Zaten Allah-u Teâlâ'ya ve ahirete olan imanı sebebiyle Allah'ın azabından korkuyordu. Allah'ın kudreti hakkındaki cehaletinden dolayı, vasiyet ettiği şeyi evlatları ona yaptıklarında Allah'ın, kendisini biraraya getirmesinin imkansız olduğunu zannetmesi onu kafir yapmaz. Ancak, nebilerin buna dair bilgi getirmiş olduğunu, buna güç (dağınık cüzlerin toplanmasının) yetirmenin mümkün olduğunu bilseydi ve sonra o resulleri veya onlardan birini yalanlasaydı o zaman kafir olurdu. Çünkü Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştur: **"Biz rasul göndermedikçe azap edici değiliz."** İşte bu hadis, caiz olan te'vilde hata yapanlar için en ümit verici delildir."

(İysar el-hak ala'l- halk s: 436)

Sahihi Müslim'de geçen bir rivayet, bu adamın Allah-u Teâlâ'nın kudretine iman etmiş bir kişi olduğunu göstermektedir: "Muhakkak ki ben Allah katında hayır kazanmadım. Kesinlikle Allah beni cezalandırmaya kadirdir." **İmam Nevevi** dedi ki: "Kesinlikle Allah beni cezalandırmaya kadirdir." Beldelerimizdeki nüshaların çoğunda bu rivayet, bu şekilde geçmektedir. Bütün raviler, nüshalarda rivayetin böyle olduğunda ittifak etmişlerdir. Yani; tekid bildiren "in" harfî iki defa tekrarlanmış. Fakat ikinci "in" lafzı bazı nüshalarda yoktur. Buna göre birinci "in" şart

edatıdır. Buna göre mana şöyle olur: "Eğer Allah bana güç yetirirse, beni cezalandırır."

Bu önceki rivayete uygundur. Ancak cumhurun rivayetine göre; bu ikinci "in" lafzı vardır. Bu sebeple manasında ihtilaf edilmiştir... Bazıları, hadisin zahiri manasında olduğunu söylemişlerdir. Buna göre adamın sözünün manası şöyle olur: "Muhakkak ki beni bu şeklimle defnederseniz, o zaman Allah bana azap etmeye kadirdir. Fakat beni yakar da küllerimi kara ve denize savurursanız, Allah buna (beni tekrar bir araya getirmeye) kadir olamaz." Bunun açıklanması daha önce geçtiği gibidir. Böylece rivayetlerin hepsi birbirine uygunlaştırılmış olur. En iyisini Allah-u Teâlâ bilir." **(Sahihi Müslim / Nevevi şerhi c:17, s: 81-83)**

Bundan anlaşılıyor ki; ravilerin çoğunun üzerinde ittifak ettikleri bu rivayet, adamın Allah'ın kendisini tekrar diriltmeye kadir olduğuna genel olarak iman ettiğine açıkça delalet etmektedir. Söz konusu cehaleti ve şüphesi ancak ince bir meselede idi. Böyle ince meseledeki cehalet, Allah'ın ulûhiyetini bozmaz. Bu sebeple adam hakkındaki rivayet şöyle idi : "...tevhid dışında hayırlı hiçbir amel yapmadı." Hâlbuki Allah'ın genel olarak kudretinde şüphe etmek, Allah'ın ulûhiyetine imanı bozar. Çünkü aciz, cahil, ölü, sağır veya yaratmayan bir ilah nasıl olabilir? Bunların hepsi Allah'ın ulûhiyetine zıttır. Bu sebeple Allah'ın herhangi bir sıfatını bilmemek, Allah'ın kendisini bilmemek demek değildir. Ancak bu, Allah'ın ulûhiyetine bağlı yani, onsuz Allah'ı tasavvur etmenin mümkün olmayacağı bir sıfat olursa o zaman hüküm başka olur. Çünkü böyle bir sıfat hakkındaki cahillik, Allah hakkında cahillik (Allah'ı bilmemek) demektir.

İşte bu sebeple **İbn Teymiye**, **İbn Hazm** ve onların gö-

rüşünde olanlar bu adamı cehaletinden dolayı özürlü kabul etmişlerdir. Çünkü bu adam, Allah'ın kudreti ve yeniden diriltirme konusunda genel olarak cahil değildi. Adamın cehaleti ve şekki; imkânsız gördüğü bir konudaydı. Ona bu konuda bir rasul vasıtasıyla kesinlikle ilim ulaşmadığından dolayı Allah katında mazur görülmüştür. Bunun aksine, kim Allah'ın kudretinin aslında şüphe ederse işte bu, Allah'ın ulûhiyetini zedeler ve bu konuda kimsenin mazereti olmaz. Bu sebeble **İbn Teymiye**, **İbn Hazm** ve onun görüşünde olanlar bu hadisi delil getirerek sıfatlar konusunda cehalet ve te'vilin her zaman küfür olmadığını, İslam milletinden çıkarmadığını açıklamak istemişlerdir.

İşte bu konuda kişinin bilgisizliği, onun küfrüne hükmetmeyi engelleyen bir sıfattır. Ancak kişiye risaletin delilleri açıklanır ve açıklanan bu bilgiyi inkar ederse o zaman kafir olur. Yine, Allah'ın ulûhiyetine bağlı yani; on-suz Allah'ın tasavvur edilemeyeceği bir sıfat hakkında bilgisizlik olursa o zaman hüküm başka olur. İşte bu konudaki cehalet özür değildir.

Son olarak bu hadis ile ilgili açıklamaları, **İmam Ebi Batın** (r.a)'ın sözü ile bitiriyorum. **İmam Ebi Batın** (r.a) şöyle dedi: "Müşrikleri müdafa edenler; ailesine kendisini ölümünden sonra yakılmasını tavsiye eden adamın kıssasını delil göstererek: "Kim cahillikle bir küfür işlerse kafir olmaz ve ancak inad edenler tekfir edilir." derler. Bunlara şöyle cevap verilir: Muhakkak ki Allah'ın, bütün rasullerini müjdeleyici ve korkutucu olarak göndermesi; insanların, rasullerden sonra Allah (c.c)'ya getirebilecekleri bir delilleri olmaması içindir. Allah'ın rasulleriyle gönderdiği ve resullerin kendisine davet ettikleri şeyin en büyüğü; tek olan ve hiç bir ortağı bulunmayan Allah (c.c)'a ibadet

etmek ve Allah (c.c)'dan başkasına ibadet etmek manasına gelen şirkten uzaklaşmaktır.

Eğer büyük şirk işleyen kişinin cahilliği bir mazeret ise, o zaman mazereti olmayan kim vardır? Büyük şirki işleyen kimseler için cahilliği mazeret kabul edenlerin, sadece inat edenleri tekfir etmeleri gerekmektedir. Halbuki böyle yapmamaktadırlar. Onlar, Muhammed (s.a.s)'ın risaleti, tekrar diriltirme veya bunlar gibi dinin temeliyle ilgili konularda şüpheyi düşen kimseyi tereddüt etmeden tekfir ederler. Hâlbuki şüpheyi düşen cehaletinden dolayı şüpheyi düşmüştür. Fakihler fıkıh kitaplarında mürtedin hükümüyle alakalı olarak şunları zikretmişlerdir:

"Mürted; İslam'dan sonra, küfür olan bir söz, fiil, inanç veya şüphe ortaya koyan kişidir."

Şüphenin sebebi cahilliktir. Onların dediği gibi; "cahillelikle küfür işleyen kafir olmaz ancak inat edenler tekfir edilirler" kaidesi olsaydı, o zaman cehaleti sebebiyle küfür işleyen Yahudi, Hristiyan, güneşe, aya ve putlara secde edenlerin ve Ali b. Ebi Talib'in ateşte yaktığı kişilerin tekfir edilmemesi gerekirdi. Oysa bunların hepsi cahil kimse-lerdi. Halbuki alimler, Yahudileri ve Hristiyanları tekfir etmeyen veya onların küfürlerinde şüphe edenlerin küfürleri hakkında icma etmiştir. Biz de yakinen biliyoruz ki; Yahudilerin ve Hristiyanların çoğu cahildir...

Te'vilden, ictihadden, hatadan, taklitten veya cahillikten dolayı küfür işleyen bir kimseyi özür sahibi kabul etmek; kitaba, sünnete ve icmaya muhaliftir. Bunda şüphe yoktur. Bu, dinin aslına terstir. Eğer bir kimse dinin aslından uzaklaşmışsa küfründe şüphe olmaz. Muhammed aleyhisselam'ın risaletinden şüphe eden kimsenin tekfiri konusunda duraklayanın yaptığı nasıl küfürse, bu da aynı böyledir...

Ailesine kendisinin yakılmasını vasiyet eden ve Allah'ın sıfatlarından bir sıfatta şüpheye düştüğü halde, Allah'ın affettiği adama gelince; muhakkak ki risalet ulaşmadığından dolayı Allah onu affetmiştir. Alimlerin çoğu böyle söylemişlerdir.

Bu sebeple **Şeyh İbn Teymiye** (r.a) şöyle demiştir: "Bir kimse Allah'ın sıfatlarından bir sıfat hakkında şüphe etse; fakat onun durumunda olan diğer insanlar bu sıfatı bilseler, o zaman şüphe eden kişi kafir olur. Ancak, onun durumunda olanlar da bu sıfatı bilmiyorlarsa bu durumda şüphe eden o kimse tekfir edilmez. Zaten, Nebi aleyhisselam bunun için Allah (c.c)'nun kudreti hakkında şüpheye düşen adamı tekfir etmemiştir. Çünkü tekfir ancak risaleti tebliğ ettikten sonra olur."²⁷

İbn Akil rahimetullahi aleyh de **İbn Teymiye** gibi söylemiştir. Yani, adama tebliğ ulaşmamıştır. **Şeyh Takuyiddin İbn Teymiye**, sıfatlar hakkında cahil olan kişiyi tekfir etmemeyi tercih etmiş; fakat büyük şirk ve bunun gibi olan meselelerde kafir hükmünü vermiştir. Onun bazı sözleri hakkında inşallah duracağız. İttihadiye (vahdeti vücutçular) ve başkaları hakkında tekfir edici görüşlerinin bazılarını zikrettik. Hatta onların küfürlerinde şüphe edenin tekfiri konusundaki bazı görüşlerinden de söz ettik. **İbn Teymiye**'nin sözlerinden derleme yapan şahıs, **İbn Teymiye**'den şunları naklediyor: "**Mürted**; Allah (c.c)'ya şirk koşan, rasulüne ve onun getirdiği şeylere buğz eden veya dinde münker (haram) olan şeyleri kalbiyle inkar etmeyen kimsedir...

Veya kendisiyle Allah arasında vasıtalar tayin eden, on-

²⁷ Burdaki tekfir, azabı gerektiren tekfirdir.

lara tevekkül eden, onları yardıma çağırın ve (Allahın elinde olan meselelerde) onlardan istekte bulunan kişi icmaen kafirdir. Bir kimse Allah'ın sıfatlarından bir sıfat hakkında şüphe etse; fakat onun durumunda olan diğer insanlar bu sıfatı bilseler, o zaman şüphe eden kişi mürted olur. Ancak, onun durumunda olanlar da bu sıfatı bilmiyorlarsa, bu durumda şüphe eden o kimse mürted olmaz. Zaten, Nebi aleyhisselam bunun için Allah (c.c)'nın kudreti hakkında şüpheye düşen adamı tekfir etmemiştir. **İbn Teymiye**'nin sözlerine dikkat edilirse Allah (c.c)'ya şirk koşan, rasulüne ve onun getirdiği şeylere buğzeden veya dinde münker (haram) olan şeyleri kalbiyle inkar etmeyen veya kendisiyle Allah arasında vasıtalar tayin eden, onlara tevekkül eden, onları yardımına çağırın ve onlardan (Allah'ın elinde olan meselelerde) istekte bulunan kişiyi şartsız tekfir ettiği görülür. Fakat Allah'ın sıfatını inkar konusunda cahil olan kimse ile bunun dışındaki kimseler arasında fark gözetmiştir. Hâlbuki **İbni Teymiye** (r.a), Cehmiyye ve onun gibi fırkaları tekfir etme konusunda **İmam Ahmed** ve başkalarının aksine, duraklamak gerektiği görüşündedir. İmam Ahmed ve başkaları ise onları tekfir etmiştir.

El-Mecd (İbni Kesir) (r.a) şöyle dedi: "Bidatlere davetçilik yapanları tekfir etmemize rağmen taklitçilik yaparını tekfir etmeyerek fasık hükmünü verdik. Bunlar (bidatlere davetçilik yapanlar) Kur'anın, Allah'ın ilminin ve Allah'ın isimlerinin mahluk olduğunu, Allah'ın ahirette görülmeyeceğini söyleyen, sahabelere sövmeyi din edinen veya iman sadece kalple inanmaktır diyen ve bunlara benzer sözler söyleyenlerdir. Kim, bu şeylerin bidat olduğunu bildiği halde bunlardan birine davet eder ve bu konuda tartışmaya girişirse küfrüne hükmedilir. **İmam Ahmed**

(r.a) bu hükümü değişik yerlerde söylemiştir." İşte, alimlerin cahilliklerine rağmen böyle kişilere nasıl küfür hükmü verdiğini düşünün ve buna ibretle bakın!"

(El-İntisar Li Hizbi'llah el-Muvahhidin s: 16-18)

2 - Havariler Hadisesi:

Allah (c.c) şöyle buyurdu:

"Bir zamanlar havariler şöyle demişlerdi: "Ey Mer-yem oğlu İsa! Rabbin gökten bize bir sofraya indirebilir mi?" Dedi ki: "Eğer iman etmiş kimseler iseniz Allah'tan korkun!" Dediler ki: "Biz ondan yemeyi, kalplerimizin mutmain olmasını, senin bize doğru söylediğini bilmeyi ve buna bizim de şahit olmamızı istiyoruz."

(Maide 112-113)

Hudaybi şöyle dedi:

"Allah tarafından övülen işte bu havariler, cahillikleri sebebi ile İsa (a.s)'ya: **" Rabbin gökten bize sofraya indirebilir mi?"** dediler. Bu sözü söylemelerine rağmen Allah onların imanını geçersiz saymadı."

(Duatun la Kuda s: 100)

Hudaybi ve onun gibilere, bu konuda cevap olarak şöyle deriz:

"Âlimlerden hiçbirisi, Allah'ın kudreti ve risaletin doğruluğu hakkında havarilerin şüphe ettiklerini ve buna rağmen mazeretli görüldüklerini söylememiştir.

Bazı âlimler, havarilerin şüpheye düştükleri görüşünü tercih etmiş fakat bundan dolayı onları tekfir etmiş ve mazeretli görmemişlerdir.

Âlimlerin çoğu havarilerin şüpheye düşmedikleri görüşündedir. Çünkü havariler, Allah'ın bunu yapabileceğini

çok iyi biliyorlardı. Tercih edilen görüş budur. Ali, Aişe, İbn Abbas ve Mücahid bu görüştedirler. Havariler sadece, kendi yakınlerini ve imanlarını artırmak için hissedebilecekleri bir ayet istiyorlardı.” **(İmam Begavi’nin tefsiri)**

Havarilerin şüphe ettikleri görüşünü tercih eden ve bundan dolayı onları tekfir edip mazeretli kabul etmeyen âlimler şöyle demişlerdir:

“Muhakkak ki havariler, Allah’ın kudreti ve nebisinin doğruluğu hakkında şüphe etmişlerdir. Bu olay, onların kalplerindeki iman ve gerçek bilgi yerleşmeden önce vuku bulmuştur.” Bu âlimler olayı bu manada yorumlamış ve demişlerdir ki: “O grup (havariler) bu sözleri sebebiyle kâfir olmuşlardı ve nebileri şu sözleriyle, onların tevbe etmelerini istedi:

“Eğer iman etmiş kimseler iseniz Allah’tan korkun!”

Bu, İmam Taberi’nin tercih ettiği görüştür.

İmam Taberi (r.a) şöyle dedi:

“Sahabelerden ve tabiinden bir grup, ayetteki “istetea” kelimesinin başındaki (ye) harfini (te) yaparak “testetiu” yani “yapabilir misin?” ve “Rabbuke” kelimesini de nasb ederek “Rabbeke” şeklinde okumuşlardır. O zaman ayetin manası: “(Ey İsa!) Sen Rabbinden isteyebilir misin?” veya “Sen Rabbine dua edebilir misin?” ya da “Sen istediğimizi yapması için Rabbine dua etmeyi uygun görür müsün?” olur.

Bu âlimler: “Havariler, Allah (c.c)’nın kendilerine sofrayı indirmeye kadir olduğunda şüphe etmiş değillerdir” dediler. Havariler İsa (a.s)’a: “Sen Allah’tan bunu yapması için istekte bulunur musun?” dediler.

(Sonra “yestetiu: Allah... yapabilir mi?” şeklindeki okuyuşa döndü ve onu tercih ederek şöyle dedi:) “Allah

(c.c), havarilerin söylediklerinden hoşnut olmayarak **çirkin gördü. Onlara tevbe etmelerini, bu sözlerinden dolayı tekrar iman etmelerini**, Allah'ın kudretinin herşeye yettiğini ikrar etmelerini ve Rablerinin nebilerine bildirdiği ve nebilerinin de kendilerine bildirdiği haberlerde resulü tasdik etmelerini emretti. İsa (a.s), onların söylediği bu sözleri büyük görerek onlara şöyle dedi: **“Eğer iman etmiş kimselerseniz Allah'tan korkun!”** İşte! Allah (c.c)'nun, söyledikleri sözden dolayı onlardan tevbe etmelerini istemesi, onları Allah'a ve rasulüne iman etmeye çağırması ve söyledikleri sözü nebilerinin çirkin görmesi, “yestetiu rabbuke” okuyuşunun daha sıhhatli olduğuna dair yeterli bir delilidir.

Allah (c.c)'nun: **“Eğer mü'min kimseler iseniz Allah'tan korkun”** sözüne gelince, bunun manası şudur:

Meryem oğlu İsa (a.s) kendisine: **“Rabbin bize gökten bir sofraya indirebilir mi?”** diyen havarilere şöyle dedi:

“Ey topluluk! Allah'a karşı dikkatli olun ve bu sözünüzden dolayı üzerinize Allah'ın ceza indirmesinden korkun, muhakkak ki Allah, dilediği şeyi yapmakta aciz değildir. Yine **biliniz ki, Allah'ın gökten bir sofraya indirme kudreti hakkında şüphe etmeniz, onu inkâr etmeniz demektir**, dolayısıyla Allah'ın size bir ceza indirmesinden korkun ve eğer iman etmiş kimselerseniz hemen tevbe edin.” **(Taberi Tefsiri)**

Mufessirlerin çoğu ayetteki; “Rabbin yapabilir mi?” şeklindeki okuyuşu; “sen Rabbinden isteyebilir misin?” şeklindeki okuyuşa göre yorumlamış ve şöyle demişlerdir: “Havariler Allah'ın kudreti hakkında şüpheyi düşmekten uzaktırlar.”

O zaman ayetin manası şöyle olur. “Ey İsa! Sen Rabbinden bir sofraya indirmesini isteyebilir misin?”

“Rabbin yapabilir mi?” şeklindeki okuyuş hakkında da şöyle demişlerdir:

“Yapabilir mi’nin manası şudur: “Rabbin sana icabet eder ve bu konuda istediğini yapar mı?”

Arapçada bu söyleyiş tarzı meşhurdur...

İbn Teymiyye dedi ki:

“Aynı şekilde Havariler: **“Rabbin gökten bir sofraya indirebilir mi?”** şeklindeki soruyu, Allah’ın buna kadir olup olmadığını değil, onu takdir edip etmediğini öğrenmek için sormuşlardır. Allah’ın buna kadir olduğunda onların şüphesi yoktu. Bu, Allah (c.c)’ın Yunus (a.s) hakkında buyurduğu:

“Bizim ona kadir olamayacağımızı zannetti”

(Enbiya: 87)

sözüne benzemektedir. Yani bu; “Yunus (a.s), kendisine bunu yazmadığımızı zannetti” manasındadır. Elbette Yunus (a.s)’ın, Allah’ın kudreti hakkında bir şüphesi yoktu. Bu, bir adama: “Senin bu işi yapmaya gücün yeter mi yani bu işi yapar mısın?” şeklinde söylenen sözle aynı manadadır. Bu lafzı, bu manada kullanmak insanların dilinde meşhurdur.”

(Mecmua el Feteva c: 8, s: 374)

İmam Begavi şöyle dedi:

“Kesai, bu ayetteki (ye) harfini (te) olarak ve Rab kelimesindeki “be” harfini mensub yaparak “rabbeke” şeklinde okumuştur. Bu Ali, Aişe, İbn Abbas ve Mücahid’in okuyuşudur. O zaman ayetin manası şöyle olur: “Sen Rabbine dua edebilir misin, sen Rabbinden isteyebilir misin?”

Bazıları ayeti, (ye) harfî ile “yestetiu” yani, “yapabilir mi” ve Rabb kelimesindeki (be)’yi de merfu olarak “rabbuke” şeklinde okumuşlardır. Şüphesiz Havarilerin,

Allah'ın kudreti hakkında herhangi bir şüpheleri yoktu. Bu sözlerin manası: “Rabbin indirir mi, yoksa indirmez mi?” Aynen bir adamın, yapabileceğini bildiği halde arkadaşına: “Benimle beraber ayağa kalkabilir misin?” demesi gibidir. Bu adam arkadaşının bunu yapabileceğini bilmekte fakat ona bunu sorarak yapıp yapmayacağını öğrenmek istemektedir...

“Senin bize doğru söylediğini biliriz.” Yani “Böyle yaparsan, senin Allah'ın rasulü olduğuna imanımız, görürcesine artar.” **(Begavi Tefsiri)**

İmam İbn Kesir şöyle dedi: “Hel yestetiu rabbuke” yani, “Rabbin yapabilir mi?” şeklinde okuyan çoktur.

Bazıları da şöyle okumuştur:

“Hel testetiu rabbeke” yani, “sen rabbinden isteyebilir misin?”

“Senin bize doğru söylediğini biliriz.” Yani “böyle yaparsan, senin Allah'ın rasulü olduğuna dair bilgimiz ve imanımız görürcesine artar.” **(İbn Kesir Tefsiri)**

İmam Kurtubi şöyle dedi:

“Suddi şöyle dedi: “Ayetin manası şudur: “Rabbin'den istediğinde sana icabet eder mi?” Burada “yestetiu: yapabilir” kelimesinin manası; “yutiu: itaat eder” demektir.

Bunun manası hakkında şu da söylenmiştir: “Rabbin kadir midir?” Ancak Havariler bu sorusuyu, başlangıç ve Allah'ı iyice tanımadıkları zamanda sormuşlardı. Bu sebeple İsa (a.s), Allah hakkında hata ettikleri ve caiz olmayan bir şeyi caiz gördükleri için cevabında şöyle dedi:

“Eğer mü'min kişiler iseniz Allah'tan korkun...”
Yani Allah (c.c)'ın kudreti hakkında şüpheye düşmeyin!

Ben diyorum ki; bu görüş kuvvetli değildir. Çünkü Havariler nebilerin halis dostları, onların azınlık olan ar-

kadaşları ve onların yardımcılarındırlar. İsa (a.s)’ın şöyle dediği gibi:

“Allah'a giden yolda benim yardımcılarım kimlerdir?” Havariler de şöyle dediler: “Allah'ın yardımcılarını biziz.” (Saf: 14)

Resulullah (s.a.s) dedi ki:

“Her nebinin bir havarisi vardır. Benim havarim de Zubeyr'dir.”

Bilinen bir şeydir ki, nebiler Allah (c.c)’ı tanıtmak, O’nun hakkında caiz olan ve caiz olmayan şeyleri haber vermek için gönderilmişlerdir. Nebilerin halis dostları ve azınlıkta ki arkadaşları olan havariler nasıl olur da Allah’ı tanımazlar ve O’nun hakkında caiz olan ve caiz olmayan şeylerden habersiz olabilirler?”

Bazı âlimler şöyle dediler:

“Muhakkak ki Havariler, yaratıcının kudreti konusunda şüphe etmemişlerdir. Çünkü onlar mü'min, bilgili ve alim-diler. Onların bu sözleri, senin bir adama şöyle demen gibidir: “Falanca bana şunu getirebilir mi (verebilir mi)?” Hâlbuki sen, o kişinin bunu yapabileceğini kesinlikle bilirsin.

Fakat asıl kastedilen mana şudur: “Bunu yapar mı? Bu konuda sana icabet eder mi, etmez mi?”

Havariler, Allah (c.c)’ın bunu ve bunun dışındaki her şeyi yapabilme gücüne sahip olduğunu hem akılları hem de rasullerinin bildirmesiyle bilmekteydiler. Fakat, bunu gözleriyle görmek istediler. Aynen İbrahim (a.s) in:

“Rabbim! Bana ölüleri nasıl dirilttiğini göster.”(Bakara:260) demesi gibidir. İbrahim (a.s), Allah'ın her şeyi yapabilme gücüne sahip olduğunu hem akıllı hem Allah'ın ona bildirmesiyle bilmekteydi. Fakat bunu gözle-

riyle görmek istedi. Allah'ın kudreti konusunda da zaten içinde hiçbir şüphe yoktu.

Ben (**İmam Kurtubi**)de diyorum ki; bu te'vil güzeldir. Bundan güzeli ise; “Rabbin gökten bize sofrayı indirebilir mi sözü, Havarilerin sözü değil, Havarilerle birlikte olan başka insanların sözüdür” şeklindeki te'vildir.

İbn'ul Hassar şöyle dedi:

“Havarilerin, İsa (a.s.)'a söyledikleri:

“Rabbin gökten bize sofrayı indirebilir mi?” sözünden, Havariler'in Allah'ın kudreti hakkında şüphe ettikleri anlaşılmamalıdır. Buradaki istemede, Allah (c.c.)'a karşı bir nezaket ve edep vardır. Çünkü her olması mümkün olan şeyi Allah (c.c.)'ın takdir etmemesi söz konusu değildir.

Havariler, İsa (a.s.)'ya iman etmiş en hayırlı kimselerdir. Olabilmesi mümkün olan her şeyin Allah (c.c.)'ın kudretinin dahilinde olduğunu bilmemeleri nasıl düşünülebilir? Ayetin, “te” harfi ile okunuşunun manasına gelince, bu; “sen Rabbin'den isteyebilir misin?” manasıdır. Bu, Aişe ve Mücahid'in sözüdür.

Aişe (r.a) şöyle demiştir:

“Havariler, Allah (c.c.)'ı çok iyi biliyorlardı. Onlar; “Rabbin gökten bize sofrayı indirebilir mi?” sözünü söylememişlerdir. Söyledikleri söz: “Rabbinden isteyebilir misin?” şeklindedir.

Aişe (r.a)'nin şöyle dediği de rivayet edilmiştir:

“Havariler, Allah'ın bir sofrayı indirmeye kadir olduğuna şüphe etmemişler, fakat şöyle demişlerdir: “Rabbinden isteyebilir misin?”

Muaz b. Cebel (r.a) dedi ki:

“Rasulullah (s.a.s) bize ayeti: “Rabbinden isteyebilir misin?” şeklinde okuttu.

Muaz (r.a) dedi ki:

“Nebi (s.a.s) bu ayeti defalarca (te) ile yani **“hel tetiu Rabbeke (Rabbinden isteyebilir misin?)** Şeklinde okudu.” **(Buhari c: 2 s: 66) (Kurtubi Tefsiri.)**

Şimdi ben de diyorum ki:

“Alimlerin bu ayet hakkındaki görüşlerini zikrettik. Şimdi bakalım, bu ayet, dinin aslında cehaletin mazeret olduğunu söyleyenlere delil olabilir mi? Elbette olamaz.”

3 - Enes b. Malik (r.a)’in Halasının Hakkındaki Hadis:

Buhari, Enes (r.a)’den şöyle rivayet etmiştir:

“Rebia (bu hanım Enes b. Malik'in halasıdır), ensardan bir kızın dişini kırdı. Kızın kavmi de kısas istedi. Rasulullah (s.a.s)’e geldiler ve Rasulullah (s.a.s) kısası emretti. Enes b. Malik'in amcası olan Enes b. Nadr şöyle dedi: “Hayır! Vallahi ya Rasulallah, onun dişi kırılmaz! Rasulullah (s.a.s) buyurdu ki:

“Ey Enes! Allah'ın kitabında kısas vardır.”

Daha sonra, kızın kavmi kısastan vazgeçerek diyete razı oldu. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu: **“Allah'ın kullarından öyleleri vardır ki, Allah'a yemin et-seler, Allah onu doğru çıkarır.”**

(Buhari c: 2, s: 66)

Hudaybi şöyle dedi:

“İşte bu Enes b. Nadr! **O, cahilliği sebebiyle** Rasulullah (s.a.s)’ın hükmüne itiraz etti. Buna rağmen Rasulullah (s.a.s) ona hiç bir şey yapmadı, sadece cahil olduğu meseleyi öğretti.” **(Duatun la Kuda s: 101)**

Allah'ın yardımını ile ben de şöyle diyorum:

“Allah için bir düşün! Rasulullah'ın hadisi nasıl da hevalara göre te'vil ediliyor? Hadiste olmayan şeyler nasıl da hadise ekleniyor ve âlimlerden hiç birinin söylemediği bir manayla, hadis hakkında faraziyelerde bulunuluyor ve Enes b. Nadr (r.a)'ın Allah'ın Rasulü'nün hükmüne itiraz ettiği söyleniyor?”

Ey Hudaybi! Enes b. Nadr (r.a)'ın, cehaletinden dolayı Allah ve Rasulü'nün hükmüne itiraz ettiğine, buna rağmen Rasulullah'ın onu cezalandırmadığına, cehaleti sebebiyle onu özürlü saydığına ve ona sadece cahilliğini öğrettiğine nasıl kesin bir hüküm verebiliyorsun? Bu hadisi şerifte buna delalet eden, buna delil olabilecek herhangi bir şey bildirilmiş midir? Âlimlerden muteber herhangi bir alim, senin bu anlayışına benzer bir anlayışa sahip olmuş mudur? Veya bu hadis hakkında, senin söylediğin gibi söylemiş midir? Veya Enes b. Nadr (r.a)'ın cehaletinden dolayı Allah ve Rasulü'nün hükmüne itiraz ettiğini, buna rağmen Rasulullah (s.a.s)'ın onu cezalandırmadığını, cehaleti sebebiyle onu özürlü saydığını ve ona sadece cahilliğini öğrettiğini sana kim söyledi? Muhakkak ki bu hevadır. Bundan ancak Allah'a sığınılır.

Enes b. Nadr (r.a) kesinlikle Allah'ın hükmüne itiraz etmemiştir. Hadiste söylediği sözü, Allah'ın ve Rasulünün hükmüne bağlanmanın vacipliğini bilmemesi sebebiyle söylememiştir. Kısas hükmünü inkâr ve reddetme sebebiyle de söylememiştir. Çünkü bu meselede Allah'ın tek hükmü sadece kısas değildir.

Burada yaralananın velisi razı olduğu zaman, diyet hükmü de söz konusudur. Enes b. Nadr (r.a) Allah hakkında, O'nun kendi duasına icabet ederek, hasımlarına diyeti kabul ettireceği ya da Enes'in halası Rabia'yı af-

fettireceği hüsnü zannında bulunuyordu. Onun için şöyle dedi:

“Hayır! Ey Allah'ın rasulü, vallahi onun dişi kırılmaz!”

Hadisin sonundaki Rasulullah'ın:

“Muhakkak Allah'ın kullarından öyleleri vardır ki, Allah'a yemin etse, Allah onun yeminini doğru çıkarır” sözü de buna bir delildir.

Enes'in halası Rebia'nın yaptığı suç kesinleşmesi ve hasımlarının kisası istemeleri üzerine Allah Rasulü, Allah'ın hükmü olan kısasa hükmetti. Çünkü o, hasım taraf razı olmadıkça diyet vermeye hükmedemezdi. Fakat Enes b. Nadr şöyle dedi: “Hayır ya Rasulullah, vallahi onun dişi kırılmaz!” Yani: “Muhakkak ki ben Allah'tan, hasımları diyete razı etmesini ve onun dişinin kırılmamasını umuyorum” demektir. Yoksa Enes'in sözünün manası: “Hayır ey Allah'ın Rasulü! Ben bu hükme razı değilim. Onun dişinin kırılmasının infaz edilmesi hükmüne de razı olmuyorum. Çünkü o, şerefli bir kadındır, dişi kırılmaz” demek değildir. Şüphesiz Enes (r.a), böyle bir itirazın manasını çok iyi bilmekteydi. O, kesinlikle bunu yapmadı. Bunu ancak bir münafık veya söylediği sözün manasını bilmeyen akılsız bir insan yapar.

Enes (r.a) Rasulullah'a: “Hayır ya Rasulallah, vallahi onun dişi kırılmaz” dedi. Bunun manası şudur: “Muhakkak ki ben Allah'tan, hasımları diyete razı etmesini ve onun dişinin kırılmamasını umuyorum.” Ne varki, hasımların diyeti kabul etmeleri gaybi bir iş olduğundan ve ilk olarak kisas isteğinde bulunduklarından dolayı Rasulullah (s.a.s) Enes'e şöyle dedi:

“Ey Enes! Kisas, Allah'ın bir emridir.” Yani hasımlar diyete razı olmadıkça Allah'ın kisas hükmü uygulanır. Da-

ha sonra hasımlar diyeti kabul etmeye razı oldular. Rasulullah da bunun üzerine şöyle buyurdu:

“Allah'ın kullarından öyleleri vardır ki, onlardan birisi Allah'a yemin etse, muhakkak Allah onu doğru çıkarır.”

4 – Zatu Envat Hadisi:

“Kendisine hüccet yani, kitap ve sünnet ulaşmış ve Kur'an'ı Kerim'deki hükümleri öğrenebilecek güce sahip olduğu halde, küfür olduğunu bilmeden küfür bir inanca sahip olan veya küfür bir amel işleyen kimse cehaleti sebebiyle mazeret sahibidir, kâfir olmaz” diyerek buna Zatu Envat hadisini delil getirmek büyük bir hatadır ve delili saptırmaktır.

Ebu Vakid el Leysi (r.a)'den şöyle dediği rivayet edilmiştir:

“Rasulullah (s.a.s) ile birlikte Huneyn'e çıkmıştık. Biz küfürden yeni uzaklaşmıştık. Müşriklere ait bir sidre ağacı vardı. Onun altında ibadet niyeti ile oturur ve ona silahlarını asarlardı. Ona zatu envat denirdi. Biz de bir sidre ağacının yanından geçtik. Dedik ki:

“Ey Allah'ın Rasulü! Bize, onların zatu envatı gibi bir zatu envat tayin et!” Bunun üzerine Nebi (a.s):

“Allah'u Ekber! Nefsim elinde olana yemin olsun ki, israil oğullarının dediği gibi dediniz: “Onlar Musa (a.s)’ya dediler ki: “Onların sahip olduğu ilah gibi bize de bir ilah yap!” Musa (a.s) onlara dedi ki:

“Muhakkak ki sizler cahil bir kavimsiniz.”

(Sonra Rasulullah şöyle dedi): **“Muhakkak ki sizler, sizden öncekilerin gitmiş olduğu yola gidiyorsunuz.”**

(Tirmizi tahrir etti ve sahih dedi)

Allah'ın yardımıyla diyorum ki:

“Rasulullah (s.a.s)’dan za’tu envat talep eden bu kim-seler küfürden yeni kurtulmuşlardı. Ayrıca onlar talepte bulunmuş fakat o şeyi yapmamışlardı. Alimlerin onlar hakkındaki görüşü şöyledir:

“Onlarla müşrikler arasındaki benzerlik sadece, üzerine silahlarını asacakları bir ağaç isteme konusunda idi. Onlar Allah’tan, bu ağaca indirdiği bereket sebebi ile kendilerine yardım etmesini istiyorlardı. Onlar, bu ağaçtan yardım istemiyorlardı. Onlar Rasulullah’tan, yardım talep edecek-leri bir ağaç istemediler. Bundan dolayı Nebi (a.s)’ye şöyle dediler: “Bize bir zatu envat tayin et.”

Onlar Rasulullah’a danışmadan, kendi nefislerine göre bir ağacı zatu envat yapmadılar. Fakat Allah'ın nebisi ve seçkin kulunun vasıtasıyla Allah'ın bir ağaç tayin etmesini istediler. Daha önce söylediğim gibi, onlar ağaç vasıtası ile Allah'tan zafer istiyorlardı yoksa direkt olarak ağaçtan yardım istemiyorlardı. Bu aynı, sahih olan; “falanca yıldız sebebiyle yağmur yağdı” hadisinde geçen olay gibidir. Yani: “Bize yağmurun yağması, yıldızlar sebebiyledir.” Bu sözün manası: “Yıldızlar çıktığı için yağmur yağdı” demektir, “yağmuru yağdıran yıldızlardır” demek değildir.

“Bize yıldız sebebi ile yağmur yağıyor” demek küçük şirktir. Fakat bir kimse: “Muhakkak ki yağmuru yağdıran yıldızdır” derse, o zaman bu kimse Rububiyette Allah'a büyük şirk koşmuş olur.

Zatu envat isteyenlere gelince... Onlar ağaç vesilesiyle Allah'tan yardım isteyeceklerdi. Ağaçtan yardım istemeyeceklerdi. Fakat bu istekte, müşriklere benzeme sakıncası vardır. Bu sebeple Nebi (sas), benzeme eğilimini kökünden kesti ve dedi ki:

“Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, israil oğullarının dediği gibi dediniz. (Onlar Musa'ya şöyle dediler): “Onların ilahları gibi bize de bir ilah yap!”

Bilindiği gibi bir şeyin başka bir şeye benzetilmesi, tek bir yönden olabileceği gibi birkaç yönden de olabilir. Bir şeyin başka bir şeye benzetilmesi, her yönüyle benzemesini gerektirmez. Çünkü bir şeyin başka bir şeye her yönü ile benzemesi, ancak aynı cinsten olurlarsa olur. Bu, Nebi (s.a.s)’nin şu sözleri gibidir:

“İçkiyi devamlı içen, puta ibadet eden gibidir.”

(Süneni İbn Mace)

“Muhakkak ki siz Rabbinizi, şu ayı görmede itişip kakışmadığınız gibi göreceksiniz”
(Buhari)

Bilinen bir şeydir ki, bu hadiste yapılan benzetme, görme ve bunun açıkça olma meselesindedir. Şekil olarak ve her yönüyle görme değildir elbette. Aynı şekilde söz konusu hadiste (Zatu Envat hadisinde), israil oğullarının müşriklere benzeme isteği vardır. Fakat bu benzeme büyük şirk noktasındadır. (Zatu Envat hadisinde ki) Müslümanların benzeme isteği ise küçük şirk noktasındadır. Fakat bu, zamanla büyük şirke kadar gider. Çünkü bid’atler zamanla büyük şirke götürür.

Yeryüzünde ilk büyük şirkin ortaya çıkışı, salih kişilerin suretinde putlar yapmakla olmuştur. Zamanla ilim unutulunca bu putlara ibadet edildi. Salih kişilerin suretinde putlar yapmak bizatihi büyük şirk değildir, fakat şirke yol açar. Zaten böyle oldu ve zamanla bu putlara ibadet edildi. Onun için Şeriatimizde kabirler üzerine mescid yapmak yasaklanmıştır. Çünkü büyük şirke yol açar.

Şöyle denilebilir: “Onların istekleri, sadece bir ben-zeme isteği ise niçin Rasulullah (s.a.s) onlara şöyle dedi? **“Sizler beni israilin dediği gibi dediniz.”**

Bunun cevabı şudur: “Burada, meselenin büyüklüğü göz önünde tutularak varacağı son noktaya göre hüküm verilmiştir. Bu, aynı Rasulullah (s.a.s)’a: “Allah ve sen dilersen” diyen adama, Nebi (s.a.s)’nin sert ve şiddetli davranması gibidir. Adam büyük şirk işlemediği halde Rasulullah (s.a.s) ona şöyle dedi:

“Sen beni Allah'a eş mi tutuyorsun?”

İmam Şatıbi şöyle dedi:

“Geçmiş ümmetlere özellikle ehli kitaba, bid’atlerinde tabii olma hakkında Rasulullah (s.a.s) şöyle dedi:

**“Ümmetim, kendinden öncekilerin gittiği yolu ta-
kip edecek.”**

Bu hadis, onların yapmış olduğu şeyi bu ümmetin de yapacağına bir delildir. Fakat illa onların yaptığı şeyleri her yönüyle aynen yapmaları şart değildir. Burada kastedilen; her yönüyle aynı şeyler olabileceği gibi sadece bir yönden benzerlik de olabilir. Birincisine (her yönüyle ben-zemeye) örnek, Rasulullah (s.a.s)’ın şu sözüdür:

“Muhakkak ki, sizden öncekilerin sünnetine tabii olacaksınız.” Çünkü Rasulullah (s.a.s) bu hadiste şöyle buyurmaktadır:

“Onlar bir keler deliğine girseler muhakkak siz de onları takip edeceksiniz.”

İkincisine (bir yönüyle benzemeye) örnek, şu hadisi şerif: “Rasulullah (s.a.s)’a şöyle dediler:

“Ya Rasulallah! Bize zatu envat tayin et!”

Rasulullah (s.a.s) şöyle dedi:

**“Aynı, israil oğullarının: “Bize bir ilah yap” şek-
lindeki söylediği şeyi söylediniz.”**

Zatu Envat edinmek, Allah'tan başka bir ilah edinmeye bir yönden benzemektedir. Fakat aynısı değildir. Nasta, tamamen bütün yönleriyle benzediğini ifade eden bir şey yoksa her yönden benzediğine hüküm vermemek gerekir. En iyisini Allah bilir.” **(El İ'tisam c: 2, s: 245-246)**

Ben de diyorum ki:

“İşte Usûl İmamlarından İmam Şatıbi'nin, zatu Envat isteyenler hakkındaki görüşü: “Onlar büyük şirk olan bir şey istemediler. Onların isteği, Müşriklere ve israil oğullarının isteğine sadece bir yönden benzemekte idi. Yoksa aynısı değildi. Yani israil oğullarının istemesine her yönden benzememekte idi. Nasta bütün yönleriyle tamamen benzediğini ifade eden bir şey yoksa her yönden benzediğine hüküm vermemek gerekir.”

Şeyh Muhammmmed b. Abdulvahhab, ağaç, taş ve bunlar gibi şeyleri yüceltme konusunda bu hadisi zikrettikten sonra şöyle dedi:

“Bu konuyla alakalı bir çok mesele vardır... Üçüncü meseleye gelince... Onlar, talep ettikleri şey ile amel etmediler.

Onbirinci mesele ise; şirk, hem büyük hem de küçük olabilir. Çünkü onlar, zatu envat istedikleri halde mürted olmadılar. Demek ki, büyük değil küçük şirk işlediler.”

(Tevhid Kitabı / Ağaç, taş vb. şeyleri yüceltme babı)

Ben de şöyle diyorum:

“Şeyh'ten nakledilen bu sözden, o topluluğun istediği şeyin küçük şirk olduğu apaçık anlaşılmaktadır.”

İbn Teymiyye şöyle dedi:

“Müşriklerin, üzerine silahlarını astıkları bir ağaçları vardı. Buna zatu envat diyorlardı. Müslümanlardan bazıları şöyle dedi:

“Ey Allah'ın rasulü! Bize, onların zatu envatı gibi zatu envat tayin et!” Rasulullah buyurdu ki:

“Allah'u Ekber! Sizler, Musa'nın kavminin Musa'ya söylediği gibi söylediniz: “Onların ilahları gibi bize de bir ilah yap!” Muhakkak ki sizler, sizden öncekilerin yolunu takip edeceksiniz.”

Burada Nebi (s.a.s), sadece kâfirlere benzeyerek silahlarını üzerine asacakları ve altında ibadet edecekleri bir ağaç edinmek istedikleri için onlara çok kızdı. Büyük şirk olmayan, kâfirlere benzeme isteğine karşı tavır böyle ise büyük şirk olan benzemeye karşı tavır acaba nasıl olur?

Kim, sevap almak niyetiyle bir yere gitse fakat şeriat böyle yere gidilmesinde bir sevap görmüyorsa, yaptığı amel münker olur. Bu münkerlerden bazıları diğerinden büyük olabilir. Gidilen yer bir ağaç olabileceği gibi bir su kanalı veya bir dağ veya bir mağara da olabilir, farketmez, yine de münkerdir.

Kim, İslam şeriatinin tayin etmediği belli bir yer tayin ederek namaz kılmak, Kur'an okumak, Allah'ı zikretmek ya da herhangi bir ibadeti yapmak gayesiyle oraya gider ve bu şeyin şeriatçe iyi olduğunu söylerse yaptığı iş bir münker olur.” **(İktida es Sirat-ı Mustakim s: 314-315)**

İmam İbni Teymiyye'nin bu sözünden apaçık anlaşılıyor ki, o topluluğun sadece istemesinde müşriklere benzetme vardır. Yoksa bizzat şirkte benzetme kastedilmemiştir. İbn Teymiyye'nin bu açıklamasının ardından zikrettiği misallere bir bak! Bunların hepsi bid'at konusundadır, büyük şirk konusunda değildir. Bu, kulun bir yeri, bir ağacı veya bir su kanalını Allah'tan bir delil ol-

maksızın, bereketli sayarak daha çok sevap almak gayesi ile orada Allah'a ibadet yapmasıdır. İşte bu, bidatin ta kendisidir.

Çünkü tevhid: Tek olan Allah'a, Rasulullah (s.a.s)'ın di- liyle emrettiği şeylere göre ibadet etmektir. Şirk ise; Al- lah'tan başkasına, O'nunla beraber ibadet etmektir. Küfre götürmeyen bid'at ise; Allah'ın genel olarak emrettiği şey- lere bağlı kalarak, Şeriate uygun olmayan belli konularda sadece O'na ibadet etmektir. (Örneğin; hakkında delil ol- madığı halde bir ağacı bereketli sayıp daha çok sevap al- mak için onun altında Allah için Rasulullah'ın gösterdiği namazı kılmak gibi...)

İşte böylece kâfir ile bid'atçı arasındaki fark ortaya çıkmıştır. Birincisi (kâfir); şeriatin hem tafsilatında hem de genelinde Şeriate tabii olmayı terk etmiştir. İkincisi ise (bid'atçı); Şeriate genel olarak tabii olmuştur. Fakat tafsi- latlı konularda hatası vardır. Genel olarak Şeriate tabii ol- ması, tafsilatlı konulardaki hatasını affettirir, yani; İslam dininden çıkartmaz.

Mesela; "Beyt'ül Haram'da sadece Allah'a ibadet eden kimse, en büyük sevabı istemektedir. İşte bu kişi, sünnete göre muvahhiddir. Çünkü Allah bu mekânı diğer mekân- lardan üstün kılmıştır. Ancak ölümlere ibadet eden kimseye gelince... O, müşriktir. Çünkü o, ibadeti Allah'tan başkası- na yapmıştır. Ancak kabirlerin yanında sadece Allah'a iba- det eden ve ona hiçbir şeyi şirk koşmayan kimseye gelin- ce... İşte o, muvahhiddir. Çünkü Allah'a, başkasını şirk koşmamıştır. Fakat aynı zamanda o, bir bid'atçidir. Çünkü şeriaten bir delil olmaksızın bir mekânı üstün tutmuştur. Bu sebeple sünnetten çıkmış, bid'ate sapmıştır.

Rasulullah (s.a.s)'den zatu envat isteyen topluluk, ke- sinlikle büyük şirk istememiştir. Çünkü öğrenilmesi ge-

reken şeyin öğrenme zamanını geciktirmek caiz değildir. Bu, âlimlerin ittifak ettiği şer'i bir kaidedir. Bilinen bir şeydir ki, kul İslam'a ilk girdiği andan itibaren, ondan tevhid sağlaması ve büyük şirkten uzak durması istenir. Buna göre, tevhid ve büyük şirkin öğretilmesinin geciktirilmesi nasıl caiz olur?

Nebi (s.a.s)'in, ümmetine ilk andan itibaren ve gecikmeden büyük şirk hakkında bilgi vermediği, onlara bunu açıklamadığı, onlara bunu yasaklamadığı zannedilebilir mi?

Rasulullah, ümmeti şirke düştüğü zaman sadece, düşükleri şirki açıklamıştır. Mesela; ümmeti Allah'a ibadette şirke düştüğü zaman, onun şirk olduğunu söyler ve sakındırırdı. Hakimiyet konusunda şirke düştüğü zaman, onun şirk olduğunu söyler ve sakındırırdı. Vela konusunda şirke düştüğü zaman onun şirk olduğunu söyler ve sakındırırdı. Yani bu şirklere düşmeden onları sakındırmazdı. Rasulullah (s.a.s)'in böyle yaptığı düşünülebilir mi?"

Ben diyorum ki:

"Allah'ın seçkin kıldığı Nebisi hakkında böyle düşünmek, onun görevini yerine getirmediğini düşünmek demektir ve ona büyük bir iftiradır. Bundan Rasulullah'ı tenzih ederim. Muaz (r.a)'ı ehli kitaba gönderdiği zaman: "Onları ilk önce tevhide davet etmesini, Allah'ı, tevhid ve şirk arasındaki farkı bildiren Allah'ın ilmini öğreninceye kadar diğer ibadetlere geçmemesini emrettiği halde nasıl olur da kendisi bunu yapmaz?"

Muhakkak ki biz, nebimizi ve bütün nebilerle rasulleri bu tür noksanlıktan ve iftiradan uzak tutuyoruz. Ayrıca Rasulullah (s.a.s) hakkında böyle düşünmek, sahabelerin çoğunun tevhid ve şirkin hakikatini tam öğrenmeden ve

tam yerine getirmeden ölmüş olmalarını gerektirir. Böyle düşünen kişi, imanını tekrar gözden geçirsın ve kabirde Rasulallah hakkında sorguya çekilmeden Allah'tan korksun! Yoksa kabirde Rasulallah hakkında sorulduğunda şöyle diyecektir:

“Ha! Ha! Bilmiyorum. Duydum, insanlar bir şey söylüyordu, ben de onu söyledim.”

Ben kesinlikle inanıyorum ki, her İslam’a girmek isteyen kula, daha İslam’a girmeden önce Nebi (a.s) tevhidi ve onun iyiliğini, şirki ve onun kötülüğünü öğretmiştir. Bütün İslam âlimleri, şeriatin fer’i meselelerinin bile ihtiyaç anında öğretilmesinin, öğretiminin geciktirilmesinin caiz olmadığı konusunda ittifak etmişlerdir. Durum böyleyken, temellerin temeli olan tevhidin ve tevhidi bozan büyük şirkten nasıl uzak durulacağının öğretilmesinin geciktirilmesi nasıl caiz olur?

Bu açıklamalardan apaçık anlaşılıyor ki, zatu envat isteyenlerin bu isteklerindeki benzerlik, büyük şirk konusunda değil, sadece müşriklere benzeme konusundadır.

5 - Gizli Şirk:

Ahmed ve Taberi, Ebu Musa el Eşari (r.a)’den şöyle rivayet ettiler:

Ebu Musa el Eşari (r.a) dedi ki: “Rasulullah (s.a.s) bize vaazetti ve şöyle dedi:

“Ey insanlar! Şu şirkten sakının! Muhakkak ki o, karıncanın sessiz ve yumuşak yürüyüşünden daha gizlidir.”

Bunun akabinde, Allah'ın dilediği bir kimse Rasulallah (s.a.s)’e şöyle sordu:

“Karıncanın sessiz yürüyüşünden daha gizli olan bu şirkten nasıl sakınacağız?”

Rasulullah (s.a.s) şöyle cevap verdi:

“Şöyle deyin: Ey Allah'ım! Muhakkak ki biz, bildiğimiz şeylerde şirk koştuktan sana sığınıyoruz ve bilmediğimiz şeylerde senin affını istiyoruz.”

Hudaybi, bu hadisi delil olarak şöyle dedi:

“İşte! Rasulullah (s.a.s) bu hadiste bize, şirkin iki çeşit olduğunu bildiriyor:

Birincisi: Bildiğimiz şirktir.

İkincisi ise: Bizim tarafımızdan bilinmeyen ve bize gizli olan şirktir.

Rasulullah (s.a.s), bizim tarafımızdan bilinmeyen ve bize gizli olan şirk işlediğimiz zaman, bundan sorumlu olmamamız için Allah'tan af dilememizi emretti. Rasulullah (s.a.s) ancak Allah'ın bağışlayacağı suçlardan dolayı Allah'tan af dilememizi emreder. Bu gösteriyor ki, kulun bilmediği şirk; Allah (c.c)'ın şu ayette zikrettiği ve affetmeyeceğini bildirdiği şirk değildir:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Allah kendisine eş koşulmasını asla bağışlamaz. Bundan başka dilediğini bağışlar.”

Bu gösteriyor ki; insan bilmediği bir şirk işlerse, bundan dolayı müşrik sıfatını almaz, cahil de cehaleti sebebiyle sorumlu tutulmaz.

Bir kimsenin öğrendiği herhangi bir şirk, onun için artık bilinen bir şirktir. Bu ihtilafsız bir meseledir. Onun için bu kimse, bildiği bu şirk işlerse kâfir ve müşrik olur ve ona mürted hükmü verilir. Çünkü işlediği şirk ona gizli değildir ve onu bilmektedir.” **(Duatun la Kuda s: 102-103)**

Ben de diyorum ki:

“Allah için bir düşün! Tağutların âlimleri Rasulullah (s.a.s)’ın hadislerini nasıl da saptırıp tahrif ediyor ve başka bir hale sokuyorlar!

Ey Hudaybi! Bu hadiste kastedilen şirkin, büyük şirk olduğunu sana kim söyledi? Bu hadisi açıklayan hangi âlim, senin söylediğin gibi söyledi? Hangi âlim: “Büyük şirk çeşitlerinden birini bir kimse bilmiyorsa, bu şirk o şahsa nispet edildiğinde gizli şirk olmuş olur ve bu kimse, böyle bir şirk işlediği zaman müşrik olarak isimlendirilmez. Çünkü bu konuda cahildir, bu şirki bilmiyordu” demiş ve buna delil olarak da söz konusu bu hadisi getirmiştir?

Ey Hudaybi! Senin bu hadisten anladığının manası şudur: “İşlediği büyük şirkin, şirk olduğunu bilmedikçe hiç kimseye müşrik sıfatı verilemez. Bu sebeble, bu kimseyi müşrik olarak isimlendirmek asla caiz değildir.”

Bu anlayış, kitap ve sünnetteki kat'i delillere muhaliftir. Allah'ın yardımıyla bunları; “Rasuller gönderilip hücceti ikame etmeden önce de şirk işleyenlere müşrik sıfatı verilmiştir” bölümünde açıkladık.

Hadisi şerifte bahsedilen, bilemeyeceğimiz, bize gizli olan ve bizden böyle bir şey ortaya çıktığı zaman, müşrik olarak isimlendirilmeyeceğimiz şirke gelince, bu kesinlikle büyük şirklerden değildir. Bu, kişiyi İslam milletinden çıkarmayan ve küçük şirk çeşitlerinden biri olan gizli şirktir.

Bunun delili şudur:

Ebu Said el Hudri (r.a)’den Rasulullah (s.a.s)’ın şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

“Sizler için Mesih Deccal'den daha tahlikeli olan şeyi sizlere bildireyim mi?”

Dediler ki: “Evet, bildir.” Dedi ki:

“Gizli şirktir. Şöyle ki; bir adam kalkıp namaz kılar, başka birinin kendisine baktığını gördüğü zaman namazını güzelleştirir.”²⁸

Muhammed b. Lebid'den, dedi ki:

Rasulullah (s.a.s) yanımıza geldi ve şöyle buyurdu:

“Ey insanlar, gizli şirkten sakının!”

Dediler ki: “Ey Allah'ın rasulü! Gizli şirk nedir?”

Buyurdu ki:

“Bir adam kalkıp namaz kılar, başka bir kimsenin kendisine baktığını gördüğü zaman namazını güzelleştirir. İşte bu gizli şirktir.”

(İbn Huzeyme sahihinde rivayet etti)

Şeddad b. Evs (r.a) dedi ki:

“Rasulullah (s.a.s) zamanında riyayı küçük şirk kabul ederdik.”²⁹

Huzeyfe (r.a), Ebu Bekir (r.a)'den, o da Nebi (s.a.s)'den, Nebi (s.a.s)'nin şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

“Şirk, karıncanın ayak sesinden daha gizlidir.”

Ebu Bekr dedi ki:

“Ey Allah'ın Rasulü! Şirk, sadece Allah'tan başkasına ibadet etmek veya Allah'la birlikte birisini çağırmaktan ibaretten değil midir?” Rasulullah (s.a.s) ona şöyle cevap verdi:

²⁸ (Ahmed ve İbn Mace rivayet etti. Zevaid'de bu hadis için senedi hasen denildi.)

²⁹ (İbn Ebi Dünya "İhlas" adlı kitabında, İbn Hacer "et-Tehzib"inde, Taberani ve Hakim rivayet etti ve sahih dedi.)

“Ey annesi ölesice! Sizdeki şirk, karıncanın ayak senden daha gizlidir.”

Başka bir rivayette şöyle ziyade vardır:

“Bana, Allah ve filanca verdi demendir. Denk tutmak (nid) ise; insanın şöyle demesidir: “Falanca olmasaydı filan beni öldürürdü.”

(Ed’Durrul Mensur - Suyuti)

6 - Rasulullah (s.a.s) Tarafından İmtihan Edilen Cariye Hadisi:

Hudaybi şöyle dedi:

“Rasulullah (s.a.s)’in, imanlarını öğrenmek için imtihan etmesi ile alakalı olarak, uyguladığı metodu İmam Şafii, “Şe’nu ma Sennehu er’Rasul fi kulli men İmtehanum li’l iman” adlı kitabında (aynı zamanda İmam Malik Muvatta’da, Müslim, Ebu Davud ve Nesei’de aynen rivayet ettiler) şöyle rivayet etti:

“Muaviye b. el Hakem şöyle dedi:

“Rasulullah’a bir cariye getirdim ve ona: “Ey Allah’ın Rasulü! Benim, bir (mü’min) köle azat etmem lazım. Şunu azad edeyim mi?” dedim. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.s) cariyeye şunu sordu:

“Allah nerededir?”

Cariye: “Semadadır” dedi. Rasulullah buyurdu ki:

“Ben kimim?”

Cariye: “Sen Allah’ın Rasulüsün” dedi.” Rasulullah, Muaviye b. el Hakem’e:

“Bunu azad edebilirsin” buyurdu.”

(Şafii’nin er-Risale s: 75) (Duatun la Kuda s:103)

Allah’ın tevfiği ile ben de diyorum ki:

“Hidayet Allah'tandır ve O'na sığınılır. Bu hadisi, tevhidde cehaletin mazeret olduğuna dair bir delil olarak sunmak ve cariyeye, tevhid kelimesi hakkında bilgisi olmamasına rağmen tekfir edilmeyip mü'minlerden kabul edilmiştir, çünkü Rasulullah (s.a.s) ona tevhid kelimesi hakkında soru sormadı veya ona tevhid kelimesini öğretmedi” demek, büyük bir yanlıştır. Çünkü Rasulullah (s.a.s)'ın cariyeye tevhid kelimesi hakkında soru sormaması, cariyenin tevhid kelimesinin manasını bilmediğini göstermez. Bilakis, cariyenin tevhid kelimesinin manasını bildiğini göster. Çünkü Rasulullah (s.a.s), cariyenin tevhid kelimesinin manasını bildiğini bildiği için bunu sormayıp başka bir şey sordu. Eğer Rasulullah (s.a.s), cariyenin La ilahe illallah'ın manası hakkında cahil olduğunu bilseydi, ona soracağı ilk soru kesinlikle bu konuda olurdu. Çünkü bu, Allah'ın semada olduğunu bilmesinden daha önemlidir. Allah'ın semada olma meselesi dinin aslı ile alakalı bir mesele değildir. Bu konuda, değişik görüşte Müslümanlardan değişik guruplar vardır. (Eşariler'de bunlardandır, onlar bu hadisi te'vil eder ve Allah'ın semada olmasını kabul etmezler. Çünkü (onların anlayışına göre) “Allah semadadır” sözü, Ona bir mekân tayin etmek manasına gelir. Oysa Allah mekândan münezzehtir.)

Bundan anlaşılıyor ki bu hadis, insanı İslam millettinden çıkaran büyük şirki bilmeyen cahilin özürlü kabul edilmesine bir delil olamaz.

Ayrıca, bu hadisi Muaviye bin Hakem es Selmi'den rivayet eden Ata b. Yesar, bu hadisi başka bir yerde ve daha sahih senetle şöyle rivayet etmiştir:

Rasulullah (s.a.s) cariyeye:

“Allah'tan başka ibadete layık ilah olmadığına ve benim de Allah'ın Rasulü olduğuma şehadet eder misin?” diye sordu.

Hadisin bu şekildeki senedi, “Allah nerededir?” lafzıyla gelen hadisin senedinden daha sahihtir. Bu rivayet, Abdurrezzak'ın Musannef'inde cilt: 9, sayfa: 175'de geçmektedir. Aynı şekilde, Muvatta'da sayfa 777'de ve Ata dışındaki ravilerden sahih senetle bu şekilde geçmektedir.

7 - Kur'an Okurken Hata Yapma Meselesi:

Hudaybi şöyle dedi:

“Bu, alınması gerekli bir delildir. Bunda bir ihtilaf yoktur. Kasıtlı olarak ve bilerek Kur'an ayetlerinden birini değiştiren veya ayetten bir kelime eksilten ya da ayete kasıtlı olarak bir kelime ekleyen kişi bütün alimlerin icmaı ile kâfir olur.

Fakat bir kimse, Kur'an okurken kasıtlı olmayarak, cehaletinden dolayı hata yaparak bir kelime ekler veya bir kelime eksiltir ya da doğru zannederek Allah'ın kelamını değiştirerek okursa, doğru olan şey ona gösterilinceye kadar bu konuda ısrar etse bile, bütün imamlara göre ne kâfir ne fasık ne de günahkâr olur. Fakat Kur'an ona gösterilir veya hüccet kabul edilen âlimlerden biri böyle olmadığını ona haber verirse ve buna rağmen hala yaptığı işte ısrar edip mücadele ederse, işte o zaman bu yaptığı şey sebebi ile şüphesiz Allah katında kâfir olur.”

(Duatun la Kuda s: 103)

Ben de Allah'ın tevfiği ile diyorum ki:

“Unutma sebebi ile veya sehven ya da yanlışlıkla bir kimse, bir surenin ayetinde veya bir ayetin bir kelime-

sinde Kur'an'a bir şey eklerse veya ondan bir şey eksiltirse şüphesiz sorumlu değildir. Çünkü Rasulullah (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Muhakkak ki Allah (c.c), benim için ümmetimin hata, unutma ve ikrah altında zorla yaptığı şeyleri affetmiştir.”³⁰

Ayrıca Rasulullah (s.a.s) icthad yapan ve bütün gücünü sonuna kadar kullandığı halde hata yapan kişi hakkında şöyle buyurmuştur:

“Hakim, icthad ettiği zaman isabet ederse ona iki ecir vardır. İsabet etmezse bir ecir vardır.”³¹

Demek ki, Kur'an okurken kasten değil de yanlışlıkla Allah'ın kelamını değiştiren kişi, kasten ve bilerek veya bu işi önemsemediği için Allah'ın kelamını değiştiren kişi gibi değildir. Birincisi özür sahibidir. Fakat diğeri özürlü kabul edilemez.

Muhakkak ki, Kur'anı Kerim'in ayetlerinin bilinmesi için Rasulullah (s.a.s)'in onu tebliğ etmesine ihtiyaç vardır. Bir kimseye tebliğ ulaşmamışsa veya aslından değişik şekilde ulaşmışsa, o zaman bu kimse özür sahibi olur. Çünkü böyle şeyler, tek bir yol dışında bilinmesi mümkün olmayan şeylerdir. Fakat tevhidin şartlarını yerine getirmeyen kimse, ister cahil olsun ister bilgi sahibi olsun, kesinlikle muvahhid olarak kabul edilmez. Aynı şekilde, kim büyük şirk işlerse, ister cahil olsun ister bilgi sahibi olsun, dünya hükmünde müşriktir. Fakat ahirette azab görüp görmemesi, ona hüccetin (risaletin) ulaşip ulaşmamasına

³⁰ (Taberani el Kebir'inde, Hakim müstedrek'inde ve İbn Mace rivayet etti. Nevevi bu hadis için hasen dedi)

³¹ (Buhari, Müslim, Ebu Davud, Nesei, İbni Mace ve Ahmed rivayet etti)

bağlıdır. Bu meseleyi Allah'ın yardımıyla, daha önceki bölümde detaylı olarak ispat ettik.

Kasıtsız olarak hata işlemeye gelince, bu, insan kudretinin üstünde bir şeydir. Bu sebeple önceki hadiste geçtiği gibi, Allah (cc) böyle kişiyi affeder. Çünkü Allah, insanı gücünün üstünde olan şeylerle sorumlu tutmaz.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Allah, hiç kimseyi gücünün yetmeyeceği şeylerle sorumlu tutmaz.”
(Bakara: 286)

Başka bir ayette Allah (c.c) şöyle buyurdu:

“Allah hiç kimseyi, yapabileceği şeylerden başkasıyla sorumlu tutmaz. Allah, zorluktan sonra bir kolaylık verecektir.”
(Talak: 7)

BİZ HEM DAVETÇİYİZ HEM DE KADIYIZ

Hudaybi kitabına, “Davetçiyiz Kadı Değiliz” ismini vermiştir.

Bununla, davetçinin vazifesinin sadece İslam’a davet olduğunu, insanlar hakkında hüküm vermek olmadığını belirtmek istemiştir. Çünkü onun iddiasına göre insanlar hakkında hüküm vermek, davetçinin değil kadının (hakimin) vazifesidir.

Bu görüş insanlar arasında öyle yayıldı ki, küfür işleyen veya La ilahe illallahı bozan bir amel yapan kişi hakkında hüküm vermek, çirkin görülen garip bir iş oldu ve bu konuda konuşan, sanki küfür söz söylüyormuş gibi itham edildi. Bundan Allah'a sığırız.

Bu görüşün kötülüğünü, kitap ve sünnete nasıl muhalif olduğunu ve bu görüşü ortaya atanların ne kadar kötü ve himler içinde bulunduğunu açıklamak için Allah (c.c)’ın izni ve tevfiği ile şöyle diyorum:

Rasullerin tümü, hem kadı hem de davetçi olarak gönderilmişler ve kavimlerindeki fertler hakkında kâfir (küfür) hükmünü vermişlerdir. Bundan sonra onları hak dine davet etmişler, dinlerine giren ve inandıkları şeylere inananlara Müslüman (İslam), bu inançtan çıkanlara mürted (irtidat) hükmünü vermişlerdir. Bu konu hakkında Kur'an'ı Kerim’de birçok delil mevcuttur.

Bunlardan bazıları şunlardır:

1 - Kur'anı Kerim, yaratılmışların efendisi Muhammed (s.a.s)'in, kavmini İslam’a davet ettiğinde onlar icabet etmeyince, kendisine icabet etmeyenlere küfür hükmünü verdiğini bizlere şöyle bildirmektedir:

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“(Ey Muhammed!) De ki: Ey kâfirler! Ben sizin ibadet ettiklerinize ibadet etmem. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmiyorsunuz. Ben sizin ibadet ettiklerinize asla ibadet edecek değilim. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmiyorsunuz. Öyleyse sizin dininiz size, benim dinim de bana...” (Kâfirun: 1-6)

Özür beyan etmelerine rağmen, Allah'ın ayetleri ile alay edenler hakkında kâfir hükmünü vermesi de bunun gibidir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Onlara sorsan, elbette; “biz sadece lafa dalmış şakalaşıyorduk” derler. De ki: “Allah, ayetleri ve O'nun Rasulü ile mi alay ediyordunuz? Özür beyan etmeyin. Çünkü iman ettikten sonra küfre girdiniz. Sizden bir gurubu affetsek bile, suçlu olduklarından dolayı bir gruba azap edeceğiz.” (Tevbe: 65-66)

2 - Efendimiz İbrahim (a.s) putlara ibadet eden babası ve kavmi hakkında sapık ve küfür hükmünü vermiştir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“İbrahim, babası Azer'e demişti ki: “Sen bir takım putları ilah mı ediniyorsun? Doğrusu ben, seni de kavmini de apaçık bir sapıklık içinde görüyorum.” (En'am: 74)

3 - Efendimiz Nuh (a.s) kavmine, mü'minleri küçük görmeleri ve kovmaları sebebi ile cahil ve sapık hükmünü vermiştir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“And olsun ki biz, Nuh'u kavmine gönderdik. Onlara şöyle demişti: “Muhakkak ki ben, sizin için apaçık bir uyarıcıyım. Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Çünkü ben, sizin için acıklı bir günün azabından kor-

kuyorum. Kavminden ileri gelen kâfirler dediler ki: “Biz seni sadece, bizim gibi bir insan olarak görüyoruz. Sana bizim basit görüşlü, alt tabakamızdan başkasının uyduğunu görmüyoruz. Sizin bize karşı bir üstünlüğünüzü de görmüyoruz. Bilakis, sizin yalancılar olduğunuzu zannediyoruz. (Nuh) dedi ki: Ey kavmim! Eğer ben Rabbinden açık bir delil üzerinde isem ve O, bana kendi katından bir rahmet vermiş de bu size gizli tutulmuşsa, buna ne dersiniz? Siz onu istemediğiniz halde biz sizi ona zorlayacak mıyız? Ey kavmim! Allah'ın emirlerini bildirmeme karşılık sizden herhangi bir mal istemiyorum. Benim mükâfatım yalnız Allah'a aittir. Ben iman edenleri kovacak değilim. Muhakkak ki onlar, Rablerine kavuşacaklardır. Fakat ben sizi, cahil bir kavim olarak görüyorum.” (Hud: 25-29)

4 - Efendimiz Yusuf (a.s) da kavmine küfür hükmünü vermiştir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Muhakkak ki ben, Allah'a inanmayan bir kavmin dinini terk ettim. Onlar ahireti de inkâr edenlerin kenderidir.” (Yusuf: 37)

5 - Ashab'u Kehf de kavimlerine, şirk ve küfür hükmünü verdikten sonra kavimlerinden uzaklaşmışlardır.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“İşte şu bizim kavmimiz, Allah'tan başka birtakım ilahlar edindi! Bari onların ilahlıkları hakkında açık bir delil getirseydiler ya. Allah hakkında yalan uydurandan daha zalim kim vardır.” (Kehf: 15)

Rasulullah (s.a.s)'ın siretini inceleyen kişi, bu konuda apaçık deliller görecektir. İşte onlardan bazıları:

1 - Rasulullah (s.a.s), amcası Ebu Talib'e kâfir ve cehennemde sonsuza dek kalacağı hükmünü vermiştir. Kureyş, amcası Ebu Talib'in vefatından sonra Rasulullah (s.a.s)'ı himayesine alan Ebu Leheb'in himayesini ortadan kaldırmak için, Ebu Leheb'in Rasulullah'a, Ebu Talib hakkında sormasını istedi. (Ebu Leheb de bunu Rasulullah'a sorunca) Rasulullah (s.a.s), kendi amcası hakkında kâfir hükmünü verdi ve ateşte ebedi kalacağını söyledi.

2 - Babasının hanımı (üvey annesi) ile evlenen kişi hakkında Rasulullah (s.a.s), küfür ve irtidat hükmünü vermiştir.

3 - Rasulullah'ın ashabı, birbirine küfür ve nifak hükmünü verdikleri zaman, Rasulullah (s.a.s) onların hüküm vermelerine karşı gelmemiş fakat doğru olan hükmü onlara öğretmiştir.

Zühri'den, demiştir ki: "Bana Muhammed b. Rebi' dedi ki: "İtban b. Malikten işittim. O, şöyle dedi:

"Bir adam Rasulullah (s.a.s)'e geldi ve şöyle dedi:

"Malik b. Led Haşebe nerededir?" Bizden bir adam dedi ki: "O münafıktır, Allah ve Rasulünü sevmez." Bunun üzerine Nebi (s.a.s) şöyle buyurdu:

"Allah'ın rızasını umarak La ilahe illallah diyor mu?" Adam:

"Evet" dedi. Rasulullah (s.a.s) da:

"Bununla hiç bir kul vefat etmiş olmasın ki, Allah (c.c) da ona ateşi haram kılmış olmasın." buyurdu."

(Buhari)

4 - Yine bunun gibi meşhur bir kıssada Rasulullah, Ömer b. Hattab'ın, Hatıb b. Ebi Belta'ya karşı takındığı

tavra ve ona hüküm vermesine kızmamış, fakat verdiği yanlış hükmü reddetmiştir.

Ömer (r.a) dedi ki:

“Ya Rasulallah! O, Allah'a, Rasulüne ve mü'minlere ihanet etmiştir. Bana emret de onun boynunu vurayım.”

(Buhari)

Ayrıca buna ek olarak, Allah (c.c) Müslümanlar üzerine birçok şeyi vacip kılmıştır. Onlardan bazıları:

Müslümanları dost edinmek ve kâfirlere düşmanlık beslemek... Bu, müminlerle kâfirleri ayırt etmeden, küfrü ve küfrün sınırlarını, kâfiri ve kâfirin sıfatlarını bilmeden mümkün olmaz.

Yine Allah (c.c) Müslümanların Müslümanlarla evlenmesini, kâfirlerle evlenmemesini emretmiştir. Bu da kâfirlerle mü'minleri ayırdetmeden mümkün olmaz.

Yine Allah (c.c) ehli kitap dışındaki müşriklerin ve mürtedlerin kestiklerini haram kılmıştır. Bu yüzden kimin Müslüman, kimin kâfir, kimin müşrik, kimin mürted ve kimin ehli kitap olduğunun bilinmesi gerekir.

Yine Allah (c.c) bize kâfirlerle cihad etmemizi, onlara sert davranmamızı ve onlarla savaşmamızı emretmiştir. Bu yüzden kâfirlerle Müslümanları birbirinden ayırt etmemiz gerekir.

Son olarak diyorum ki:

Tekfir, şer'i bir hükümdür. Diğer bütün şer'i hükümler gibi kitap ve sünnetin naslarına uygun olması gerekir. Kitap ve sünnette küfür ve şirk işleyenin kâfir olduğu kesin olarak bilinen konularda, örneğin; Allah'tan başkasına ibadet etmek veya kendisinde ulûhiyet özelliklerinden birinin var olduğunu iddia etmek veya yalnız Allah'a ait olan mutlak teşri hakkını kendi nefsinde görerek nefsinin Allah'a

ortak koşmak gibi, böyle kişileri tekfir etmek gerekir. Böyle bir durumda, tekfir etmede duraklamak kesinlikle caiz değildir. Çünkü böyle yapmak, Allah'ın hükümlerini red ve yalanlamak demektir. Bu yüzden, kâfiri tekfir etmemek veya onun küfründe şüphe etmek, Allah'ın hükmüne karşı çıkmak ve reddetmek manasına geldiği için alimler buna, sahibini İslam milletinden çıkaran küfür hükmünü vermişlerdir.

Ayrıca her Müslümanın mutlaka imanı bozan şeyleri bilmesi gerekir. Büyük küfürleri ve sınırlarını bilmeyen kişi, bu küfürlere çok kolay düşebilir. Bu yüzden Allah (c.c) ayetlerinde kâfirlerin yolunu, bütün şirk ve küfür çeşitlerini açıklamıştır. Ta ki onlardan kaçınabilelim, onlardan ve onları işleyenlerden sakınabilelim.

Allah (c.c) şöyle buyurdu:

“Böylece (mücrimlerin) suçluların yolu belli olsun diye ayetleri açıklıyoruz.” (En'am: 55)

Ayrıca tağutu inkâr etmek de imanın gereklerinden ve sıhhatinin şartlarındanır.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Kim tağutu inkâr edip Allah'a iman ederse kopmak bilmeyen sapasağlam bir kulpa tutunmuş olur.”

(Bakara: 256)

Daha önce de belirttiğimiz gibi tağutu inkâr etmek, onu tekfir etmeyi ve ondan kaçınmayı gerektirir. Allah (c.c)'ın buyurduğu gibi :

“Biz her ümmete yalnız Allah'a kulluk edin ve tağuttan kaçının diyen Rasuller gönderdik.” (Nahl: 36)

O halde, ümmetin bütün fertlerine farz ve imanın gereklerinden olmasına rağmen, bu nasıl ümmetin alimlerinin önde gelenlerinden başkasının bilemeyeceği kadar zor bir mesele olabilir?

Sonuç olarak: Müslümanın dinini koruması için, günümüzdeki toplumlardan hangisinde yaşarsa yaşasın etrafındaki her şeye karşı belli bir tavır takınması gerekir; Hakimlere, cemaatlara, insanlara, topluluklara, eğitime, cami imamlarına, kurulu müesseselere ve toplumun tüm görünen değerlerine...

Şirki bilmeyen kişi tevhidi bilemez, tevhidi bilmeyen kişi de tevhid inancına sahip olamaz. Tevhidi bilen kişi, inancında, amellerinde ve sözlerinde Allah (c.c)’ı nasıl birleyeceğini bilir. İnançlarında, amellerinde ve sözlerinde Allah’ı birlemeyip O’na şirk koşanları da bilir. Bütün bu konular birbirine bağlıdır. O halde herkes kendisini sakındırsın ve kendi nefsinı hesaba çeksın!

Mevdudi’nin Sözlerinin Tahrif Edilmesi Ve Saptırılması

Hudaybi, Mevdudi’nin; “İlah, Rab, İbadet, Din ve Tağut kelimelerini bugünkü insanların anlamadığını” bildiren görüşleriyle alakalı sözlerini anlamamış ve bundan dolayı Mevdudi’nin hatalı olduğunu söyleyerek tenkit etmiştir. Fakat bu, onun kasıtlı olarak ya da anlayışsızlığından dolayı yaptığı bir şeydir. En iyisini Allah bilir.

Hudaybi, Mevdudinin “Dört Terim” kitabından şöyle nakletmiştir:

“Kur’an’ı Kerim Arapça olarak indirilmiştir ve Arapça konuşanlara sunulduğunda, onlardan her biri ilah kelimesinin manasını da rab kelimesinden kastedilen manayı da biliyordu. Çünkü ilah ve rab kelimeleri önceden beri dillerinde kullanılan iki kelimeydi. Onlar bu iki kelimenin

ihtiva ettiği bütün manaları kavriyorlardı. Onun için La ilahe illallah ve Allah'tan başka Rab yoktur, ulûhiyette ve rububiyette O'nun hiç bir ortağı yoktur denildiği zaman, hangi şeye davet edildiklerini çok iyi anlıyorlardı. Yine apaçık bir şekilde, bunları söyleyen kişinin neleri inkâr etmesi gerektiğini, neleri Allah'a has kılması gerektiğini ve Allah için hangi konularda ihlâslı olması gerektiğini anlıyorlardı. Yine bu kelimayı reddedip inkâr edenler, bu kelimenin neleri gerektirdiğini ve neleri reddettiğini bile-rek inkâr ediyordu. İman eden de bu akidenin neleri gerek-tirdiğini ve neleri reddettiğini iyice bilerek iman ediyordu. Yine aynı şekilde ibadet ve din kelimeleri de dillerinde yaygındı. Abd (köle) kelimesinin ne olduğunu, ubudiyetin (kölelik) nasıl gerçekleştiğini biliyorlardı. Aynı şekilde din kelimesinin de ne manaya geldiğini ve bu kelimenin kap-samına giren manaların neler olduğunu da çok iyi biliyor-lardı. Bundan dolayı onlara: "Allah'a ibadet edin, tağuttan kaçının ve bütün dinlerden uzaklaşarak Allah'ın dinine girin" denildiği zaman, Kur'an'da bildirilen bu daveti an-lamakta hata yapmadılar. Bu daveti ilk duyduklarında, hayatlarında neleri değiştirmelerini gerekli kıldığını ve isteklilerine ne gibi yükümlülükler getirdiğini çok iyi anlı-yorlardı.

Fakat şimdiki asırda okunan Kur'an'daki bu kelime-lerin hepsinin asıl ve gerçek manaları değiştirilmiştir. Yani Kur'an'ın indirildiği asırdaki insanlar arasında yaygın olan manaları... Böylece konuşulan bu dört kelimeden her biri-nin daha önceki geniş ve kuşatıcı manası daraltılmış oldu. Hatta zamanımızda bu dört kelimenin manaları öyle daral-tılmıştır ki, onlardan asıl kastedilen manalar artık anlaşı-lamayan dar, sınırlı, tam net ve açık olmayan şüpheli ma-nalara sokulmuştur. Bunun iki sebebi vardır:

a) İnsanların fasih Arapça zevkinin azalması ve sonraki asırlarda halis Arapçanın gündemden uzaklaştırılması.

b) Zamanımızdaki İslam toplumunda doğan ve orada çoğalan kimselerin, Kur'an'ın indirildiği zamandaki cahili Arap toplumunda manaları yaygın olan ilah, ibadet, rab ve din kelimelerinin manalarından habersiz kalmaları.

Bu iki sebepten dolayı sonraki asırlarda dil alimleri ve müfessirler, Kur'an kelimelerinin çoğunu sözlüklerde ve tefsir kitaplarında, asıl manaları yerine, sonradan gelen Müslümanların anladıkları manalarla açıkladılar. Aşağıdaki örneklerde olduğu gibi:

1) İlah kelimesini; sanki heykel ve put kelimeleriyle eş anlamlıymış gibi, bu kelimelerle açıkladılar.

2) Rab; terbiye eden, yetiştiren kelimesini; mahlukatı terbiye eden ve onları yetiştirenle eş anlamlıymış gibi bu kelimelerle açıkladılar.

3) İbadet kelimesini; kulluk etmek, bir takım ibadet olan ameller yapmak, mütevazı olmak ve namaz kılmak manalarıyla sınırladılar.

4) Din kelimesini; millet (kavmiyet) kelimesiyle açıkladılar.

5) Tağut kelimesini; put veya şeytan olarak tefsir ettiler.

Sonuç olarak, insanlar Kur'an'ın davetinin gerçek hedefini ve esas maksadını anlamadılar. Kur'an onları Allah'tan başka bir ilah edinmemeye çağırdığı zaman putları terketmeyi ve heykellerden uzaklaşmayı emrediyor zannettiler. Bu nedenle put ve heykel dışında ilah kelimesinin kapsadığı diğer ilahlara taptıkları halde sadece putlardan ve heykellerden uzaklaştıklarında Kur'an'ın emrini tam yerine getirmiş olduklarını zannettiler. Onlar bu amelleriyle, Allah'tan başka ilahlar edindiklerini bilmiyorlar.

Kur'an onlara; gerçek rabbin sadece Allah olduğunu ve O'ndan başka rab edinilmemesini emrettiği halde şöyle derler; "Biz, Allah'tan başka bizi koruyan, bizi yetiştiren, bizi terbiye eden bir varlık olduğuna inanmıyoruz. İşte bu şekilde bizim tevhid konusundaki inancımız tamamlanmış olur." Hâlbuki gerçekte onların çoğu, (mürebbi) "terbiye eden" dışında Rab kelimesinin kapsadığı diğer rablere de boyun eğmişlerdir.

Kur'an onlara; Allah'a ibadet edin ve tağuttan kaçının diye bildiride bulunduğu zaman; "Biz putlara ibadet etmiyoruz. Şeytana da buğzediyor, ona lanet ediyor ve Allah'tan başka hiçbirşeye de huşu göstermiyoruz. Kur'an'ın bu emrine kesinlikle itaat ediyoruz derler." Hâlbuki taştan yontulmuş putlar dışındaki diğer tağutlara boyun eğerek onlara ibadet etmeğe devam ederler.

Bunun gibi, din hakkında onlara "ayetler" söylendiğinde, Allah (c.c) için dinde ihlâslı olmanın manasının; hindu, yahudi veya Hristiyan olmamak ve İslam milletine tabii olmaktan ibaret olduğunu anlarlar. Bundan dolayı (hüviyetinde) İslam dinine mensup olduğunu söyleyen sayıca kalabalık bir gurup Allah (c.c)'ın dininde ihlâslı olduğunu zannetmekte, fakat gerçekte "din" kelimesinin kapsadığı geniş manalar göz önüne alındığında, çoğunun Allah (c.c)'ın dininde ihlâslı olmadığı (başka dinlere bağlandığı) görülmektedir."

(Duatun la kuda, Mevdudiden naklen s: 17-18)

İşte bunlar Hudaybi'nin, Mevdudiden naklettiği ve onda hatalı gördüğü görüşleridir.

Ben diyorum ki:

“Mevdudi’nin bu sözleri sebebi ile insanlardan bazı-
larının anlayışlarından kaynaklanan, kimisini kabul et-
mediğim ve ilerde Allah (c.c)’ın izniyle belirteceğim bir
takım görüşler ortaya çıkmış ve bazı hükümler üzerinde
durulmuşsa da, Mevdudi’nin bu sözleri doğrudur ve zama-
nımızdaki çoğu insanın durumunu çok iyi anladığını gös-
termektedir. Zamanımızdaki insanların çoğunun durumunu
Mevdudi’nin anlattığı gibi kabul etmeyen, ancak kör olan
veya körlük numarası yapandan başkası değildir.

Fakat Hudaybi, Mevdudi’nin ne kastettiğini ya anla-
mamış ya da insanlara kapalı kalması için onun görüş-
lerini saptırmıştır. Sonrada Mevdudi’nin, bu terimlerin ma-
nalarının Kur’anı kerimde olmadığını söylediğini ima ede-
rek, Mevdudi’nin sözettiği ve zamanımızdaki insanların
çoğunun anlamadığı bu terimlerin Kur’an’ı Kerim’de açık-
landığını, ayetler getirerek ispat etmeye başladı.

Hâlbuki Mevdudi, zamanımızdaki insanları vasfet-
mektedir. Zamanımızdaki insanları iyi tanıyan bir kişi,
Mevdudi’nin zamanımızdaki insanların çoğunu, doğru ve
dakik bir şekilde vasfettiğini anlar.

“Gözler kör olmaz, fakat kör olan göğüsteki kalp-
lerdir.”

Hudaybi, Mevdudi’nin sözlerini ya anlayamamış ya da
bilerek saptırmıştır. Muhakkak Mevdudi, söz konusu bu
terimlerin Kur’an’ı Kerim’de ve Nebevi sünneti şerifte
açıklanmamış olduğunu söylememiştir. Çünkü değil bir
alim, normal bir Müslüman bile böyle bir şeyi iddia etmez.
Şu iyice bilinmelidir ki; Kur’an ve sünneti şerif olmasaydı
ne bu dört terimi ne kalan dinimizi ne de Allah (c.c)’ın
kastettiği manayı anlamamız mümkün olurdu. Kur’an’ı
Kerim ayetleri ve Rasulullah (s.a.s)’ın sahih hadislerinin
verdiği manalar, Arapça lügattan daha muteberdir ve daha

üstündür. Onun için bir kelimenin lügat manası ile şer'i manası çakıştığı zaman, ittifakla şer'i manası alınır. Mevdudi ve söz konusu bu terimlerin hakiki manasını anlamış olan diğer kimseler, ilk olarak bunu Kur'an'ı Kerimden ve sünneti şeriften anlamışlardır.

Muhakkak ki Mevdudi, bu terimleri açıklayan sözleri ile şunu kastetmekteydi: "Kur'an indirildiği zamandaki Araplar, bu kelimeleri kabul ettiklerinde bunların kastettiği manayı çok iyi anlıyorlardı. Günümüze gelince, bugün Araplar bu kelimeleri Allah'ın istediği şekilde anlayamamaktadırlar.

Onlar "ilah" kelimesini, put ve heykel kelimelerinin eş anlamlısı olarak anlıyorlar. Put ve heykelleri reddettikleri zaman, güya ulûhiyette Allah'ı birlemiş oluyorlar. Yine aynı şekilde "Rab" kelimesini, terbiye eden ve yetiştiren olarak anlıyorlar. Onun için, Allah (c.c)'ın yaratıcı, rızık verici, hayat verici, öldüren ve kainatı düzenleyen olduğuna inandıkları zaman kendilerindeki tevhid akidesinin tamamlandığını zannetmektedirler. Bu sebeple haram ve helal konularında Allah'tan başkasına itaat ettikleri zaman, velevki ona secde etmeseler, ona namaz kılmasalar, kurban takdim etmeseler, gökyüzünün ve yeryüzünün ya da bu ikisinden birinin yaratıcısı olduğuna inanmasalar da, onu ilah edindiklerini anlamamaktadırlar.

Muhakkak ki ilah, ibadet, din, rab ve tağut kelimelerinin manaları, kendisini Müslüman zanneden günümüzün birçok insanı tarafından anlaşılmamaktadır. Hatta günümüzde din alimi olarak isimlendirilen bir çok kimse de bu kelimelerin manasını bilmemekte veya bunların manalarını gizlemekte ve inkâr etmektedir. Aynı Hudaybi gibi... Eğer Hudaybi, bu terimlerin ne olduğunu anlasaydı ve onların Allah'ın bildirdiği manalarına inansaydı, Allah'ın kanunla-

rını bir kenara atıp fransız kanunlarını tatbik eden günümüzdeki hüküm sahiplerine Müslüman diye itibar etmezdi ve kendisi de kadı olarak 30 sene bu kanunlarla hükmetmezdi...

Bugün, insanların çoğu bu terimlerin manasını anlamış ve onlara iman etmiş olsaydı, İslam şeriatine temelde (usûlde) ve teferruatta (fûruda) zıt beşeri kanunlarla hükmeden bugünkü hüküm sahiplerine vela göstermezlerdi.

Bugün, Hudaybi dahil insanların çoğu bu terimleri anlamış ve onlara iman etmiş olsaydı, insanları İslam şeriatini uygulamaya davet eden Müslümanlarla sabah akşam harp eden ve onlara en şiddetli işkenceleri uygulayan bugünkü hüküm sahibi bu tağutların Müslüman olduklarına inanmazlardı.

Hudaybi ve onun gibi beşeri sultaların alimleri; bu tağutların Müslüman olduklarını iddia etmekle kalmadılar, tağutları müdafaa etmek için kitaplar yazdılar ve bu tağutları tekfir edenleri sapık olarak isimlendirerek insanlara, Müslümanları tekfir eden Havariç diye tanıttılar.

Bugün insanların çoğu, özellikle Hudaybi ve onun cemaati bu terimleri anlamış ve onlara iman etmiş olsa idi, küfür kanunlarını koyan teşri meclislerine (parlementolara) iştirak etmez, küfür sistemi olan demokrasiyi kabul etmez ve demokrasinin uygulanmasını talep etmezdi.

Hâlbuki demokrasi; birçok ilahın bir araya gelmesi ile oluşan yeni bir dindir. İslam dininde hüküm, tek olan ve hiç bir ortağı bulunmayan Allah'a aittir. Fakat demokrasi dininde hüküm, millete ve halkın temsilcileri olan milletvekillerine aittir. Verilen hükmün Allah'ın hükmüne zıt veya uygun olması ise önemli değildir.

Bugün insanların çoğu, Hudaybi ve onun cemaati dahil bu terimlerin manalarını anlamış ve onlara iman etmiş ol-

saydı, kâfir demokrasi nizamına göre insanlar için kanunlar çıkaran milletvekillerini oylarıyla seçerek, onları Allah'tan başka ilahlar edinmez ve onlara ibadet etmezdi.³²

Eğer insanların çoğu bu terimlerin manasını anlamış ve onlara inanmış olsaydı, tağutlara “yaşasın”diyerek uzun yaşamaları için dua etmez ve sabah akşam onları alkışlamazdı.

Muhakkak ki tağutlar ve İslam düşmanları, insanlardan çoğunun bu terimleri ve “La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah” kelimesinin manasını anlamadıklarını bilmektedirler. İşte bu sebeple tağutlar onların günde beş defa ezan okumalarına ve camiler yapmalarına rıza göstermekte hatta imamlara ve müezzinlere maaş vermektedirler.

Zamanımız insanların çoğunun La ilahe illallah'ın manasını anlamamaları, toplumdaki bütün herkesin fert fert kâfir olduğunu göstermez. Ancak toplumdaki fertlerin çoğunun İslam'a girmemiş kâfir kimseler olduğunu göstermektedir. Çünkü daha önce ispat ettiğimiz gibi, İslam'a girmek için La ilahe illallah'ın manasını bilmek, bu manaya iman etmek ve bu manayı bozan her hangi bir şey yapmamak şarttır. Bunun için bugün, durumu bilinmeyen bir şahıs hakkında İslam veya küfürle hüküm vermeden önce iyice araştırmak gerekir. Kişinin La ilahe illallah sözünü söylemesiyle, İslam'ın namaz, oruç, zekât, hac, sakal uzatma, sarık takma, cübbe giyme ya da kadınların örtünüp kapanmaları gibi bazı emirlerini yerine getirmesiyle ye-

³² Bazı milletvekillerinin, mecliste İslam şeriatinin tatbik edilmesini istemeleri seni aldatmasın! Çünkü bu demokrasinin icabıdır. Demokrasi izin verdiği için bunu isteyebilirler. Bu terimlerin manalarını ve la ilaha illallah sözünü anlamış olsalardı, Allah'ın şeriatinde oylama yapmanın apaçık küfür olduğunu da anlarlardı.

tinmeyip, onun gerçek durumunu ortaya koymak gerektiğinde şüphe yoktur.

Ebu Bekr zamanında zekâtı inkâr eden kimseler de; “La ilahe illallah Muhammedun rasulullah” diyor, namaz kılıyor, oruç tutuyor, haccediyor, sarık takıyor ve sakal uzatıyorlardı. Kadınları da İslam dininde nasıl örtünmek gerekiyorsa aynı şekilde örtünüyorlardı. Buna rağmen yaptıkları bu ameller kabul edilmedi ve onlara mürted hükmü verildi. İslam’dan çıkmalarına ve mürted olmalarına sebep olan zekât vermeyi tekrar kabul edene kadar İslam’ları kabul edilmedi.

Başlarında İbn Ubeyd el Kaddah bulunan ve insanları aldatmak için kendilerini “Fatımiler” olarak isimlendiren Ubeydiyyin’de böyleydi. Onlar Abbasiler (Abbasoğulları) zamanında Fas’ı ve Mısır’ı ele geçirmişlerdi. Onların hepsi “La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah ” diyor, Müslüman olduklarını söylüyor, cuma ve cemaat namazlarını kılıyorlardı.

Fakat Şeriate muhalif inançları zamanımıza göre daha az olmasına, “La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah” demelerine, Müslüman olduklarını söylemelerine, cuma ve cemaat namazlarını kılmalarına rağmen bütün alimler onların kâfir oldukları, onlara savaş açılması gerektiği ve memleketlerinin harb diyarı olduğu konusunda icma ettiler. Ellerindeki Müslümanlara ait bu iki ülkeyi kurtarınca-ya kadar Müslümanlar onlarla savaştı.”³³

Şeyh Abdurrahman b. Hasen, Allah (c.c)’ın:

“İnsanlardan bir kısmı, Allah dışında edindikleri ortakları Allah gibi sever...” (Bakara: 165) ayetinin tefsiri

³³ (Mecmuat et- Tevhid s: 117, El Feteva el Kubra c: 4, s: 231)

hakkında şöyle demiştir: “Muhakkak ki bu kimseler, söz konusu bu ortakları Allah’la birlikte seviyorlardı. Oysa onlar Allah (c.c)’ı sevmekte, La ilahe illallah’ı söylemekte, namaz kılmakta ve oruç tutmaktaydılar. Fakat Allah’tan başkasını sevmeleri ve O’ndan başkasına ibadet etmeleri nedeniyle sevgi konusunda Allah’a şirk koşuyorlardı. Onlar, Allah gibi sevdikleri bu ortakları edinmekle, söyledikleri bütün sözleri ve yaptıkları bütün amelleri boşa çıkardılar. Çünkü müşriğin hiç bir ameli kabul edilmez ve onun hiç bir şeyi doğrulanmaz. İşte bu kimseler La ilahe illallah’ı söylemelerine rağmen, bu büyük kelimenin gereğiyle amel etmediler.

Onlar bu kelimenin manasını bilmiyorlardı. Çünkü müşrik, La ilahe illallah’ın manasını bilmez. Bilmemesi sebebiyle de sevgide ve diğer konularda Allah’a şirk koşar. İşte bu, kişinin tevhidde ihlâslı olmadığına delalet eden, ilmi ortadan kaldıran cehalettir. Ayrıca böyle bir kimse, “La ilahe illallah” sözünde doğru söylememiştir. Çünkü “La ilahe illallah”ı söylerken ortadan kaldırılması gereken şirk inanç, söz ve amelleri ortadan kaldırmamış, reddetmemiş ve kabul etmesi gereken ihlâslı inanç, söz ve amellerde de ihlâsını sabit kılmamıştır.

Ayrıca böyle bir kimse, kesin inancı (yakini) da terk etmiştir. Çünkü eğer “La ilahe illallah”ın manasını bilseydi, La ilahe illallah’ın gerektirdiği şeyleri reddetmez ve onda şüphe etmezdi. Hâlbuki bu, hakkın ta kendisidir. Fakat o, bunu bilemedi.

Ayrıca bu kimse, aşağıdaki hadiste geçtiği gibi, Allah’tan başka kendisine ibadet edilenleri de reddetmemiştir.

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Kim, “la ilahe İllallah” der ve Allah’tan başka ibadet edilenleri redederse, onun malı ve kanı haram olur.” (Müslim)

Bu kimse Allah’tan başka ibadet edilenleri reddetmesi gerekirken, bilakis Allah’ın dışında, O’na eş tuttuğu varlığa ibadet etmekle ona iman etmiş, onu sevmiş ve Allah’la beraber onu ilah edinmiştir.” **(Fethul Mecid s: 82-83)**

İbn Teymiyye (r.a)’ye; iki şهادeti getiren, kendilerinin Müslüman olduklarını söyleyen, sahip oldukları evvelki küfürleri üzere olmayan ve ikinci kez Şam’a ilerleyen tatarlarla savaşmak hakkında soruldu.

İbn Teymiyye şöyle cevap verdi:

“Mütevâtir olduğu açık olan İslam kanunlarından birinin dışına çıkan her taifeyle, bütün Müslüman alimlerine göre savaşılması farzdır. İki şهادet kelimesini söyleseler bile...

Fuhuşu, zinayı, içkiyi, kumarı veya bunlar dışında şeriatin haram kıldığı diğer şeyleri haram kılmaktan kaçınan herkesin durumu budur. Yine kan, mal, can, ırz, namus konusunda kitap ile sünnetin hükümlerini uygulamayanlara karşı takınılacak tavır aynıdır. Yine aynı şekilde, “emri bil maruf nehyi ani’l münker” (iyiliği emir kötülüğü yasak)den kaçınanlara karşı takınılacak tavır da aynıdır.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Fitne kalkıp din tamamen Allah’ın oluncaya kadar onlarla savaşın!”

Dinin bir kısmı Allah için, bir kısmı da Allah’tan başkası için olduğu zaman, (şimdiki beşeri kanunlarda olduğu gibi) dinin tamamı Allah için oluncaya kadar savaşmak farz olur.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler! Allah’tan korkun! Eğer mü’min iseniz faizin arta kalanından vazgeçin! Eğer bunu yapmazsanız, Allah ve rasulünün size savaş açtığını bilin! Eğer tevbe ederseniz mallarınızın başı (ana paranız) sizindir. Zulmetmeyin, zulme de uğramayın.”

(Bakara: 278-279)

İşte bu ayet; İslam’ı kabul etmiş, namaz kılan ve oruç tutan fakat riba (faiz) ile amel eden Müslüman Taif halkı hakkında nazil olmuştur. Riba (faiz), Kur’an’da en son haram kılınan amellerdendir. Riba (faiz); her iki tarafın rızasıyla elde edilmiş maldır. Kim bundan vazgeçmezse Allah ve rasulüne savaş açmış olur. Öyleyse bundan daha önce haram kılınan ve haram yönünden bundan daha büyük olan haramlardan vazgeçmeyenlerin hali acaba nasıl olur?”

(El Feteva el Kubra c: 4, s: 280)

Ben de diyorum ki:

“Muhakkak günümüzdeki topluluklar Allah’ın kanunlarına muhalif olan Fransız, İngiliz, İsviçre veya idareyi elinde bulunduran yöneticilerin ya da parlamentoların koyduğu kanunlarla hükmetmektedirler. Bu toplumlardaki insanların çoğunun, bu kanunlardan ve bu kanunları koyanlardan memnun oldukları, bunları kabul ettikleri, onayladıkları ve onlara yardımcı oldukları apaçık bir şekilde görülmektedir. Bu kanunları kabul etmeyenler veya desteklemeyenler ise, bu kanunları kabul eden ve destekleyenleri sapık görmemekte, tekfir etmemektedirler.

Bugün, bu toplumlardaki insanların çoğu, bu kanunlarla muhakeme olmakta, kendilerine bu kanunlarla hükmedenleri ve kendilerine bu kanunları farz kılan hakimleri

kâfir görmemekte bilakis onları sabah akşam saygı ile övmekte ve uzun ömür dilemektedirler.”³⁴

³⁴ İhvanın ilk genel müşşidi olan Hasan el-Benna, “Hatıralarında” şöyle diyor: “İsmailiye’de cemaatin ilk kurulduğu zamanlarda, kralın yakınlarından bazı kimseler, benim krala karşı çalıştığımı ve krala sövdüğümü ihbar etmişler. Yapılan araştırmalar ithamların doğru olmadığını ortaya çıkardı. Bilakis, araştırmalarda El Benna’ nın, talebelerine kralı övdüğü, onun iyiliğini gösteren dersler verdiği ortaya çıktı. Hatta kralın İsmailiye’den geçeceği gün, cemaatin işçilerini onu selamlamaya gönderdi ve Onlara şöyle dedi: “Sizlerin, yolun iki tarafındaki kaldırımlara çıkıp kralı selamlamanız gerekir, böylece, yabancılar bu beldede bizim, kralımıza nasıl saygı gösterdiğimizi ve onu ne kadar çok sevdiğimizi anlasınlar ve böylece onların katındaki saygımız artsın.” İşte bu münasebet sebebiyle bir polis rapor yazdı. Bu raporda hükümete, bu cemaati desteklemesi ve onun şubelerini diğer bölgelerde yayması gerektiğini tevsie etti. Çünkü bu cemaat, devletin güvenliğine hizmet etmekte ve halkın ıslahında büyük rolü oynamaktaydı.” (Hasan el Benna-“Dava ve Davetçinin hatıraları” s: 87, Tarık Albişri-“1945-1952 Yıllarında Mısırdaki Siyasi Harekât” s: 43)

İhvanın dergisi olan “Davet Dergisi” 08/05/1951 senesindeki 15.sayısında Kral Faruk’un tahta oturuş bayramı dolayısıyla, onu tebrik etti ve Kral Faruk’un resmini 15. sayının kapağının ortasına bastı. Resmin yanına da:

“İki mutlu bayram herkese kutlu olsun! Geçen pazar günü azamet sahibi, hazreti Kral Faruk’un atalarının ilk taht’a çıkış bayramı, Nil vadisinin bütün her yerinde törenlerle kutlanmıştır. Ayrıca, azamet sahibi kralın, azamet sahibi kraliçe Neriman’la evliliğinin yıl dönümü için de törenler yapılmıştır. “Davet” dergisi, bu iki mutlu bayram vesilesi ile kralı derinden kutlar, yüce ve büyük Allah’ın onu koruması, her gününü mutlu bayramlar kılması ve onu İslam ile İslam’ı da kral ile aziz kılması için Allah’a yalvarmaktadır” yazdı.

Hasan el Hudaybi, İhvanın genel müşşidi tayin edildiği ilk gün, 14/11/1951 yılında “Abidin Sarayı”na, krala destek ve itaatini belirtmek gayesiyle, şeref defterini imzalamaya gitti.

Milletvekilleri ve meclis (ilahlar meclisi) için seçim zamanı geldiğinde, halkın tek düşündüğü kendilerinin seçtiği kişilerin başarılı olmasıdır. Bunun için ellerinden geleni yaparlar. Hatta bu yolda tereddüd etmeden değerli şeylerini bile harcarlar. Bu ve diğer haller bize, bugünkü toplumdaki insanların çoğunun la ilahe illallah'ın manasını bilmediğini veya bildikleri halde bunun gerekleriyle amel etmeyi lüzumlu görmediklerini açıkça ortaya koymaktadır. Daha önce kati delillerle açıkladığımız gibi... Bu her iki halde de onlar kesinlikle müslüman değildirler.

Cumhuriyet gazetesi, yazılan bu andı imzalarla, vasikalarla yayınladı.
(Cumhuriyet gazetesi - Tarih: 08/09/1954, No: 271, s: 5)

Hasan el Hidaybi toplam üç kez kralı, şeref defterini imzalamak vesilesi ile ziyaret etti. 1- Daha önce zikrettiğimiz gibi İhvan'ın genel müşşidi tayin edildiği gün gitmişti. 2- 16/01/1952 senesinde veliahtın doğum gününü kutlamak gayesiyle gitti. Hâlbuki bu sırada caddelerde kalabalık gruplar, Faruk ve yaptığı fesatlar üzerine sloganlar atılıyordu. 3- 25/05/1952 yılında krala karşı velasını ve desteğini ispat etmek, kralın aleyhine sloganlar atanların sözlerini çirkin gördüğünü ve böyle protestolara ihvanın iştirak etmediğini belirtmek için gitti ve şeref defterini imzaladı.

(Cumhuriyet gazetesi – Tarih: 08/09/1952, No: 271)

İhvanın 3. müşşidi olan Ömer Tilmisani, kral Faruk hakkında şöyle dedi: “İhvan onu (kralı) göz kamaştırıcı bir şekilde karşıladı. Onu karşılamamız, önünde kesinlikle kuvvet gösterisi yapmak için değil, onunla olmaktan dolayı duyduğumuz sevinci göstermek, kuvvet ve izzetin İslam’a ait olduğunu belirtmek içindir.

(Ömer Tilmisani-“Zikriyat la Muzekkerat”, s: 154 - İslami yayınlar ve basım evi 1985)

Bunlar, bu konudaki birçok örnekten sadece bir kısmıdır. Bu cemaatin tarihini okuyan kişi, Müslümanı hayrete düşürecek bunlar gibi daha nice olaylar görecektir.

İşte bundan dolayı ve bu toplumlarda açıklanan bu küfür vasıflarını üzerinde taşımayan şahıslar olabileceği için toplumdaki fertlerin hepsine fert fert kâfir hükmünü vermemek daha ihtiyatlıdır. Yine aynı şekilde, onların hepsine birden Müslüman hükmünü vermek de caiz değildir. Doğru olan; bu toplumlarda tanımadığımız ferde, onu tanıyınca kadar, yani La ilahe illallah'ın manasını bilip bilmediğini, onun gerektirdikleriyle amel edip etmediğini ve günümüzde yaygın olan şirklere, özellikle de teşri şirkine (yani Allah'la birlikte veya Allah dışında hüküm verme konusunda şirke) düşüp düşmediğini öğreninceye kadar ağlabuzzanla kafir hükmü vermektir. Fakat dinin aslını sağlamış olan bir kişi tanımadığı bir ferde, Müslüman hükmünü vermemek şartıyla kâfir hükmünü de vermiyorsa tekfir etmemek gerekir.

Daha önce de ispat ettiğimiz gibi, sadece lafızla La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah demek veya namazı eda edip sakal bırakmak bugünkü toplumlarda bir şahsın Müslüman olduğuna hüküm vermek için yeterli değildir. Çünkü bugünkü toplumlarda apaçık görülüyor ki, namaz kılındığı, oruç tutulduğu, La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah söylendiği halde La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah'ın manası bilinmemekte ve günümüzdeki yaygın olan şirklere düşülmektedir. Mesela; tağutlara muhakeme olmakta, beşerden helali haram haramı helal yapan kanun koyucular seçmekte, Allah'ın kanunlarını değiştiren ve beşeri kanunlarla hükmeden tağutları Müslüman sayıp desteklemektedirler.

BEŞERİ KANUNLARLA HÜKÜM VEREN VE O KANUNLARA MUHAKEME OLANLARIN HÜKMÜ

Hudaybi, beşeri kanunlarla hükmeden hakimleri tekfir etmemektedir. Yine, bu kanunlara muhakeme olanları da tekfir etmemektedir. Zaten kendisi de bu beşeri kanunlarla hükmeden bir hakim idi. Hudaybi, bu beşeri kanunlarla hükmeden hakimın kâfir olabilmesi için, bu kanunların doğruluğuna inanmasını şart koştaktadır.

Allah'ın yardımı ve tevfiği ile diyorum ki:

“İslam şeriatini beşeri kanunlarla değiştirenlerin (özellikle bizim zamanımızda yapıldığı gibi) büyük küfür işlediğine dair kitapta, sünnette, geçmiş ve çağdaş alimlerin sözlerinde bir çok deliller vardır.

İslam şeriatini beşeri kanunlarla değiştiren devlet ve hükümetler, aşağıdaki sebeplerden dolayı İslam millettinden çıkmıştır.

1 - Allah'ın şeriatıyla hüküm vermemek ve onun yerine düzmece, uydurulmuş karışık kanunlarla hükmetmekten dolayı:

Allah'ın şeriatini arka plana atarak veya başka kanunları şeriatın önüne geçirerek ya da saçma sapan ve millet meclisi olarak isimlendirilen bu grubun önüne, uygulanması için kanun önergesi verip oylamaya sunarak Allah'ın Şeriatıyla alay etmekten daha büyük alay var mıdır?

2 - Demokrasi ile hükmetmekten dolayı:

Demokrasi, Allah'a şirk koşturmadır. Çünkü demokrasi, çoğunluğun hâkimiyeti demektir. Bu ise insanı ilahlaştırmaktır.

Demokrasi; Allah'ın hakkı olan kanun yapma yetkisini, Allah'tan alıp millete vermektir.

Oysa tevhid; teşri hakkını tek olan ve hiç bir ortağı bulunmayan Allah'a has kılmaktır.

3 - Haramları helal, helalleri de haram kılmasından dolayı:

Mısır anayasasının 66. maddesine göre bu, temel bir prensiptir. Bu madde şöyledir:

“Ancak kanunun belirlediği şeyler suçtur. Ve ancak kanunun belirlediği cezalar uygulanır.”

Bunun manası şudur: Anayasanın suç olarak belirlediği şeyler suçtur. Onun dışındakiler suç sayılmaz. Söz konusu bu amelin suç olduğuna dair onlarca ayet ve yüzlerce hadis getirilse de o amel suç değildir. Anayasa ve kanunlarla suç olarak belirtilmeyen şeyler suç olmaz. Bunlar serbesttir, helaldir. Herkes onu işleyebilir. Hatta Anayasa ve kanun onu korur ve ona hiç kimse karışamaz. Ona karışan veya uygulanmasını engelleyen kimse, anayasa ve kanunlar nazırında suçlu olur. Hatta ona karşı gelmek, İslam şeriatine göre övülmüş, sevap ve ecir getiren bir amel olsa bile, yine de suçtur, cezayı gerektirir.

Tağutların alimleri, taşutları müdafaa ettikleri için Allah (c.c) onların basiretlerini kör etti. İşte bu kimseler, bu özellikleri sebebiyle, Allah'ın emirlerine muhalafet ederek günah işleyen kimselerle, Allah'ın emirlerine muhalafet ederek Allah'ın şeriatinden başkasına bağlanıp Allah'ın kanunları dışında kanun koyan kimseler arasında hiçbir fark gözetmeden, ikisine de aynı hükmü verdiler ve bunların her ikisini de İslam'dan çıkarmayan bir masiyet olarak nitelendirdiler. Böyle yapmalarının sebebi; ya cehaletleri ya da insanları kandırma istekleridir. Bunun için, Allah'tan

başka kanun koyanlara ve şeriatin hükümlerini değiştirenlere küfür hükmünü vermediler, bilakis, işlediklerini bir masiyet olarak nitelendirdiler. Bu kimselere; masiyet işleyen gibi, işlediğini mübah saymadıkça tekfir edilmez hükmünü verdiler.

Allah'tan başka kanun koyan ve şeriatin hükümlerini değiştirenlerin bu yaptıklarını mübah saymaları ancak; "Sözleriyle açık olarak bu yaptıklarının şeriatte caiz olduğunu veya bu yaptıklarını şeriate karşı yaptıklarını ya da koydukları hükmün şeriatin hükmünden daha üstün olduğunu ya da şeriatin hükmünü zamanımızda uygulamanın doğru olmadığını açıkça söylemeleri ile olur" dediler.

Böyle kişilere kâfir hükmünü vermek için, "bunlardan herhangi birini teville mahal bırakmayacak şekilde açıkça söylemesi gerekir" şartını koştular.

Yoksa sadece, "Allah'ın şeriatini uygulamaması ya da Allah'ın şeriatine muhalif kanunlar koyması, mübah saymak manasına gelmez. Bu ancak, günahlardan bir günah-tır, küfür değildir" dediler.

Bu sebeple teşri hakkını kendisinde görüp Allah'ın izin vermediği konularda kanun koyan ile Allah'ın kanunlarını değiştirmeksizin İslam şeriatine boyun eğen, İslam şeriatinin uygulanmasını gerekli gören, İslam şeriatinin asıl verilmesi gerekli hüküm olduğuna, şeriatin hükmünün adil hüküm olduğuna, söz konusu olayda şeriatin hükmüne muhalif olarak verilen hükmün adil olmadığına, haram işlediğine ve bundan dolayı tevbe etmezse hesaba çekileceğine inanan fakat belli bir meselede adalet dışı hüküm veren kişi arasında hiç bir fark gözetmediler.

Sözlerinin doğruluğunu ispat için, belli bir meselede Allah'ın indirdikleriyle hüküm vermeyen hakim hakkındaki selefın sözlerini, kendilerine delil zannettiler. Bu sözlerle dayanarak; "teşri hakkını kendisinde gören ve Allah'ın izin vermediği konularda kanun koyan hakimlerle kadılar, yaptıklarını mübah saymadıkları müddetçe tekfir edilmez" dediler.

Selefın (r.a) sözleri doğrudur. Fakat, tağutların alimleri ve onlara tabi olanlar! İşte onlar, selefın (r.a) sözlerinin hakikatini ve manasını idrak etmekten uzak, akı kıt insanlardır!

İbn Abbas (r.a):

"Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyenler! İşte onlar, kâfirlerin ta kendileridir!" (Maide: 44)

ayetinin manası hakkında şöyle dedi: "Muhakkak ki bu küfür, başka bir küfürdür."

O, bu sözüyle; şeriatı yaşamdan uzaklaştıran, beşeri kanunlara muhakeme olan veya onlarla hükmedenleri kas-tetmedi. Çünkü onun yaşadığı asırdaki İslam diyarında bu tür fiilleri işleyen kimse yoktu. Kesinlikle İslam tarihinde; İslam diyarında Allah'ın kanunları dışında bir kanun koyan ve bu kanunu Müslümanlara zorunlu kılan hakime rastlanmamıştır.

Ancak, nefsinin hevasına uyarak rüşvet almak gayesiyle, Allah'ın kanunlarını değiştirmeksizin, İslam şeriatine boyun eğdiği halde adaletli davranmayıp, kendisine getirilen olayın gerçekleşmediğine hükmeden veya uydurduğu olaya Allah'ın hükmünü veren, böylece asıl olaya Allah'ın hükmünü vermeyen hakimler vardı. İşte! İbn Abbas (r.a)'ın:

“Muhakkak ki bu küfür, başka bir küfürdür.” Sözüyle kastettiği hakimler bunlardır. Bu tür hakimler, ancak yaptıklarını mübah sayarlarsa kâfir olurlar.

Aynı şekilde İmam Tavus ve başkalarından da **(Maide: 44)** ayetinin manası hakkında rivayet edilen: “Bu, islam milletinden çıkaran küfür değildir, fakat bu küfür başka bir küfürdür” ve İbn Cüreyc’den, Ata’dan **(Maide: 44-45-47)** ayetlerinin manası hakkında rivayet edilen: “Bu küfür, başka küfürdür, bu zulüm, başka zulümdür, bu fisk, başka fisktır” şeklindeki sözlerle, bu tür (günahkar) hakimler kastedilmiştir.

Taberi tefsirinde, **(Maide: 44-45-47)** ayetlerinin manasıyla ilgili olarak Ebu Miclez’den rivayet edilen olay da bu tür hakimler hakkındadır.

İmam Taberi, tefsirinde şöyle dedi:

“Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Muhakkak ki Tevrat’ı biz indirdik. Onda bir hidayet ve bir nur vardır. Allah’ın emrine boyun eğen nebler, yahudiler arasında onunla hüküm verirlerdi. Alimler ve fakihler de, Allah’ın kitabından elde mahfuz kalanla hükmederlerdi. O halde, ey yahudiler! (Tevrattaki, ahir zaman nebisine ait vasıfları açıklama konusunda) insanlardan korkmayın, benden korkun! Benim ayetlerimi, bir kaç para menfaat karşılığında değiştirmeyin! Kim Allah’ın indirdiği hükümlerle hüküm vermezse, işte onlar kâfirlerin ta kendileridir! ” **(Maide 44)**

Bize Muhammed b. Abdul A’la anlattı. Dedi ki: “Bize Mu’temir b. Süleyman anlattı. Dedi ki: “İmran b. Hudayr’dan işittim, şöyle dedi: “Ebu Miclez’e Beni Amr b. Sedus’tan bir grup insan geldi, dediler ki:

“Ey Eba Miclez! Allah’ın şu sözünü görüyor musun?

“Allah’ın indirdikleriyle hükmetmeyenler, işte onlar kâfirlerin ta kendileridir!” Bu, hak mı?” Dedi ki: “Evet!” Dediler ki:

“Allah’ın indirdikleriyle hükmetmeyenler, işte onlar zalimlerin ta kendisidir!” Bu, hak mı?” Dedi ki: “Evet!” Dediler ki:

“Allah’ın indirdikleriyle hükmetmeyenler, işte onlar fasıkların ta kendileridir.” Bu, hak mı?” Dedi ki: “Evet!” (Ravi) dedi ki: “Sonra şöyle dediler:

“Ey Eba Miclez! Onlar Allah’ın indirdikleriyle hükmediyorlar mı?” Dedi ki: “Allah’ın indirdikleriyle hükmetmek, onların dinidir. Allah’ın indirdiklerine boyun eğmişlerdir. Ona iman ettiklerini söylüyorlar ve ona davet ediyorlar. Eğer onlar, ondan bir şeyi terk ederlerse, muhakkak günaha girdiklerini bilirler.” Dediler ki:

“Hayır! Vallahi sen korkuyorsun!” Dedi ki:

“Sizler buna benden daha layıksınız. Ben onların küfre girdiklerini görmüyorum. Fakat sizler bunu görüyorsunuz ve karşı çıkmıyorsunuz. Bu ayetler yahudi, hristiyan ve şirk koşanlar hakkında nazil olmuştur.”

Bana El-Mesna anlattı, dedi ki: “Bize Haccac anlattı, dedi ki: “Bize Hammad anlattı. İmran b. Hudayr’dan, dedi ki: “Ebadiye’den bir grup Ebu Miclez’in yanına oturdu. (Ravi) dedi ki: “Ona dediler ki:

“Allah şöyle buyuruyor:

“Allah’ın indirdikleriyle hükmetmeyenler, kâfirlerin ta kendileridir... Zalimlerin ta kendileridir... Fasıkların ta kendileridir.” Ebu Miclez şöyle dedi:

“Onlar, yani emirler³⁵ yaptıkları şeyin günah olduğunu bilirler.” Sonra şöyle dedi: “Muhakkak ki bu ayetler yahudi ve hristiyanlar hakkında nazil olmuştur.” Dediler ki:

“Muhakkak ki sen de bizim bildiğimiz şeyi biliyorsun. Fakat onlardan korkuyorsun.” Dedi ki:

“Sizler buna benden daha layıksınız. Bize gelince... Biz, sizin bildiğiniz şeyi bilmiyoruz (yani anladığınız gibi anlamıyoruz). Fakat siz onu böyle anladığınız halde onlardan korkmanız, istediğiniz şeyleri yerine getirmekten sizi engellemektedir.”

(Taberi Tefsiri c: 10, s: 347 / Dar’ul Mearif)

Mahmut Şakir bu iki rivayeti naklettikten sonra ardından şöyle dedi:

“Ey Allah’ım! Muhakkak ki ben, sapmaktan ve dalaletten sana sığınırım. Bu zamanımızdaki kelimeleri sap-tıran şüphe ehli ve fesatçı olan sultanların alimleri; Allah’ın indirdiği şeriatteki hükümleri terk eden, mallar, ırz ve kanlar hakkında Allah’ın şeriatinden başka kanunlarla hüküm veren, İslam beldelerinde yaşayanlara küfür ehlinin kanunlarını kanun olarak uygulayan hakimleri tekfir etmemekte ve onları mazeretli kabul etmektedirler. Bu (sap-tırıcılar), Taberi de geçen bu iki haberi görünce, bunları; mal, ırz ve kan konularında beşeri hükümleri uygulamanın doğru olduğuna, Allah’ın şeriatine muhalif hükümleri uygulayanların, buna rıza gösterenlerin, bununla hükmeden-

³⁵ Ebi Miclez ve Havaric’in sözlerinin hepsi, Beni Umeyye hakimleri hakkındadır. Bu sözler, dini devletten ayıran ve Allah dışında şeriat koyan laik ve demokrat hakimler hakkında değildir. Bunlar yani günümüz hakimleri şüphesiz bütün alimlere göre kafirdir, Müslüman değildir.

lerin ve bunlarla amel edenlerin kâfir olmayacağına dair delil getirdiler.

Hâlbuki bu iki habere bakan ve anlamak isteyen kimse- nin, bu rivayette soran ve sorulanan kim olduklarını öğrenmesi gerekir. Ebu Miclez: Lahik b. Hamid eş Şeybani es Sedusi'dir. Tabiinden, güvenilir ve Ali (r.a)'yi seven bir kimse idi. Ebu Miclez'in kavmi olan Beni Şeyban, Cemel ve Sıffin günü savaşta Ali'nin yanında yer almıştı. Sıffin gününde iki hakem olayı olduğu zaman Havaric, Ali (r.a)'den ayrıldı. Ali (r.a)'den ayrılanların bazıları Beni Şeyban ve Beni Sedus b. Şeyban b. Zehl'dendi. Ebu Miclez'e soru soranlar; birinci rivayette belirtildiği üzere, Beni Amr b. Sedus'tendiler. İkinci rivayette belirtildiği üzere ise; Ebadiye'den bir gurup idiler.

Ebadiye; Havaric'ten bir guruptur. Onlar, Abdullah b. İbad Et Temimi'nin yandaşlarıdır. Onlar, iki hakem ve Ali'nin tekfir edilmesi konularında Havaric'in söylediği sözleri söylüyorlardı. Ali (r.a)'yi, iki hakemi kabul ettiği için tekfir etmekteydiler. Çünkü onlara göre, iki hakemi kabul ettiği için Allah'ın indirdikleriyle hükmetmemiş olmaktadır.

Sonra Abdullah b. İbad: "Kim Havaric'in görüşünü kabul etmezse Müslümandır, müşrik değildir" diyerek Havaric'in görüşüne muhalefet etti. Çünkü Havarice göre; Havaric'in görüşünü kabul etmeyen müşriktir. Sonra Ebadiye, İmam Abdullah b. İbad'ın ardından çok firkalara ayrıldı. Onun için, bu iki haberde geçen ve soru soranların hangi firkadan olduklarını bilmiyoruz. Ne var ki bütün Ebadiyeler, sultan ve sultanın askerleri hariç, Ebadiyelerin görüşüne karşı gelen Müslümanların tevhid ehli olduklarını ve yurtlarının tevhid yurdu olduğunu, fakat sultan ve sultanın askerlerinin küfür içinde olduklarını söylüyorlardı.

Bütün Ebadiyelere göre Allah (c.c)'ın, yarattığı kulları üzerinde farz kıldığı her şey imandır ve her büyük günahı işlemenin hükmü; “nimete küfürdür,” şirk küfrü değildir. Büyük günah işleyen kişi ateşe girecektir ve orada devamlı kalacaktır.

Şu açıktır ki; Ebadiye'den olup da Ebu Miclez'e soru soranlar, Ebu Miclez'in emirleri tekfir etmesini istiyorlardı. Çünkü onlar, sultanın askerleri içindeydiler. Bu sebeple, belki gerçekten isyan etmiş veya Allah'ın yasakladığı amellerden bazılarını yapıyor olabilirlerdi. İşte bunun için ilk rivayette Ebu Miclez onlara şöyle dedi: “Eğer onlar, ondan (İslam'dan) bir şeyi terk ederlerse, muhakkak günaha girdiklerini bilirler.” İkinci rivayette de onlara şöyle demiştir: “Muhakkak ki onlar yaptıkları şeyin günah olduğunu bilerek yapmaktadırlar.”

Buradan anlaşılıyor ki; onların (Ebu Miclez'e soru soranların) sorularının, mallar, ırzlar ve kanlar hakkında İslam ehline, İslam kanunlarını uygulamak yerine İslam'a muhalif kanunlarla hüküm veren ve Müslümanları İslam'a muhalif kanunlara muhakemeye zorlayan zamanımızdaki hakimlerle alakası yoktur. **Çünkü böyle yapmak; Allah'ın hükümlerinden yüz çevirmek, Onun dinini arkaya atmak ve küfür ehlinin kanunlarını Allah'ın kanunları üzerine tercih etmektir. Bu ise, ehli kible olan hiç kimsenin hakkında şüphe etmediği bir küfürdür.**

Bugünkü hükümetler ise Allah'ın bütün hükümlerini terketmiş, Kitabında ve nebisinin sünnetinde bildirilmiş olan (Allah'ın) hükümlerinden başka hükümleri tercih etmiş ve Allah'ın şeriatindeki bütün hükümleri iptal edip yürürlükten kaldırmışlardır.

Hatta Allah'ın hükümleri yerine beşeri kanunların hükümlerini tercih edenler, şariat hükümlerinin bizim

zamanımız için değil, başka bir zamanda yaşayanlar için indiğini açıkça söylemektedirler. Bu durum nerede, hadiste açıkladığımız Ebu Miclez ve Beni Amr b. Sedus'tan olan Ebadiyeye mensup grubun arasında geçen olaylar nerede?

Ebu Miclez'in olayı, onların zannettiği gibi Allah'ın şeriatine zıt hüküm koymakla alakalı bir mesele değildi. Çünkü İslam tarihinde, bir hakimin Allah'ın şeriatine zıt olan bir hükmü kanunlaştırdığı ve bu hükmü uygulanması gereken bir şeriat kıldığı görülmüş bir şey değildir. Bu birincisi...

Belli bir mesele hakkında Allah'ın esas hükmünü değil de başka konudaki hükmünü veren hakime gelince... Bu, ya hakkında hüküm verdiği meseledeki şeriatin hükmünü bilmiyordur ki, bu durumda yaptığı iş cahilce bir iştir ve o zaman cahilin hükmünü alır. Ya da heva ve hevesine uyarak, günah olduğunu bilerek asıl meseleye Allah'ın esas hükmünü değil, (meseleyi değiştirerek) uydurduğu meseleye Allah'ın hükmünü vermiştir. Bu ise günahdır. Bu günahından dolayı tevbe ederse Allah onu affeder. Ya da diğer alimlerin aksine, te'vil yaparak bir hüküm vermiştir. Onun bu hükmü, bütün te'vilcilerin hükmü gibidir ki, onlar te'villerini Kitap ve Rasulullah'ın sünnetinden bir delile dayanarak beyan ederler.³⁶

Müslüman hakimın bir meselede Allah'ın hükümlerinden birini dahi bile bile inkâr ederek veya küfür ehlinin hükümlerini İslam hükümlerine tercih ederek hüküm verdiğine dair bir olaya ne Ebu Miclez zamanında ne ondan

³⁶ Bu üç durumda da apaçık görülüyor ki, zamanımızda yapıldığı gibi, Allah'ın şeriatine zıt olan bir şeriat koymamış ve insanların bu şeriatın hükmüne baş vurmalarını zorunlu kılmamıştır.

önce ne de ondan sonra rastlanmıştır. Bu sebeple Ebu Miclez ve ebadiyenin olayı bu konuya delil olmaz.

Kim bu iki rivayeti ve bunlar dışındaki rivayetleri, bir hakime yardım etmek ya da Allah'ın indirdiği ve kullarına farz kıldığı hükümlerden başkasıyla hükmetmeyi caiz göstermek için delil getirmeye kalkar ve bu rivayetleri bu şekilde yorumlarsa, bilinsin ki, böyle bir kimsenin hükmü; Allah'ın hükümlerinden bir hükmü bile bile inkâr edenin hükmüdür. Bu kimse tevbeye çağırılır. Eğer bu davranışlarında ısrar eder, büyüklenir, Allah'ın hükmünü inkâr etmeye devam eder ve Allah'ın hükümlerinin değiştirilmesine rıza gösterirse böyle bir kimsenin hükmü; bu dinin ehline bilinen, ısrarcı kâfirlerin hükmü olur.”

(Taberi Tefsiri c: 10 s: 348)

Ahmed Şakir de bu konu hakkında başka bir yerde şöyle dedi:

“İbn Abbas, Ebu Miclez ve diğerlerinin sözü doğrudur. Burada bir yanlışlık yoktur. Bunlar günümüzde vuku bulan meseleler üzerine konuşmamışlardır. Onların tartışmaları, bir meseleye Allah'ın Şeriatı dışında başka kanunla hüküm veren kimse hakkında değildi...”

(Ahmet Şakir-Umdetut Tefsir c: 4 s: 157)

Bundan apaçık anlaşılıyor ki; şeriatin hükümlerini değiştiren kimsenin kâfir olabilmesi için, yaptığını helal sayması gerektiğini şart koşanlara; söz konusu ayetlerin tefsiri hakkında seleften bazı kimselerden: “Bu küfür başka küfürdür, bu zulüm başka zulümdür, bu fıkı başka fıktır” şeklinde gelen rivayetlerde tutunacak bir dayanak yoktur. Bu tefsir, onların lehine bir delil değildir elbette...

Allah'ın şeriatı dışında kanunlar ve şeriatler koymak; Allah'ın şeriatini reddetmek demektir ve dinin hükümlerine bağlanma prensiplerini bozmaktır ki, bu da İslam milletinden çıkmak demektir. Fakat herhangi (muayyen) bir meselede adaletsizce hüküm vermeye gelince... Bu, Allah'a baş kaldırma şeklinde bir amel olarak görülmez. Bu ancak, dinin aslını ortadan kaldırmayan bir günahıdır. Tek başına, İslam dininden çıkaran küfür değildir. Çünkü böyle yapan bir kimse ne kadar günah işleyerek Allah'a karşı gelmişse de dinin hükümlerine bağlanma prensibini bozmamıştır. Bu, Allah'ın hükmüne teslim olan, şeriatin uygulanmasını mutlaka gerekli gören ve bu yaptığından dolayı günah işlediğine inanan bir kimsedir. Bu özellikler, hiçbir zaman Allah'ın dinini değiştiren, Allah'ın dinini ortadan kaldıran, Allah'ın dinini reddeden ve Allah dışında kanunlar koyanlarda bulunmaz.

Şeriat dışında bir başka kanuna muhakeme olmayı asıl olarak görmekle birlikte İslam şeriatinin bir kısmını uygulamak sizi kandırmasın. Yine bu da bir küfürdür. Çünkü Allah'ın şeriatinin; başvurulacak asıl ve tek kaynak olması, her şeye üstün ve her şeyin ona bağlı olması, onun en önemli özelliklerindendir. Çünkü o, Allah'ın hükmüdür. Eğer Allah'ın şeriatı asıl değil, başka kanunlara bağlı ise ve her şeye üstün değilse, en önemli olan, her şeye hüküm verici olma özelliğini kaybetmiş olur. Bu durumda, Allah'ın şeriatine itibar edilmemiş demektir.

Bundan apaçık anlaşılıyor ki “Allah'ın şeriatı, kanun koyma kaynaklarından biridir” sözünde, Allah'ın şeriatine herhangi bir itibar veya saygı yoktur. Bilakis ona eksiklik izafe etmek veya onu aşağı görmek vardır. Aslında bu, insanları kandırmaktan ve onlara gerçeği örtmekten başka bir şey değildir. Muhakkak ki şeriat, kanun koymada tek

kaynak olarak kabul edilmedikçe ona değer verilmiş olunmaz.

Allah dışında kanun koyma yetkisine sahip olduğunu iddia etmek kişiyi İslam milletinden çıkartan bir küfürdür. Aynı şekilde, Allah'ın şeriatı dışında şeriat ve hüküm koymak da küfürdür.

Bu meseleleri ve böyle kişiler ile muayyen bir meselede adaletsiz davranarak, hak olan hükme muhalif şeriatin başka bir hükümünü veren Müslüman hakim arasındaki farkı daha iyi anlamak için, bu konularda görüş beyan eden ehli sünnet alimlerinin sözlerini nakletmek gerekir.

Tarihte İslam diyarında, Müslümanlara Allah'ın şeriatı dışındaki şeriat ve hükümleri uygulamak sadece iki defa olmuştur.

Birincisi: Tatarlar bazı Müslüman beldelerini ele geçirdikleri zaman, oralarda “Yesak” olarak isimlendirilen kanunları uyguladılar.

“Yesak” İslam dahil bütün dinlerden ve Cengiz Han'ın görüşlerinden alıntılar yapılarak oluşturulmuş bir anayasadır .

İkincisi: Müslüman ülkelerde Osmanlı devletinin hilafetine son verilmesinden ve batıdan alınan kanunlara boyun eğilmesinden sonra ortaya çıkan haldir.

Batının askeri işgali bittikten sonra, gelen yerli hükümetler yine İslam topraklarında batının uyguladığı İslama muhalif beşeri kanunları uygulamaya devam etti. Bu güne kadar bu hal hala varlığını sürdürmektedir. İslam topraklarında Allah'ın şeriatı yaşamdan uzaklaştırılmış ve O'na muhakeme olma işi terk edilmiştir. Her ne kadar bazı

durumlarda (bazı Arap memleketlerinde) evlenme, boşanma, miras ve nafaka gibi şahsi konularda Allah'ın hükmüyle hükmediliyorsa da bu, beşeri anayasanın izni dahilindedir. Çünkü asıl olan, beşeri anayasadır. Asıl kabul edilen beşeri kanunların sultanının müsamaha gösterdiği kadar Allah'ın hükmüne değer verilmektedir.

İmam İbn Kesir (r.a) Allah (c.c)'ın:

“Cahiliyenin hükmünü mü istiyorlar? Yakinen inanan bir millet için Allah'tan daha iyi hüküm veren kim vardır?” (Maide: 50) ayeti hakkında şöyle dedi:

“Bütün hayırları kapsayıcı, bütün şerleri ortadan kaldıracı ve adil olan Allah'ın hükümlerinden çıkıp da şahsi görüşlere, hevalara ve Allah'ın şeriatine dayanmayan, insanların koyduğu prensiplere dayalı kanunlara başvuranları, Allah (c.c) Müslüman olarak kabul etmemektedir. Aynı cahiliye ehli gibi... Onlar görüşleri ve hevalarıyla ortaya koydukları sapık ve cahili hükümlerle hükmediyorlardı. Aynı Tatarların, kralları Cengiz Han tarafından kendilerine konulmuş “Yesak”ı anayasa edinip onun kanunlarıyla hükmetmeleri gibi...”

Bu “Yesak”; yahudi, Hristiyan, İslam ve diğer milletlerin kanunlarından alınmış hükümlerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş bir anayasa kitabıdır. Onda sırf Cengiz Han'ın görüş ve hevalardan alınmış bir çok hükümler vardı. Bu kitap Cengiz Han'ın oğulları arasında, Allah'ın Kitabı'ndaki ve Allah'ın Rasulü'nün sünnetindeki hükümlerin önüne geçirilen, kendisine tabii olunan bir şeriat oldu. **İnsanlardan kim bunu yaparsa o kâfirdir. Allah'ın ve Rasulünün hükmüne dönünceye, az ya da çok (küçük ya da büyük) her konuda bununla hükmedinceye kadar onunla savaşmak farzdır.”**

(İbn Kesir Tefsiri c: 2, s: 68)

Şeyh Ahmed Şakir, İbn Kesir'in bu sözıyla alakalı olarak şunları söyledi:

“Diyorum ki: Hüküm böyle iken (bugün olduğu gibi) Müslümanların beldelerinde putperest, kâfir Avrupa kanunlarından alınan yasalarla hükmetmek Allah'ın şeriatinde caiz midir?

Şahsi görüşlere ve batıl hevalara bağı, diledikleri gibi değıştirilen ve İslam şeriatine uygun olup olmadığına önem verilmeden konulan böyle bir kanunu uygulamak caiz midir?

Muhakkak ki Müslümanlar, daha önceki Tatar istilası hariç, böyle bir belaya kesinlikle uğramamışlardır. Tatarlar'ın istilası ise en karanlık dönemlerdendi. Buna rağmen Müslümanlar onlara boyun eğip tabii olmadılar. Bilakis, İslam tatarlara galip geldi. Sonra onları müslümanlara kattı ve onları Allah'ın şeriatine soktu. İşte! Müslümanların bu şekilde dinleri ve şeriatleri üzerinde sebat göstermeleri, tatarlar'ın yaptığı şeylerin bütün izlerini ortadan kaldırdı. Tatarlar'ın kanunlarıyla sadece hakim gurup ilgilendiğı, hüküm altındaki İslam ümmetinden hiç kimse buna iştirak etmediğı ve bu kanunları çocuklarına öğretmediğı için bu kanunların izlerinin ortadan kaldırılması çok kolay olmuştur.”

Şeyh Ahmed Şakir devamla şöyle dedi:

“İslam düşmanı Cengiz Han'ın ortaya koyduğu beşeri kanun hakkında, sekizinci yüzyıldaki Hafız İbn Kesir'in bu net ve kuvvetli vasıflandırmasını görüyor musunuz? Zamanımızın (hicri ondördüncü yüzyılda) müslümanlarının durumu da böyle değil midir?

Bu iki zaman (tatarlar ile günümüz) arasında sadece az önce işaret ettiğimiz bir tek fark vardır. Bu da; tatarlar'ın kanunlarının, sadece ülkeye hakim olan tatarları ilgilendi-

riyor olmasıdır. Bunun için etkisi çabuk kalktı ve böylece bu kâfir hakim grup, İslam ümmetinin içinde kayboldu.

Fakat bugünkü Müslümanlar, tatarlar döneminden daha kötü bir hal, daha şiddetli bir zulüm ve karanlık içindedirler. Çünkü İslam ümmetinin çoğu, İslam şeriatine muhalif ve Yesak'a benzeyen bugünkü kanunları kabul edip içlerine sindirdi. Yesak, küfrü apaçık olan bir kişi tarafından yapılmıştır. Fakat zamanımızda İslam şeriatine muhalif kanunları koyanlar, kendilerini İslam'a nispet etmektedirler. Sonra bu kanunları Müslümanların evlatları öğrenmekte, artık babalar ve evlatlar bu kanunlarla övünmekte ve onları tercih etmektedir. Sonra da tereddüd etmeden, işlerinin çözümünü günümüzün bu Yesak'ına havale etmektedirler. Bu konuda kendilerine muhalefet edenleri ise küçük (hakir) görmekte, dinlerine sınıksız yapılmaya davet edenleri "gerici", "yobaz" ve bunun gibi çirkin lafızlarla isimlendirmektedirler.

Hatta onlar (günümüzün Yesak'ına tabii olanlar) ellerini, hala uygulanan İslam şeriatinin hükümlerine uzatarak, kimi zaman iyilik ve yumuşaklıkla, kimi zaman tuzak ve aldatmacayla, kimi zaman da ellerinde bulnan güçle İslam kanunlarını yeni yesaklarıyla değiştirmek istiyorlar. "Dini devletten ayırmak" istediklerini utanmadan da söylüyorlar.

Günümüzün Yesak'ı olan bu yeni dini, bu yeni teşriyi kabul etmek caiz midir? İster alim olsun ister cahil olsun bir Müslüman babanın çocuklarına, bu yeni dini öğrenmeleri, kabul etmeleri ve onunla amel etmeleri için izin vermesi caiz midir? Bir Müslüman, İslam şeriatini bırakarak bu günümüz yesakıyla (beşeri kanunlarla) amel ederek kadı olabilir mi? Dinini bilen, ona hem toptan hem de tafsilatlı olarak iman eden, bu Kur'an'ın Allah tarafından

Rasulüne bir hüküm kitabı olarak indirildiğine, ona önünden veya arkasından hiç bir batılın karıştırılamayacağına inanan, Allah'a ve gönderdiği rasulüne her halukarda itaati vacip gören bir Müslümanın bütün bunları yapabileceğini hiç zannetmiyorum.

Müslüman bir kişinin hiç tereddüt etmeden ve te'vil yapmadan, bu günümüz beşeri kanunlarıyla amel ederek kadı olmasının kesin caiz olmadığına ve hiçbir zaman da caiz olmayacağına hüküm verilir. **Bu beşeri kanunlar hakkındaki hüküm kesinlikle çok açıktır. Bunun apaçık küfür olduğu, güneşin varlığı kadar açıktır. Bunda hiçbir kapalılık ve şüphe yoktur. Müslüman olduğunu söyleyen bir kişi onu asla kabul edip onunla amel etmez. Bu konuda hiçbir mazereti yoktur. Herkes kendi nefesine dikkat etsin ve herkes kendi nefisini hesaba çeksin.**"³⁷

Osmanlı devletinin Şeyh'ul İslam'ı Mustafa Sabri, Allah'ın Kitabı ve Rasulünün sünnetinden başka şeylerle muhakeme olmanın sonuçları ve dini devletten ayıran laik düzen hakkında şunları söylemektedir:

"Gerçek şudur ki; dini siyasetten uzaklaştırma planı, İslam dinini ortadan kaldırmak ve onu yok etmek için yapılan bir plandır. Batı zihniyetli olanların çıkarttığı her bidat şüphesiz İslam dinini yok etmek ve ondan çıkmak içindir. Fakat dini siyasetten uzaklaştırma planları, bu konuda ortaya konmuş diğer bütün tuzakların en tehlikelisi ve en çirkinidir. Çünkü bu, devletin halkın dini üzerine yaptığı bir darbedir. Oysa adet olduğu üzere, darbeler ve devrimler halktan devlete olur. Hükümet, dini siyasetten uzaklaştır-

³⁷ (Umdet'ut Tefsir c: 4, s: 171-172 / Mearif Yayın Evi)

dığı zaman İslam dinine boyun eğmemiş ve mürted olmuştur. **Bundan dolayı önce hükümet sonra da** (hükümete itaat ettiği için) **ümme mürted olmuştur. Fert fert bu hükümetin hükmü altında olanların hepsi mürted olmasa bile, genel olarak bu topluluk** (bu hükümete ses çıkartmadığı için) **toplucu mürted olmuştur. Bu ise, fertlerin irtidadında küfre en kısa yoldur. Ayrıca, İslam'ın hükmüne boyun eğmeyen ve İslam'ın kanunlarını uzaklaştırıp başka kanunlarla hükmeden bu mürted hükümete itaat etmeyi kabul eden her fert mürted olmuş olur.**"³⁸

Şeyh'ul İslam Mustafa Sabri, kitabının bir başka yerinde şöyle demiştir:

"Sahabe asrından yakın günümüze kadar İslam devletleri ümmete, İslam'la hükmetmişlerdi. Muhakkak ki, bu hükümetler, dini hükümlerden herhangi birine muhalif (küfür dışı) şeyleri bazı boşluklardan yararlanarak yapmışlardır. Fakat bu devletler, Müslümanlardan herhangi biri nefesine uyarak bir günah işlediğinde, Allah ve insanların korkusundan nasıl kalbi titriyorsa, aynı şekilde titreyerek ve çekinerek günahlarını gizli işliyorlardı. Fakat bugünkü devletlerin İslam'ın kontrolünden çıktıkları, din işlerini devlet işlerinden ayırdıkları, dini siyasetten uzaklaştırdıkları, yani dini, devlet üzerinde hüküm koyucu olmaktan uzaklaştırdıkları ve İslam'dan uzak yabancı devletleri taklit ederek yasalar ortaya koydukları açıkça görülmektedir. Müslüman devletlerden hiçbirisi, ne kadar zalim ve fasık

³⁸ (Mevkıful Akli vel ilm vel Alem min Rabbil Alemin c: 4 s: 280 / Halebi baskısı)

olsa da böyle bir şey yapmayı aklından bile geçirmemiştir.”³⁹

İmam Şankıti tefsirinde, Allah (c.c)’ın:

“Hükümünde O’na ortak kabul etmez.” (Kehf: 26) ayeti hakkında şöyle dedi:

“Allah (c.c)’ın, **“Hükümünde O’na ortak kabul etmez”** ayetinden ve benzeri ayetlerden şu anlaşılmaktadır: **Allah’ın Şeriatı dışındaki yasaların hükümlerine tabii olanlar Allah’a eş koşmuşlardır.”**

Allah (c.c)’ın:

“Muhakkak ki bu Kur’an insanları en doğru yola hidayet eder.” (İsra: 9) ayetinin tefsiri hakkında da şöyle demiştir: “Kur’an’ın insanları en doğru yola hidayet etmesine örnek olarak, Âdemoğullarının efendisi Muhammed b. Abdullah’ın şeriatinden başka şeriatlere **tabii olmanın, İslam milletinden çıkarıcı açık bir küfür olduğunu bildirmesi, onun doğru yola hidayet etmesindendir.”**
(Edva’ul Beyan c: 3 s: 439)

Yine İmam Şankıti şöyle dedi:

“Kâfirler Rasulullah’a şunu sormuşlardı:

“Bir koyun öldüğünde onu kim öldür müştür? Rasulullah (s.a.s) onlara dedi ki:

“Onu, Allah öldürdü.” Bunun üzerine Rasulullah’a şöyle dediler:

“Kendi elinizle kestikleriniz helal oluyor da Allah’ın kendi kerim eliyle kestiğine haram diyorsunuz! O zaman siz, Allah’tan daha mı iyisiniz?” Bunun üzerine Allah (c.c) şu ayeti indirdi:

³⁹ (Mevkıful Akli vel ilm vel Alem min Rabbil Alemin c: 4 s: 292 / Halebi baskısı)

“Üzerine Allah’ın adı zikredilmeyenlerden yemeyin! Çünkü o fısktır. Muhakkak ki şeytan dostlarına sizinle mücadele etmelerini fısıldamaktadır. Eğer onlara itaat ederseniz, muhakkak ki o zaman müşriklerden olursunuz.” (En’am: 121)

Bu, Allah (c.c)’ın yeminidir. Ölü etini helal görme konusunda şeytana tabii olanların kesinlikle müşrik olduklarına dair yemin etmektedir. İşte bu şirkin, kişiyi İslam milletinden çıkardığına dair Müslümanların icması vardır. Allah (c.c) kıyamet gününde böyle şirk işleyenleri şu ayetinde belirttiği gibi azarlayacaktır.

“Ey Âdemoğlu! “Şeytana ibadet etmeyin. O, sizin için apaçık bir düşmandır” diye bildirmedi mi?” (Yasin 60-61)

Muhakkak ki vahye muhalif kanun koyduğunda ona itaat etmek, ona ibadet etmek demektir.”

Yine İmam Şankî, başka bir yerde şöyle dedi:

“Allah’ın şeriatı dışındaki hükümlere muhakeme olduğu halde kendisinin İslam dininden olduğunu iddia eden kimseden daha hayret verici ne vardır? Aynı Allah (c.c)’ın şu sözünde buyurduğu gibi:

“Sana ve senden öncekilere indirilenlere iman ettiğini iddia edenleri görmüyor musun? Reddetmeleri emrolunmuşken tağuta muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan onları derin bir sapıklığa saptırmak istiyor.”

(Nisa: 60)

Allah (c.c) şöyle buyurmuştur:

“Allah’ın indirdikleri ile hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendileridir.” (Maide:44)

Başka bir ayette şöyle buyurmuştur:

**“Size tafsilatlı bir kitap indirmişken, Allah’ın hük-
münden başka bir hüküm mü arayacağım. Kendile-
rine kitap verilenler, onun hak ile Rabbin katından
indirildiğini kesinlikle bilmektedirler. Sakın şüphe
edenlerden olma.”** (En’am: 114)

Yine İmam Şankı, başka bir yerde şöyle dedi:

“Şüphesiz Allah’ın şeriatine muhalif şeriat koyanlara itaat eden kimse, Allah’la beraber Allah’a eş koştur. Allah (c.c)’ın şu sözü buna delalet etmektedir:

**“Böylece Allah dışında edindikleri ortakları, müş-
riklerin çoğuna kendi evlatlarını öldürmeyi güzel gös-
terdi...”** (En’am: 137)

Allah (c.c), çocukları öldürme konusunda onlara itaat ettikleri için, “onların ortakları” olarak isimlendirmiştir.

Yine Allah (c.c) şöyle buyurmaktadır:

**“Yoksa onların, Allah’ın dinde izin vermediği şeyler
hakkında helal hükmünü veren ortaklarını var?”** (Şura: 21)

Allah (c.c) bu ayette, Allah dışında kanun koyanları “ortakları” olarak isimlendirmiştir.

Allah (c.c) şeytan hakkında şöyle haber veriyor:

**“Kıyamet gününde şeytan (dünyadayken) Allah’a eş
koşanlara: “Muhakkak ki ben, sizlerin daha önce beni
ortak koşmanızı inkâr ettim.”** (İbrahim: 22)

Allah (c.c)’ın bu şekilde haber vermesi, bu meseleyi daha da açıklar. Çünkü Allah’a eş koşanların eş koşmaları, ancak şeytanın onları kendisine itaat etmeye çağırdığında ona itaat etmeleriyle olur. Aynı Allah’ın, şeytan hakkında şu ayetinde açıkça ortaya koyduğu gibi:

“Benim sizin üzerinizde hiç bir sultam yoktu. Ben yalnızca sizi çağırdım. Siz de bana icabet ettiniz.” (İbrahim: 22)

Ayette görüldüğü gibi mesele çok açıktır.

İmam Şankiti:

“Onlar hahamlarını ve papazlarını Allah dışında Rabblar edindiler. Meryem oğlu Mesihî de... Oysa sadece kendisinden başka ilah bulunmayan O tek ilaha ibadet etmekle emrolunmuşlardı.” (Tevbe: 31)

ayetini tefsir ederken şöyle dedi:

“İşte bu ayet hakkındaki Rasulullah’ın tefsiri: **“Kim Allah’ın şeriatine muhalif helal ve haramlar koyan kişilere tabii olursa, tabii olduğu kimselere ibadet etmiş, onları Rab edinerek Allah’a eş koşmuş ve Allah’ı inkâr eden bir kâfir olmuştur.”** Bu sahih bir tefsirdir. Onun sıhhati hakkında şüphe yoktur. Kur’an’ın birçok ayeti onun sıhhatine şahadet etmektedir. Allah’ın izniyle bazı-
larını açıklayacağız.”

Yine İmam Şankiti dedi ki:

“Ey Kardeşler! Biliniz ki, Allah’a hükmünde eş koşmak ile O’na ibadette eş koşmak kesinlikle aynı şeydir. Aralarında hiçbir fark yoktur. Allah’ın nizamından başka bir nizama, Allah’ın şeriatinden başka bir Şeriate veya Allah’ın kanun kıldığı şeyden başka birşeye ya da Rasulünün dili üzere Allah’ın indirdiği semavi nurdan yüz çevirerek Allah’ın beşere koyduğu Şeriate muhalif kanunlara itaat eden... Evet! **Bunları yapan kimse putlara ibadet eden ve heykellere secde eden gibidir. Bunların aralarında hiç bir fark yoktur. Her yönüyle aynıdır. Her ikisi de Allah’a eş koşan müşriktir. Birisi Allah’a ibadette eş koşmuştur. Diğeri ise Allah’a hükmünde eş koşmuştur. İbadette Allah’a eş koşmak ile hükümde Allah’a eş koşmanın arasında hiç bir fark yoktur. İki**

de aynıdır...” (Bu İmam Şankiti’nin kasetten alınmış konuşmasıdır.)

Yine İmam Şankiti, başka bir yerde şöyle dedi:

“Özet olarak teşri ve kanun koyma yetkisi; en üstün olan, emretme, nehyetme ve idare konusunda kendisinden daha üstün hiç bir varlığın bulunmadığı Allah'a aittir. Fakat cahil, kâfir, zavallı ve miskin olan yaratılmışa gelince... Onun helal veya haram koyma yetkisi kesinlikle yoktur. Yanlarında Allah'ın kitabı olduğu, İslam kendilerine babalarından miras kaldığı, yine yanlarında bu aydınlatıcı nur, yüce Kur'an ve yaratılmışların en hayırlısının sünneti bulunduğu, Allah ve Rasulü kendilerine herşeyi açıkladığı halde bunlardan yüz çevirenlerden daha hayret verici ne vardır?

Allah'ın hükümlerinin, ortaya çıkmış yeni meselelere hükmetmede artık yetersiz kaldığını iddia etmeleri daha da hayret vericidir...

Doğru çözümü; saçma sapan, domuz kâfirlerin görüşlerinde ararlar. Hâlbuki onlar, gerçekte hiçbirşey bilmeyen kimselerdir. Böyle yapmalarının sebebi, kalplerinin ve basiretlerinin kör olmasındandır. Bundan Allah'a sığınılır. Onlarla aynı görüşte olandan başkası bunu tasdik etmez. Ancak yarasalar gibi görme hissi zayıf olanlar Kur'an'ı Kerim'den yüz çevirirler. Çünkü Kur'an'ı Kerim büyük bir nurdur ve gözleri yarasalar gibi zayıf olanlar onun nurunu göremezler. Çünkü Kur'an'ın büyük nuru onları kör etmiştir ve artık yarasalar gibi sadece karanlıkta görebilirler.”

(Edva'ul Beyan tefsiri)

Şeyh Muhammed Hamid el Fikki tağutun manasıyla alakalı olarak şöyle demektedir:

“Tağut hakkındaki selefin sözlerinin özeti şudur: Tağut: Kulları Allah'a ibadetten, dinde ihlâslı olmaktan, Allah'a ve Rasulüne itaat etmekten engelleyip alıkoyan her şeydir. Bu cinlerden şeytanlar olabileceği gibi insanlardan şeytanlar, ağaçlar, taşlar ve bunlar dışındaki her şey de olabilir.

İslama ve Allah'ın şeriatine yabancı olan bütün kanunlar, bunlardan başka insanlar tarafından konulan ve Allah'ın şeriatindeki hadlerin uygulanmasını geçersiz kılan, riba, zina, içki ve bunlar dışındaki yasakları helal kılan, kan, ırz ve mallar hakkında Allah'ın hükümlerini iptal eden bütün kanunlar, Allah Rasulünün getirdiği haktan alıkoyan beşeri mahreçli, akıl ürünü bütün kitaplar (kanun kitapları) da böyledir.

Bu kitapları yapan kişiler, ister Allah Rasulünün getirdiği haktan alıkoymak niyetiyle yapsınlar ister bu niyetle yapmasınlar yine de bu kitaplar birer tağuttur.”⁴⁰

Yine Şeyh Muhammed Hamid el Fıkkî, “Fethul Mecid” adlı kitabının dipnotunda Yesakla ilgili olarak şöyle demiştir:

“Yesak gibi, hatta ondan daha şerli olan şey şudur:

Kan, ırz ve mallar hakkında Allah'ın Kitabında ve Rasulünün sünnetinde hükümler açıkken, batılların kanunlarını bu konularda kendisine kanun edinip onlara muhakeme olan kişidir. **Böyle yapan kimse şüphesiz kâfirdir, mürteddir.** Bu ameller üzerinde ısrar ettiği ve Allah'ın indirdiği hükme dönmediği müddetçe **onun Müslüman olarak isimlendirilmesi, İslam'dan olduğu açık**

⁴⁰ (Feth'ul Mecid s: 282 / dipnot 1 -Sünneti Muhammediye / Birinci baskı)

olan namaz, oruç, hac ve bunlar gibi amelleri yerine getirmesi kendisine hiçbir fayda sağlamaz.”

(Fethul Mecid -dipnot)

İmam ibn Teymiyye (r.a), Allah (c.c)’ın:

“Sana ve senden önce indirilenlere iman ettiğini iddia edenleri görmüyor musun? Redetmeleri emrolunmuşken tağuta muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan onları derin bir sapıklığa saptırmak istiyor.” (Nisa: 60) ayetini şöyle açıkladı:

“Bu ayetlerde, kitap ve sünnetten başkasına muhakeme olanların dalalet ve nifak üzere olduklarına dair apaçık deliller vardır. Böyle kimseler, şer’i deliller ile bazı tağutlardan, müşriklerden, ehli kitaptan ve bunlar dışında itibar edilen çeşitli kimselerden alınan ve akli deliller olarak isimlendirilen görüşlerin arasını uzlaştırmayı istediklerini iddia etseler bile, yine de dalalet ve nifak üzerindedirler.”

Yine İmam ibn Teymiyye (r.a) şöyle dedi:

“Kitap, sünnet ve ümmetin icmasıyla sabittir ki; iki şahadet kelimesini söylese bile İslam şeriatinin dışına çıkan kim olursa olsun onunla savaşılr. Allah'a ve Rasulüne itaate girmekten kaçınan kuvvet sahibi (isyancılar), Allah'a ve Rasulüne savaş açmışlardır. Yeryüzünde kim, Allah'ın Kitabı ve Rasulün sünneti dışındaki şeylerle amel ederse, o kesinlikle yeryüzünde fesat çıkaran bir kimsedir.

Her Müslümanın bildiği ve bütün alimlerin ittifak ettiği şey şudur: Kim İslam dininden başka bir dine veya Muhammed (s.a.s)’in şeriatinden başka bir şeriate tabii olmayı caiz görürse kâfir olur. Böyle kimsenin küfrü, kitabın bir kısmına iman edip bir kısmını inkâr edenlerin küfrü gibidir.”

İbn Kayyım (r.a), Allah (c.c)'ın:

**“Ey İman edenler! Seslerinizi nebinin sesinden daha fazla yükseltmeyin! Birbirinize yüksek sesle seslendiğiniz gibi O’na da aynı şekilde seslenmeyin! Yoksa far-
kında olmadan amelleriniz boşa gider.”** (Hucurat: 2)
ayeti hakkında şöyle dedi:

“Sahabeler seslerini Rasulullah’ın sesinin üzerine çıkarttıkları zaman, onların amelleri boşa gider de görüşlerini, akıllarını, arzularını, siyasi görüşlerini ve bilgilerini Rasulullah (s.a.s)’in getirdiği şeylerin üzerine çıkaranların amelleri boşa gitmez mi? Şüphesiz bunların durumu, seslerini Rasulullah’ın sesinin üzerine çıkaranlardan daha kötüdür. Böyle yapanların amellerinin boşa gitmesi muhakkak daha önceliklidir.” **(İ’lam’ul Muvakiin c: 1, s: 51)**

Şeyh Muhammed b. İbrahim şöyle dedi:

“Hüküm konusunda insan ürünü kanunları, insanları uyarmak için Ruh’ul Emin’in Muhammed’in kalbine fasih arap dilinde indirdiği Kur’an ile aynı seviyeye yükseltmek ve ihtilaf anında Kur’an’la değil de bu insan ürünü kanunlarla hükmetmek, apaçık büyük küfür olan amellerdendir ve Allah’ın aşağıdaki sözlerine karşı zıt ve inatçı bir tavır takınmaktır.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Eğer herhangi bir şey hakkında ihtilafa düşerseniz onu Allah’a ve Rasulüne havale edin! Eğer Allah’a ve ahiret gününe iman etmişseniz bu daha hayırlı ve sonuç itibarı ile de daha güzeldir.” (Nisa: 59)

Allah (c.c), herhangi bir konuda ihtilafa düşen kimselerin, Nebi (s.a.s)’yi hakem tayin etmedikçe imanlarını geçersiz saymaktadır. Hem de bu imanın geçersizliğini,

nefiy (olumsuzluk) ve kase (yemin) edatlarının tekrarlanmasıyla te'kit ederek bildirmiştir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Hayır! Rabbine yemin olsun ki, aralarında çeşitlikleri şeylerde seni hakem tayin etmedikçe, sonra verdiği hükümden dolayı kalplerinde hiç bir sıkıntı duymadan teslim olmadıkça asla iman etmiş olmazlar.”

(Nisa: 65)

Allah (c.c), ayette görüldüğü gibi, iman etmiş sayılabilmeleri için sadece Rasulullah (s.a.s)’a muhakeme olmaları şartıyla yetinmemiş, buna ek olarak; Rasulullah (s.a.s)’ın hükümlerine karşı nefislerinde hiç bir sıkıntı duymamalarını da şart koşturmuştur. Ayetin şu bölümünde geçtiği gibi: **“Sonra senin verdiği hükümden dolayı nefislerinde hiçbir sıkıntı duymadan...”**

Ayette geçen **“harac”** kelimesi; sıkıntı manasındadır. Onların içinde, Rasulullah’ın verdiği hükümden ve ona teslim olmaktan dolayı kesinlikle herhangi bir sıkıntı ve üzüntü olmamalıdır. Allah (c.c), ayette görüldüğü gibi, iman etmiş sayılabilmeleri için sadece bu iki şartla da yetinmemiş, buna ek olarak; Rasulullah’ın hükümlerine tam teslimiyet göstermeleri gerektiğini de bildirmiştir. Yani amelde Rasulullah (s.a.s)’ın hükümlerine tamamen boyun eğmeleri gerekir. Yani nefislerin arzularını bir kenara bırakıp sadece Rasulullah (s.a.s)’ın hükümlerine tam teslimiyet göstermeleri ve boyun eğmeleri gerekir. Bu sebeple Allah (c.c), ayette geçtiği gibi bu manayı, te'kit mastarı olan **“teslimen”** kelimesiyle kuvvetlendirmiştir. Bu gösteriyor ki: Rasulullah (s.a.s)’ın hükümlerine teslimiyet ve boyun eğmek yetmez. Tam teslimiyet ve boyun eğmek gerekir.

Birinci ayette geçen manayı iyi düşünün! Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Eğer herhangi bir şey hakkında ihtilafa düşerseniz onu Allah'a ve Rasulüne havale edin! Eğer Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız bu daha hayırlı ve sonuç itibari ile daha güzeldir.”

Allah (c.c) ayette **“eğer herhangi birşey hakkında ihtilafa düşerseniz”** buyurarak, ihtilaf edilen meseleyi belli birşeye has kılmadan genel olarak zikretmesi, genel bir mana belirtmek içindir. Yani miktarı ve cinsi ne olursa olsun herhangi bir şey hakkında ihtilafa düşerseniz onu Allah'a ve Rasulüne havale edin demektir.

Sonra yine Allah'a ve ahiret gününe imanın gerçekleşmesi için Allah'ın bunu nasıl şart koştuğunu iyice düşünün! Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Eğer Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız...”

Sonra da Allah (c.c) şöyle buyurmuştur:

“Bu daha hayırlı...” Allah (c.c) birşey hakkında hayırlı derse, onda ebediyen şer olmaz. Bilakis o, dünyada da ahirette de hayırlıdır.

Yine Allah (c.c) şöyle buyurmuştur:

“Sonuç itibarı ile de daha güzeldir” yani dünyada ve ahiretteki sonucu daha güzeldir demektir. Bu gösteriyor ki, herhangi birşey hakkında ihtilaf edildiği zaman bunun çözümünü, Rasulullah dışında başka bir şeye havale etmek, münafıkların söylediklerinin aksine, kişiye sadece şer kazandırır. Dünya ve ahiretteki sonucu ise daha kötü olur.

Münafıklar, Rasulullah dışında başka birşeye muhakeme oldukları zaman, Allah (c.c)'ın bildirdiği gibi şöyle derler:

“Biz ancak iyilik yapmak ve uzlaştırmak istemiştik.” (Nisa: 62)

Bir başka ayette de şöyle söyledikleri zikredilmiştir:

“Muhakkak ki biz ıslah edicileriz.” (Bakara: 11)
İşte bu sebeple Allah (c.c), onların sözlerine karşılık şöyle buyurmuştur:

“Hayır! Muhakkak ki onlar, fesat çıkaranlardır. Fakat hissetmezler.” (Bakara: 12)

Aynı zamanda bu ayet, Allah'ın kanunlarına zıt kanun koyanlara karşı da söylenebilir. Onlar, Allah'ın kanunlarına zıt kanun koyarken: “İnsanların bu kanunlara ihtiyacı vardır, artık böyle kanunlara muhakeme olmak zaruret olmuştur” derler. Bu sözler, Rasulullah (s.a.s)'ın getirdiklerine karşı şüphe etmek demektir. Aynı zamanda, Allah'ın ve Rasulünün beyanlarının eksik olduğunu, her zamanda ve her yerde ihtilafları çözebilecek durumda olmadığını, bunlar uygulandığında dünya ve ahiretteki sonucun kötü olacağını söylemek olur.

Yine hükmü genel (amm) olan ikinci ayet hakkında da iyi düşünün! Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Aralarında çekiştikleri şeylerde...” Ayetteki ismi mevsul olan (ma) harfî, usulcülere ve diğer alimlere göre genel (amm) bir mana ifade etmektedir. İşte bu genel ifade cins ve çeşit yönünden bütün her şeyi kapsamaktadır. Aynı, miktar yönünden her şeyi kapsadığı gibi... Yani ne olursa olsun her cins ve ne miktarda olursa olsun her miktar bu hükme girer.

Allah (c.c), Rasulullah (s.a.s)'ın getirdiği şeyler dışında başka şeylere muhakeme olmak isteyen münafıkların imanını kesinlikle kabul etmemekte ve onların imanını geçersiz saymaktadır. Şu ayetinde buyurduğu gibi:

“Sana ve senden öncekilere indirilenlere iman ettiklerini iddia edenleri görmüyor musun? Reddetmeleri emrolunmuşken tağuta muhakeme olmak is-

tiyorlar. Şeytan onları derin bir sapıklığa düşürmek istiyor.” (Nisa: 60)

Muhakkak ki Allah (c.c) bu ayette “**yezumune**” (iddia ediyorlar) kelimesini kullanarak söz konusu kişilerin iman iddialarını yalanlamaktadır. Çünkü **kulun kalbinde iman-la birlikte, nebi (s.a.s)’in getirdiğinden başkasına muhakeme olmayı istemek asla bir arada bulunamaz.** Bilakis bunlardan biri varsa, diğerini yok eder.

Tagut; tuğyandan türemiş bir kelimedir. Yani İslamın sınırına tecavüz eden demektir. Rasulullah’ın getirdiğinin dışındaki kanunlarla hüküm veren herkes taguttur. Aynı şekilde, Nebi (s.a.s)’ın getirdiği kanunlardan başka kanunlara muhakeme olan herkes, taguta muhakeme olmuştur. Her ferdin, Nebi (s.a.s)’nin getirdikleriyle hüküm vermesi haktır. Fakat Nebi (s.a.s)’nin getirdiğinden başka kanunlarla hüküm vermek kesinlikle caiz olmaz. Aynı şekilde de her ferdin, Nebi (s.a.s)’nin getirdiği şeylere muhakeme olma hakkı vardır. Kim, Nebi (s.a.s)’nin getirdiklerinin dışında başka kanunlarla hüküm verirse veya o kanunlara muhakeme olursa, haddini aşmış, böylece ya tagut ya da taguta muhakeme olan olmuştur.

Allah (c.c)’ın şu ayetini de iyi düşünün!

“Onu reddetmekle emrolunmuşlardı...” Bu ayeti okuduğun zaman Allah’ın kanunlarına zıt kanun koyanların, Allah’ın emrine ne kadar karşı geldiklerini daha iyi anlarsın. Allah (c.c) insanlardan tagutu reddetmelerini istiyor. Allah’ın kanunlarına zıt kanun koyanlar da tagutun kabul edilmesini istiyorlar. Allah (c.c) onlar hakkında şöyle buyuruyor:

“Zalimler sözleri, kendilerine söylenenden başka sözze çevirmektedirler.” (Bakara: 59)

Allah (c.c)’ın şu sözünü de iyi düşünün!

“Şeytan onları saptırmak istiyor.” Allah (c.c) bu ayette tağuta muhakeme olmanın sapıklık olduğunu bildirmektedir. Hâlbuki Allah'ın kanunlarına zıt kanun koyanlar, bunu hidayet (dosdoğru yol) olarak görmektedirler. Yine Allah (c.c) bu ayette tağuta muhakeme olmanın, şeytanın istediği birşey olduğunu bildirmiştir. Hâlbuki Allah'ın kanunlarına zıt kanun koyanlar, bunda insanlar için maslahat ve şeytandan uzaklaşma görmektedirler. Bu demektir ki; şeytanın emirleri insanların maslahatına uygundur. Fakat Rahman'ın isteği ve Rasulullah'ın getirdiği insanların maslahatına uygun değildir.

Allah (c.c), kendi hükümünün insanların maslahatına en uygun olduğunu, bundan başkasını isteyenlerin ise cahiliyenin hükümlerini istediklerini bildirerek şöyle buyurmaktadır:

“Cahiliyenin hükümünü mü istiyorlar? Yakinen inanan bir millet için Allah'tan daha iyi hüküm veren kim vardır.” (Maide: 50)

Bu ayeti kerimeyi iyice düşün! Bu ayeti kerime, hüküm iki kısma ayırır. Allah'ın hükmü ve cahiliyenin hükmü... Allah'ın hükmünden sonra ancak cahiliyenin hükmü vardır, başka bir şey yoktur. Bu gösteriyor ki, Allah'ın kanunu dışında kanun koyanlar, kabul etseler de etmezse de cahiliye ehliendirler. Hatta onlardan daha kötü ve daha yalancılardır. Çünkü cahiliye ehlinde bu konuda zıtlık ve tezatlık yoktur. Hâlbuki Allah'ın kanunu dışında kanun koyanlarda zıtlık ve tezatlık vardır. Çünkü onlar, Allah'ın kanunu dışında kanunlar koydukları halde, Rasulullah (s.a.s)'ın getirdiği şeylere de iman ettiklerini söylüyorlar. Böylece ikisi arasında bir yol tutmak istiyorlar. Allah (c.c) bu kişilerin benzerleri hakkında şöyle buyurmuştur:

“İşte onlar, gerçekten kâfir olanlardır! Kâfirler için rezil, ebedi bir azap hazırladık.” (Nisa: 151)

Ayrıca bu ayeti kerimenin, Allah'ın kanunu dışında kanun koyanların, heva, heves ve kıt akıllarından çıkartıkları kanunlara “iyi” diyenlerin sözlerine nasıl cevap verdiğine bir bak! Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Yakinen bilen bir millet için Allah'tan daha iyi hüküm veren kim vardır?” (Maide: 50)

Bundan önceki ayetlerde Allah (c.c), Nebisi Muhammed (s.a.s)'i muhatap alarak şöyle buyurmuştur:

“Onların aralarında, Allah'ın indirdiği ile hükmet! Sana hak geldikten sonra onların hevalarına uyma!” (Maide: 48)

Yine şöyle buyurmuştur:

“Aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet, onların hevalarına tabii olma! Allah'ın sana indirmiş olduğu şeylerin bir kısmı hakkında seni saptırmalarından sakın! Eğer yüz çevirirlerse bil ki, Allah onlara bazı günahlarından dolayı azap etmek istemektedir. Muhakkak ki insanların çoğu fasıktır.” (Maide: 49)

Allah (c.c), yahudiler Nebi (s.a.s)'den hüküm istemeye geldikleri zaman, aralarında hükmetme ile onlardan yüz çevirme konusunda onun muhayyer olduğundan bahsederek şöyle buyurmuştur:

“Eğer sana gelirlerse aralarında hükmet ya da onlardan yüz çevir! Eğer onlardan yüz çevirirsen sana kesinlikle hiç bir zarar veremezler. Eğer hüküm verirsen onların arasında adaletle hüküm ver! Muhakkak ki Allah adaletli olanı sever.” (Maide: 42)

Bu ayette kastedilen adalet, Allah'ın ve Rasulünün hükmüdür. Allah'ın ve Rasulünün hükmü dışında hiçbir

hüküm gerçekten adaletli değildir. İslam'a muhalif hükümler zulümdür, dalalettir, sapıklıktır, küfürdür, fısıktır. Bu sebeple Allah (c.c) bundan sonraki ayetlerde şöyle buyurmuştur :

“Allah'ın indirdikleri ile hükmetmeyenler işte onlar kâfirlerin ta kendileridirler!” (Maide: 44)

“Allah'ın indirdikleri ile hükmetmeyenler işte onlar zalimlerin ta kendileridirler!” (Maide: 45)

“Allah'ın indirdikleri ile hükmetmeyenler işte onlar fasıkların ta kendileridirler!” (Maide: 47)

Bu ayetlerde Allah (c.c), Allah'ın indirdikleri ile hükmetmeyen hakimlerin kâfir, zalim ve fasık olduklarına hükmediyor. Allah (c.c), Allah'ın indirdikleri ile hükmetmeyenlere, kâfir olmadıkları halde kâfir hükmünü asla vermez. Muhakkak ki böyle yapan kişi mutlak kâfirdir. Ya ameli küfür işlemiş ya da itikadi küfür işlemiştir.

Bu ayetlerin tefsiri hakkında İbn Abbas'tan gelen, Tavus ve başkalarının da rivayet ettiği haber şuna delalet etmektedir: Allah'ın indirdikleri ile hükmetmeyen hakim ya İslam milletinden çıkaran itikadi küfür işlemiş ya da İslam milletinden çıkarmayan ameli küfür işlemiştir. Birinci zikredilen itikadi küfür bir kaç çeşittir:

1 - Allah ve Rasulünün hükmüyle hükmedilmesinin gerekli olduğunu inkâr ederek Allah'ın indirdikleri ile hükmetmeyen.

İbn Cerir'in tercih ettiği, İbni Abbas'tan rivayet edilen ve rivayette büyük küfür işlediklerini söylediği hakimler bu tür hakimlerdir. Zaten Allah ve Rasulünün hükmüyle hükmedilmesinin gerekli olduğunu inkâr eden hakim in kâfir olduğu kunusunda alimler arasında ihtilaf yoktur. Çünkü alimler, dinin aslından herhangi birşeyi veya hak-

kında ittifak edilen fer'i meselelerden herhangi birini inkâr eden ya da Rasulullah (s.a.s)'ın getirdiği kesin olan şeylerden bir harfî bile inkâr eden kimsenin İslam milletinden çıkartan küfür işlediği konusunda ittifak etmişlerdir.

2 - Allah'ın hükmünün hak olduğunu inkâr etmeyen, bununla birlikte Allah'ın ve Rasulünün hükmünden başka hükümlerin Allah'ın ve Rasulünün hükmünden daha güzel, daha mükemmel olduğuna ve insanların arasında zamanın geçmesiyle ve durumların değişmesiyle ortaya çıkan yeni olaylardaki ihtilaflarda hüküm olarak insanların ihtiyacını daha iyi karşıladığına inanarak, Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyen.

Bu durum da, şüphesiz küfürdür. Çünkü heva ve heveslere, kıt akıllara ve kötü düşüncelere dayanan yaratılmışların hükmünü, Hakim ve Hamid olan Allah'ın hükmüne tercih etmektedirler. Zamanın ve durumların değişmesiyle Allah'ın ve Rasulünün hükmünde hiçbir değişme olmaz. Yeni olaylar olsa bile muhakkakki Allah'ın Kitabında ve Rasulünün sünnetinde, ya nas olarak ya apaçık olarak ya natan istinbat olarak ya da başka bir şekilde bunlar hakkında hüküm vardır. Bunu bilen bilir, bilmeyen de bilmez.

Alimlerin, “durumların değişmesiyle fetvalar da değişir” sözlerinin manası; kıt akıllıların, hüküm ve hükümlerin illetlerini idrak ve anlamadan yoksun olanların zannettiği gibi değildir. Onlar, fetvaların kötü niyetlerine, hayvani şehvetlerine, dünyevi arzularına ve hatalı varsayımlarına göre değişeceğini zannettiler. Bu sebeple nasları kendi görüşlerine, heva ve heveslerine tabii kıldılar. Böylece güçleri yettiği kadar kelimeleri yerlerinden oynattılar.

3 - Beşeri kanunların Allah'ın ve Rasulünün hükümünden daha güzel olduğuna inanmayan fakat şer'i hükümlerle aynı seviyede olduğuna inanan.

Bu kimse de daha öncekiler gibi, İslam milletinden çıkaran küfür işlemiş ve kâfir olmuştur. Çünkü o, yaratılanın yaratana aynı seviyede olduğuna hüküm vermiş ve Allah (c.c)'ın şu ayetinin hükmüne karşı gelerek onu geçersiz kılmıştır:

“O'nun benzeri hiç bir şey yoktur. O, Semidir. Basirdir.” (Şura: 11)

Bu ve bunun gibi ayetler gösteriyor ki, Rab kemal sıfatlara haizdir. Sıfatı, fiili ve insanlar arasında hüküm vermesiyle mahlukata benzemekten münezzeh ve yücedir.

4 - Allah'ın indirdiği dışındaki hükmün, Allah ve Rasulünün hükmü gibi veya ondan daha iyi olduğuna inanmadığı halde, Allah ve Rasulünün hükmüne muhalif olan böyle hükümlerin tatbik edilmesini caiz gören.

Bu da daha öncekiler gibi İslam milletinden çıkaran küfür işlemiş ve kâfir olmuştur. Çünkü bu kimse, şer'i hükümlerin doğruluğunu kabul etmekle birlikte, beşeri hükümlerin de doğru olduğunu kabul etmiş, böylece sahih, açık ve kesin naslarla haram olduğu bildirilen şeyin yapılabileceğine itikad etmiş olur.

5 - Bu küfür, büyük küfürlerin en büyüğü, en kapsamlısı ve en açığıdır.

Bu: “Şeriate karşı en şiddetli ve en açık şekilde ortaya çıkmış, şeriatin hükümlerine karşı şiddetle büyüklenen, Allah ve rasulünün hükümlerine en zıd olan, şer'i mahkemelere rakip, beşeri kanunlarla hüküm veren mahkemeler icad etmektir.”

Bu mahkemeler için, şer'i mahkemelerde olduğu gibi düzenli, teferruatlı, teşkilatlı ve uyulması zorunlu hükümler veren merciler oluşturulmuştur.

Şer'i mahkemelerin mercisi nasıl Kur'an ve sünnetse, beşeri kanunlarla hükmeden mahkemelerin de mercileri vardır ve onların mercileri de; değişik ümmetlerin şeriatleri, Fransa, Amerika, İngiltere gibi değişik devletlerin anayasalarından derlenmiş kanunlar, bid'atçıların ve Müslüman olmadıkları halde İslam'a nispet edilmiş sapık taifelerin mezheblerinden alınmış kural, ilke ve prensiplerdir.

Bu tür mahkemeleri İslam diyarında çokça görmekteyiz. İnsanların ihtilaflarını çözmek için kapıları açıktır. İnsanlar da saf saf onlara gitmektedirler. Bu mahkemeler, ihtilaflı olan insanlar arasında Kur'an ve sünnete muhalif beşeri kanunlarla hükmederler ve verilen hükmü uygulamaları için onları zorlarlar.

Acaba bu küfürden daha büyük bir küfür var mıdır?" Acaba La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah şهادetine zıt olan ve onu bozan bundan daha kötü bir amel var mıdır?

Bu zikrettiğimiz meselelerin ilim kitaplarında var olduğu bilinmektedir. Bunları tek tek zikretmeye kalkışırsak bu küçük risalemiz buna yetmez.

Ey akıllılar topluluğu! Ey zekiler cemaati! Ey uyanık olanlar! Size benzeyen veya sizden daha düşük olan, hata işleyebilen, hatta hataları doğrularından daha çok olan, ancak yaptıkları doğrular Allah'ın kitabı ve rasulünün sünnetinden alınan doğrular olan kişilerin, kanlarınız, mallarınız, ırzlarınız, kadınlarınız ve çocuklarınız hakkında ve diğer haklarınız hakkında hüküm vermelerine nasıl izin verebiliyorsunuz?

Bu konularda kendi hükümlerini veriyor ve kendisinde hata bulunmayan, hiçbir yönden batılın kendisine yaklaştımadığı, Hakim ve Hamid tarafından indirilen Allah ve rasulünün hükümlerini uygulamıyorlar? Hâlbuki insanlar, Allah'ın hükümlerine boyun eğdiklerinde, kendilerini yaratanın hükmüne, O'na ibadet etmek için boyun eğmiş olurlar. İnsanlar nasıl ki Allah'a secde ediyor ve o konuda sadece O'na ibadet ediyorlar, O'ndan başkasına bu konuda secde etmiyorlarsa, aynı şekilde hüküm konusunda da sadece Hakim, Alim, Hamid, Rauf, ve Rahim olan Allah'ın hükümlerine boyun eğmeleri gerekir.

Zalim, cahil, şüpheli, heva ve hevesine uyan, şüpheler içine düşen, kalplerine gaflet, sertlik ve karanlıklar hakim olan yaratılmışın hükümlerine hiçbir zaman boyun eğmeleri gerekir.

Akıl sahibi kimseler, bu gibilerinin hükümlerine boyun eğmez ve o hükümlere asla teslim olmazlar. Çünkü böyle yaptıkları zaman, onlara köle olmuş olurlar. Ayrıca, bu hükümlere boyun eğdiklerinde heva ve heveslere ve şahsi arzulara göre yapılmış, yanlışlarla dolu olan kanunlara uymuş olurlar. Buna ek olarak, akıl sahibi kimseler böyle hükümlere boyun eğmezler. Çünkü böyle yapmak, Allah (c.c)'in şu ayetindeki buyruğuna göre küfürdür:

“Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar kâfirlerin ta kendileridir!” (Maide: 44)

6 - Şehirdeki olsun çöldeki olsun, böyle topluluklardan çoğunun reisleri, ihtilaf ettikleri konularda, kendisinden başka güç ve kuvvet sahibi olmayan Allah'ın ve Rasulünün hükmünden yüz çevirerek ve bunları bir kenara atarak, cahiliyeden arta kalan, babalarından ve dedelerinden rivayet edilen hükümlerle ve kendilerine miras kalan adetleri ile muhakeme olmaya dair hüküm veriyorlardı.

İşte bu ameller de İslam milletinden çıkartan birer küfürdür.”
(**Tahkimu’l Kavaniyn s: 5-8**)

Şeyh Süleyman b. Semhan şöyle diyor:

“Bütün dünyanın gitse bile, tağutun mahkemesine muhakeme olmak senin için asla caiz olmaz. Şayet sana; “ya elindeki herşeyi vereceksin veya tağuta muhakeme olacaksın” denilirse, sana farz olan şey; elindeki herşeyi vermen, fakat asla tağuta muhakeme olmamandır.”⁴¹

Seyyid Kutub (r.a):

“Allah’ın indirdiğiyle hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendileridir” (Maide: 44) ayetini açıklarken şöyle dedi:

“Bu kesin hüküm veren bir ayettir. “Men” şart edatı ve bu şart edatına cevap olan cümle, bu ayetteki hükmü genelleştirmektedir. Yani bu hüküm her zaman ve her yerde böyledir. Bu genel olan bir hükmüdür. Kim olursa olsun, hangi kabileden olursa olsun... Kim Allah’ın indirdiğiyle hükmetmezse bu hükmü alır. Bu hükmün illeti; daha önce belirttiğimiz gibi Allah’ın indirdiğiyle hükmetmeyen kişinin, Allah’ın uluhiyyetini reddediyor olmasıdır. Şeriatin hakim kılınması, ulûhiyetin özelliklerinin gerektirdiği bir şeydir. Kim Allah’ın indirdiğiyle hükmetmezse, Allah’ın ulûhiyetini ve onun en önemli özelliğini reddetmiş, kendi nefsinde de ulûhiyet özelliklerinin varolduğunu iddia etmiş olur. Eğer bu küfür değilse, acaba küfür nasıl olur?

Dille iman ve İslam iddia edildiği halde, sözden daha kuvvetli olan amel apaçık bir şekilde küfrü gösteriyorsa, dildeki İslam ve iman iddiasının ne kıymeti olur?

Açık, kesin ve amm olan bu hüküm konusunda şüpheye düşmek ve tartışmaya girmek gerçekten kaçmaktan

⁴¹ (Ed-Durerü’s Seniye s: 375, Mürtedin Hükmünden/Sünni Yol)

başka birşey değildir. Böyle bir hükümde te'vile kaçmak, Allah'ın sözlerini saptırmaktan başka birşey değildir. Bu konudaki te'villerin, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenlere küfür hükmünü vermede hiçbir etkisi yoktur. Çünkü bu konuda nas sarih ve kesindir.”

(Fi zilal'il Kur'an c: 2 s: 898)

İtaat Ve İttiba Meselelerini Karıştırma

Hudaybi, şeriate muhalif hükümleri kabul etmekle günah ameller işlemeyi, teşride (kanun koymada) itaat ile heva ve nefse uyarak masiyette (günah işlemeye) itaatı birbirine karıştırmaktadır.

Ona göre; Allah'ın indirdiği dışında teşri koyan kişilere itaat eden ve Allah'ın indirmedeği kanunlara muhaleme olan kişi Müslümandır, kâfir olmaz. Tabiki, Allah'ın indirdiği dışındaki kanunların batıl ve şeriate muhalif olduğuna inanmak, bu hükümleri ve onlarla muhaleme olmayı kalbiyle helal görmemek şartıyla.

Şimdi size bu konuyla ilgili Hudaybi'nin sözlerini nakledeceğim, sonra da Allah'ın yardımıyla size hakkı anlatacağım. Böylece Hudaybi'nin sözleri ne kadar saptırdığını, teşri koyanları ve Allah'ın razı olmadığı teşriyi koyanlara tabii olanları kâfir görmeme konusunda insanları nasıl (kandırıp) şaşırttığını size göstereceğim.

Teşri meselesinin ve Allah'ın kanunları dışındaki kanunları reddetme meselesinin nasıl bulandırıldığını da ortaya çıkaracağım.

Bu meseleyi yani sadece Allah'ın şeriatini kabul etme, O'na boyun eğme, O'nun şeriatini hem zahiren, hem batınen kabul etme, ondan başka şeriatleri hem zahiren

hem batınen reddetmenin tevhidin rükunlarından bir rükun olduğu, İslam ve imanın bu olmaksızın gerçekleşmeyeceği meselesini daha önce ispat ettiğimiz halde burada tekrar ispat edeceğiz.

Hudaybi şöyle dedi:

“Burada amel ile akide arasında ayırım yapmak gerekir. Kişinin yaptığı amel, Allah’ın emrine muhalif olabilir. Bununla birlikte Allah’ın bu konudaki hükmünün hak olduğuna ve Allah’ın emrine karşı geldiği için günah işlediğine de inanabilir. Burada işlenen masiyet kişiyi İslam’dan çıkarıp küfre sokmaz.

Bazen amel, Allah’ın emrine muhalif olabilir. Bu amelle birlikte Allah’ın hükmünün batıl olduğuna da inanılır veya başka hükümler Allah’ın hükmünden üstün tutulursa işte o zaman İslam’dan çıkartan küfür ve şirk olur. Hatta amel olmazsa bile, Allah’ın hükmüne rıza göstermeksizin teslim olmamak, onun batıl olduğuna inanmak veya başka hükümleri ondan üstün tutmak bizatihi küfür ve şirktir.”

(Duatun La Kuda s: 53)

Hudaybi’nin yukarıdaki sözünü dikkatlice okuyan kişi, Hudaybi’nin, Allah dışında teşri koyan ve onlara tabii olanların tekfiri için, bu kimselerin ancak Allah’ın hükmüne rıza göstermemiş, O’nun hükmünün batıl olduğuna veya başka hükümlerin O’nun hükmünden üstün olduğuna inanmış olmalarını şart koştuğunu görür. Bu şartlar gerçekleşmeksizin Allah’ın şeriatı dışında şariat koymak ve o şeriate tabii olmak insanı İslam’dan çıkartan küfür olmaz.

Hudaybi bir başka yerde şöyle dedi:

“Lügatte ittiba; uymak ve itaat etmektir. Lügatte itaat; verilen emre amelle uymak demektir.

Şeriatte itaat ise; niyet ve itikadla beraber bir emri uygulamaktır.

Rasulullah (s.a.s)'ın, Ömer b. Hattab'a buyurduğu hadis bunu göstermektedir. Ömer b. Hattab (r.a)'dan rivayet edildiğine göre, Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurmuştur:

“Ameller niyetlere göredir. Herkes için niyet ettiği vardır. Kimin hicreti Allah ve rasulü için ise onun hicreti Allah ve rasulü içindir. Kimin hicreti elde edeceği bir dünya malı veya nikâhlayacağı bir kadın için ise onun hicreti, hicret ettiği şeyedir.” (Buhari, Müslim)

Bu hadisin sahih olduğunda ittifak edilmiştir ve mana bakımından mütevatirdir. Çünkü değişik yollardan, değişik lafızlarla rivayet edilmiştir. Hadisin bazı harflerinde ihtilaf vardır ancak hepsinin aynı manaya geldiğinde ittifak vardır. Bu hadise göre, şeriatin emrettiği ve **nehyettiği** (haram kıldığı) amellerin geçerli olabilmesi için niyet şarttır. **“Herkes için niyet ettiği vardır.”**

(Duatun La Kuda s: 121-122)

Allah sana hidayet etsin! Hudaybi'nin nasıl Rasulullah'ın sözlerini tahrif ettiğine dikkatle bak!

Ey Hudaybi! Rasulullah'tan rivayet edilen; **“ameller niyetlere göredir”** hadisi kulların bütün yaptığı, hem yapılması gereken hem de yasaklanan amelleri kapsadığını sana kim bildirdi?

Senin anlayışına göre; günahlar niyetsiz yapılırsa, tıpkı itaatler niyetsiz yapıldığında geçerli olmadığı gibi bir etkisi olmaz. Yine senin anlayışına göre; niyet olmadan amellerin bir kıymeti yoktur. Yani, bir insan küfür niyeti olmaksızın küfür işlerse kâfir olmaz. Aynı şekilde harama niyet etmeksizin haram işlerse haram işlemiş sayılmaz.

Bu batıldır. Kur'an'ın naslarına, delaleti kat'i sahih sünnete ve ehlisünnet ve'l cemaat akidesine apaçık zıttır. Rasulullah'ın hadisindeki amellerden kasıt, Allah (c.c)'ın kendisine yapılmasını emrettiği salih amellerdir. Bu amellerin kabulü, ancak yapanların niyetine bağlıdır. Zaten hadisin nassı ve söyleme sebebi buna delalet etmektedir. Hadis, Medine'ye hicret edenlerden sevap alanlarla almaya-cak olanları beyan için söylenmiştir.

Alimler bu hadisi, meşru olan ve sevabı hakettiren amellerin kabulünün niyete bağlı olduğunu belirtmek için delil getirirler.

Hudaybi'ye şunu sorarız: Bu hadisi hangi muteber alim senin gibi açıklamıştır? Hangi alim, Allah'ın yasakladığı amellere karşılık ceza, iyi amellerin kabulünün niyete bağlı olması gibi, ancak yapan kişinin niyetine bağlıdır demiştir?

Sapmaktan ve dalaletle düşmekten Allah'a sığınırız...

Şimdi Hudaybi'nin “Berae” (Tevbe; 31) suresini ve Adiyy b. Hatem hadisini nasıl açıkladığına bir bakalım:

Hudaybi şöyle dedi:

“Onlar hahamlarını, papazlarını, Meryem oğlu Mesih'i, Allah'tan başka rabler edindiler...” (Tevbe: 31)

Bu ayette amel zikredilmemiş ve buna işaretde edilmemiştir. Ayette **“ittihaz”** (edinmek) kelimesi geçmektedir. Edinmek ise; amel olmaksızın sadece niyet ve inanmakla gerçekleşir. Yani bir şahıs, Allah'ın emrine muhalefet eder ve yeni kabul ettiği muhalif emre boyun eğmenin gerekli olduğuna inanırsa işte o zaman Allah'tan başka rab edin-

miş olur. Ayetteki **“ittehazu”** (edindiler) kelimesinin manası işte budur.

Adiyy b. Hatem hadisi, İbni Kesir’de şu lafızla geçmektedir:

“Hayır! Onlar helali haram, haramı da helal yaptılar ve (onlarda) bunlara tabii oldular.”

Bu hadiste de amel değil ittiba (uymak) zikredilmiştir. Dinde ittiba; tabii olunan şeye niyeti ve inanmayı gerektirir. Niyet ve inanç olmaksızın ittiba (uyma) söz konusu olmaz. Amel, inançtan farklı bir şeydir. İnanç; vücud katılmaksızın nefiste yapılan şeydir. Amel ise; vücudu hareketlendirmek için nefsin yaptığı şeydir. Amel, inançtan farklı bir şeydir.

Rasulullah (s.a.s), amel ile inancı birbirinden ayrı tutmuştur. Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Ameller niyetlere göredir.” Rasulullah (s.a.s) bu sözünde niyeti yani inancı, amelden ayrı tutmuştur. Ayrıca İbni Kesir’in Adiy (r.a)’dan naklettiği hadis sened olarak Rasulullah (s.a.s)’a ulaşmamaktadır.

İbni Hazm, Tirmizi, Tahhan, Kevmi ve İbni Cerir Taberi bu hadisi Rasulullah (s.a.s)’dan, güvenilir ravilerden şu lafızla zikrettiler:

“Onlar size haramı helal yaptıklarında siz de onu helal yapıyor, helali da haram yaptıklarında siz de onu haram yapıyordunuz, öyle değil mi?” Adiy:

“Evet ya Rasulallah!” diye cevap verince Rasulullah:

“İşte böylece onlara ibadet ediyordunuz.” buyurdu.

Helalleştirme ve haramlaştırma, amel olmaksızın ancak inançla olur. Kim içkinin helal olduğuna inanırsa, ondan bir damla içmemiş olsa bile onu helalleştirmiş olur. Boşanmanın haram olduğuna inanan kimse, bekâr olsa veya boşayacağı bir hanımı olmasa bile onu haramlaştırmış olur.

Geçen iki rivayette, haramlaştırma meselesiyle ilgili olarak asla amel zikredilmemiştir. Çünkü haramlaştırmak, ameli yapmamak demektir. Öyleyse inanca önem vermeden nasıl olur da amele itibar edilir, denir. Öyleyse rahiplere, papazlara, din adamlarına, inanç olmaksızın nasıl olur da amelle tabii olunur? Doğru olan şudur ki; **Tevbe: 31** ayeti kerimesi; amelle inancı eşit tutmamış, bilakis, özü aynı olan iki inancı eşit tutmuştur. Uzeyr'in Allah'ın oğlu olduğuna, Mesih'in Allah'ın oğlu olduğuna inanıp söylemeleri bir yana; rahip ve din adamlarına öyle bir değer ve yücelik verip; ne derlerse desinler, Allah'ın şeriatine muhalefet etseler bile onlara tabii olmak ve inanmak gereklidir inancı diğer bir yana...” **(Duatun La Kuda s: 122-123)**

Hudaybi kitabının bir başka yerinde şöyle dedi:

“Kitaptan ve sünnetten sunduğumuz sahih deliller kesin olarak şunu göstermektedir: Uzeyr'i, Mesih'i ve rahipleri Allah'tan başka rab edinen, yahudi ve Hristiyanlardan Allah (c.c)'ın lanetlediği taife ancak, Uzeyr'in Allah'ın oğlu olduğuna, Mesih'in Allah'ın oğlu olduğuna, rahip, papaz ve yahudi din adamlarına itaat etmenin gerekli olduğuna, verdikleri emirler Allah'ın emrine uygun olmasa bile emirlerinin mutlak geçerli olduğuna inanan taifedir. İşte Allah (c.c)'ın kendilerini lanetlediği kimseler kesinlikle bunlardır.

İbni Teymiyye, İman kitabında şöyle dedi:

“Rebi b. Enes dedi ki: “Ebu Aliye'ye şöyle sordum:

“Beni İsrail'in din adamlarını rab edinmeleri nasıldı?”

Ebu Aliye şöyle dedi:

“Allah'ın kitabındaki emir ve nehiyleri bilmelerine rağmen dediler ki:

“Din adamlarımız ne derlerse desinler, ne yasaklarsa yasaklasınlar Allah’ın kitabına muhalif bile olsa muhakkak onlara uyacağız. Böylece Allah’ın kitabını arkalarına atarak din adamlarının görüşlerine uydular. Onlar işte bu şekilde din adamlarını rabler edindiler.”

İbni Teymiyye başka bir yerde şöyle dedi:

“Allah’ın haramını helal, helalini haram kılan rahib ve din adamlarını, itaat ederek rab edinenler iki kısımdır:

Birincisi; din adamlarının İslam dinini değiştirdiğini bildikleri halde onlara uyanlar.

Bu kimseler, Allah’ın haram kıldığını helal, helal kıldığını haram kılan liderlerine inanarak uyarlar. Üstelik yaptıklarının rasulün dinine muhalefet olduğunu da bilmektedirler. İşte bu küfürdür. Allah ve rasulü böyle yapmanın şirk olduğunu söylemiştir. Velew ki Onlar namaz kılsalar, secde etseler de hükümleri budur. O halde her kim dine karşı olduğunu bildiği bir kimseye tabii olur ve söylediğinin Allah ve rasulünün söylediğinden daha üstün olduğuna inanırsa işte o, din adamlarını ve papazları rab edinen yahudi ve Hristiyanlar gibi müşrik olmuş olur.

İkincisi: Allah’ın helalinin haram, haramının helal olduğuna inanmalarına rağmen Allah’a isyan konusunda liderlerine itaat edenler. Aynı bir Müslümanın, Allah’a karşı günah olduğuna inandığı bir meselede günah işlemesi.

Böyle kişiler günahkâr kişilerdir ve onlara günahkâr kişilerin hükmü verilir.”

(İman Kitabı s: 41-43, Duatun La Kuda s: 125-126)

Allah’ın yardımıyla şöyle diyorum:

“İbadeti sadece inançta itaat etmek olarak açıklayıp **Tevbe 31** ayetini ve Adiy b. Hatem hadisini buna göre tefsir etmek böylece Allah’ın ayetlerini ve Rasulullah’ın hadislerini saptırmak; insanları aldatmak, tağutları ve onlara tabii olanları müdafa etmek demektir.

Bu meseleyi açıklamaya, Allah (c.c)’ın yardım ve fazlıyla şöyle başlayalım: İtikad zikredildiği zaman, üç şey kastedilir:

Birincisi: “Kalpte bulunan ilim ve amel.” Kelimenin aslı “birşeyi tutmak” manasındadır.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

“Kitaba sınıksı tutunanlar ve namazı ikame edenler... İşte! Allah salihlerin mükafatını elbette verir.”

(A’raf: 170)

İkincisi: Çoğunlukla “kalpte bulunan ilmi” ifade etmek için kullanılır.

Üçüncüsü: Bazı zamanlar da dinin aslına ait olan, teferuatla ilgisi olmayan kalpte inanılan tevhidi ilim ve ameli ifade etmek için kullanılır.

Meselenin kapalılığını çözmek için şöyle diyoruz:

İman, alimlerin açıkladığı gibi; iki temel şeyden müteşekkildir. Bunlar:

Birincisi: Haber vereni ve haberin doğruluğunu kabul etmek.

İkincisi: Hükümleri kabul etmek.

Acaba itaat, bu iki şeyden hangisinde bulunur?

İtaat:

1 – İtaat, sadece hükümleri kabul etmekle olur. Haberleri tasdik etmekte bulunması mümkün değildir. Ancak haberin doğruluğunu nefis bildiği halde onun doğru olmadığını kabul etmesine gelince... Nefiste aynı anda her iki durum bulunmasını, bütün Müslümanlar ve akıl sahiplerinin çoğunun imkânsız olarak gördükleri bir durumdur.

2 – Muhakkak ki itaat, Adiy hadisinde ve ayette hükmü etkileyen bir vasıftır. Bu ise Hudaybi'nin iddiasını çürüten bir gerçektir. Çünkü eğer ibadet, inançta itaat ise o zaman bu kişilerin kâfir oluşunun sebebi itaatleri değil, inançlarıdır. O zaman ayette itaat ettikleri için küfre girdiler sözü fazladır. Eğer bu konudaki inançları küfre sokmayan ve Mutezile'nin kabir azabı ve Allah'ın görünmeyeceği konusunda ileri sürdükleri fasit inançları gibiyse, bu kimseler sadece itaat ettiklerinden dolayı kâfir olmazlar. Bu durumda itaat etmek veya etmemek hiçbir zaman hükmü etkilemez. Hâlbuki ayet ve hadiste şirk ve küfre girmenin sebebi; bizzat itaat olarak bildirilmiştir.

3 – Ayet ve hadis şirk hükmü vermeyi, helal ve haram konusunda itaat haberine bağlamıştır. Hükmü başka şeye bağlamak bid'atçı ve sapıkların yoludur. Ayrıca Allah (c.c)'ın ayetinde ve Rasulullah (s.a.s)'ın hadisinde zikredilmeyen şeyleri hüküm verme sebebi olarak söylemek doğru değildir. "Hadiste hüküm verme sebebi olarak zikredilen itaat, aslında hükmü etkileyen birşey olarak söylenmemiştir," diye iddiada bulunmak doğru değildir. Ayrıca Allah (c.c) bir başka ayette itaati, hüküm vermenin sebebi ve hükmü etkileyen olarak bildirmiştir. Allah (c.c) şöyle buyurdu:

"Yoksa Allah'ın izni olmadan dinde hükümler veren ortakları mı vardır?"
(Şura: 21)

Ayrıca inançta itaat ve gûnahta itaat şer'i hükmün sebebi olmaz. Ancak şer'i hükmün gerçek sebebine tabidirler. O da inancın kendisi veya günahın kendisidir. Bu sebeple Allah (c.c) puta tapınma ve kahinlere muhakeme olma konusunda, baba ve dedelere tabii olmayı; baba ve dedelere tapma olarak söylememiştir. Aynı şekilde şeytana ibadet etmeyi; zikrettiği, bildirdiği günah ve sapıklıklara tabii olmak olarak bildirmiştir. Şeytana ibadetin genel olarak zikredilmesi, kahinlere muhakeme oldukları içindir. Çünkü alimler tağutu şöyle vafsetmişlerdir:

Tagut; şeytanın üzerlerine indiği kahinlerdir. Çünkü insanlar cahiliyede onlara muhakeme oluyordı.

Teşride itaat şöyle olur: Bazı insanlar, Allah'ın dışında teşri (hüküm) koyarlar ve diğer insanlar da onlara itaat ederek tabii olurlar. Bu sebeple bunlara “müşrik” denir. Teşride itaat ancak bu şekilde olur. Bu durum gerçekleştiği zaman ilahlara ve şirk koşanlara, ibadet edilenlerin ve ibadet edenlerin (tagut ve müşrik) hükmü verilir.

4 – İbadetin, itikadda itaat olduğunu söyleyen alimler bunu, haramı helal, helali haram kabul etmek olarak tefsir etmişlerdir. Bu şekilde tefsir etmeyen, söylemeyen diğer alimler ise fiilde itaat, gûnahta itaat olarak tefsir etmişlerdir. Fakat hiçbir zaman hiçbir muteber alim, teşride itaatın ve Allah'a karşı olan hükümleri kabul etmenin küfür olmadığını, küfür olması için buna inanmak gerektiğini, yani yapılanın doğru olduğuna inanılması gerektiğini söylememiştir. Hatta bilakis alimler, yahudi ve Hristiyanların, helal ve haram konusunda din adamlarına, rahiplerine itaat etmelerine rağmen, rasullerin onlara muhalif olarak getirdiklerinin de doğruluğuna inandıklarını söylemişlerdir. Taberi, Nesefî ve İbni Kesir Allah-u Teala'nın;

“Yanlarında Tevrat’ın hükmü olduğu halde seni nasıl hakem tayin ederler?” (Maide: 43)

ayetini tefsir ederken bunu apaçık söylemişlerdir.

5 – Ayrıca ayeti açıklayan Adiy hadisi değişik laflarla gelmiştir. Bunlar şöyledir:

“Onlara itaat etmişlerdir”, “onların söylediklerini alıyorsunuz”, “onlara tabii olmuşlardır”, “helal-leştirdiler ve haramlaştırdılar.”

Böyle değişik rivayetler olmasına rağmen niçin sadece bir lafız üzerinde duruluyor? Hâlbuki zıddına bir delil olmadıkça hükümde hepsinin manası haktır.

Bil ki, helalleştirme ve haramlaştırma veya teşrinin herhangi bir hükmünü kabul etme, teşrinin herhangi bir hükmüne, herhangi birşeyine itaat etme, yine de itaat olur. Çünkü ikrah hükümleri hariç teşride birisine itaat, ona teşri hakkını vermektir.

Günahı, nefse veya şeytanın vesvesesine uyarak işleme meselesine gelince; bu hiçbir zaman teşri yetkisini kabul etmek demek değildir. Nefsine, heva ve hevesine uyarak günah işleyen kişinin bu yaptığı, işlediği günahın helalliğini kabul ettiği anlamına gelmez. Fakat mesele helal ve haramlaştırma seviyesine çıkarsa, bu mertebe günden sonraki mertebe olur. İşte o zaman heva ve heves ilah edinilmiş demektir. Çünkü kişi, heva ve hevesin helal kıldığı helal, haram kıldığı haram kabul ettiği zaman onu ilah edinmiş olur. Helalleştirmenin ve itaatın tefsirini ve hadisi daha iyi açıklamak için Allah’ın yardımıyla, söyledigimize ek olarak şunu diyorum:

Birincisi: Adiy hadisinin rivayetleri, mana ile rivayet edilmiştir. Rasulullah (s.a.)’ın bizzat söylediği lafzı tayin etmek zor ve imkânsızdır. Çünkü bu konuda değişik riva-

yetler gelmiştir ve bu rivayetler manayla zikredilmiştir. Bu rivayetler şöyle gelmiştir:

- 1 – Söylediklerini alıyorsunuz.
- 2 – Onlara itaat ettiler.
- 3 – Onlara tabii oldular.
- 4 – Onların haram kıldıklarını haram, helal kıldıklarını helal kabul ettiler.

Bunlardan sadece; “onların haram kıldıklarını haram, helal kıldıklarını helal kabul ettiler” sözünün manasını; itikadda helali haram, haramı helal kıldılar yani söylediklerinin doğru olduğunu bildiler ve haber verdiler, olarak alır ve bütün rivayetlerin de bu mana üzere olduğunu farzederek o zaman şöyle deriz: “Mutlak, mücmel ve amm lafızlar arasında ayırım gözetmek gerekir. Tabii oldular lafzı amm bir lafızdır. Helalleştirme ve haramlaştırma ancak ittibanın değişik şekillerinden bir kaçını gösterir. O şekillerden bazıları şunlardır:

- 1 – Onunla hükmederek haramlaştırma ve helalleştirme.
- 2 – Onunla muhakeme olmak suretiyle helalleştirme ve haramlaştırma.
- 3 – Onu hakem olarak kabul etmek, yani insanlar arasında hüküm verici, insanları muhakeme edici olarak belirlemek.
- 4 – Ferdi veya toplumsal davranışlarda Allah’ın haramını reddetmek.

- 5 – Onun helal veya haram olduğuna inanmak.

Bu zikrettiğimiz şekiller birbirine benzemeyen değişik şekillerdir. Hâlbuki mutlak lafız Allah’ın şu sözü gibidir:

“Allah, sizden bir inek kesmenizi ister.”(Bakara: 67)
Ayetteki inek lafzı mutlak (yani herhangi bir inek) bir lafızdır. Veya Allah’ın:

“Bir köleyi azad etmek” ayetinde geçtiği gibidir. Bu ayette köle lafzı mutlak bir lafızdır. Mutlak lafız bazen kayıtlı lafza göre açıklanır, bazen açıklanmaz. Mutlakın herhangi bir şekline uyulursa geçerli olur. Fakat eğer onu kaydederek sınırlandıracak bir lafız varsa, ancak sınırlandırılan şekil uygulanırsa amel geçerli olur.

Mücmel lafız ise; “kanın korunmasını” veya “İslam’a girmeyi”, “La ilahe illallah’ı telaffuza bağlı kılmak” gibi lafızlardır. La ilahe illallah’ı söyleme lafzı mücmeldir. Yani “sadece harfleri tekrarlamak veya harfleri telaffuz değil delalet ettiği mana da kastedilmiş olabilir. Bu hadiste sadece bu iki ihtimâl olabilir. Fakat bunu açıklayan hadisler vardır. İbn Ömer ve başkalarının rivayet ettiği hadisler buna örnektir. Bu hadislerde; kanın ve malın korunmasının, La ilahe illallah’ı telaffuzla beraber İslam şeriatine uyma şartına bağlanması sadece telaffuzun yeterli olmadığını gösterir.

İbni Useym (r.a) ve başkalarının rivayet ettiği hadislerde, kanın ve malın korunması; şirkten uzak olup ondan beri kalma şartına bağlanmıştır. Bu rivayetler gösteriyor ki, sadece La ilahe illallah’ı telaffuz, İslam’a girmek, kanı ve malı kurtarmak için yeterli değildir.

Birinci hadiste mücmel olan şeylere diğer hadisler açıklık getirmiş, İslam’a girebilmek, kanı ve malı koruyabilmek için La ilahe illallah’ı telaffuzla birlikte İslam hükümlerine uymanın ve şirkten uzak kalmanın gerekli olduğunu ortaya koymuştur. Böylece bu hadisler, birinci hadisin mücmelliğini açıklamıştır. İşte mücmelin durumu böyledir. Fakat amm olan lafza gelince... Amm olan lafzın manalarından herhangi birisi yapıldığında, amm olan lafza tam olarak uyulmuş olmaz.

Mesela; Allah (c.c), Rasulullah (s.a.s)’a bid’atleri yapmamayı emretmiştir. Bu emre sadece, bid’at olan bir kaç konuda bağlı kalıp, diğer konularda bid’atler işlenirse, bid’atlerden uzak durulmuş olunmaz. Ancak bütün bid’atlerden uzak durulduğunda bu emre uyulmuş olunur.

Aynı şekilde Rasulullah (s.a.s), kitap ehline muhalefeti emretmiştir. Ehli kitaba, bir kaç meselede muhalefet edip diğer meselelerinde onlara uymakla, söz konusu emre uyulmuş olunmaz.

Diğer haram ve yasaklar da böyledir. Amm lafzın bir kaç manasını gerçekleştirmekle, amm lafzın hükmünün gerçekleştirilmiş olduğunu iddia etmek doğru değildir.

“Tabii oldular” lafzı amm olduğu için, bu lafzın daha önce söylediğimiz bütün şekillerinin hepsine göre hüküm verilmelidir. Bu lafız, “inançla tabii oldular,” şeklinde tahsisleştirilirse, onu tahsis eden bir delil getirmek gerekir. Zekât konusunda, birbirine zıt olan iki nassın tahsis edildiği gibi...

Birinci nasta zekât hakkında şöyle geçmektedir:

“Yağmurun suladığı herşeyde 1/10 zekât vardır.” Bu söz, amm bir sözdür. Başka bir nasta ise şöyle geçmektedir:

“Beş vesaktan az olan bitkilerde zekât yoktur.”

Bu iki nassa baktığımızda, beş vesaktan az olan bitkilere zekât verilmeyeceğini, dolayısıyla birinci hadisle arasında bir zıtlık olduğunu görürüz. Çünkü birinci hadisle amel edecek olursak, hadisteki söz amm bir söz olduğundan, beş vesaktan az olan ürünlerden zekât almamız gerekir. Şayet sadece ikinci hadisle amel edecek olursak, o zaman beş vesaktan az ürünlerden zekât almamamız gerekir. O halde her iki hadisle de amel edebilmemiz için ikinci hadisin birinci hadisi tahsis ettiğini kabul etmemiz gerek-

mehtedir. Şayet amm lafzın bir şekli, diğer şekline zıt değilse tahsis söz konusu olmaz.

Örneğin; **“tabii oldular”** lafzı daha önce zikrettiğimiz ittiba şekillerinin hepsini ifade eder. **“Haram kıldılar”** ve **“helal kıldılar”** lafızlarını onların açıkladığı gibi kabul etsek bile, bu belli bir şekli anlatır, diğer şekilleri ortadan kaldırmaz. O halde rivayetlerden anlaşılıyor ki, bazı raviler hükme uygun olan amm lafzı zikretmiş, diğer raviler ise sadece amm olan lafzın manalarından bazılarını zikretmiştir. Bu nedenle hükmü hepsine göre vermek gerekir. Bu rivayetler hakkındaki doğru anlayış işte böyle olmalıdır. Çünkü sahabe ve tabiileri, nassın manasını naklettiklerinde birbirlerine zıt olan anlamlar vermezlerdi. Şayet bu mesele herkesin bilmesi gereken meselelerde ise o zaman daha dikkatli olurlardı. Bu birincisi...

İkincisi ise; haram kıldılar, helal kıldılar lafzı; sadece inkâr etmek, Rasulullah’ın haberini veya Allah’ı yalanlamak meselelerine has değildir. Haram kıldılar ve helal kıldılar lafzının manası; başka bir şeriate tabii olunarak Allah’ın haram hükmünü reddetmek olabileceği gibi heva ve hevese uyarak başka hiçbir şeriate ittiba etmeksizin reddetmek de olabilir.

Hadis alimleri, farzları kabul etmemeyi kitaplarında; farzın farz olduğunu ortadan kaldırmak için Allah’ın hükmünü reddetmek manasında ifade ettiler ve bunun helalleştirmenin manası olduğunu söylediler. Namazı, zekatı ve başka hükümleri, Allah’ın şeriatinden başka şeriatlere tabii olarak reddetmek böyledir.

Beyzavi’nin tefsirinde, cahiliye ehlinin nesii (haram ayarların yerlerini değiştirme) yapma meselesine helalleştirmeye ilgili mana vermesi de buna uygundur. Beyzavi

tefsirinde, nesii (haram ayların yerlerini değiştirme) yapma konusunda helalleştirmeyi şöyle tarif etmiştir:

“Cahiliye ehli, haram aylarının özelliklerini reddederek sadece sayılarına itibar ettiler. İşte onların helalleştirmeleri böyleydi.”

Müfessirlerin çoğunun helalleştirme hakkındaki sözlerinden anlaşılıyor ki, helalleştirme sözü, inkâr etme sözüne karşılıktır. “Helalleştirmek”; reddetmek, “cuhud” ise; inkâr etmektir. Gerçek olan şudur ki; helalleştirme mürekkep (birleşik manalı) bir sözdür. İçinde hem inkâr hem de red vardır. Yani içinde, hem teşride bulunma hem de Allah’a yalan isnad etme manası vardır. Bu sebeple; Kastalânî’den, Gazalî’den ve başkalarından nakledildiği üzere, alimler imanı tarif ederlerken lafızları mücerred olan, mürekkep olmayan lafızlardan seçtiler ve imanı; haberi doğrulamak, hükmü kabul etmek olarak tarif ettiler. Onlar şöyle dediler: “Haber verenin hükmüne boyun eğmek ve onu kabul etmektir.”

İmam şatıbî’nin, Kudame İbni Mezun’un içki meselesiyle ilgili yapmış olduğu nakil, helalleştirmenin mürekkep bir söz olduğunu açıkça göstermektedir. İmam şatıbî içkiyi helal kılan Kudame b. Mezun meselesi hakkında şöyle dedi:

İçki haram kılındığında, içki haram olmadan önce içki içmiş ve ölmüş sahabeler hakkında Allah (c.c):

“İman edip salih amel işleyenler, ne yerlerse yesinler, onlara bir günah yoktur” (Maide: 93)

ayeti indiği zaman bazı Müslümanlar bu ayeti te’vil ederek içkinin helal olduğunu söylediler.

İsmail İbni İşhak, Ali (r.a)’nin şöyle dediğini nakletti:

“Şam ahalisinden bazıları içki içtiler. Onlar Yezid b. Ebi Süfyan’ın idaresi altındaydılar. Bu kimseler içki içtikleri zaman:

“Bu, bize helaldir” dediler ve kendilerine delil olarak **(Maide: 93)** ayetini zikrettiler. Yezid b. Ebi Süfyan bunları Ömer b. Hattab’a haber verdi. Ömer b. Hattab, Yezid b. Ebi Süfyan’a şöyle yazdı:

“Onları, başkalarını ifsad etmeden hemen bana gönder.” Sonra bu kişiler Ömer (r.a)’ın yanına geldiler. Ömer (r.a), onların durumu hakkında sahabelerle istişare etti. Sahabeler dediler ki:

“Ey mü’minlerin emiri! Allah’ın izin vermediği bir konuda onlar Allah’a yalan iftira attılar ve dinde yeni bir şeriat koydular. Onların boyunlarını vur!” Ali (r.a), o sırada susuyordu. Bunun üzerine Ömer (r.a), Ali (r.a)’ye yönelecek:

“Ey Ebe’l Hasan! Bunlar hakkında ne diyorsun?” diye sordu. Ali (r.a):

“Ben şunu söylüyorum: Onları tevbeye çağırırsın, eğer tevbe ederlerse içki içtikleri için 80 sopa vurursun. Tevbe etmezlerse boyunlarını vurursun. Çünkü onlar Allah hakkında yalan söylediler ve Allah’ın dininde izin vermediği yeni şeriatlar koydular.” Bunun üzerine Ömer (r.a) onları tevbeye çağırdı. Onlar da tevbe ettiler ve Ömer (r.a) onlara 80’şer sopa vurdu.

Bu Müslümanlar, te’vil yoluyla Allah’ın kitabında haram kıldığı bir şeyi helalleştirdiler. Ali (r.a) ve diğer sahabeler bu ameli; “dinde teşride bulunmak” olarak nitelendirdiler. İşte bu, bid’atin ta kendisidir.”

(İtisam Şatibi, c: 2)

İmam Kurtubi, **Ali İmran: 64, Tevbe: 31** ve Adiyy b. Hatem hadisini şöyle tefsir etmiştir:

İmam Kurtubi;

“Birbirimizi Allah’tan başka rab edinmemek üzere” ayetini şöyle tefsir etti: Yani Allah (c.c)’ın helal kılmadığını helal, haram kılmadığını haram kılanlara tabii olduğunda onlar rab edinilmiş olunur. Bu ayet Allah (c.c)’ın:

“Onlar rahibleri ve din adamlarını Allah’tan başka rab edindiler” ayeti gibidir. Bu ayetin manası şöyledir: Onları Allah yerine koydular ve Allah’ın haram kıldığını helal, helal kıldığını haram kılma konusunda Rabbin mertebesine yükselttiler. Bu ayet, şer’i delile dayanmayan istihzanın ve aynı şekilde Rafizilerin; “bir imama delil sormadan bağlı olmak gereklidir” şeklindeki görüşlerinin batıl olduğunu göstermektedir.

“Eğer yüz çevirirlerse...” kavli; “onları çağırdığımız şeyleri kabul etmezlerse” demektir. **“Bizim müslüman olduğumuza şahit olun, deyin.”** Kavli ise; “biz İslam dinine bağlıyız. Onun hükümlerine boyun eğdik. Allah’ın, bizim üzerimizdeki nimetlerini itiraf ettik ve Allah’ın haram kılmadığı birşeyi, rahiblerin haram kılmasını kabul etmiyoruz. Eğer kabul edersek onları Allah’tan başka rab edinmiş oluruz.”

(Kurtubi Tefsiri)

Bil ki; helalleştirme ve haramlaştırmayı kabul etmek sadece fertlerin davranışlarında değil toplumsal düzende de söz konusu olabilir. Mesela; çoğu insan din sebebiyle içkiyi kendisine haram kılar. Toplumsal düzen (toplumla ilgili kanuni düzeni) içinde bulunduğu ise onun helal olduğunu söyler veya helalliğini kabul eder. Çünkü ona göre din; sadece kul ile Allah arasında bir şeydir. Toplumsal düzenle alakası yoktur. Yine bu kimseye göre, devlet düzeninde de dinin kanunları uygulanmaz. Bu konuda insan kendi kendisinin efendisidir. Ümmet ise, teşrinin kaynağıdır ve teşri koyma hakkı sadece ona aittir. Allah’ın

şeriatı olsa bile devlet düzeninde, ümmetin üzerinde zorlayıcı kanun koyma sıfatı yoktur. Ümmeti millet meclisi temsil eder. Ancak millet meclisinin çıkardığı kanunlar uygulanır. Çünkü kanun çıkartma yetkisi merciinden çıkmıştır.

İslam’a göre ise; hem ferdi davranışlarda hem toplumsal düzen hakkında, “helal” ve “haram”dır diye hüküm verme yetkisi sadece Allah’ın hakkıdır. Aksi halde din ile devleti ayırmış ve İslam’ın en önemli temellerinden bir tanesini yıkmış oluruz. Doğru sözü söyleyen sadece Allah’tır. Sadece o doğru yola iletir.

Alimler devlet ve toplum nizamıyla alakalı bir mesele olan “hadlerin kaldırılmasını mübah kılma” meselesini küfür ve irtidad olarak nitelendirmişlerdir. Bunları anlattıktan sonra aşağıdaki şeyler bizim için daha açık olmuş olur:

1 – Helalleştirmenin manasının içine inkâr manası girmesine rağmen asıl manası inkâr değil, hükmü kabul etmemektir.

2 – Adiy b. Hatem hadisinin manası ve hadisten kastedilen; papaz ve din adamlarının hükümlerini kabul etmektir. Hadisteki itaatin manası budur. (Yani kabul etmektir)

3 – İtaat etmek yani, hükümleri kabul etmek sadece ferdi davranışlarda değil, toplum ve devlet düzeninde de olur. Bu konuda şüphe eden kimse, imanını ve dinini tekrar gözden geçirsın.

4 – Hadiste geçen “**helalleştirdiler**” veya “**haramlaştırdılar**” sözünün manası; “itikad ettiler” yani, sahih olduğunu bilmek ve buna göre haber vermek manasında değil, helal ve haram konusunda verdikleri hükümleri kabul ederek, onunla hükmederek, onunla muhakeme ederek amel etmek manasındadır.

İtaat rızayı gösteren birşeydir. Rızı olan kişi yapan kişi hükmündedir. Yapılan fiil ise haramları helal, helalleri haram yapma fiilidir. İşte bu küfürdür. İmam Beydavi'nin Tevbe suresinin nesii (haram ayları geciktirme) ayetinde söylediği gibi... Beydavi şöyle diyor: "Allah (c.c)'ın haramını helal, helalini haram yapan kişi kâfirdir."

Rasulullah (s.a.s)'dan rivayet edilen hadiste Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

"Kim, onların yaptıklarını kerih görürse yaptıklarından beri olmuş olur. Kim, onların yaptıklarını inkâr ederse, onların yaptıkları küfürlerden kurtulmuş olur. Fakat kim, onların yaptıklarına rıza gösterir veya tabii olup itaat ederse, o da onlar gibi olur."

(Buhari, Müslim)

Haramı helal, helali haram yapanların bu yaptıklarına rıza gösterilirse, rıza gösteren kimse de yapanların hükmünü alır. Çünkü zorlayıcı olan ikrah hariç onlara uymak, yaptıklarına rıza göstermek demektir. Rıza gösteren ise yapanın hükmünü alır.

Masiyette itaat, masiyet hükmünü alır. İtikadde itaat, itikad hükmünü alır. Teşride itaat, teşri yapma hükmünü alır. Allah (c.c)'ın izni dışında teşride bulunanın hükmü küfürdür. Yani Allah'ın haram kıldığını helal yapan, helal kıldığını haram yapan kişi kâfir olur, ona bu konuda itaat eden veya rıza gösteren de onun gibi kâfir olur. Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

"Yoksa onların, Allah'ın dinde izin vermediği konuda kanun koyan ortakları mı vardır?" (Şura: 21)

Bu sebeple teşride bulunma, masiyet işleme ve bid'at işleme aralarında fark gözetmek gerekir. Günahta itaat, bid'atte itaat ve teşride itaat konularında da fark gözetmek gerekir. Adiy b. Hatem hadisinde, şeriatın tamamına mu-

halefette mutlak bir itaat zikredilmemiş, belli bir meseledeki itaatten söz edilmiştir. O da, teşrideki itaattir. Bu hadiste, sadece teşride itaatin hükmü vardır. Başka konulardaki itaatin hükümleri ise başka delillerden alınır. Rıza, zahiri durumlara göre hüküm alır. Çünkü şer'i hüküm; bilinmesi imkansız, batını durumlara göre verilmez. Bu kaide, çok önemli bir kaidedir.

İmam Şatıbi bu konuda şöyle diyor:

“Vuku bulan zahiri şeylere dayanarak bir şeyin sıhatına veya fesatına hüküm verilirse büyük, sabit, mündabit (kuvvetli, çürütülemez) bir kanun ve şeriatin ölçüsüne göre bir ölçü elde edilmiş olunur. Bu sebeple şeriatte ameller, batında bulunanlara delalet eder. Eğer zahir ameller bozulursa batının da bozuk olduğuna hükmedilir. Bu hem fıkhi hükümde bir asıldır, hem de diğer normal davranışlarda. Bu kaidenin doğru olduğunu gösteren bir çok delil bulunmaktadır. İman edenlerin imanına, kâfirin küfrüne, itaatkârın itaatine, günahkârın günahına, adilin adaleatine ve doğru olmayanların hareketine bakarak hüküm vermek, bu kaidenin doğru olduğuna en büyük ve yeterli delildir. Bu kaideye göre akidler ve anlaşmalar yapılır. Şeriatin her meselesi buna göre hâl olur. Hadler ve diğer hükümler bu kaideye göre uygulanır.”

Şimdi Hudaybi'nin, kendi fasit inancını ve düşüncesini ispatlamak için delil aldığı İbni Teymiyye'nin meselesine gelelim:

Hudaybi, fasit olan inanç ve düşüncesini İmam İbni Teymiyye'nin budanmış bir ibaresine dayandırmış ve “İman” kitabında bulunan diğer ifadeleri gözardı etmiştir. Kendisinden nakil yaptığı “İman” kitabı, Hudaybi'nin fasit

inancını göstermek için bize yeter! İbni Teymiyye'nin diğer kitapları, zaten Hudaybi'nin İbni Teymiyye'ye nispet ettiği fasit inancının, fasit olduğunu gösteren delillerle doludur. Fakat burada, Hudaybi'nin inancının fasit olduğunu ispat etmek için, İbni Teymiyye'nin "İman" kitabı bize yeterli olacaktır. Hudaybi, "İman" kitabında bulunan gerçekleri gözardı ederek, kendi lehine zannettiği ibareleri nakletti. Şimdi gerçeği ortaya çıkarmak için bu meselenin üzerinde duracağım.

İbni Teymiyye Adiy b. Hatem hadisini, "İman" kitabında; "masiyet, itaat, taklitte aşırı gitmek ve insanlara hak belli olduktan sonra imamlara ve şeyhlere uymak" konusunda ve "mala, tağutlara tapma ki bu tağutlar şeytanların kendilerine indiği kahinlerdir, cahiliyede o kahinlere muhakeme oluyorlardı," konusunda olmak üzere iki yerde zikretmiştir.

İbni Teymiyye bu konuları açıklarken, masiyette itaatın bazen küfür, bazen de küfür olmayacağını söyleyerek bu hadisi delil gösterdi. Yine, mala tapmanın da hem küfür hem de masiyet olabileceğini söyleyerek Rasulullah (s.a.s)'ın: **"dirhemlerin kulu sürünsün"** hadisini zikretti. Sonra tağutlara ibadet etme konusunu ele aldı ve tağutlara ibadet etmenin her zaman küfür olacağını söyleyerek Rasulullah (s.a.s)'ın: **"Kıyamet gününde herkes taptığı şeyin peşine düşerler"** hadisini zikretti. Sonra da İbni Teymiyye masiyette itaat meselesini zikredince, taklitte mübalağa meselesi hakkında konuştu ve daha önce söylediğimiz masiyette itaat ve taklitte mübalağanın bazı durumlarının **Tevbe: 31** ayetinin hükmüne girebileceğini söyledi. Her masiyetin, ancak helalleştirildiği zaman küfür hükmünü alacağını, daha önce belirttiğimiz gibi, söyledi.

İbni Teymiyye hiçbir zaman, ne iman kitabında ne başka bir kitapda, teşride itaatin; hem İslam milletinden çıkarılan hem de İslam milletinden çıkartmayan küfür olarak iki hükmü olduğunu söylememiştir. Asla söyleyemez! Çünkü o, ehlisünnet vel cemaate bağlı selef akidesine sahiptir. Bütün kitaplarında hep, ilk üç asırdaki selef akidesini savunmuştur. Bu birincisi...

İkincisi ise; İbni Teymiyye, “İktidau Sıratı Müstakim” adlı kitabında hem bu hadisi hem de bu ayeti delil alarak İslam’ın manasını açıklamıştır. İbni Teymiyye bu hadis ve ayeti delil alarak İslam’ı şöyle açıkladı:

“İslam; kalpte bulunan inancı tamamlayıcı olarak, Allah’ın hükmüne boyun eğmek ve Allah’ın hükmüne tam teslim olmaktır. Kim, Allah’ın hükümlerine teslim olmazsa kibirlenmiş olur. Kim, hem Allah’ın hem başka şeylerin hükümlerine teslim olursa o, müşriktir.”

Bunun akabinde Adiy hadisini ve tevbe ayetini zikretti ve bu şirki Allah’ın affetmeyeceğini, yani büyük şirk olduğunu söyledi. Aynı şekilde hem bu kitapta hem de başka yerde “İslam’ın, Allah’ın hükümlerine teslim olmak” olduğunu açıklamıştır. Allah’ın hükümlerine teslimiyet, ancak o hükümleri kabul olur. İslam’ın bu manası, İbni Teymiyye’nin risalelerinde apaçık geçmektedir.

İbni Teymiyye her zaman bütün kitaplarında, “Allah’ın hükümlerini kabul etmek, ona tabii olmak ve ona boyun eğmek” manasına gelen İslam’ın, “ibadet tevhidi” olduğunu, “haberi doğrulamak ve onu kabul etmek” manasına gelen imanın ise “rububiyet, ilim ve marifet tevhidi” olduğunu, “bu iki tevhidin her zaman gerçekleşmesi gerektiğini” söylemiştir. “Bu iki tevhid gerçekleşmezse, kişiden hiçbir şey kabul edilmez.”

“(Nasslarda), İslam tek olarak zikredildiğinde, bundan her iki tevhid de kastedilir. İman tek başına zikredildiğinde, ondan da her iki tevhid kastedilir. Fakat İslam ve iman birlikte zikredilirlerse, o zaman ayrı ayrı manaları ifade ederler,” demiştir.

Rasulullah (s.a.s)’ın, **“de ki: Ey kâfirler”** suresine bel del olarak **Ali İmran: 64**’ü okuması da böyledir. Bu ayet: **“De ki: Ey kitap ehli! gelin”** ayetidir.

Bu ayet, “ibadet tevhidini” anlatır. Bu ayeti açıklayan müfessirler, bu ayetin tefsirinde hep **Tevbe: 31** ayetini ve Adiy b. Hatem hadisini zikretmişlerdir. Ali İmran suresinde bulunan bu ayet, tevhidin sınırını bildirir. Yani, rububiyyet tevhidini gerektiren ilim ve ibadet tevhidinin sınırını tayin eder.

İbni Teymiyye bu ayetin (**Ali imran: 64**), tevhidi açık bir şekilde ifade ettiğini, Bakara suresinin ortasındaki ayetin de hem ibadet tevhidini hem de rububiyyet tevhidini ifade ettiğini zikretmiştir. Bu ayetin:

“Deyin ki Allah’a, bize inen kitaplara” bölümü, itikad tevhidini, **“biz ona Müslümanlarız”** bölümü de, ibadet tevhidini anlatır. Rasulullah (s.a.s) namazda ihlâs suresini okumadığı zaman, muhakkak bu iki ayeti okurdu.

İbni Teymiyye, “İman” kitabında şer’i hükümleri kabul eden, fakat bununla birlikte ona uymayan, bilakis reddeden, aşırı mürcienin kâfir olduklarını söylemiştir. İmam İbni Teymiyye bu konuda Ahmed’den, Veki’den, Ata’dan çok sözler nakletmiştir. İbni Teymiyye, kendisinin tekfir etmediği mürcienin, “La ilahe illallah”ı ikrar, sadece ikrardan ibaret değildir” diyenler olduğunu söylemiştir. Çünkü haberi doğruladığını söyleyen, bununla birlikte emre boyun eğmeyen kişi ne Müslüman ne de mü’mindir. Tıpkı Rasulullah’ın haberini doğruladığı halde ona uymayan

kişinin durumu gibi... Zaten bu mesele iman kitabının konusudur. Kim, bu meseleyi bu kitaptan anlayamazsa, bu kitaptan hiçbir şey anlamamış demektir. Allah bizi sapıklıktan korusun! Hem bize hem bütün insanlara hidayet etsin!

Bu mevzuları bitirmeden önce Allah'ın yardımı ve tevfiğiyle şöyle diyorum: Bütün Kur'an ayetlerine baktığımda, teşri ve hüküm koyma konusunda şu durumların olduğu görülür:

1 – Helali haram, haramı helal yapmak veya farzları ortadan kaldırmak.

İşte bu, Allah'a ortak edinilenlerin durumudur. Bunların dışındakilere gelince durumları şöyle olur:

a – Ya başka şeriate bağlanarak ya da bağlanmaksızın Allah'ın haram hükmünü ve helal hükmünü reddetmek.

b – Ya başka şeriate bağlanarak ya da bağlanmaksızın Allah'ın farz kıldığı hükmü kabul etmemek.

Yani farzları kabul etmemek.

c – Allah'ın şeriatinden başka şeriatlere muhakeme olmak. Allah ve rasulünün hükümlerinden başka hükümler veren kimselere muhakeme olmak.

d – Allah'ın şeriatlerine göre değil, başka şeriat ve kanunlarla hüküm vermek.

Yani ihtilaf halinde Allah'ın kanunlarından başka kanunlarla hükmetmek ve o kanunları insanların hayatında uygulamak.

İşte bu dört durumda olan kişiler, Allah'a eş koşan kişilerdir. Bunun içine hevasını ilah edinen ve Allah'a başkasını ortak koşan kişiler de girer.

Son olarak şöyle diyorum:

Allah'ın bana verdiği ilim ışığında bu kitabı yazdım. Doğru (hak) üzerinde kalmak için bütün gücümü kul-

landım ve konularda dakik olmak için elimden geleni yaptım. Eğer doğruya isabet ettiysem bu Allah'tandır. Minnet, fazilet sadece O'na aittir. Eğer hata işlemişsem o ya bendendir, ya şeytandandır. Bu hususta Allah'tan af ve mağfi-ret dilerim.

Allah'ı bütün noksan sıfatlardan tenzih ederim.

Bütün rasullere salat ve selam olsun!

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun!

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
GİRİŞ.....	9
RASULLER GÖNDERİLMEYEN VE HÜCCETİ İKAME ETMEYEN ÖNCE DE ŞİRK KOŞANLARA MÜŞRİK SIFATI VERİLMİŞTİR.....	11
BİRİNCİ DELİL:	11
İKİNCİ DELİL:	13
ÜÇÜNCÜ DELİL:	15
DÖRDÜNCÜ DELİL:	17
BEŞİNCİ DELİL:	18
ŞİRK CEHALETİN,TEVHİD İLMİN ARKADAŞIDIR.....	25
MİSAK DELİLİ.....	28
KUL ŞİRKTE İSLAM'A NASIL GİRER?.....	47
BİRİNCİSİ: SÖYLEDİĞİ ŞEHADETİN MANASINI BİLMESİ GEREKİR... ..	47
İKİNCİSİ: ŞİRKİN BÜTÜN TÜRLENDEN UZAK DURMAK	60
ÜÇÜNCÜSÜ: TAĞUTUN HER TÜRÜNÜ REDDETMEK.	78
"DUATUN LA KUDA" KİTAPINDA GEÇEN HATA VE SAPTIRMALARIN BEYANI.....	88
HUDAYBİ; "BİR ŞAHSA KÜFÜR VE ŞİRK HÜKMÜNÜ VEREBİLMEK İÇİN TEBLİĞİN ULAŞMIŞ VE HÜCCETİN İKAME EDİLMİŞ OLMASINI ŞART KOŞMAKTADIR"	101
SADECE HÜCCET İKAME EDİLDİKTEN SONRA KARŞI ÇIKAN KİŞİNİN KAFİR OLDUĞUNU" SÖYLER	103
BÜYÜK KÜFÜR ÇEŞİTLERİ:	104
1 - CEHALET KÜFRÜ: CEHALET KÜFRÜ İKİ ÇEŞİTTİR.	104
2 -YALANLAMA KÜFRÜ:.....	105
3 - YÜZ ÇEVİRME KÜFRÜ:	106
4 - HAKTA ŞÜPHE ETME KÜFRÜ:	107
5-İNKÂR VE HAKKI GİZLEME KÜFRÜ:	108
6 - İNAT VE KIBİRLENME KÜFRÜ:.....	109
7 - NİFAK KÜFRÜ:.....	111

**HUDAYBİ "HÂKİMİYET SÖZCÜĞÜNÜN SONRADAN
ORTAYA ÇIKMIŞ BİR SÖZCÜK OLDUĞUNU İDDİA EDER"**

.....	111
HUDAYBİ'NİN, TEŞRİNİN SADECE ALLAH'IN HAKKI OLMASI MESELESİNİ SAPTIRMASI.....	118
HUDAYBİ İSLAM ÜMMETİNİN ÂLİMLERİNE İFTİRA ATİYOR.....	120
İBN HAZM'IN SÖYLEMEDİĞİ SÖZLERİ HUDAYBİ'NİN "SÖYLEMİŞ" OLARAK GÖSTERMESİ.....	124
SANA, SENİN AĞZINDAN ÇIKANLARLA HÜKÜM VERİYORUZ.....	136
BEŞERİ KANUNLARDAKİ APAÇIK KÜFÜR OLAN BAZI MADDELERDEN ÖRNEKLER:.....	137
TEŞRİ (KANUN) KOYMAK, HÜKÜMRANLIĞIN BİR ALAMETİDİR. TEŞRİYİ ANCAK HÜKÜMRANLIK YETKİSİ OLAN KOYAR:	140
MISIR ANAYASASINDA ZINA SUÇU:	155
TAĞUTU TEKFİR MESELESİNİN SAPTIRILMASI.....	158
HUDAYBİ'NİN "İTİKADDA CEHALET VE HATA"	
BÖLÜMÜNDEKİ DELİLLERİNE REDDİYE.....	162
1-ÇOCUKLARINA, ÖLDÜKTEN SONRA CESEDİNİN YAKILMASINI VASIYET EDEN ADAMIN HADİSİ:.....	162
4 – ZATU ENVAT HADİSİ:.....	199
5 - GİZLİ ŞİRK:	207
6 -RASULULLAH (S.A.S) TARAFINDAN İMTİHAN EDİLEN CARİYE HADİSİ:	211
7 - KUR'AN OKURKEN HATA YAPMA MESELESİ:	213
BİZ HEM DAVETÇİYİZ HEM DE KADİYİZ.....	216
MEVDUDİ'NİN SÖZLERİNİN TAHRİF EDİLMESİ VE SAPTIRILMASI.....	222
İTAAT VE İTTİBA MESELELERİNİ KARIŞTIRMA.....	275

Yazarın Çıkan Diğer Eserleri

1 – İşte Tevhid

2 – Hâkimiyet Allah'ındır

3 – İşte Müslüman

4 – Asrımızın Yesakı

5 – İslam Dininin Aslı

6 – Tağutu Reddetmek Tevhidin Gereğidir

7 – Büyük Şirkte Cehalet Mazeret Değildir

8 – İslam'ın Bakışı Altında Hamas Hareketi

الحمد لله